ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év. Budapest, 1898, vasárnap, deczember 25-én. 355. szám.

A béke.

Pozsony felől egy bágyadt csillag gyult ki. Egy hir, hogy születni fog valami. Mintha megismétlődnék a szent legenda a megváltó kisded születéséről ezerkilenczszázkilenczvennyolcz esztendő után. A parlamenti békét jelzi a pozsonyi fénysziláuk s elfojtott lélekzettel várják az optimisták.

Meggyulnak a kis gyertyák ma este az erdők fáin, melyek bejöttek a szobákba. És a családok megemlékeznek a szent kisdedre és a csillag nyomán induló három vén királyokra. És gondolnak emellett az idén a másik kisdedre, amelynek most kellene születnie. Párájával melengetné az ország és hozsannát kiáltana.

Igen, kigyult a jelző csillag, de a három királyokat helyettesiteni hivatott ellenzéki vezérek, kik vészt és halált üvöltöznek vala, nem hajigálják el vértjeiket és kopjáikat és nem indulnak a csillag felé. Talán vakok? Vagy még a mirrhán és tömjénen tanakodnak?

Oh nem, nem. Semmit se várjatok. A csillag kialszik, lefutó csillag, csalóka fény. S aztán sötét lesz. A vezérek se vakok, és mozognak is és készülődnek is. De nem fog megszületni semmi.

Mert nem a kisded kell nekik, hanem a jászol.

Evangélisták.

A négy evangelistának czélja az, hogy bebizonyittassék a megváltó eszme és a názáreti Jézus istensége, továbbá, hogy bebizonyittassék a kegyelemről szóló oktatás, melynek foglalatja az, hogy a kereszthalálból az egész emberiségnek, minden jövendő nemzedékeknek megváltására elég kegyelem árad. A négy evangelista ezeket az igazságokat, a közös czélt, különbözőképen bizonyitja. Márk, akit a hagyomány ősi formájához legközelebb állónak tartanak, Jézus istenségét csak az egykoruakkal való érintkezésből bizonyitja; elmondja a Megváltónak tanitói müködését, elbeszéli a főpapok és a zsidók haragját, a kinszenvedéseket, a kereszthalált és a feltámadást. A másik három evangelista másképen bizonyit. Lukács és Máté a Messiás küldetését, a megváltás dogmáját, mint az isteni gondviselésnek előre elhatározott tényét tünteti fel és evégből csudás gyermeki történeteket regél el, melyek korántsem egybehangzók. János végül bölcselkedő apparátussal is bizonyit, hogy a megváltó istensége minden kétségen fölül álljon. Az evangélisták hát nem haladnak ugyanazon az uton, még az elbeszélés küldő menetében sem; Márk Jézusnak férfikorát beszéli el, Máté és Lukács végigtekint a Megváltó egész életén és János — pláne az egészhez még azt az adatot füzi, hogy Jézus maga is eleitől fogva Megváltónak nevezte magát. Ha ezekhez a nem párhuzamos fejtegetésekhez hozzá vesszük azt, hogy Strausz és egyéb merész kételkedők szerint a három első evangélium Krisztus halála után csak egy évszázaddal készült, a negyedik pedig (a Jánosé), idegen bölcseleti elemei után itélve, még később készült; ha mindezt elgondoljuk, akkor ma este, karácsonyfánk alatt, könyező szemünkkel a bethlehemi jászol felé tekintve, méltán rebeghetjük:

— Én Jézusom, a te istenségedet, oh, mily gyarlón bizonyitják a te követőid, és mi ezt mégis hiszszük, mert te itt vagy a szivünkben fölöttünk, bennünk és körülöttünk élsz és uralkodol és ma mélyen megalázasz bennünket, mert be kell látnunk, hogy a te követésed csak ezen a szent napon jut eszünkbe, minden esztendőben egyszer. Én Jézusom — igy rebeghetünk — minek is elemeznek a te evangélistáid és minek elemezik őket a kételkedők; hiszen mi hiszünk benned bizonyitás nélkül is és ha igazuk van a kételkedőknek, akkor az neked még nagyobb dicsőséged. Mert akkor meg azt látjuk, hogy ime a kereszténység első századában nem is voltak még evangéliumok, nem voltak bizonyitások és a martirok te érted mégis százával haltak. Én Jézusom, mily végtelen vagy te és mily hatalmas volnál te, ha nem is lennének különböző evangélistáid: Márk, Lukács, Máté és János!!

A politika evangélistáinak is az ma a czéljuk, hogy bebizonyittassék egy megváltó eszme, amelyben ugy is hisz mindenki: a magyar alkotmány rendü-

A kis szeplős.

Irta: Mikszáth Kálmán.

Akit az istenek gyülölnek, szép feleséget adnak neki. Azzal jár az örök nyugtalanság. Ellenben a csunya feleség az a legnagyobb béke a világon, valóságos treuga dei. Nem minden ember fogja fel igy a dolgot, megengedem, vagy ha igy fogja föl, sok igen szivesen viseli az istenek gyülöletét ebben a formában. Hiszen minden a formától függ.

Sokkal nehezebb a már milliószor hallott forma az istenek gyülöletében az, ha tanitóvá teszik az embert, kivált falusi tanitóvá és kivált a tót hegyek közé, Blobóczon, ahol nincs más kaputos ember, csak a molnár, meg az Amerikából hazatért Szlanka György, aki ott vette fel a pantallont és az urias kabátot, majd egy pár száz dollárral visszatérvén szülőfalujába, most tükörből fésülködik, mint a nagyurak.

De nem ő róla szólok, hanem a tanitóról, Kuprinyi Pálról. Csak abban nincs igazam, hogy az istenek tették őt tanitóvá, mert ugy nyérte az állását, hogy még a régi tanitó életében elvette annak a leányát, Koleszkay Máriát, s az elaggott após átjátszotta neki egy ügyesen rendezett alkalommal a tanitóságot.

Igy megy ez itt Magyarországon kicsibenagyba — a nepotizmus, mindig csak a nepotizmus. Véget sehol se ér. Egy csöpp viz a falusi pocsolyából csak olyan viz, mint a nagy tengeré. Tanitó-dinasztiák képződnek, melyek elárasztanak egész vármegyéket s századokon át tartják megszállva a szerény szalmafedeles tanitó-lakokat fi-ágon, leányágon.

Ez a Koleszkay Mária nem volt szép, sőt inkább rut volt, szeplős, sovány, kicsiny, olyan, mint egy csutak. De hát a familia alkalmatos volt, punktum, s a segédtanitónak meg a királynak politikából kell nősülnie, punktum. Aztán mindegy is, mert Blobócz különös hely, nagyon különös. Talán nem is illik elmondani. Nyáron szétmegy az egész falu férfinépe le az Alföldre aratásba s egyéb mezei munkára s az asszonyok mind otthon maradnak . . . Hozzá se jut az ember a saját feleségéhez.

De Kuprinyi voltakép nem is volt. Don Juan, pedig szép izmos mahomet ember volt, akár egy gránátos, inkább volt Nimród, aki üres idejében a nyulak után mászkált a határban s ha hazajött este . . . Oh, istenem, este a sötétben minden asszony egyforma.

Szóval, békességes, csöndes házasság volt. Az asszonyka szelid volt és becsületes. Már az is mutatja, hogy egyszer a csintalan Zahora Mátyásné megnyelvelte: „Könnyü a tányérnak el nem törni, ha nem nyul hozzá senki.“ (Zahoráné asszonyom voltaképen már csak cserép volt.) Más valaki is mondta, de nem tudnám az urát adni:

— Higyjétek meg, hogy a tanitóné alattomos. Nézzétek csak a szemét, hogy világol, valami zöldes fény hogy bogárzik benne.

Csakhogy ki nézegetné a Kuprinyiné szemét? Különben is mindig le volt sütve, ha végig ment a falun, vagy ha vasárnap megjelent a templomban és leült az első padban az öreg molnárné és a mészárosné mellé (mert az arisztokráczia mindenütt összetart). Eh, bizonyos asszonyokról azt se tudja az ember, hogy van-e szemük.

Nem voltak nagyon szegények, mert takarékoskodtak, tehenük volt, malaczaik voltak és szólgálót is tartottak. Szóval, rendes emberek voltak és az asszony még violákat is termesztett a kis kertben és georginarózsákat. Az pedig nem jó. Az az egy nem jó. Nem is való, ahol hajadon leány nincs, aki a mellére tüzze. Az asszony keressen a férje fejében, ha nincsen dolga és a konyha szagaiban gyö-

letlenségéről szóló megváltó eszme, a nemzeti kegyelem tana, melynek az a foglalatja, hogy belőle, a bőségszaruból szintén végtelen kegyelem árad. Annyi, hogy a kegyelem-fölösleg semmivé teszi élő és jövendő nemzedékek minden bűnét: titkos és nyilt obstrukciókat, önzést, hiuságot, szószátyárkodást, durvaságot. Oh, a politika evangélistái nagyon bizonykodnak a megváltó és konzerváló eszme örökkévalóságán, Istentől való rendeltetésén; hiszen nekik van legnagyobb szükségük a kegyelemben való fürödésre, nekik, akik folyton az alkotmány messiási voltát bizonyitják, nekik az éltető elemük, a kegyelem-fölösleg, amelynek biztos tudatában vétkeket követhet el a keresztény ember.

És ők valóban szorgosan kötik saruikat, hogy a szent napokon, midőn békét és szeretetet és nyugalmat hirdet az égi Megváltó, utrakeljenek vagy visszajöjjenek a földi Megváltó hirdetéséről.

Mily sürgése ez evangélistáknak!

Nem is négyen vannak, hanem többen, még az apostoloknál is többen vannak és nem is szamárháton járnak vagy gyalog, hanem vasuti szalonkocsikban és ötösfogatokon és annyifelé mennek, hogy még Cappadocia legkisebb falujának is meglesz karácsonyra a maga messiáshirdetője, mint hajdan, a szent időkben. Nem négyen vannak, hanem többen és nem négyfélét hirdetnek, hanem többet.

A Márkok, a jelenbe nézők, a megváltó alkotmánynak a férfikorába tekintenek csak; a Lukácsok és a Máték ellenben visszanéznek a multba is és titkon óhajtanák, hogy a megváltó alkotmány még mindig csak a gyermekkorát élné.

Az apokaliptikus János, a legerősebb, az egészen külön halad és tüzeket gyujt, amelyeknek melegénél összeolvasztaná a szétmálló világokat. A napok így visszazengik majd az ő szózatukat e számos evangélistáknak, az irástudók és szkeptikusok is holnapután kimutatják majd, hogy tanitásaik hol egybehangzók és hol egybe nem hangzók.

De a hivő magyar ember, akinek idén a karácsonyfája tüleveleiti s megrezegteti a politikai szél, a magyar ember, az evangélisták hallgatója, igy sóhajt fel:

— Én örök ideálom, én magyar alkotmányom, minek elemeznek a te evangélistáid és minek elemzik őket az ő birálóik; hiszen mi ez evangélisták nélkül is hiszünk benned. Hiszünk, mert te érted már száz martirok is meghaltak, mielőtt még ez evangélisták a világon voltak.

Különböző tanitások különböző evangélistái, kár is sarutokat kötözgetni, kár elindulni a térítő utra, hogy a magyart megnyerjétek a megváltó eszmének, az alkotmányosságnak. A korinthusiak, a cappadociaiak, a bergengócziaiak igen jó keresztények és a poklok hatalmában — ami nektek rettentés és térítő fegyver — nem igen hisznek. Szent napjaikon, a szent gyertyácskák alatt ülnek a jámborok, bethlehemi szénán csuszkálnak és arany dióval játszadoznak. Miért mentek el közibük, ti vastagszemöldökü evangélisták? Nagy képetek miért mutatkozik, fontoskodó szótok miért hallik:

— Ezekkel a diókkal nem csak játszani kell, ezeket a diókat fel is kell törni.

POLITIKAI HIREK.

A horvát miniszter képviselőjelöltsége. Karlóczán több előkelő választó tegnap értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a Stankovics Dániel elhalálozása folytán megüresedett karlóczai képviselői mandátumot a jövő héten megtartandó kerületi gyülésen Cseh Ervin horvát-szlavon miniszternek ajánja föl. Ellenjelölt nincs.

Képviselőválasztási mozgalmak. Besztercebányán a választás január 4-én lesz. A szabadelvü párt jelöltje, dr. Schmidt József államtitkár szerdán, deczember 28-án tartja programmbeszédét. — A nagyszebeni kerületben január hetedikére tüzték ki a választást.

Interpellálnak. Bolgár Ferencz a keddi ülésben interpellálni fogja a kormányt az uj, király személye körüli miniszter kinevezése dolgában. — Hentaller Lajos a jövő hét egyik interpellációs napján az Engel-czég dolgában fogja a belügyminisztert interpellálni, kiterjeszkedve ez üzelmek egyéb vonatkozásaira is.

A politikai helyzet.

A kibontakozás! Ez a legujabb jelszó. A kibontakozás jegyében indulnak meg a karácsonyi szünetek, melyeknél szomorubbak már régen nem voltak a magyar törvényhozásnak.

És mégis. Mintha a politikai pártokat az utolsó órákban mégis megszállotta volna a békés kibontakozás után való vágy. Minden oldalon kidomborodik a hajlam, hogy azok az áthidalhatatlannak látszó akadályok, amelyek hónapok óta távol tartották egymástól a pártokat, most — legalább részben — eltávolittassanak.

Az ellenzék legintranzigensebb elemei ugyan még most is hirdetik a háborut, a végsőig menő harczot, de ezek alá fogják magukat vetni p á r t j a i k többsége akaratának, ha ezek meg fogják találni a kibontakozás módozatait.

E módozatok felett törik ez idő szerint az összes számottevő politikusaink a fejüket.

A kormánypárton azt vallják, hogy a parlamenti többség reputácziójján a legkisebb csorbát sem szabad ejteni, bármily kompromisszum vagy transakczió jönne is létre. Ha engedékenységről van szó, csak a kisebbség oldalán szabad ilyennek jelentkezni, mert a kisebbség sodorta az országot a mai helyzetbe.

A kisebbségen jelentkeznek egyes szimptomák, melyek szerint ott megvolna a hajlandóság az i n d e m n i t y sima letárgyalására, ha a kormány a béke kedvéért legalább egy irányban mutatna bizonyos előzékenységet. Az okoskodásuk ez:

Az ellenzéknek a kormánnyal szemben való viszonya mit sem változik, ha a kormány rövid indemnityt kap. Akkor a kormány legalább a leglényegesebb kérdésben, az állami ügyek alkotmányos tovavezetésében nem sodortatik az extra legem állapot létesitésébe.

---

nyörködjék, de nem a virágokéban, mert a virágok rossz tanácsadói a fehérszemélyeknek.

Volt valami kanonoknagybátyjuk az asszony után Kassán, az is segitette őket némileg, de a tejfölt a közvetlen mellette élő rokonság nyalta fel. Nekik csak vetettek valamit. Ez a kanonok meghalt egy nyáron s néhány ezer forint örökség jutott nekik. Blobóczon ugyan azt mesélték, hogy a kanonok még a tél elején halt volna meg, de a mellette levő rokonok eltitkolták s jégen tartották a holttestét a pinczében még egy félévig, hogy a kanonoki jövedelmeket tovább szedhessék. Hogy volt, mint volt, nem firtatom. Papok dolgába avatkozni nem jó.

Kuprinyi egy szőlőt szerzett az örökségéből odalent Gömörben, a maga szülőfalujában, a jövő évben már termése volt. No, azt meg is kellett itatni valakivel s a hosszu téli estéken elhivogatta magához a molnárt meg az amerikánust, aki ámbár mint sült paraszt ment ki, mint intelligenczia jött vissza s sehogy se akart többé elkeverődni a közönséges osztály közzé. Sok mindent tudott mesélni, sokkal többet, mint a mennyit látott, pedig sokkal többet látott, mint a mennyit Blobóczon elhihettek volna. A brandyt whiskyt emlegette, de a vinkó is jól izlett neki. Azonfelül mulatságos és csinos ficzkó volt, olyan homlokkal, mint a bikáé és olyan arczczal, mint a megpörkölt káposzta. Durákot játsztak, néha pénzre, néha dióra, amint járt a malom vagy nem járt, disputáltak és énekeltek. A Szlanka pompásan tudta elfujni a yankee doodlee-t. Roppant lehetett azon röhögni. Egyszer-másszor tréfáltak is, ahogy jópajtásokhoz illik; ha például a kinyiló vagy becsapódó ajtó szélárama eloltotta a gyertyát, a beállott sötétségben valamelyik pofon cserditette a másikat, amiből aztán gyertyagyujtás után nagy találgatás fejlődött ki, hogy ki volt. Ezalatt a tanitóné egy szögletben ült a kályha mellett a guzsályán és csöndesen font, nézvén a falon az árnyékokat, melyekben a három mozgó ember volt ábrázolva. Maguk az élők iránt nem látszott érdeklődni, csak az árnyékjaikat nézte és font, egyre font. Csak néha kelt fel, amint illik a háziasszonyhoz, elkoppantani a faggyugyertyát, ha a kanócza tulnagyra nőtt. Amely férfiunak közelebb esett a periferiájába, (ez különben tőle függött, hogy melyik felé ment), az csipte meg a sovány czombját, természetesen a szoknyán keresztül. Mert ezekben a körökben is van egy kinyomkodott etiquette, ha nem is hasonlit egészen a spanyolhoz. De ami egyszer illik, az illik és egy ilyen incselkedő megcsipés elmulasztása nagy udvariatlanságszámba jönne. Magában véve ártatlan dolog és jelentőségre csak akkor emelkedik, ha az illető menyecske nem szisszen fel, hanem türi. Kuprinyiné azonban nagyot sikoltott mindannyiszor szemérmetességében s kigyult, mint a fáklya.

— Menjen, czudar! Hogy nem szégyenli magát!?

Szóval, igy mulatoztak egész télen s mulatoznának talán még most is (mert tél van most is), ha egy szép napon a Szurina Ancsurka, a nagyobbik leánytanitványok közül való, tudta volna az összeadást. De hát nem tudta. A tanitó ur azt kérdezte tőle: mennyi hét és nyolcz és ő ott állt a táblánál megzavarodva, szégyenlősen, kicsi reszkető kezében a krétával, melyet ugy szoritott, hogy majd szétmállt, nagy kék szemeit bizonytalanul jártatta, mint egy megriadt őzike, a leánytársain, akik balról ültek, és a vigyorgó fiukon, a jobbon. A nagyobbak ezekből éhesen nézték, mert szép volt az Ancsurka, kenderszinü haja leért a kurta szoknya legszéléig és igazi pántlikával volt befonva, mint a nagy leányoké, a keblén

Beállana az a helyzet, mely az 1898. év elején állott be, amikor az Ausztriával való viszony nem volt rendezve. Ez nem olyan válságos állapot, mert egyoldaluan mégis alkotmányos lesz az állapot, mert Ausztria részéről az ott fennálló alkotmány szerint a status quo fenn fog tartatni.

Az ellenzék helyzete még kedvezőbb lenne, ha az indemnityt átbocsátaná, mert akkor a kiegyezés kérdése körül nagyobb tér nyilna az ellenzéknek a kormány ellen való támadásokra.

Az ellenzék egyik igen előkelő tagja ma e tárgyban igy nyilatkozott egyik dolgozótársunk előtt:

— A karácsonyi ünnepek alatt várjuk, hogy valamely oldalról felénk nyujtsák a béke jobbját. Ha komolyan fogják nyujtani, mi elfogadjuk. Legalább én elfogadom, mert bármennyire érzem is azt, hogy az ellenzék küzdelme jogos, a történelem mégis azzal a váddal fog illetni, hogy az ellenzék teremtette ezt a helyzetet, mikor az ország maga mondott le alkotmányáról. Ha el lehet ezt kerülni, én is azt tartom, amit Szilágyi mondott Pozsonyban, ez nem volna kapituláczió, hanem hazafias cselekedet, melyhez az egész ország tapsolna. Én például nagyon fenséges pillanatnak tudnám azt elképzelni, ha a képviselőház az utolsó órában fel tudna oda emelkedni, hogy lerázva magáról minden párttekintetet, csak a haza szempontjától vezéreltetve, elháritana a hazától egy szégyenteljes állapotot. Legyen a pillanatnyi békének ára bármi: Akár megalkudni az elnök személyére nézve, akár biztos garanczia a tiszta választások dolgában, én elfogadom.

És ehhez hasonló véleményeket lehet többfelől hallani. Sőt azt is beszélik, hogy ehhez hasonló nézeteket a nemzeti pártnak egyik konferencziáján maga gróf Apponyi Albert is vallott.

Nem lehetetlen tehát, hogy a legválságosabb pillanatokban győzni fog a jobb belátás és erős, biztos kezek ki fogják vezetni az országot ebből a szerencsétlen, ádáz párttusából.

(Politika a karácsony alatt.)

Az ellenzéki képviselők legnagyobb része felhasználja a karácsonyi szüneteket arra, hogy a vidéken agitáljanak. Apponyi Zomborba, Bartha Miklós, Horánszky Nándor, Ivánka Oszkár, Károlyi István gróf, Hentaller Lajos, Barabás Béla, Pázmándy Dénes, Bartók Lajos stb., Kolozsvárra utaznak holnap, hogy a karácsonyi ünnepek alatt rendezendő népgyüléseken részt vegyenek.

Népgyülések lesznek: Egerben, Hatvanban, Csongrádon, Czegléden. Karancson, Kassán, Temesvárott, Kalocsán, Balasagyarmaton, Kaposvárott, Szabadkán, Galantán, Székesfehérvárott és 27-én Tordán, ahova Hentaller és Barabás is leutaznak stb. Kubik Béla hétfőn tartja beszámoló beszédét.

(Werner Gyula nyilt levele.)

A magyar-igeni kerület képviselője, dr. Werner Gyula nyilt levelet intézett a választóihoz, melyben igen érdekesen festi le a helyzetet. Az obstrukczióról szólva, igy nyilatkozik:

„Akárhogy igyekezzenek is az ellenzéki pártok szónokai szép és szenvedélyes beszédekkel megtéveszteni a közvéleményt, ma nem az a kérdés, milyenek voltak az 1896-ik évi választások, most az a kérdés s csak az lehet döntő a kormány sorsára nézve: hogy jó-e vagy rossz a kormány politikája?

Ha rossz, viselje érte a felelősséget, viselje el annak minden parlamenti következményét, mert se nem parlamentáris, se nem méltányos, hogy azokat a javaslatokat a Házban más kormány képviselje, hogy olyan kormányt támadjanak érte, akinek azok létrehozatalában semmi része nem volt.

Ha pedig jó a kiegyezés, az alkotmányos élet minden törvénye tiltakozik az ellen, hogy a kisebbség erőszakos fellépése akkor buktasson meg minisztereket, amikor az ország érdekeinek megfelelő, amikor a nemzetre nézve hasznos és üdvös javaslatokat akarnak beiktatni Magyarország törvénykönyvébe.

De az obstrukczió okául még egyebet is emlegetnek: a kormány a kiegyezés kérdésében megtagad bizonyos felvilágositást. Hallgat, mint a sir. Az ellenzék ebből ugy sejti, hogy a kormánynak veszedelmes tervei vannak.

Ez megint oly állitás, amelylyel talán lehet hatást elérni a képviselőház vitáiban, de nem a józan közvéleményben. Hogy hová vezet az obstrukczió aknamunkája, azt Werner ekkép fejti ki:

Az állam szükségállapotának, a suprema lex vaskényszerének bekövetkezése; a magyar alkotmány hitlevelének megsértése; a törvényes kormányzás aranyfonala megszakadásának rettenetes kilátása előtt állunk.

Ezért a felelősséget egyedül és kizárólag az obstrukczió viseli. Az obstrukczió, amelynek, ha az indemnitást megszavazza, száz más alkalma és módja van a kormány megbuktatására. Az obstrukczió, amely ellen állást foglaltak a vármegyék és városok, amelyet mindenki elitél. S én jellemzőnek tartom, hogy oly sok ellenzéki törvényhatóság között egyetlen egy sem akadt, amelyik felirt volna az obstrukczió érdekében; egyetlen egy sem akadt, amelyik az obstrukcziót erkölcsi vagy politikai támogatásban részesitette volna.

Maga Apponyi Albert, jászberényi választóihoz irt levelében, az indemnitás megtagadásának veszedelméről és kilátásairól igy nyilatkozott:

De vajjon számithatunk-e ilyen eredményre? (T. i. kormánykrizis előidézésére.) Ki mondja meg nekünk, hogy a korona, egy parlamenti kisebbség ily kisérletével szemben, miképen fogta volna fel alkotmányos kötelességét? Ez a küzdelem va banque-játék lett volna, betétül alkotmányos szabadságunk utolsó maradványával. Hazafiui lelkiismeretem nem engedte, hogy azt provokáljam, vagy annak kitörését megengedjem. Eszemben volt Deák Ferencz mondása: a hazáért mindent lehet koczkáztatni, a hazát semmiért és itt valóban a haza forgott koczkán.

Három nyilatkozat.

A „Magyarország" ma közli Kossuth Ferencz, Justh Gyula és Horánszky Nándor nyilatkozatait a kibontakozásról. Ezek a politikusok a végsőig menő harcz képviselői, de azért nyilatkozataik a béke szempontjából is érdekesek, mert ezekből is kicsillan a kibontakozás után való vágy. A nyilatkozatok igy szólnak:

(Justh Gyula.)

A kibontakozás egyedüli utja: a rendszerváltozás. Értem ez alatt, hogy a nemzet akaratának szabadon kell nyilvánulnia. Addig, mig a választások tisztátlansága oly nagy, mint mostan, a parlament nem képezi a nemzet igazi képviseletét és igy nem igaz, hogy a kisebbség a nemzet akaratának megnyilvánulását hiusitja meg, amikor a többség akaratával szembeszáll.

— Nem engedünk, bármit is csinálnak Bánffyék. Azt mondják, hogy akkor jön az abszolutizmus. Hát eddig mi volt? Hulljon le az a maskara és lásson már végre a nemzet tisztán. Harczolunk, mig a mai szisztema személyeivel megdől maga a rendszer is, és akkor nem kell tovább keresni a kibontakozást.

---

pedig az ingvállon át két kis alma alakja kezdett kiütődni.

— Hát nem tudod?

— Nem tudom. — rebegte halkan, tompán, pedig egyébként csacska volt, mint a szarka.

— Hát mit tudsz, ha ezt se tudod?

S a tanitó mérgesen kapott a lénia után.

A gyermek elhalványodott és behunyta a szemeit.

— Jaj, ne, ne!

— Hát megmondod-e, hogy mit tudsz?

— Megtiltotta az édes anyám.

— Az anyád? Miket beszélsz itt nekem, te üszőtehén?

— Megparancsolta, hogy meg ne mondjam, mert titok.

— Hogy hét és nyolcz mennyi? Az csak a te ostoba fejedben titok, fiam.

— Nem azt, hanem amit az amerikánus mondott.

Kuprinyi Pál elmosolyodott ezen a szertelen hülyeségen.

(Vége következik.)

Az egyetlen különbség.

Irta: Keszler József.

Bátos Pál egyedül élt a házban, mely őseiről rámaradt. Szép nagy ház volt az, tágas szobákkal, melyeket a terjedelmes kályhák jó melegre fütöttek télnek idején. Lakószobája valóságos nehéz terem volt. Közepén még ott állt a nagy tölgyfaasztal, mely körül oly sok vendég tudott megférni a régi jó időkben; a belső fal mentén pedig a két nagy szekrény, faragott koronájukkal és vaspántos ajtaikkal. Egészen olyanok voltak még mai nap is, mint Mária Terézia korában, amikor ehhez a falhoz állitották őket. A szekrények egyikében tartotta Bátos Pál a ruháját; a másikban fehérnemüjét. Volt még egy harmadik kisebb szekrény is a szobában; ujabb formáju. Ez könyvtárul szolgált. Tele volt régi könyvekkel, melyeknek szürke papirtáblái között békében aludtak a római klasszikusok Csokonai Vitéz Mihály vig és érzelmes költeményei szomszédságában. A szögletben halkan és lassan kongott a tornyos óra. Nem ütött többé; az órákat csak a hosszu szekrényben aláereszkedő nehéz sulyok tompa zurrogása jelzé. Az asztalnál pedig bőrpárnás karosszékében ült Bátos Pál, hosszuszáru pipájából sziva a dohányfüstöt. Kivül rákönyökölt az ablak padkájára a sötét éjszaka és nézte a pipázó Bátos Pált, aki viszont nézte a karosgyertyatartó fölött libegő két lángot; hol az egyiket, hol a másikat.

Igy multak a perczek és órák.

Bátos Pál szikár alakja alig mozdult egyet-egyet a mély karosszékben. Száraz arczában a szemek egészen visszavonultak a sürü szemöldök alá. Csak hosszan aláesüngő bajusza alól gomolygott resten a pipafüst.

Az óra kongásán kivül semmi nesz. A mély csendben ritkán hallatszott a gazda egy-egy mélyebb lélekzete, melyre némelykor a Bizi kutya álmos sóhaja felelt a terem szegletéből, hol Bizi az ő pokróczdarabján szunnyadozott.

Amily komoly volt a ház hangulata, oly komolyak voltak a gondolatok is, melyek Bátos Pál agyában kóválygtak.

Régi dolgokon jártak e gondolatok, régi dolgokon, melyeket mindenki elfelejtett már. Csak Bátos Pál nem.

Az ő lelkében érintetlen volt még a mult idők képe. Oly világosan látott mindent, mintha ma történt volna.

(Kossuth Ferencz.)

— A jelen helyzetből az egyedüli kibontakozás az, hogy egy olyan kormány foglalja el a mostaninak helyét, amely biztositékokat nyujt arra, hogy a többség elveit a törvények tiszteletben tartásával fogja érvényesiteni és hogy a most uralkodó rendszerrel szakitani fog. A választások tisztaságát biztositja, a közigazgatás pártatlanságát érvényesiti, és az ország jogait megvalósitja ugy, ahogy a fönnálló törvények ezt kijelölik.

Az ilyen törvénytisztelő kormánynyal szemben, bár az ellenzék nem szavazhatná meg az indemnityt, de nem hátráltatná meg azt, hogy kellő időben megkaphassa a kormányzás eszközeit; és ha biztositékot nyerne az iránt, hogy egy kiszabott rövid idő leteltével a vám- és kereskedelmi ügyeket az 1867. XII. törvényczikknek szellemében, tehát az önálló vámterület felállitásával fogja véglegesen rendezni; az esetben, ha ez idő alatt a törvény által kijelölt mód szerint a vámszövetség meg nem lenne köthető, nem akadályozná meg a párt, bár ellene szavazna, hogy egy rövid és végleges határidőt az uj kormány megnyerhessen. Annál inkább, mert a mostani kormány vétkes mulasztása folytán már hiányzik az idő a fennálló törvények értelmében rendezni be a jövő év beállával a vám- és kereskedelmi ügyeket.

(Horánszky Nándor.)

Mihelyt a kormányzat vezetésében a személyi változások és az ezt követő kötelező kormány-nyilatkozatokban biztositék nyujtatik az eddigi kormányrendszer megváltoztatására, a kibontakozás lehetősége azonnal előáll és ezután a kibontakozás módszerei is könnyen megtalálhatók.

A miniszterelnök levele.

(A Bánffy-Horánszky-ügy.)

— A béke hangokba, a kibontakozást kereső lágyságok közé ma, karácsony szent estéjén, egy erőteljes, kemény szó harsant bele. A miniszterelnök szava volt. Olyan érdesen, olyan élesen hangzik, ahogy báró Bánffy Dezső még nem szólott soha. De ez nem is a miniszterelnök politikai nyilatkozata, hanem a megsértett férfiunak erélyes visszatorlása akar lenni.

Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke tegnap a Házban heves támadást intézett a miniszterelnök személye ellen. Egy magánbeszélgetést mondott el, s annak az alapján, a saját elbeszélése alapján, élesen támadta báró Bánffyt. A miniszterelnök a beszéd idején Bécsben volt, ahonnan csak az éjszaka tért haza. S amily természetes, hogy mi is, más is Horánszky beszédének csak politikai részével foglalkoztunk, ép oly természetes volt, hogy báró Bánffy a személyes részét nem hagyhatta szó nélkül.

A válasz ma jött meg. A miniszterelnök a mai nap folyamán a következő levelet intézte Horánszky Nándorhoz:

Budapest, deczember 24.

Nagyságos ur!

A képviselőháznak folyó évi október hó 8-iki ülésében épen Nagyságoddal szemben jelentettem ki, hogy az ország érdekében elfoglalt álláspontomtól — bár a jogos kritika mindenkinek szabadságában áll — nem térítenek el bármi éles megjegyzések, sőt személyes sértegetések sem. Ennek az álláspontnak jelzésével tartoztam és tartozom annak a hivatásnak és közjogi állásnak, amelyet ez idő szerint betöltök.

E kijelentés után jogom volt az ellenzéki hajsza személyes küzdelme rendszeréhez tartozónak tekinteni mindazokat a durvaságokat, miket a politikai gyülölet ellenem szórt. Jogom volt tudomást nem venni a sértésekről, miután azokat e kijelentésem után az ellenzék oly politikai fegyvereiül tekinthettem, amelyektől kijelentésem daczára sem kivánt elállani. Hivatalos állásom tartózkodást parancsolt a tekintetben is, hogy ez eljárás iránt megalkotott meggyőződésemet az ily fegyverrel küzdőkkel szemben nyilvánitsam. Ismételten utalás történt erre a Házban is.

Nagyságod a képviselőház tegnapi ülésében ennek az elvi álláspontomnak tudomásával, vagy tán épen ezért, amit ezuttal nem keresek, miniszterelnöki működésem kritikáját hazug alapon és igazolatlan, szándékosan félrevezető czélzattal az én egyéni integritásom jogosulatlan megbélyegzésére fektette.

Tudomására hozom ennélfogva, hogy ez eljárása sem jogos, sem tisztességes, sem férfias nem volt.

Nem volt jogos, mert a közöttünk fenforgott magánérintkezést egyoldalu, önkényes kiszinezéssel használta fel. Nem volt tisztességes, mert a közöttünk lefolytatott tanácskozásokat nem minden részletükben ugy adta elő, amint azok történtek.

Az ezekhez füzött kritika pedig nem volt férfias sem, mert előre megfontolt, ravász fondorlatok kieszelésével üzött sértegetésre — az én épen Nagyságoddal szemben tett, levelem elején hivatkozott kijelentésem után — csakis a magát a megtorlástól mentesnek képzelő gyáva ember lehet képes.

Báró Bánffy Dezső.

Ez a levél a képzelhető legnagyobb szenzácziót keltette mindenütt. Hatása egyébként a következő közleményben is nyilvánul, melyet a nemzeti párt értesitője utján kaptunk:

„Horánszky Nándor a miniszterelnöknek hozzáintézett sértő leveléért lovagias uton vesz elégtételt és az erre vonatkozó lépések a kellő módon megtétettek s az ügy illetékes módon fog elintézést nyerni. Horánszky valószinüleg holnap reggel fogja megbizottait a lovagias eljárás meginditására felhatalmazni, akik azután ez ügyben megbizójukat képviselni fogják.“

KÜLFÖLD.

Egy megoldott konfliktus. Hosszabb idő óta élénken foglalkoztatja a politikai világot az a konfliktus, mely Ausztria és Poroszország között bizonyos kiutasitások miatt támadt. (Hiszen a magyar parlamentben is szó volt róla Kossuth Ferencz interpellácziója révén.) E konfliktus miatt sajátkezű leveleket irtak Vilmos német császár és I. Ferencz József és igy folyton ujabb tápot nyert az ügy nyilvános megvitatása. Most legujabban a „Wiener Zeitung“ egy félhivatalos kommünikében jelenti ki a következőket:

Kijelenthetjük, hogy gróf Thun, ismeretes parlamenti nyilatkozatában — amint önként értetődik — a szövetséges német állam kormánya iránt való barátságtalanság tendenciájától ép oly távol állott, amint az interpellácziókban emlitett kiutasitások nem vezethetők vissza Németország valamely szövetségellenes szándékára. A kölcsönösség alkalmazására való utalásnak nem volt más értelme és — amint a külügyi vezetéssel való egyetértésre történt hivatkozás bizonyitja — nem lehetett más tendenciája, mint annak a konstatálása, hogy konkrét esetben a két kormánynak

---

Látta magát, mint huszonnégy éves ifju embert, amint a vig jurátus-élet örömei után hazajött atyja házába, ugyanebben a rókadombon álló nagy házba, melyet a falu népe kastélynak czimezgetett. Hazajött azzal a szándékkal, hogy nőül veszi a Nyékiék leányát, Lillát, akinek oly szép szőke haja és oly hűséges kék szeme volt. Bátos atyja nem egyezett bele e házasságba, mert régi haragosa volt a Nyékieknek, kik megbántották, megkárositották és kikkel harmincz esztendő óta egy szót nem váltott. Hogy lépne ő most azoknak a házába. Kezet fogjon velük, mint jó barát. Nem. Soha.

Pali kijelentette, hogy ő nem házasodik soha, ha le kell mondania Nyéki Lilláról. Az apja erre azt mondta, hogy jól van; és egész vagyonát Pali öcscsére, Bélára testálta. Mert az megházasodik, mondá; annak gyerekei is lesznek, akik föntartják a Bátosok nevét a világon.

Mikor az öreg meghalt, Pali elment és megkérte Lilla kezét. Ekkor Lilla szülei ellenezték a házasságot. Azt mondták, hogy nem adhatják lányukat az olyan embernek, kinek semmije sincs.

Pali ekkor pőrt inditott öcscse, Béla ellen. Követelte részét, amely őt törvény szerint megillette; és biztatta Lillát tovább is. A pőr tiz esztendeig huzódott. Ez idő alatt Lilla, ki már öregebb leány is volt, végül mégis férjhez ment egy tiszántuli távoli rokonához. Mert hát nem vénülhetett meg egészen.

De jó is tette, hogy férjhez ment. Mert közben ujra beköszöntött az alkotmányos idő. Béla megválasztatta magát képviselőnek és Pesten élvén, eligazitotta a pőrt a maga javára, ugy, hogy Palinak anyai jusson nem jutott más, mint a rókadombon álló régi kastély és a száz hold föld, mely a kastélytól a faluig terjedt; meg egy darab erdő és az ennek aljában levő legelő. Hogy tudtak volna megélni ezen családostól!

Ekkor vonult Pali vissza, már mint negyven éven tul lévő ember, ebbe a házba; és élte egyhangu napjait a muló évek során. Emberek közé nem igen járt. Senkinek örömében részt nem vett. Magának pedig nem igen voltak örömei. Az öreg Fáni, a kulcsárné, vitte a háztartását. Ezzel sem igen beszélt. Haragudott rá. Mert Fáni tizenötévi szolgálat után egyszer kijelentette, hogy ő nem akar itt egyedül élni e magányban; hogy elmegy a fiához lakni Farkasházára. Mert ő öreg; és ő látni akarja némelykor az egyetlen fiát, a jegyzőt. Pali, hogy egészen egyedül ne maradjon és hogy uj arczot ne lásson maga körött, kénytelen volt lemenni a faluba, ott az embereket megszólitani, hogy válasszák meg Fáni fiát jegyzőnek. Ami meg is történt. Fáni most minden vasárnap lemegy fiához a faluba, délután, és este hazajön. De Pali még kevesebbet beszél vele, mint azelőtt. Azt mondja, hogy hálátlan; önző, mint a többi.

Az egyetlen lény, melyre Bátos Pál némelykor szelidebben nézett, a Bizi kutya volt, az öreg kopó, mely őt magányos sétáin kisérte és vele nagy szobája békéjét megosztotta. A Bizi roppant okos állat volt; megértette gazdája minden mozdulatát, minden tekintetét. Soha sem ellenkezett vele; szót fogadott mindig engedelmesen és csendben viselkedett egész napokon és hosszu téli estéken át. Ha nagyon megunta magát, Bizi kiment egyedül vadászni; fölzavarta a csoportban meglapuló foglyokat és kergette határról határra a megriadt nyulakat. Sohasem fogott meg egyet sem. Minek? Tudta, hogy a gazdájának nem kell. Neki sem kellett. Jól volt ő lakva mindig. Nyalánkságokra pedig nem vágyódott. A misantrop kutyája volt és megmaradt szerepkörében. Mikor eleget tett a testi mozgás szükségének, hazajött és lefeküdt a szögletben heverő pokróczdarabra és ott mélyeket sóhajtozott; ugy, mint a gaz-

egyenlő jogai vannak. Ha ennek a nyilatkozatnak a szövegét német körökben máskép és messzebbmenőleg magyarázzák, akkor ez a miniszteri nyilatkozatnak félremagyarázása olyan értelemben, amelyet a miniszterelnök neki semmiesetre sem tulajdonitott. Szintugy teljesen alaptalan és tarthatatlan az a feltevés, hogy a nyilatkozat ilyetén való félremagyarázására gróf Thunnak politikai érzülete és állásfoglalása adta az ürügyet, mert ő nagyméltósága, amint leghatározottabban kijelenthetjük, hivatalból is, személyesen is ép oly meggyőződött és hűséges hive nemcsak szerződéses viszonyunknak, hanem a két birodalom benső érintkezésének is, mint bármely irányadó tényezője a monarchiának.

A müncheni „Neueste Nachrichten" mai száma viszont ugyanerre az ügyre vonatkozólag a következő, Berlinből származó (ugy látszik, sugalmazott) czikket tartalmazza:

A Vilmos császár és Ferencz József császár-király között folyt levelezés tartalma természetesen alig kerül nyilvánosság elé; de annyi bizonyos, hogy itteni mértékadó körökben azt a nézetet vallják, hogy a gróf Thun „kiutasitási beszéde" által teremtett külügyi helyzet még mind e mai napig nincs tisztázva.

Szerbia ünnepe. A nisi skupstina, mint tudósitónk táviratozza, ma, az Obrenovics-dinasztia visszafogadásának negyvenéves fordulóján, ünnepi ülést tartott. Az ülésen az elnök méltatta az ünnepély fontosságát. Ülés után a király fogadta a képviselőket, akiknek tiszteletére nagy dejeuner volt az udvarnál.

TÁVIRATOK.

A spanyol kormányválság.

Madrid, deczember 24. Silvela ugy nyilatkozott egy ujságiró előtt, hogy Sagastának le kell mondania; Weyler tábornok ellenben azt mondta, hogy Sagastának kell az uj kormányt megalakitania.

Madrid, deczember 24. A legujabb orvosi jelentés szerint Sagasta miniszterelnök betegsége normális lefolyásu.

A Dreyfus-pör reviziója.

Páris, deczember 24. Az „Echo de Paris" föntartja azt az állitását, hogy a titkos iratcsomó bizonyos aktáit nem fogják közölni Mornard ügyvéddel.

Páris, deczember 24. A semmitőszéknek egy küldöttsége hétfőn délután két órakor a belügyminisztériumba megy, hogy Dupuy miniszterelnököt kihallgassa.

A bolgár pénzügyek.

Szófia, deczember 24. A ma kezdődött általános költségvetési vita során Theodorov pénzügyminiszter kifejtette, hogy az ország gazdasági állapota, daczára a rossz aratásnak, ebben az évben észrevehetőleg javult. A megmüvelt föld és annak hozadéka évről-évre növekszik, ami abból tünik ki, hogy az aratás 1898-ban 20%-al többet hozott, mint az utolsó öt évben. A mostani költségvetési év első kilencz hónapjának bevételei, az előirányzatnak megfelelőleg, ötödfél millióval haladták meg a mult évi bevételeket és az év mérlege deficzit nélkül fog záródni. A pénzügyi bajokat a vasutépitések sokasága és az épülő kikötők költségei okozták. A miniszter azután számszerüleg kimutatja, hogy a 179 milliónyi államadósság nem sok az állam négy milliónyi lakosságához képest és kimutatja, hogy a kölcsön utján szerzett pénzt tényleg olyan vasutak épitésére forditotta a kormány, amelyek az ország gazdagságát gyarapitani fogják. A miniszter ezután arra utalt, hogy Bulgáriának 1894-ig négyszázhetvenkilencz kilométer hosszu vasuti hálózata volt, holott most ezerkétszázhusz kilométernyi hálózattal rendelkezik.

Ezt az eredményt ujabb adók behozatala és a kiadási tételek emelése nélkül érték el. Theodorov miniszter végül kijelentette, hogy a jövő évi költségvetésben a bevételek 84,090,000-re, a kiadások pedig 84,030.000-re vannak előirányozva.

Ezután még több szónok beszélt, mire a szobranje a költségvetést elvben elfogadta.

A szultán ajándékai.

Konstantinápoly, deczember 24. A szultán a német császárnénak hátaslovat, Viktoria Lujza herczegnőnek pedig ponny-fogatot, a hozzá tartozó kocsival, ajándékozott.

A kinai vasut.

Páris, deczember 24. A szenátus elfogadta az indó-kinai vasut épitéséhez szükséges 200 millió franknyi kölcsönről szóló törvényjavaslatot.

A karlisták üldözése.

Madrid, deczember 24. A Sagasta-kormány vasmarokkal szorongatja a karlisták torkát s valóságos razziát tart a pretendens hiveire. Ahol csak éri őket, minden mód jó neki, hogy ártalmatlanná tegye s eddig is harmincz karlista kaszinót és kört oszlattak már föl a bask tartományokban. Most még nagyobb energiával vadásznak a karlistákra. Tegnap kilencz hajdani karlista tisztet, akik egyenruháikat javitás végett egy szabóhoz adták, kizárólag csak ezért letartóztattak.

A hóban rekedt katonák.

Cettinje, deczember 24. Miután a hóförgeteg tegnap délután elállt, a Lára völgyében meglepett katonák sok fáradság és viszontagság után ma reggel Podgoriczába érkeztek, ahol a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta őket.

Menelik országából.

Róma, deczember 24. A Stefani-ügynökségnek jelentik Masszauából: Ide érkezett jelentések szerint Rász Makonnen ajánlatot tett Rász Mangashának a béketárgyalások meginditására. Rász Mangasa látván, hogy hadereje gyönge, e hó 16-án visszahivta az elővédet, amely már Amba Alagiig nyomult előre és 1000 emberrel Adigrat felé indult. Ugyanakkor követeket küldött a négushoz, hogy bocsánatot kérjenek az ő nevében. Azt hiszik, hogy Rász Makonnen már Makalébe érkezett. Hire jár, hogy Agamében Szebat és Agosztafari hivei harczban állnak egymással.

Influenza New-Yorkban.

New-York, deczember 24. Az influenza itt járványszerüen ütött ki s rettentő pusztitást vitt véghez. Tegnapelőtt harminczöt ember halt meg influenzában. Mindenféle óvóintézkedést megtettek, az iskolákat becsukták, az utczákat folyton tisztogatják.

HIREK.

A király karácsonya.

Tiz esztendeje már, hogy a királyi család utóljára ült együtt karácsony estéjén. Régen, nagyon régen volt az. Milyen sok minden történt már azóta! Megrázó családi tragédiák hosszu sorozatát élte át a felséges férj és apa, tragédiákat, amelyek mindegyike elég ahhoz, hogy egy közsorsu embert földre sujtson. Tiz esztendő óta nem volt boldog karácsonya a királynak. Tiz esztendő óta ébrednek föl kinos emlékek a szivében, mikor a karácsonyfa lángjait kigyulni látja. És ezek az emlékek ugyszólván évről-évre szaporodtak. Az egyetlen

---

dája, aki séta után szintén hazajött, leült a karosszékbe és szintén sóhajtozott.

Ezt a kutyát Bátos Pál nagyon kedvelte; meg-megsimogatta; nyakát meg-megveregette; sőt némelykor még beszélgetett is vele. Nem sokat. Néhány szót: „No, Bizi, fázol? Feküdj le!" — „Szép idő van, Bizi. Jerünk sétálni!" És Bizi megértette gazdája szavát. Lefeküdt. Sétára indult. Ahogy kivánták tőle.

A kutyán kivül volt Bátos Pálnak még egy pajtása is: Merő József, ki vele együtt jogászkodott Pesten, régen, hajdanában; most pedig ott gazdálkodott a szomszédban bérlett hatszáz holdon. Ez a Merő József némelykor meglátogatta Bátost; ott is hált a kastélyban, ha muszáj volt. De ritkán jött. És amikor jött, sohasem kérdezte tőle Bátos, hogy hol maradt oly sokáig. Minek kérdezte volna? Meg tudott ő élni egyedül is. Pipázott. Ugy, mint ma este. És nézett a gyertyalángba.

Amint a gazda ugy nézett, a Bizi hirtelen fölkapta fejét és egyet vakkantott. Nem nagyon hangosan. Csak amugy magában. Az ugatás monológja volt ez. De a kutya fülét hegyezte és mintegy a távolba figyelt. Azon perczben lódobogás hallatszott és egy kocsi fordult be az udvarba.

Bátos nem mozdult. Az ajtóra nézett, mely nemsokára föltárult. Belépett rajta Merő József.

Merő József alacsony, köpczős ember volt, széles vállu, nagy fejü. Mindene rövid volt: a nyaka, a szakálla, a lábszárai, meg a lélegzete is. Rövid léptekkel közeledett az asztalhoz, nehézkesen, lassan. Leült egy székre. Csak aztán mondta, hogy:

— Jó estét!

— Adjon Isten! Eljöttél? — kérdé Bátos.

— El.

— Hozzám?

— Hozzád is.

— Hát még mi járatban vagy erre?

— Az éjféli misére jöttem be a pusztáról.

— Az éjféli misére? Hát karácsony estéje van most?

— Az.

Hosszu csönd.

Bátos pipál. Merő pedig hangos hörgéssel egy szivart keres ki kabátja zsebéből, és rágyujt.

— Még mindig szivarozol? — kérdé Bátos.

— Még mindig.

— Aztán jó az a szivar.

— Jó.

Ujabb hosszu csönd, melyet később a vendég szokatlan jelensége által megzavart kutya halk szünyögése szakit meg.

— Hallgass, Bizi! — szól Bátos a szobasarok felé.

— Még mindig szereted ezt a kutyát? — kérdi Merő.

— Még mindig.

— Aztán mért nem üttedet már agyon?

Bátos szótlanul néz pajtására, ki e tekintetet kérdésnek véve, folytatja;

— No igen. Mert olyan vén már, hogy terhére van az élet.

— Hát az embert agyonütik, mikor terhére van az élet? — kérdi Bátos.

— Az embert nem — felel Merő — de kutya nem ember.

— Ki tudja, — mond Bátos — csak az ember nem dicsekedhetik azzal, hogy kutya. A kutya a különb. Először nincs zsebe. Ez már nagy fölény. Aztán pedig nem ad semmit a királyi táblára, ami erényszámba mehet. De nem is szerelmes. Csak augusztusban egy hétig. És rövid szerelmével nem él vissza annyira, hogy megházasodjék.

— Ugyan ne beszélj ilyen bolondot! Hát te nem voltál szerelmes?

— Voltam.

— Hát miért voltál?

fiut régi hü emberek követték a sirba, aztán a testvér és a felséges hitves. Mind olyan halottak, akiket akkor sem felejthetne el a király, ha száz élete volna.

Mária Valéria főherczegnő gyermekkorában egymásután nyolcz karácsonyt ünnepelt a királyi pár Gödöllőn, 1884. óta azonban mindig Bécsben gyülekeznek össze ezen a szent estén.

A király karácsonya mindenkor egyszerü volt. Egyszerübb, mint sok polgári családé. Már délután öt órakor meggyujtották a karácsonyfa mécseseit a királyné szalonjában. Aztán behivták a gyermekeket a szalonba, ahol felséges szüleik megmutatták nekik az ajándékokat.

A karácsonyfa bemutatása után diner következett, amelyen a királyi család tagjain kivül senki sem vett részt.

A karácsony kettős ünnepe volt a királyi családnak: ekkor ünnepelték a felséges asszony születése napját is. Az 1888-ik esztendőben hármas ünnep volt: ekkor jegyezte el Salvator Ferencz főherczeg a király legfiatalabb leányát a karácsonyfa alatt. Az volt a boldog karácsony! Hogy ragyogott a felséges család arcza az örömtől! Ugy látszott, mintha az Isten minden áldását rá akarná árasztani, amivel embereket boldoggá tehet. Ünnepi hangulattal telt el a szoba levegője és a vidám gyermekek ezüstcsengésü nevetésével. A trónörökospár leánya, Erzsébet, öt esztendős volt. Akkor érezte csak először a karácsony örömeit. Az ő nevetése volt a leghangosabb, az ő kedve a legszélesebb. A királyi nagyapa nagyboldogan nézte a kis főherczegnő pajkosságait s mikor visszavitték a szobájába a szalonból, a király nevetve huzta vissza:

— Válassz magadnak még valamit a karácsonyfáról!

A kis főherczegnő erre a felszólitásra egy pillanat alatt végigterült a szőnyegen (fehér selyemruha volt rajta) s a karácsonyfa legaljáról leaggatott egy papirmachéből való aranyozott — disznót.

— Szabad ezt? — kérdezte a királytól.

A király azonban nem felelt neki, mert ugy nevetett erre a jelenetre a királynéval s a többi jelenlevőkkel együtt, hogy nem is hallotta a kis főherczegnő kérdését. Erzsébet nem ismételte meg a kérdését, hanem a karjára vette a disznót és nagybüszkén elvitte. Hangos kaczagás hallatszott ki a szalonból, mikor az ajtó kinyilt. Azóta még nem nevettek abban a szobában.

Egy esztendővel később már csak gyászt és sirást látták és hallottak a királyné szobáinak falai. A vidámság, a gondtalan jókedv eltüntek örökre, ki sejthette volna ezt azon a boldog karácsonyestén? . . .

Azóta nem ünnepelték meg a Burgban karácsonyt. A királynénak mindig fájt, ha erre az estére emlékezett és nem is tartotta meg többé a Megváltó születésének ünnepét.

Lapunk mai száma 48 oldal.

Az „Országos Hirlap" mai száma két tizenhat oldalas melléklettel van megtoldva. A fölapon Mikszáth Kálmán és Keszler József tárczáját találják olvasóink.

Az első melléklet tartalma a következő: „A nagyanyám vétke" Papp Dánieltől; „Karácsony Tiszáéknál" d'Artagnantól; „Szinésznő" Csehov Antaltól; „A magány szelleme" (költemény.) Vrhlicky Jaroslavtól; „A fehér holló" Zsoldos Lászlótól; „A Balaton téli munkája" Kompolthy Tivadartól; „Bucsás czipők" Lovász Jánostól; és „Régi bün" Potapenko Nikolajevics J.-től.

A második mellékleten: A közönséghez; „A spekuláns tragédiája" Balla Vilmostól; Üzleti hetiszemle; Ingatlanok forgalma; Mindenféle és „Szerelem nélkül" (regény.)

Az „Országos Hirlap" legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt kedden reggel jelenik meg.

— **Thun grófné meghalt.** Thun Anna grófné, az osztrák miniszterelnök felesége, ma hajnalban négy órakor csaknem husz óráig tartó agonia után Bécsben meghalt. A grófné halála mély részvétet keltett az udvar körében és az egész városban. Az uralkodóház tagjai közül többen állandóan tudakozódtak állapota felől, s most is, hogy meghalt, a Bécsben időző főherczegek és főherczegnők személyesen fejezték ki részvétüket a lesujtott férj iránt. Stefánia főherczegnő, aki ez idő szerint Miramareban van, táviratilag fejezte ki részvétét. Thun grófné született Schwarzenberg herczegnő volt. 1854-ben májusban született és husz éves korában ment nőül Prágában Thun grófhoz. A grófné csillagkeresztes palotahölgy volt. A temetés hétfőn, 26-án lesz. A holttestet Tetschenben, a Thun-család sirboltjában helyezik örök nyugalomra.

— **Miczkiewicz Ádám emléke.** Miczkiewicz Ádámnak, a lengyelek nemzeti költőjének szobrát ma, születésének százados évfordulóján leplezték le Varsóban. A leleplezést nem tarthatták meg olyan ünnepélyesen, ahogyan akarták s ahogyan méltó lett volna a költőhöz. Az orosz kormány mindent elkövetett, hogy minél nyomottabb legyen az ünnepély hangulata. Azzal kezdődött a lengyelek sérelme, hogy külföldön tartózkodó honfitársaik koszoruit nem engedték az országba behozni, csak nagy kerülő uton sikerült a határon átcsempészni. Azután figyelmeztették a lengyeleket, hogy minden zajosabb tüntetést katonasággal fognak leverni. A szobor talapzatához tett koszoruk közül többet elkoboztak, — mert állitólag — oroszellenes a fölirásuk. A lengyeleket végtelenül elkeseritette ez a megokolatlan támadás, mert Miczkiewiczet valósággal imádják. A szobor költségeit, kétszázhatvanezer rubelt, öt ven nap alatt gyüjtötték össze.

— **A második baleset.** Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma reggel Bécsből visszaérkezett. A visszautazásra nem használhatta a saját kocsiját, mert az tegnap délben a bécsi pályaudvaron egy mozdonynyal összeütközött és annyira megrongálódott, hogy kijavitás végett műhelybe kellett vinni. A miniszterelnök számára az osztrák államvasuttársaság külcsönzött egy szalonkocsit a visszautazásra. A miniszterelnök vonatát tehát két baleset is érte. Az egyik odafelé, amikor a vonata elszakadt, a másik meg a bécsi pályaudvaron. Az ellenzék siet majd rámondani: rossz omen.

— **Erzsébetfák.** Az egész országban visszhangra talált a földmivelésügyi miniszternek az a fölhivása, melyben arra szólitotta fel a közönséget és magánosokat, hogy Erzsébet királyasszony emlékére fákat, facsoportokat ültessenek. Már eddig is számosan jelentették be, hogy a földmivelésügyi miniszter fölhivásának eleget tesznek és Erzsébet királyasszony emlékét megörökitik. Mágnások, földbirtokosok, községek csatlakoztak ehhez az akcióhoz. A legnagyobb szabásu emléket eddig Selmeczbánya és Bélabánya városok tervezik egy hetvenkét holdas „Erzsébet-sétatér létesitésével.

— Mert én is kutya vagyok.

— No látod, hogy az ember azzal dicsekszik, hogy kutya.

— Hiszen ha az téged kielégit, hogy az ember olyan, mint a kutya, akkor én azt meg is engedem. De megesküszöm rá, hogy nem különb a kutyánál. Egészen egyforma vele.

Bizi, aki a pokróczon gombolyagba csavarodva, végighallgatta e párbeszédet, e perczben hirtelen felállt, és szükölve, farkcsóválva közeledett az ajtóhoz.

Bátos fölkelt ültéből, kibocsátotta a kutyát, aztán az ablakhoz állt és kinézett az éjjeli tájképre. Merő is fölkelt az asztaltól és pajtása mellé állt az ablakhoz.

Mindketten némán néztek ki az éjszakába.

A kastély kapujától egyenes ut vágott a domb aljában elterülő falun keresztül a templomhoz, mely szintén magasabb pontra volt épitve. A hold fölkelt, csöndesen uszott tova az égen a csillagok nagy raja között és végig hinté a falut és az utat álmatag sugaraival. Az ut közepén barna wickler-jébe burkolózva ment az öreg Fáni az éjféli misére. Csizmája nagyokat kopogott az ut fagyos göröngyein; előrehajolt fejére és görnyedt hátára ezüst foltokat rakott a holdvilág; egyik oldalán sötét rövid árnyéka, a másikon pedig Bizi kisérte a falu irányába. Az okos Bizi neszét vette, hogy a kulcsárné elkészül házulról. Azért kéredzkedett ki. És kapva az éjjeli sétán, vigan ugrándozott az öreg asszony mellett. Hol előre szaladt harmincz lépésnyire, hol ismét visszasietett hozzá; megkerülte jobbról-balról; és ismét előre szaladt.

Bátos és Merő szótlan nézte a jelenetet az ablakból.

Az asszony csak ment az uton a kutyával együtt. Végre fölért a templomhoz. Belépett a nyilt előcsarnokba, keresztet vetett magára, és eltünt a templomban.

A kutya megállt a templom előtt és utána nézett.

Mert a kutya mindenüvé bemegy, csak a templomba nem. Hogy mi tartja vissza, azt a bölcsek még nem tudták kitalálni. De a világ léte óta beigazolt tapasztalat, hogy a kutya nem megy be a templomba.

Bizi pedig, mint okos kutya, ezt tudta; és amint az öreg Fáni belépett, ő megállt, mintha gyökeret vertek volna lábai, és mereven nézett utána.

A templom belseje tele volt fénnyel és zenével; ablakai mintha meglettek volna aranyozva; fölötte, a toronyban, szólott a harang, összevegyitvén hangja ezüstjét a holdvilág sugaraéval.

Bizi pedig nézett be a templomba. Néhány perczig. Egyszer-egyszer nagyot rántott magán, mintha be akarna ugrani. De lábai nem mozdultak. Aztán hátranézett a kastélyra, megfordult és lehorgasztott fejjel jött serényen kullogva haza.

Bátos és Merő még mindig hallgatag nézte a jelenetet.

Végre Merő megszólal és sziszegve, mint az emphisematicus ember hosszu hallgatás után szokott, mondá:

— A kutya pedig nem megy a templomba.

Bátos összeránczolta szemöldeit és kelletlenül, durczásan mormogá:

— No, hát . . . ez az egyetlen különbség közte és az emberek között.

A két pajtás visszatért az asztalhoz. Letültek. Bátos ujra megtöltötte pipáját. Merő pedig uj szivar után kotorászott kabátja zsebében.

A kövér optimista mosolygott. A sovány pessimista komor tekintettel nézett maga elé és végül duzzogva megszólalt:

— Különben . . . . minek menne az oda? . . . Nincs annak büne.

— **Szilágyi Dezső „balesete".** Ma este a fővárosban az a hir terjedt el, hogy Szilágyi Dezsőt, a képviselőház volt elnökét valami baleset érte. Hogy miféle baleset, azt senki sem tudta határozottan; állitólag a lábát ficzamitotta volna ki. A baleset hire azonban szerencsére n e m i g a z. Szilágyi Dezsőt semmi baj sem érte és este egészségesen, jó kedvüen tért haza harminczad-utczai lakására.

— **Hárommilliós adomány.** Lord Iveagh, egy dublini sörfőző, a Jenner-féle bakteriologiai intézetnek, valamint a dublini egészségi állapotok javitására negyedmillió font sterlinget adományozott. A nagylelkü főur, aki igy egyszerre 3 millió forintot ad közczélokra, előkelő polgárcsaládból származik. A nagyszülei még sörfőzők voltak. Lord Iveagh, aki most ötvenegy éves, egyszer már adott negyedmillió font sterlinget a munkásházak berendezésére. A Jenner-intézetet, amelynek most hasonló nagy összeget adott, Jenner, a himlőoltás felfedezője alapitotta. Az intézet a bakteriologiai tanulmányokat czélozza és igy elképzelhető, hogy a hárommilliós adomány milyen nagybecsü ajándék az egész emberiségnek.

— **Karácsonyi fenyőfák.** A jótékonyság, az emberszeretet számos fácskán gyujtotta meg ma este az apró viaszgyertyákat. Az árvaházakban meg más hasonló intézetekben is örvendtek azok a Megváltó születésének, akiket a sors megfosztott más nagyon sok örömtől. Karácsonyfát állitott a jótékonyság a magyar gazdasszonyok országos egyesületének árvaházában, ahol gróf Pálffy-Daun Lipótné, özvegy Damjanich Jánosné, Hollán Ernőné, Mocsáry Béláné, Szokolay Kornélné voltak jelen az árvagyermekek ünnepén. Diszes karácsonyfa állott az Erzsébet-leányárvaházban is. Három karácsonyfát gyujtottak a protestáns országos árvaházban. Délelőtt volt a karácsonyfa-ünnepély a magyarországi tanitók árvaházában. A Stefánia szegénygyermek-kórházban is jutott a kis betegeknek egy kivilágitott fenyőfa. A szamaritánus-egyesület a kórházi betegek karácsonyáról gondoskodott. Karácsonyfa-ünnep volt a Fehér-kereszt-egyesület intézetében is. A Ranolder-intézetben, valamint a József-fiuárvaházban is fenyők hirdették a szeretet ünnepét.

— **A Kisfaludy-társaság uj tagjai.** A Kisfaludy-társaságban hat tagsági hely vár betöltésre. Mint halljuk, a tagok nagyobb része között kompromisszum jött létre, amely szerint a megüresedett helyekre a következőket választják meg: Bánóczi Józsefet, Alexander Bernátot, Berzeviczy Albertet, Szabolcska Mihályt, Benedek Eleket és Pekár Gyulát. Többen azonban Ambrus Zoltánt és Bródy Sándort kivánják jelölni, föltéve, hogy ezek reflektálnak a jelöltségre.

— **Agyongázolt negyvennyolczas honvéd.** Nagyon öreg volt már Bihari István, volt negyvennyolczas honvéd; hetvennyolcz esztendő nyomta a vállát. A szeme meggyöngült, a hallása is elvesztette élességét és igy történt, hogy amikor ma este hét órakor a Soroksárfelé haladó helyi érdekü vasut sinein haladt, nem vette észre, hogy mögötte veszedelmes gyorsasággal rohan feléje a halált hozó gőzmasina. A mozdony elütötte és összetörte a szegény öreg roskadozó testét. Föl se kelt többet, azonnal meghalt. Holttestét a helyszini szemle után a törvényszéki orvostani intézetbe szállitották. Bihari István öregsége napjait a honvédek menedékházában töltötte.

— **A munkátlan munkások gyülése.** A budapesti szocziáldemokrata pártvezetőség kiszámitotta, hogy jelenleg körülbelül öt-hatezer munkás van foglalkozás nélkül a fővárosban. A pártvezetőség ezeket az embereket gyülésre hivta meg, hogy megvitassák a munkátlanság okait és — szervezkedjenek. A gyülés ma délután meg is volt egy vig-utczai vendéglőben, az öt-hatezer munkátlan közül azonban csak vagy négyszázan jelentek meg. (A többiek nyilván n e m é r t e k r á.) Az első pontról, a munkahiány okairól Bokányi Dezső, a szocziálisták ismert szónoka beszélt. Párhuzamot vont a gazdagok és szegények karácsonya közt.

„Vannak emberek, ugymond, akik fényes palotákban, ételekben és italokban bővelkedve ünneplik Jézus születését és vannak kiszákmányolt és nyomorba taszitott munkások, akik éhezve és rongyosan ünneplik a Megváltó születésnapját. Az előbbieknek lehetővé tette a társadalom, hogy minden földi jóban részesülhessenek, az utóbbiaknak meg koldusbotot adott a társadalom a kezükbe."

Ezekhez hozzátehetjük: vannak emberek, akik igyekeznek, hogy megszerezzék azt, amijük hiányzik és vannak olyanok is, akik azt is eljátszák és eliszszák, amijük van. Vannak emberek, akik beérik azzal, amit megkeresnek és vannak olyanok is, akiknek az fáj, hogy más többet keres. Vannak emberek, akik azon vannak, hogy békességben megélhessenek és vannak olyanok is, akiknek egyetlen vágyuk, hogy békétlenséget teremtsenek. Vannak olyanok, akik nem dolgoznak hiába és vannak olyanok is, akiknek semmi sem sikerül. Ez is igaz; és végül vannak olyanok is, akik egyáltalán nem dolgoznak. — Kétségtelen dolog, hogy a munkátlanok és elzüllötteknek vagy husz százaléka n e m a m a g a h i b á j á b ó l jut oda, ahol pályáját bevégzi. — Végre is, nincs mindenkinek elegendő szerencséje. De ne tekintsék ezt kizárólagosan a maguk bajának a munkások. A középosztálynak legalább annyi baja van, mint nekik, s azért nem panaszkodik eltipratásról és kiszipolyoztatásról. Erről csak üldözési mániában szenvedő és demegóg beszélhet. A szocziálista szónok megjósolja, hogy a társadalmi ellentétekből forradalom fog kifejlődni s a társadalmi rend átalakul. Talán igaza van. Az azonban bizonyos, hogy ezt a reformot nem azok a szocziálisták fogják megcsinálni, akiknek a szocziálizmusról fogalmuk sincs, s akik az egészben csupán munkáskérdést látnak.

— **József nádor szobra.** Az alcsuthi főherczegi kápolnának egyik legszebb disze József nádor térdeplő szobra, amelyet Zala György mintázott. József főherczeg most megrendelte a szobornak márványból faragott mását, amelyet a nádorcsalád sirboltjában, a budai királyi palota Szent Zsigmond-kápolnájában helyeznek el.

— **A királyi palota berendezése Párisban.** Az uj budai királyi palota berendezése még fejedelminek is luxuriózus lesz. Szobrok, képek és olyan mütárgyak fogják a termeit ékesiteni, igazi müremekek, a milyeneket ritkán van alkalmuk magyar müiparosoknak készitení. A palota berendezői ezeket a tárgyakat kiakarják állitani a párisi világkiállitáson. Lukács Béla kormánybiztost fölkérik, hogy az erreval ó engedélyt eszközölje ki a királyi főudvarmesteri hivatalnál.

— **Gróf Zichy Jenő az Iparoskörben.** Az Iparoskör deczember 27-én gróf Zichy Jenő tiszteletére fényes estélyt rendez. Az estély iránt igen nagy az érdeklődés, különösen azért, mert a gróf megigérte, hogy nagy utazásának élményeiből el fog beszélni egyetmást.

— **Téli ruha.** A ferenczvárosi jótékony nőegyesület ma délután kétszáztizenhat gyermeket ruházott fel. A költségeket Tolnay Lajosné, Vajda Károlyné, Weisz Bertholdné, Tompa Antalné, Hindy Kálmánné, Virava Józsefné, Csiky Kálmánné, Hecht Ernőné gyüjtötte össze.

— **Olcsó villamos-jegyek.** A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság 1899. január 1-től mérsékelt áru jegy-füzeteket hoz forgalomba. Husz darab tizkrajczáros menetjegyet tartalmazó füzet egy forint nyolczvan krajczárért, husz darab nyolczkrajczáros menetjegyet tartalmazó füzet pedig egy forint negyven krajczárért lesz kapható. A Baross-utczai, a király-utczai, a népligeti és a dunaparti vasutra végül husz darab hatkrajczáros menetjegyet egyforintos füzetekben fognak kiadni. A városi villamos vasutakra egyébként éves és időleges bérletjegyek is válthatók, melyek korlátlan számu menetekre jogositanak.

— **Hajléktalan kép.** Lovag Kobierski Gyula osztrák festő néhány évvel ezelőtt lefestette báró Fejérváry honvédelmi minisztert a honvédség többi megalapitóival egyetemben. Ez a kép rengeteg nagy méretben készült és olyan rossz volt, amilyent csak egy lovag festhet. A magyar festők dohogtak is, hogy ezt a határozottan magyar képet egy kiskaliberü osztrák emberrel csináltatták, de már késő volt. A kép a miniszterium megrendelésére készült s a hibát nem lehetett kikorrigálni. Kobierski most egy másik képet festett „A császár és a táborkar" czimmel. Ennek a főalakja maga az uralkodó, körülötte pedig a közös hadsereg táborkara. Ez a kép is rengeteg nagy, mert Kobierski csak ilyeneket csinál. Ahogy elkészült müvével, kiállitotta a bécsi mükiállitáson és ötvenezer forintra szabta meg az árát. Jöttek, jöttek az emberek, megnézték a nagy vásznat több-kevesebb figyelemmel, (a katonák ingyen), de vevő csak nem akadt. Ha a tárlat bezárásáig nem akad meg rajta egy gazdag lókereskedő szeme, akkor bizony hajlék nélkül marad. Az egész dologban az a különös, ami egyébként ránk, magyarokra, nem nagyon hizelgő, hogy az osztrák festőre Bécsben nem biznak komoly munkát és Budapesten igen.

— **Gyilkosság uzsora miatt.** Mint békéscsabai tudósitónk táviratozza: Vésztő községben Cirják István gazda háromszor rálőtt Rósenberg Márton ottani kereskedőre. Cirjákot az vitte a gyilkosságra, hogy Rosenbergtől 48 forintot kapott kölcsön és ez száz forintot követelt vissza. Rosenberg, aki sulyosan megsebesült, hat társával együtt, kik valamennyien vésztői kereskedők, gabona-uzsora miatt is vád alá van helyezve.

— **A „néma" rab.** Emlitettük, hogy Gottfried Béla nevü csavargó a nyolczadik kerületi kapitányság fogházából megszökött. A rendőrség pár nap mulva kézrekeritette a szökevényt, aki többször büntetett, rovott multu ember, noha még csak huszonegy éves. Gottfried a leghiresebb betörők közé tartozik. Példátlanul makacs s bármit beszélnek bozzá, nem felel, — némának tetteti magát. A mellett a börtönben mindenféle csinyeket követ el. Tegnap többek között leszedte a börtön ablakának rámáját s azzal befütött, ma reggel pedig öngyilkosságon törte a fejét. Ugyanis felakasztotta magát a fogház ablakára, de még idejében észrevették s megszabaditották kellemetlen helyzetéből. Amikor megkérdezték tőle, hogy miért akart öngyilkossá lenni, őrültséget szinlelt, s azt felelte, hogy az Andrássy-uton elloptak tőle egy millió koronát. A rendőrség most szigorubb őrizet alá vette a megrögzött gonosztevőt.

— **Az Engel-féle borok hamisak.** A budapesti borvizsgáló-bizottság a földmivelési miniszteriumban a napokban tárgyalta a pécsi Engel-féle borok vegyelemzési adatait. Egyhangulag abban állapodott meg a bizottság, hogy az „Engel József fia" pécsi borkereskedő czég az idén kétannyi törkölybort készitett, mint amennyit a saját termésü törkölyéből a törvényben megengedett módon készitenie szabad lett volna és a pécsi pinczében talált 1792, a budafoki és a kistétenyi pinczében talált 740, végül a köztisztviselők szövetkezetének szállitott 51 hektoliter bort pedig gliczerin és viz felhasználásával készitett m e s t e r s é g e s b o r n a k nyilvánitotta.

Polónyi Géza tegnap a képviselőházban interpelláczió tárgyává tette az Engel-féle mesterséges borok ügyét és nem a leghizelgőbb kifejezésekkel aposztrofálta báró Splényi Ödön rendőrtanácsosnak a vizsgálatban való szereplését. Báró Splényi erre ma egy nyilatkozattal felel, amely Polónyit a legsulyosabb vádakkal illeti, olyan éles hangon és erős kifejezésekkel, hogy azt ujságban jóformán kinyomatni se lehet.

— **Jurista-bál.** Az elite-bálok sorát, mint minden évben, az idén is a jurista-bál nyitja meg. A bál az udvari középgyász letoltével, január 21-én lesz a Vigadó összes termeiben. A bálbizottság a Nemzeti Szállóban már megnyitotta irodáját és az érdeklődés után itélve ez a jurista-bál is méltó lesz az előbbiekhez.

— **Forgó ujság.** A Kossuth Lajos-utczában pár nap óta nagy népcsődület van, mely néha oly mérveket ölt, hogy a különben is élénk forgalmi utczán megakasztja a szabad közlekedést. — Nagy csoportok bámulják az „Ujságirói sorsjáték kezelőségének" egy kirakatát, mely valóban meg is érdemli a figyelmet. Egy feltünő izléssel kiállitott hat oldalu oszlopon tizenkét budapesti napi lap czime alatt olvashatók az illető lapokhoz érkezett legujabb távirati tudósitások, melyek

óránkint változnak. Az oszlopot egy leleményes gépezet folytonos forgó mozgásban tartja, ugy hogy az oszlop valóságos forgó ujság. Persze a kirakat nézői az alkalmat felhasználják arra, hogy azonnal ott helyben ujságirói sorsjegyet vásároljanak, minthogy az első huzás már január negyedikén megtörténik. Egy ötven krajczáros sorsjegygyel, mely mind a hat huzásra érvényes, egy százezer koronás főnyereményt és öt huszezer koronás nyereményt is lehet csinálni.

— **Valóságos kincs került a közelmult napokban forgalomba.** Amint értesülünk, Schwabach Zs. G. bornagykereskedő, császári és királyi udvari szállító Pécsről megvette dr. Császka György kalocsai érseknek összes szamorodni és tokaji borait, melyek a híres liszka-tolcsvai borvidék 1879—1888. évi terméseiből származnak. E ritka és értékes borok egy részét képezik annak a csekély mennyiségnek, mely a Hegyalja elpusztitása előtti időkből még fennmaradtak. Megnyugvással vesszük tudomásul, hogy ezen kiváló borokat az emlitett jóhirnevü és megbizható bornagykereskedő hozza forgalomba, ki a tokaji borok jól megérdemelt és világra szóló hirnevét bizonyára továbbra is fentartja.

(†) **Orosz ajánlat.** *Érdemes a felemlitésre,* hogy egy moszkvai tekintélyes társaság a napokban ajánlatot tett a magyar körképtársaságnak arra, hogy a „Hódoló diszfelvonulás" körképét Oroszország nagyobb városaiban kiállithassa. Ha a folyamatban levő tárgyalások megállapodásra vezetnek, az orosz közönség nemcsak hazánk megizmosodott festőművészetének ezen kimagasló alkotását fogja megismerhetni, hanem meggyőződést szerezhet arról a meseszerü fénypompáról is, melyet a bandérium tagjai ez alkalommal kifejtettek, és a melyet a festményen megörökiteni, az alkotó festőművészeknek teljesen sikerült.

(†) **A kávé-pörkölés uj módja.** A jó kávé fontos gondja minden háziasszonynak, mert a kávé jósága után szokás megitélni magát az egész háztartást. Nemrég megirtuk volt, hogy milyen fontos élelmi és élvezeti czikk a kávé s kifejtettük azt is, hogy a pörkölésben rejlik legfőbb oka annak, ha a kávé rossz. Sajnos, hogy otthon nem igen tudnak kávét pörkölni, de még az ugynevezett kávé-pörköldék sem tudják a módját annak, hogyan óvják meg pörkölés közben a kávé erejét és zamatját. Most Jánossy O. M. helybeli kávépörkölő és füszerkereskedő (IX. Liliom-utcza 32.) talált fel egy módot a kávé olyatén pörkölésére, hogy az nemcsak jó izét, erejét és zamatját tartja meg, hanem hosszu időre conserválódik. Tekintve, hogy a kávé mily fontos fogyasztási czikk, kétségtelen, hogy a találmány igen hasznos.

(†) **„Magyar Vendéglős és Kávés-ipar"** czimen dr. Solti Ödön, F. Kiss Lajos és Barta Béla havonkint háromszor megjelenő ipari szaklapot inditottak a vendéglős és kávésipar érdekeinek előmozditására. Az élénk szellemü, hazafias irányu és sikerült rajzokkal diszitett lap ugy külalakja, mint beltartalma folytán csakhamar nagy elterjedésre fog számithatni az érdekelt szakkörökben. A lap minden hó 1-én, 10-én és 20-án fog megjelenni. Előfizetési dija egy évre hat forint, félévre három forint. A kiadóhivatal Váczi-körut 61. szám alatt van. Ide küldendők az előfizetési dijak is.

(†) **Keleti utazás.** A Propper N. János kereskedelmi akadémiai igazgató vezetése alatt következő tavaszon a Szent-földre és Egyiptomba rendezendő körutazás előkészitő munkálatai már megtörténtek. A főváros és a vidék számos előkelősége s a müvelt magyar társadalom sok kiválósága, valamint több nagytekintélyü egyesület már bejelentette csatlakozását. Az utazás minden egyes pontján a hatóságok, egyesületek megtesznek mindent a magyar utitársaság tagjainak kényelme és biztonsága érdekében. Alexandriában a Hotel Abbas, Kairóban a Grand New Hotel, Jeruzsálemben a Howard, Velenczében a Grand Italie-ban lesznek a magyar utasok elszállásolva.

(†) **Villamos czipők.** Egy kecskeméti villamtechnikus, Kellermann B., olyan találmánynyal lépett a nyilvánosság elé, mely méltán kelt feltünést. Ugyanis olyan czipőket készit, melyek sarkaiban egy-egy villamos áramot gerjesztő anyaggal töltött elem van bebelyezve, mely a czipőt viselő egyén testében állandóan keringő s czipőnkint kb. 1·2 Volt feszültségü egyenáramot szolgáltat, ami igen kellemes érzést idéz elő. A villamos czipő az egész organizmust átjáró motorikus villamáramot gerjeszt. Az áramgerjesztő tokokat uj, vagy már meglevő lábbelikbe is bármely czipész könnyen bebelyezheti a sarkokba.

(†) **Osan.** Erről az uj fog-präparátumról, melyet a Czerny Antal J, bécsi czég hozott forgalomba, az összes szakkörök ugy nyilatkoznak, hogy az minden kivánságnak a legteljesebb mértékben felel meg és azért mindenkinek, aki fogainak és szájának ápolására sulyt helyez, igen ajánlható. Néhány orvos az „Osan" baktériumölő tulajdonságát különösen kiemelte, sőt vannak fogorvosok, kik a saját fogvizük helyett inkább „Osan"-t alkalmaznak. Utalunk a mai „Osan"-hirdetményre, melyben igen hasznos utasitások foglaltatnak a fogak- és a száj ápolására. E kiváló szer minden gyógytárban, illatszertárban és drogeriában kapható.

= **Gondos anyák figyelmébe.** A gyermeknevelés nehéz feladatának nagy megkönyitésére szolgál, ha a gyermek edzettnek és erősnek fejlődik. A lépten-nyomon jelentkező ragályos betegségeket csak ugy küszöbölik le a gyermekek, ha elég erősek a kórt okozó fertőzésnek ellentállani — s ezt leginkább az által érhetjük el, ha hideg időszakban a gyermekek erősitő szerül csukamájolajat használunk. A gyermekek undorodtak e szer bevételétől, de mióta a szag- és iználküli Zoltán-féle csukamájolaj oly kitünően bevált, megádatott a módja annak, hogy oly nemzedéket neveljünk, mely nem gyarapitja a tüdővészesek és scrophulások számát.

= **Angol, franczia toilettek** és kalapok legelegánsabban és legszolidabb árak mellett A. Legrand divatmüteremben (V., Váczi-ut 25., I. em.) készülnek.

= **Szenzácziós.** „Créme de Fanchon" rögtön finomitó és szépitő arczcréme. Zsirtalan! Ártalmatlan! 1 tégely 2 korona. Kapható mindenhol. Főraktár: „Ursits"-gyógyszertár, Budapest, Rákóczy-tér.

= **Jubileumi zongorák,** a most divatos mahagonifában gyönyörü aranyvésettel hirneves gyártmányokban, teljes jótállás mellett a leglelkiismeretesebbnek elismert Deutsch Gábor-féle zongorateremben V., Erzsébet-tér 7. sz. (Bécsi-utcza sarkán) I. em. kaphatók és bérelhetők.

= **Megkezdődött a korcsolyázási idény.** Olvasóink figyelmébe ajánljuk *Schottola Ernő* VI. kerületi Andrássy-ut 2. (Fonciére-palota) alatti dus raktárát „Jackson-Hains", „Halifax", Rohonczy „Columbus" jegyü és egyéb uj és elegáns korcsolyákban. Ugyanott korcsolyák javitása és nikkelezése jutányosan eszközöltetik. Árjegyzék bérmentve.

= **Gourmand-oknak!** Aki szereti a finom delikatesszeket, pecsenyéket, halat, vadat, az hozassa meg magának Géczy Ferencz szerb királyi udvari szállitó, valamint ő császári és királyi fensége József főherczeg udvari szállitója (IV., Városhár-tér 2.) árjegyzékét, mely gazdag tartalmával kellemesen lep meg mindenkit.

= **A szalmatakarmány feljavitása.** Télen tulnyomólag szalmatakarmány áll a szarvasmarha etetése céljából rendelkezésre és ez foszforsavas mészben való szegénysége miatt veszélyes csontbetegségeket idéz elő, melyek gyakran több áldozatot szednek, mint a többi járvány együttvéve. A takarmánymésznek idejekorán való bekeverése által e betegségeket el lehet háritani, mert 100 kilogramm takarmánymész több foszforsavat és mészt tartalmaz, mint öt kilogramm legjobb serét. Minthogy egy kilogramm takarmány mész csak tizenkét krajczárba kerül és például egy tehén részére naponkint 50 gramm elegendő, a költségek igen csekélyek. A takarmánymész hozzáadása legjobban az apró- és fejős- valamint vemhes-marhánál, ugyszintén a vadnál vált be. — Ha a tyukok nem akarnak tojni, takarmánymész adandó nekik (tiz tyuknak egy evőkanállal elég) és a háziasszony legnagyobb örömére teljesiteni fogják kötelességüket. Bővebb magyarázatot a Michael Bartel & Co. czég Bécsben X., Keplergasse 20|0. ingyen ad.

Napirend.

Naptár: Vasárnap, deczember 25. — Római katholikus: B. N. Karácsony. — Protestáns: B. Karácsony. — Görög-orosz (deczember 13.) D. Eusztrát. — Zsidó: Tebeth 12. — Nap kél: reggel 7 óra 33 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 56 perczkor. — Hold kél: délután 1 óra 51 perczkor, nyugszik: reggel 5 óra 22 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti muzeum képtára nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a *néprajzi osztály* is (erdélyi-utcza 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-körut 4.)

Rovargyüjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

A „Hódoló diszfelvonulás", Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-tól este ½5 óráig. Belépő dij 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Napirend.

Naptár: Hétfő, deczember 26. Római katholikus: István vértanu. — Protestáns: István vértanu. — Görög-orosz: (deczember 14.) Tirzus vértanu. — Zsidó: Tebeth 13. — A nap kél: 7 óra 33 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 50 perczkor. — A hold kél: délután 2 óra 38 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 18 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti muzeum természetrajzi tára nyitva délelőtt 9—1 ig. A muzeum többi tárai 50 krajczár belépő-dij mellett megtekinthetők.

(A többi mint az előző napon.)

Százötvenezer forintos sikkasztás

(Egy börzeügynök szökése.)

Az ugynevezett tőzsdejobbereknek egy kiváló példánya vitorlázott el most Amerikába, sulyos bánatára azoknak a jámbor hiveknek, akik reá bizták keserves keresményöket.

Hirsch Bernátnak hivják ezt a tőzsdekalózt, aki körülbelül **százötvenezer forint pénz és értékpapír elsikkasztása után megszökött.**

Az első feljelentést Hirsch Bernát és fullajtárja, Áldor (Abelesz) Szigfrid ellen Hets Ödön ügyvéd utján Gyöngyössy János birósági végrehajtó tette meg, aki egymaga 27.000 forintnyi értékpapir és 10.000 forint készpénz elsikkasztását sinyli meg.

Ennek az előzményei a következők:

Másfél évvel ezelőtt Abelesz Szigfried tőzsdeügynök Gyöngyössy zuglói nyaralójába költözött. A lakó kipuhatolta, hogy Gyöngyössynek egy kis megtakaritott vagyona és jó sok értékpapirja van. A gyakori érintkezés és Áldor behizelgő modora bizalmat ébresztett a jóhiszemü háziurban és mint e téren járatlan ember csakhamar belekerült a tervszerüen készitett hálóba.

Áldor rábeszélte, hogy játszék a tőzsdén. Eleinte tudni sem akart róla, de utóbb még is belement.

Gyöngyössy nem álmodta, hogy Áldor már Bécsben annyira eljátszotta kis játékit, hogy onnan örökre kitiltották. Azt sem sejthette, hogy az általa oly melegen ajánlott Hirsch Bernáttal együtt osztozkodnak a kicsalt fedezeteken. Hirsch Bernátról különben a tőzsdén járatos emberek is jó véleménynyel voltak. Másfél évig tartott ez a szipolyozás. Eleinte, hogy Gyöngyössy vérszemet kapjon, csekély hétszáz forintnyi nyereséggel bonyolitották le egy ügyletét, hogy aztán annál jobban berántsák.

A terv sikerült. Rövid idő alatt tizezer forint készpénzt csaltak ki tőle, majd az értékpapirokra került a sor. Nyolcz kereskedelmi bank-részvény után jöttek a közuti vasuti, végre a villamos vasuti részvények.

November huszonötödike volt a fordulópont. Gyöngyössy képzeletbeli, de tényleg nem létező papirjainak árfolyamai annyira emelkedtek, hogy elérkezettnek vélte az időt a lebonyolitásra, hogy igy legalább a fedezetül adott értékpapirjait megmentse és megszabaduljon a már gyanussá vált ügynököktől.

Hirsch Bernát tudta a módját, hogyan nyugtassa meg ügyfelét: a leszámolást napról-napra halasztotta. Gyöngyössy végre türelmét vesztette és feljelentéssel fenyegetőzött.

A mult héten be is adta volna ellene a feljelentést, ha egy előkelő ügyvéd nála nem jelentkezik és meg nem nyugtatja azzal, hogy a kárt Hirsch családja megtéritti. Gyöngyössy hajlott a szép szóra és várt. A jóhiszemü várásnak a következménye az lett, hogy Hirsch Bernát n y o m t a l a n u l e l t ü n t.

Arányi rendőrkapitány, akinél a feljelentést megtették, ma azonnal Hamburgba és Brémába sürgönyözött. A feljelentő Áldornak, a sikkasztás értelmi szerzőjének, a letartóztatását is kérte.

Áldort ma hallgatták ki. Hirsch hü csatlósa, aki Gyöngyössy és a többi áldozatok előtt Hirsch Bernátot oly szépen le tudta festeni, a kihallgatás alkalmával a következő adatokat szolgáltatta a megugrott társ köröztetéséhez: „Közép termetü, poczakos, 37—40 évesnek látszó, erős férfi."

Hirsch Bernát már valószinüleg hajóra szállott. Családja (fiatal neje és három gyermeke) tegnap este utazott el nagy podgyászszal aranykézutczai lakásáról, valószinüleg Belovárra, Hirsch egyik rokonához.

Hirsch Bernát négy évvel ezelőtt még másfél **százezer** forintnyi vagyonnal rendelkezett. Az 1895-iki krach idejében azonban 160.000 forintnyi differenczián kellett kifizetnie. A teljesen tönkrement játékos ennek daczára még leplezni tudta a bajait. Odasorakozott ama számtalan tőzsdehimpellérek közé, akik soha sem bonyolitanak le semmit, csak mindig áldozatra és fedezetre vadásznak. Néhány hónappal a krach után Hirsch már ujra adta az előkelőt, szép lakást és állandóan számozatlan fogatot tartott. Áldornak sem folyt rosszul a dolga, nagy családja jó módban él még ma is a lövölde-téren lévő lakásán.

Hirsch és Áldor ellen valószinüleg holnap ujabb feljelentések érkeznek. Ugy halljuk, hogy már ma járt a rendőrségnél egy károsult, akitől 30.000 forintot csalt ki Hirsch Bernát. Azok, akik e két alak összeköttetéseit ismerték **150.000 forintra** becsülik az elsikkasztott pénzek összegét.

Karácsony a tébolydában.

Künn az Angyalföldön, az elmebetegek szomoru otthonában is kigyultak ma este a karácsonyesti apró gyertyácskák. Karácsonyfával ünnepeltették meg lakóival azt a napot, amelyen megszületett a Megváltó, aki őket is meg fogja váltani, az örültség gyógyithatatlan betegeit. Fényesen kivilágitott teremben álltak körül a betegek az örökzöld fenyőt, megbámulva csillogó diszitményeit, tarka gyertyácskáit. Talán egy pillanatra le is kötötte zavaros gondolataikat ez a most már szokatlan dolog.

Azokban a rideg rubrikákban, melyekben az elmebetegek gyógyintézetének kiadásai lesznek bele irva, a sok brom és egyéb orvosságok közt ott szerepel minden esztendőben egy fenyőfa ára is. És ez a fenyő hoz talán legtöbb enyhülést azoknak a szegény, zavartlelkü embereknek.

Néhány meghivott vendég előtt folyt le a karácsonyfa ünnepe az angyalföldi tébolydában.

Az elmebetegeknek van saját énekkaruk is. Egy harmónium kisérte dalukat, melyet a karácsonyestéről énekeltek, mikor megszületett távol Betlehemben, kicsiny jászolkában, nazarethi Jézus.

Menyből az angyal, lejött hozzátok, pásztorok,
Hogy Betlehembe, sietve menve, lássátok. . .

Amint az utolsó akkordok is elhangzottak, egy kis szöszke leány lépett a vendégek elé. Meghajtotta magát és elmondott egy verset. A gyermek alig lehet több tizenkét esztendősnél, de alighanem örökös lakója marad annak a szomoru háznak. Utána egy karcsu fiatal leány szólt a vendégekhez. Megköszönte nekik, hogy eljöttek az ő egyszerü ünnepükre. A beszéde világos volt, értelmesen is mondta el, csak épen a szemei bámultak mereven, hidegen a nagy semmiségbe. Talán azt sem tudta, hogy mi történik körülötte, hanem beszélt, mert igy tanitották.

Harmadiknak egy csinos fiatal ember állott a vendégek elé. Megköszönte az orvosoknak, az irgalmas nővéreknek, akik velök foglalkoznak egész esztendőn át, hogy ilyen széppé tették számukra a szent estét. Aztán kezet fogott az igazgató-orvossal — és ott maradt állva. Azt már nem tudta, hogy merre menjen. Egy irgalmas nővér megfogta a kezét és elvezette a szomszédos szobába.

Az ajándékok kiosztására került aztán a sor. Meg volt rakva a karácsonyfa alja dió-, narancs-, almagarmadákkal. Körőskörül asztalokon a legkülönfélébb ajándéktárgyak voltak felhalmozva. Könyvek, pipák, toalette-szerek, szappanok, szivarok, kártyacsomagok, egy harmonika, kalapok, kendők, parfümök, mellettük egy czédula, s azon annak a neve, akinek az ajándék szánva volt.

Egyenkint szólitották be az előszobából a szerencsétleneket, átnyujtva nekik az ajándékokat. Ragyogó arczczal fogadták valamennyien a különböző tárgyakat. Egy öreg asszony, akinek egy posztókendő jutott, megtapogatta, óvatosan morzsolgatva az ujjai közt.

— Jó szövet, nagyon jó, — mondogatta, miközben óvatosan vitte ki a kendőt.

Akinek a harmonika jutott, csak nehezen volt rávehető, hogy ne próbálja ki mindjárt ott.

Egy szelidarczu fiatalasszony került sorra. Becsülettudással köszönte meg, amit kapott. Mielőtt bekerült volna, megfojtotta egy éjjel apró gyermekeit.

Majd másik kerül sorra, aki az ajtóból nyul az ajándék után. Nem akar közelebb menni. Mikor a kezébe adták az ajándékot, csak ott maradt tovább is állva és bámulta a karácsonyfa apró gyertyácskáit, csillogó diszitményeit.

Ezelőtt néhány rövid évvel tekintélyes fővárosi orvos volt.

Lassankint minden ajándéknak került gazdája. Az asztalok üresen állottak és az énekkar ujra rákezdte:

Isten áld meg a magyart . . .

Elhangzott az utolsó akkord és a felügyelők lekisérték szobáikba a betegeket, hogy ott töltsék a szörnyü egyformaságban napjaikat, mig majd ismét felgyulnak a szines viaszgyertyák a karácsonyi fenyőcskéken.

Ki az a Tesla Miklós?

Tesla Miklós amerikai elektrotechnikusról szenzációs közleményeket szoktak hozni időnkint a világ összes lapjai. A hires embernek egy-egy szenzációs találmányáról szólnak ezek a hirek, amelyekből azonban mindig csak azt tudjuk meg, hogy Tesla föltalált valamit, de arról sohasem szólnak, hogy a találmányt kipróbálták volna. Legutóbb azt irták Teslárol az amerikai ujságok, hogy olyan készüléket talált föl, amelylyel a legerősebb hadihajót is el lehet pusztitani.

Ezzel a hirrel együtt azonban egy másik is jött, amely még ennél is meglepőbb. Tesla Miklós világhirü „hazánkfia" (legalább ő azt mondja, hogy magyar származásu) — mint New-Yorkból irják — korántsem valami nagy föltaláló, hanem közönséges szélhámos. 1892-ben szerepelt először, amikor a newyorki elektrikusok klubjában fölolvasást tartott, s azzal dicsekedett, hogy olyan világitó készüléket talált föl, mely Edison nagy villamos lámpáinak fényét is felülmulja. Az általa „föltalált" nagyszerü készüléket azonban máig sem mutatta meg senkinek.

Három év multa nagy czikket irt a „Century Magazine"-ba s azt állitotta, hogy olyan gépet talált föl, mely a gőzgépet és a villamos motort egyesiti magában. Ennek az uj gépnek, az „oscillátor"-nak, a fütéséhez tizedrésznyi szén sem kell, mint a gőzgépek fütéséhez.

Az oscillátort azonban még máig sem látta oscillálni senki.

Mikor Lenhard és Röntgen fölfedezte az X-sugarakat, Tesla Miklós, jeles honfitársunk, azt hirdette a new-yorki lapokban, hogy Röntgen X-sugara semmi az övéhez képest. Persze ezt sem mutatta meg senkinek.

1886-ban, deczember 26-ikán a World már ilyen czimmel irt a nagy feltalálóról:

„Tesla, a varázsló, meghóditja a napot az emberek számára!"

S bemutatta Tesla arczképét is, aki olyan gépeket talált föl, melyeket kizárólag napsugarak hajtanak! A szenzációs czikkhez géprajzok is voltak mellékelve, de Tesla napsugárral hajtott gépei közül még soha nem látott senki egyet se.

Ezután következtek a kevésbbé szenzációs találmányok: az a csoda-gép, „mely minden baczillust és baktériumot kiüz az ember testéből, ugy, hogy a baczillusok négy-öt méternyire is kiugranak az ember testéből", a vadállatok megfékezésére szolgáló elektromos gép, stb.

1897. őszén aztán olyan készüléket talált föl Tesla, amelynek segitségével a Niagara-vizesés erejét elektromos gépek segitségével, de vezeték nélkül bármily nagy távolságra is el lehet vezetni. „A párisi világkiállitás összes gépeit a Niagara-vizesés erejével fogom hajtani," irta Tesla, — de azóta nagyon elhallgatott erről a találmányról.

Az idén pedig, mikor az orosz czár békejavaslatával az egész világot meglepte, Tesla előállott a „hadihajókat megsemmisitő" találmányának — hirével.

S Amerikában még mindig vannak, akik Tesla Miklósnak, jeles honfitársunknak, zseniális találmányairól komolyan beszélnek, sőt pénzt is adnak neki találmányának megvalósításához.

Ezzel a leleplezéssel sehogy sem vág egybe az a czikk, amelyet Margalits Ede egyetemi tanár irt Teslárol a Pallas lexikonába. Margalits szó szerint ezeket irja róla.

„Tesla Miklós természettudós és feltaláló született a Gospic melletti Smilján 1856-ban. Technikai tanulmányait Grácban és Prágában végezte; az elektrotechnika terén elsőrangu tekintély. Először Budapesten a Ganz-gyárban működött, hol már akkor föltünt találmányaival, azután a párisi, majd a londoni elektrotechnikai társaság szolgálatába lépett. 1884-ben Amerikába ment, hol két évig Edison intézetében működött; 1886-ban önálló intézetet, a Tesla Companyt alapitotta, melynek most is feje.

A chicagoi kiállitáson elektrotechnikai találmányaival nagy föltünést keltett, melyekért már több mint kétszázötven kitüntetést nyert, működésének eredményéről az angol szaklapok nagy elismeréssel szólnak. 1892-ben Európába jött és Londonban meg Párisban találmányairól előadásokat tartott. 1893-ban angol nyelven nagy munkát adott ki szakmájáról, melyet 1895-ben németre is leforditottak. A gráczi egyetem rektora 1893-iki megnyitó beszédében Tesla müködését vette beszédének alapjául és kijelentette, hogy a gráczi egyetemnek ez a növendéke a legnagyobb dicsősége. Teslát a zágrábi délszláv akadémia 1895-ben tiszteletbeli taggá választotta."

Ezek után igazán nem tudhatja az ember, hogy vottaképen ki az a Tesla Miklós? Tudós-e, vagy szédelgő?

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

* **Operaház.** Holnap, vasárnap, a magyar királyi Operaházban a szokásos karácsonyi jótékony előadást tartják meg, előadva „Carmen"-t, a fő szerepben Ábrányinéval. Hétfőn a „She" czimü ballet jubiláris előadása lesz, ekkor kerül szinre huszonötödször (bérletszünetben). Kedden (páros bérlet) Fumagalli „Hamlet" czimszerepét énekli; csütörtökön a „Bibliás ember" kerül szinre; pénteken lép fel Fumagalli utoljára mint „Don Juan"; a többi szerepeket éneklik: Vasquez grófné, Rotter Gizella, Ábrányiné, Arányi, Ney Dávid, Szendrői és Hegedüs. Szombaton gyermekelőadás lesz délután fél hatkor, mérsékelt helyárakkal. Szinre kerül a „Babatündér" és a „Nürnbergi baba" és befejezésül a „Nap és föld" balletből a karácsonyfa jelenet. Az ujév első napján „Hunyadi László"-t adják, s január 5-re tüzték ki gróf Zichy Géza „Roland mester" czimü operájának első előadását.

E hó 28-án, szerdán, az Operaházban jótékony czélu előadás lesz, melyben mindkét szinház tagjai résztvesznek. Ez előadás programmja a következő: I. Euryante nyitány Webertől, előadja az operaház zenekara. II. Tabarin felesége Catulle-Mendés-től; a főbb szerepeket játszák: Márkus Emilia, Gyenes László. III. Bajazzók, Fumagallival a főszerepben, aki ezuttal a két nyugdijintézet iránti tekintetből szivességből lép fel; és IV. Tánczegyveleg, „Satanellá"-ból; ebben résztvesznek: Barbieri, Balogh Szidi, Schmidek Gizella, Carbone és az egész tánczkar.

* **A lipótvári müvész-hajlék.** A lipótvári elhagyatott börtönépületből, mely valamikor lovagvár volt, mint emlitettük, valószinüleg müvész-otthon lesz. Az emlékiratot, melyet a vár átengedése iránt intéznek a kormányhoz, már elkészitették s a napokban Ströbl Alajos szobrász, Spányi Béla és Roskovics Ignácz vezetésével küldöttség fogja átnyujtani Erdély Sándor igazságügyi miniszternek.

* **Karácsonyi hangversenyek.** A brünni Beamtnégyes vasárnap délután fél öt órakor és hétfőn este fél nyolcz órakor rendezi humorisztikus hangversenyét a Royalban.

* **A bolond.** Rákosi Jenő és Szabados Béla magyar tárgyu „zenés legendá"-ját a Magyar Szinház teljesen uj diszletekkel és jelmezekkel adja elő. A darabban a szinháznak majdnem egész személyzete részt vesz. A premiére csütörtökön lesz (nem szerdán, amikorra eredetileg hirdették.)

* **Müvásárlás a téli kiállitáson.** December elseje óta az első három hét alatt összesen 80 mütárgy kelt el a téli- és karácsonyi kiállitásokon 17.255 forint értékben, mely összegből 2800 forintot a képzőmüvészeti társulat pénztára fizetett ki azoknak a müvészeknek, akiktől azok a tagok, akik a társulati sorsoláson nyertesek lettek, képet vagy szobrot választottak.

* **Zacconi a Vigszinházban.** Ermete Zacconi ma érkezett meg társulatával Budapestre és a Royalban szállt meg. Öt estén át fog fellépni és pedig deczember 27-én „A kisértetek"-ben (Gli Spettri), 28-án „Hamlet"-ben, 29-én „A becstelenek"-ben (I disonesti) és „Don Pietro Carnso"-ban, 30-án „A vasgyáros"-ban és január 2-án „Otello"-ban. Zacconi uj drámai hősnője a szép Ida Mazzocca lesz, aki nálunk ezuttal jár előszór. Zacconi

társulata a következő tagokból áll: V. Pieri, E. Pieri, E. Piamonti, D. Capelli, A. Rissone, J. Nipoti, C. Bordeaux, E. Sabulini, E. Rissone, E. Cairo, S. Ciarli, J. Mazzocca, V. Rissone, M. Paglia, A. Ricciardi.

* **Fekete vér.** A Nemzeti Szinházban hétfőn szinre kerülő „Fekete vér" czimü drámában Manga szerepét, amelyet eddig Lubinszkyné adott, Jászai Mari, Citera szerepét pedig Hegyessy Mari helyett Paulayné fogja játszani.

* **A nagy „kilenczedik."** A filharmoniai társaság, ez idei hangverseny-ciklusának befejezése után, körülbelül márczius közepén a Bellovits Imre igazgatása alatt álló „Zenekedvelők Egylet"-ével társulva, még egy rendkivüli hangversenyt rendez az Erkel Ferencz-siremlék javára. E hangverseny egyetlen programmpontja Beethoven kilenczedik szimfoniája lesz.

* **Diákkisasszonyok.** A Népszinház legközelebbi ujdonsága, mint emlitettük, Varney operetteje, a „Diákkisasszonyok" lesz. Szerdán este kerül szinre, a főbb szerepekben a következőkkel: Daisy — Küry Klára, Antoinette — Bárdi Gabi, Marguerite — Blaha Sárika, Eleonora — Csatai Zsófi, Lucien — Szirmai, De Georges — Vidor Pál, Pelopidás — Németh József, Van Houten — Tollagi, Cossi báró — Solymosi, Calicot — Kiss Mihály, Cornembui — Lubinszky, Griffon — Ujvári. A darabhoz uj fényes diszletek készültek.

A Nemzeti Szinház programmja.

A Nemzeti Szinház igazgatósága a jövő 1899-ik évre a következő uj darabok előadási jogát szerezte meg:

Eredetiek: „Királyi házasélet." Somló Sándor 3 felvonásos vigjátéka. „Radovics felesége." Abonyi Árpád 3 felvonásos szinmüve. „A vétkes szerelem." Császár Imre 4 felvonásos szinmüve. „Az első vihar." 3 felvonásos szinmü Herczeg Ferencztől. „Szent Margit asszony." Váradi Antalnak a Kóczán-dijjal jutalmazott történeti drámája és „A Levente." Jókaitól.

Idegenek: „Bünös", Voss Richárd drámája, forditotta Várady Antal. „A féltékeny", vigjáték három felvonásban Bissontól, forditotta Kürthy Emil. „La figurante" Curel vigjátéka, forditotta Kóbor Tamás. „Les petits Oiseaux", Labiche vigjátéka, forditotta Fáy J. Béla. „Juliette válópöre" szinmü Feuillettől, forditotta Huszár Vilmos. „Die Kameraden", Fulda vigjátéka, forditotta Keszthelyi Ernő. „Mariage Blanc" Lemaitre szinmüve, forditotta Ambrus Zoltán. „A szegény Mari", Voss Richárd szinmüve, forditotta Timár Szaniszló. „Jaj a legyőzöttnek", ugyancsak Vosstól, forditotta Somló Sándor; végül Rostand verses drámája „Cyrano de Bergerac", amelyet Ábrányi Emil forditott magyarra. (Amely szinmüvek itt eredeti czimükkel vannak felemlitve, azok magyar czime még ezideig nem áliapittatott meg.)

Az itt felsorolt darabok közül legelsőnek január első felében Somló „Királyi házasélet" czimü pályanyertes verses vigjátéka fog szinrekerülni, amelyből már folynak a próbák s amelyhez az igazgatóság uj diszleteket és jelmezeket készittet. A darab főszerepeit K. Hegyesi M., Csillag T., Rákossy Sz., Nagy I., Császár, Dezső, Gabányi, Pálfy, Bercsényi, Egressy és Latabár játszák.

A második ujdonság Voss háromfelvonásos drámája, amelyből már szintén megkezdték a próbákat, ennek főszerepeit Jászay M., Cs. Alszeghy Irma, Ujházy, Bercsényi, Gyenes, Horváth, Ivánfi, Szacsvay, Gabányi és Hetényi játszák. Herczeg Ferencz uj szinmüve, „Az első vihar", február első felében kerül szinre.

Az uj darabokon kivül több régi idegen és eredeti, valamint klasszikus szinmü feleelevenitését tervezi az igazgatóság, amelyeknek sorát Toldy István „Kornélia" czimü négyfelvonásos szinmüve nyitja meg, amely jövő év január 3-án kerül szinre a czimszerepben P. Márkus Emiliával.

A szinház igazgatósága szerződtette Füredy F. Gusztávot, az országos szinésziskola végzett növendékét.

FŐVÁROS.

(Megtagadott segitség.) A földrajzi társaság segedelemért folyamodott a fővároshoz. A tanács közoktatási ügyosztálya háromszáz forint szubvenciót javasolt, a tanács azonban a javaslatot mellőzte.

(A Sashegyet bekeritik.) Budapestnek ismét készül valami nevezetessége: bekeritik a Sashegyet. Az egész országban ez lesz talán az egyetlen hegy, amelyet kerítéssel öveznek, mint valami virágos kertet, vagy közveszélyes helyet. Saxlehner, a Sashegy tulajdonosa már régóta sürgeti a fővárosnál, jelöljék ki lépésről-lépésre, hol kezdődik a hegy lába, mert a szomszédok félméterenkint egyre nagyobb területet foglalnak el az ő tulajdonából s emiatt kénytelen az egész helyet körülpalánkozni. A mérnöki hivatal ma tett a dologról jelentést a tanácsnak, hogy a kitűzés hónapokig tartó munka, amelyet télen egyáltalán nem lehet megcsinálni. A mérnöki hivatal azt a kikötést ajánlja, hogy az utak elzárását a tanács ne engedje meg, hogy a hegy megmaradjon üdülő helynek s ehhez a főváros okvetlenül ragaszkodni is fog.

(Uj rend a köztisztaságban.) A tanács közegészségi ügyosztálya uj köztisztasági szabályrendeletet dolgozott ki, s azt ma terjesztette be a tanácshoz. Harmincz év óta csak toldozgatták, foldozgatták a köztisztasági rendelkezéseket, s ez az uj szabályrendelet nagy részben csak áttekinthető csoportositása a három évtized alatt paragrafusokba foglalt intézkedéseknek. A hatvanöt szakasz között a hatodik tartalmaz csak teljesen uj tilalmat, amely igy szól:

A járdákon, utakon, utczákon, tereken, piacz- és vásártereken gyümölcsöt, gyümölcshéjat, gyümölcsmagot, dinnyehéjat, csutkát stb., papirost, szivar- és szivarkavéget, gyufát és általában szemetet és piszkot képező anyagokat eldobni tilos; az ily anyagokat csakis a járda melletti folyókába vagy a szemétgyüjtő ládákba szabad dobni. Égő szivar- és szivarkavégeket, égő gyufát eldobni, valamint tüzes dohányperjét a pipából kiszórni vagy kiverni egyáltalában tilos. Tilos továbbá a falakról, palánkokról, hirdető oszlopokról és táblákról letépett papirt a közterületre dobni vagy hullatni.

A paragrafus ellen vétők egy koronától száz koronáig pénz-, három óra hosszától öt napig terjedhető fogságbüntetéssel sujthatók.

Hogy a kocsiutat a hatóság, a gyalogutat a háztulajdonos tisztogattatja, a söprögetésnek kapunyitás előtt kell megtörténnie, hóeséskor a havat a ház elől azonnal el kell söpörni, a pinczék, padlások takaritása és a többi szabályok mind megvoltak eddig is, csak nem volt, aki betartassa. Az uj rendelet életbelépésénél valószinüleg erről is gondoskodnak és a Kossuth Lajos-, a koronaherczeg- és a váczi-utczában egész sereg rendőr-poszt lesz az eldobott szivarcsutkák, czigaretta-végek szabályszerű elhelyezkedésének ellenőrzésére.

Biztositó intézet a szegényeknek.

A főváros harmincz-negyvenezer embert részesit évente különféle segedelemben. Közel egy millió forint az, amit a hatóság és a kerületi segitőegyesületek, népkonyhák és más humánus intézetek esztendőnkint szétosztanak. És a sok áldozatnak semmi nyoma. Ha ma kiadnának félmilliót, holnap ugyanannyi kéregető tartaná a kezét alamizsnáért, ingyen ebédért, szállásért. Sőt statisztikai adatok bizonyitják, hogy az adományra szorulók száma a népesség növekedéséhez képest aránytalanul emelkedik.

Nem a nyomorultak száma, akik kéregetésre vannak utalva, hanem azoké, akik munkát nem találtak, vagy nem kerestek, s emiatt nincs kenyérre valójuk. Főképen ezek miatt kellene a szegény-ügyet reformálni, ebben csucsosodik ki a hatósági adakozás régóta sürgetett helyes utra való terelése.

Minden budget-vitánál szóba kerül ez, a legutóbbi költségvetés tárgyalásánál is sokat foglalkoztak a kérdés megoldásával, de a felszólalások egytől-egyig csak azzal a jámbor óhajtással végződtek, hogy valamit tenni kell. Hogy mit kell tenni, arra nézve még utbaigazitást sem adtak, sem a tanács, sem a bizottsági tagok részéről.

Hanvai Sándor józsefvárosi előljáró, ugy látszik, ki akarja huzni a tanácsot a tanácstalanság kátyujából s maga dolgozott ki egy tervet, ami az első komoly lépésnek látszik a szegényügy egész reformjában.

Biztositó intézet volna ez a szegények számára. Olyanok részére, akik kénytelenségből szorulnak ingyen ebédre, menedékházba és alamizsnára. Ennek az alapelve pedig az, hogy lehetőleg minél kevesebben kapjanak ingyen támogatást s lehetőleg mindenkinek módot adjanak arra, hogy amit akár pénzben, akár ellátásban kap, azt meg is szolgálja. A tenger kéregető között alig akad nehány, aki teljesen munkaképtelen, s ezek előbb-utóbb állandó biztos ellátáshoz jutnak. Ezeknek a dolgán a reform nem is változtatna.

A nagy tömeg azonban kereset hiján fordul az előljáróságokhoz, jótékony egyesületekhez támogatásért. És az uj intézet épen ezeknek a befogadására szolgálna. Olyan olcsó munkákat végeztetnének itt, amelyek iparágat nem képeznek, csak előkészitik a czikkeket az ipari feldolgozásra. Az intézetben nem fizetnének sokkal többet, mint amennyi a népkonyhai élelmezést, menedékházi szállásdijat kifutná, hogy aki jobb munkát talál, ne maradjon ott tovább, mint a meddig teljesen pénz és munka nélkül van.

Aki segélyért fordulna a hatósághoz, mind alkalmazást kapna itt, mert olyan munkákat végeznének az intézetekben, amelyeket bárki végezhet, minden előképzettség nélkül.

A terv csak ugy léptethető életbe, ha egyszerre a főváros valamennyi kerületében megnyitják az ideiglenes munkaházat, hogy egyik kerületből a másikba ne vándoroljanak alamizsnáért azok, akiknél a keresethiány csak ürügy és a dologtalanság, a koldulás a czél.

A tervvel a józsefvárosi közjótékonysági egyesület már a jövő hetekben foglalkozik s akkor a reform bekerül a tanács elé is.

Budapest idegenforgalma.

— 1888—1898-ig. —

A balkán-félszigeti vasut megnyitása a főváros némely köreiben aktuálissá tette azt a rég hangoztatott óhajtást, hogy a Kelet forgalmát Magyarországra s főkép Budapest felé kell terelni. Az emlitett vasutat 1888-ban nyitották meg s ma, tiz esztendő multán, a régi óhajtás terjedelmes jelentés alakjában, gazdagodva a mult tapasztalataival, ujra a fővárosi tanács elé került. Az érdekes dolgozat részben beszámol az idegenforgalom emelésére 1888-ban kiküldött bizottság működéséről, (amelyről sajnos, csak okiratok számolnak be és nem az idegenek) részben összegezi a millennáris kiállitás hatását a főváros idegen forgalmára. Végre felhivja a főváros törvényhatóságát, hogy több gondot forditson az idegenforgalomra, amelynek tagadhatatlanul nagy nemzetgazdaságtani előnyei vannak. Az adatokban gazdag munkából adjuk a következő részleteket:

Amikor 1888-ban a balkánfélszigeti vasutakat megnyitották, a Fővárosi Egylet révén konkrét inditványt tettek a törvényhatósághoz a keleti forgalomnak a főváros felé leendő irányitása tárgyában. A törvényhatóság elfogadta az inditványt és főbb vonásaiban körvonalozva a teendőket, végrehajtó-bizottságot alakitott az idegenforgalom emelésére. A bizottság rendelkezésére egyelőre ötezer forintot bocsátott, egyebekben kimondotta, hogy a bizottság csak javaslatokat tehet (minek ehhez a pénz?), a pénzkezelés a tanács dolga.

Az 1888. április 23-án megalakult bizottság 1891. márczius 16-ig működött. Ez alatt az idő alatt összesen tizenegy ülést tartott s végül beszüntette működését, mert a rendelkezésére bocsátott eszközökkel eredményt elérni nem tudott.

A főváros törvényhatósága részéről körvonalozott feladatokból négy nagyobb dolog létesitésével akarta az idegenforgalom emelését elérni.

Az első: a közforgalmi végrehajtó és sajtóiroda felállitása. Az iroda hivatása lett volna a külföldön propagandát csinálni a magyar fővárosnak, a külföldi tekintélyesebb lapokat elárasztani hangulatos czikkekkel, amelyek az általános érdeklődést felkeltsék. A nagyhivatásu iroda czéljait egy háromszáz forint tiszteletdijjal honorált „szerkesztőnek" kellett szolgálni, aki teljes buzgalommal dolgozott is, mig megunva a dicsőséggel teljes állást, lekőszönt. Helyét azután egy napidijas foglalta el.

A második: Budapestet ismertető könyv megiratása és kiadása. A könyvet Kőrössy József meg is irta és ki is nyomtatták harminczezer példányban. Még pedig:

Német nyelven	15.000	pld.-ban,	ebből	szétküldtek		13.020
franczia „	6.000	„	„	„	„	4.800
angol „	4.000	„	„	„	„	2.900
szerb „	1.000	„	„	„	„	700
román „	1.000	„	„	„	„	900
bolgár „	1.000	„	„	„	„	700
görög „	1.000	„	„	„	„	400
török „	1.000	„	„	„	„	500

példányt. Az idegenforgalom azonban (ami roppant indokolható!) ennek daczára sem lendült fel. Megemlitésre méltó egyébként, hogy a fővárosnak az idegenforgalom emelésére tett befektetései a második czimnél rugtak a legmagasabbra.

A harmadik feladat: Budapest látképeinek elkészitése és a külföldön való terjesztése csak részben sikerült. (A többi is.) Amennyiben egy külföldi panoráma-vállalkozó jó pénzért kegyeskedett a sikerült felvételeket a panorámájában mutogatni. A nagyobb fürdők, szállók, vasutak már nem tették meg azt a szivességet, hogy Budapest látképeit mutogassák.

A negyedik feladat volt: Budapest távlattérképének elkészitése. Hosszas okoskodás után a térkép el is készült s a főváros szerződésileg átadta a Posner-czégnek a sokszorositás jogát. A czég 1892-ben négyszáz forint előleget fel is vett a fővárostól, de a térképek mai napig sem jelentek meg. Most pedig haszontalan kiadás volna az 1892-beli térképet közölni s igy a fővárosnak nem marad más hátra, mint néhány száz forintért uj térképet rajzoltatni, a hat esztendő óta heverő négyszáz forint előleget pedig visszakövetelni.

Ez az 1888-ban megalakult idegenforgalmi bizottság működésének rövid története, amelyből azt a tanulságot terjesztik a tanács elé, hogy a főváros idegenforgalmát csakis egy önálló hatáskörrel és nagy anyagi erővel rendelkező testület emelheti.

Ezt a tanulságot különben a millennáris esztendő eredményeivel igazolják, amelyeknek a főváros idegenforgalmára tett hatását ezekben mutatják be:

1896. májustól — 1898. deczemberig a fővárosban 298.493 külföldi és magyarországi vidéki fordult meg. A legnagyobb forgalom augusztusban és szeptemberben 18—20.000 körül variált. Az összes külföldiek száma: 59.159-re emelkedett (1885-ben: 44.277 idegen fordult meg a fővárosban.) A nemzetiségi eloszlást az 1885-iki kiállitással szemben ekkép mutatja ki:

	1885:	1896:
Magyar	66.775	93.408
Ausztriai	23.153	34-385
Németországi	4.081	9.182
Amerikai	474	1.117
Romániai	1.378	2.762
Franczia	1.614	2.174

Az átlagos legnagyobb forgalom szeptemberben, a nemzetközi kongresszusok idején mutatkozott. Mint érdekes, jellemző dolgot emlitü a jelentés, hogy Bécsben:

1895-ben: 72.155, 1896-ban: 63.479 magyar fordult meg.

Az ekkép elért nagyobb idegenforgalmat a nagyszabásu reklám előzte meg. Igy az állam csupán hirdetésekre 270.000 forintot költött. Maga a főváros pedig közvetve igy vett részt a forgalom emelésében:

A kiállitási csarnokra költött	117.513	forintot.
Kiállitási tárgyakra	78.714	„
A pavillon diszitésre, belső berendezésre	19.675	„
Műszaki, közigazgatási irodákra, bérkocsikra	5.212	„
Lakás közvetitő iroda	1.108	„
Ünnepségek, vendéglátás, kongresszusok	91.639	„
Képző- és iparművészet támogatása	18.000	„
Emlék- és reklám könyvekre	7.500	„
A kiállitási alap biztositásához hozzájárulás	100 000	„
Egyéb kiadások	6.500	„

Ezt a majdnem félmillióra rugó kiadást szembeállitja a jelentés azzal a tizenötezer forinttal, amelyet 1888-tól 1896-ig kiadtak az idegenforgalom emelésére. Hivatkozik arra, hogy 1896-ban a főváros bevételei százezrekkel emelkedtek s végül arra a konkluzióra jut, hogy az idegenforgalom emelésére tett czélszerű befektetések meghozzák a maguk kamatját, de az intézkedéseket hatósági szervezettel nem végezhetik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A kapzsi Olschki.** Olschki, az olasz műárus, amint lapunk legutóbbi számában megirtuk, nem elégszik meg azzal a tizenhatezer lirával, a amit a magyar kormány kiegyezésképen már kifizetett. Olschki deczember 13-án ujabb foglalást intéztetett a magyar állam ellen. Birói zár alá került a magyar állam tulajdonában levő huszonöt ezer lira, amely ugyancsak a milanói kiállitáson folyt be. Az olasz törvények értelmében e foglalást tárgyalásnak kell követnie, amely 1899. február 3-ára már ki is van tüzve. Ezen a tárgyaláson fog kitünni, hogy dr. Mandelnek volt-e joga meghatalmazása alapján egyezséget kötni?

— **A ballerina pöre.** Ismeretes az a pör, amely Deutsch Károly budapesti háztulajdonos és Kranner Rózsa, az Opera ballerinája, és ez időszerint Deutsch fiának, Deutsch Albertnek felesége közt folyik. Deutsch Károly tudvalevőleg gyengeelméjünek nyilvánittatta fiát és válókeresetet nyujtott be menye ellen. A fiatal asszony hallani sem akar a válásról, de mivel férje mégis elhagyta, női tartásdijért beperelte Deutsch Károlyt, az apóst. A sommás pört a budapesti negyedik kerületi járásbiróság tárgyalta. Deutsch megtagadta a tartásdij fizetését, mivel állitása szerint a fiatal asszony házassága előtt közvetlenül viszonyt folytatott egy magasrangu állami tisztviselővel, akit erre nézve tanuul kért kihallgatni. A járásbiróság be is idézte a tanut, de ez megtagadta a tanuságtételt. A járásbiróság azonban a tanut vallomásra kötelezte. A végzés ellen a magasrangu tisztviselő a budapesti királyi törvényszékhez felebbezett azzal az indokolással, hogy a tanuságtétel magának a tanunak egyéni becsületét is sérthetné. A budapesti királyi törvényszék felebbezési tanácsa a járásbiróság végzését megváltoztatta és a tanut vallomásának megtagadására jogositotta föl a következő kérdések tekintetében:

1. Folytatott-e Deutsch Albertnével közvetlen házasságának megkötése előtt benső viszonyt?
2. Utazott-e vele együtt a Rivierára?
3. Gyógykezeltette-e a saját költségén?

A végzést a következőképen indokolta a törvényszék: „A polgári kötelességek egyik nemét alkotó tanuskodási kötelesség korlátait szabályozó törvény különbséget állit fel, hogy kik nem hallgathatók ki tanukként és kik jogositottak a tanuságtételt megtagadni (1893. XVIII. törvényczik 85—86. szakasz). A törvénynek ebből az intézkedéséből következik, hogy az, aki rendes körülmények között kényszerithető lenne a tanuságtételre, azt bizonyos kivételes körülmények fenforgása esetén joga van megtagadni. Már pedig a fenti kérdések mindegyike olyan tényre vonatkozik, mely a tanu becsületének sérelmére lehetne és igy a hivatkozott törvény értelmében a tanu vallomásának megtagadására jogositott. Nem tekinthető alaposnak az elsőbiróság végzésében a 1893. XVIII. törvényczikk 87. §. negyedik pontjára való hivatkozás. Mert igaz ugyan ez a törvényhely a családi viszonyon alapuló vagyonjogi kérdést illetőleg a 86. §. 3. pontja alapján a tanuságtételt meg nem tagadhatónak mondja ki. De a fenti kérdések a családi viszonyon alapuló vagyonjogi ügy fogalma alá nem tartozhatnak. Személyes természetű kérdések azok, melyek nem a vagyonjogi ügyre, hanem a perben álló fél személyes tulajdonságaira, illetve viselkedésére vonatkoznak. Kétségtelen pedig, hogy egy családos, felnőtt gyermekkel biró családfő becsületének a feltett kérdések sérelmére lehetnek. Ennélfogva az elsőbiróság itéletét meg kellett változtatni és a tanut fel kellett jogositani arra, hogy a feltett kérdésekre vonatkozó vallomását megtagadja."

SPORT.

✝ **Turfhirek.** Proponent, mely az idén nem futott, ismét trainingbe került. — Fee-t tulajdonosa, gróf Pejacsevich Albert, a Przedswit-handicap-re késziti elő. — Csaplárosnak egy édes testvére van Blaskovich Elemér tulajdonában. — A Charibert már Charmer-nek hivják. — Destillateur, a Péchy-istálló egykori derby-creackje a jövőre ujra szerepelni fog pályáinkon. — L'Astro jövőre a Przedswit-handicapben fog a pályán először megjelenni.

✝ **Vadászatok.** A napokban az ország különböző részeiben a vadászatok a következő eredménynyel végződtek: Gróf Eszterházy Mihály tallosi uradalmában hajtóvadászat volt, melyen ezerötszáz nyulat lőttek. Hasonlóan sikeres eredménynyel vadásztak Eszterházy Miklós herczeg kis-mártoni uradalmában. A felső-eőri vadásztársaság folyó hó 14-én hajtóvadászatot tartott, melyen 308 nyulat és 17 foglyot ejtettek. A szombathelyi vadásztársaságnak zsákmánya 117 nyul, 12 fáczán és egy vadkan volt. Gróf Eszterházy Sándor kemenesei és pápóczi vadászterületén rendezett vadászaton 1 őz, 2 róka, 565 nyul, 23 fogoly, 1 vadlud és egy kánya került teritékre. Nagy-Szalontán egy illustris társaság 186 nyulat, 2 őzet, 2 rókát és 2 fáczánt lőtt, Gaal Dénes keszthelyi földbirtokosnál pedig 180 nyulat, 2 őzet és 10 foglyot ejtettek zsákmányul.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter dr. Halászy László és Micsch Endre miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká, dr. Csury Jenő, dr. Hazay Gyula és dr. Mantuano Rezső miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, Leard János tengerészeti hatósági segédfogalmazót, valamint dr. Hollán Sándor és Szütcs András miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, dr. Fodor Jenő, dr. Morvay Jenő és dr. Fináczy Béla fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazókat valóságos miniszteri segédfogalmazókká és dr. Forrai András fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót a magyar királyi központi statisztikai hivatalhoz ideiglenes minőségű miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki.

Magyar név. Kiskoru Weiskopf Károly tornyospálczai illetőségű debreczeni lakos Kovácsra, Unrein János erzsébetfalvai illetőségű ugyanotti lakos Urányira, Reich Béni városi osztálymérnök szegedi lakos Biróra, kiskoru Klein Gyula budapesti illetőségű ugyanotti lakos Kovácsra, kiskoru Róth Róth czeglédi illetőségű ugyanotti lakos Révészre, kiskoru Perl Gyula és Perl Lajos turkevei illetőségű ugyanotti lakosok Pécsire, Fischer Dávid jászapáti illetőségű erzsébetfalvai lakos, valamint kiskoru fia Tivadar Halászra, Weiszhaus Breindel Bella balkányi illetőségű ugyanotti lakos Hajdura, Tatárka Gyula Antal budapesti illetőségű ugyanotti lakos Tatárra, Mándli Antal peczöli illetőségű csákányi lakos Mágosira, Schlesinger János szombathelyi illetőségű ugyanotti lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, György és Lajos Szendreire, Pindzsolya Mihály tanitó uj-dávidházai lakos Patakira, Schwartz Lipót marosvásárhelyi illetőségű ugyanottani lakos Feketére, Drotár János gálszécsi illetőségű varannói lakos, valamint kiskoru gyermekei Mária, Johanna, Erzsébet és Mihály Juhászra, Leimdörfer Géza baáni illetőségű budapesti lakos Lányira, Schwarz Lipót kir. járásbirósági irnok szarvasi lakos, valamint kiskoru gyermekei Józefa és Herman Alajos Sebőkre, Grünhut Sándor bur-ezent-miklósi illetőségű szegvári lakos Gombosra, Spielmann Sámuel csongrádi illetőségű ugyanottani lakos Szabóra, Weinberger Simon aradi illetőségű ugyanottani lakos Vasra, Steiner Henrik baáni illetőségű temesvári lakos Bánóczira, Neumann Herman peteki illetőségű ungvári lakos Nemesre, Neuhaus Ádám érsekujvári illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Sándor és Zoltán Ujházira, Frühczeitig Miksa székesfehérvári illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei Adolf és László Faragóra, Kohn Lévi (Lajos) sárospataki illetőségű jelenleg müncheni lakos Káldorra, Löffler Sámuel tüskevári illetőségű budapesti lakos Tomaira változtatták nevüket belügyminiszteri engedélyel.

Pályázatok. („Budapesti Közlöny" 296. száma.) Két adóhivatali raktárnoki, egy I. oszt. adóvégrehajtói állásra Budapest székesfővárosnál, másodorvosi állásra a pozsonyi kir. állami korházná, két aljegyzői állásra a lugosi járásbiróságnál, alügyészi állásra a nagyvárad királyi ügyészségnél, irnoki állásra a lugosi törvényszéknél van pályázat kihirdetve.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek **feltünő olcsó árért** készen kapható uri ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. **A mesteri szabást** czégünk elökelö hirnere biztositja, a munka kivitelét pedig az üzlet képe elárulja. **Méret utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van,** kizárólag tiszta gyapju- és valóban gyönyörü mintáju kelmékböl.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók

IV. ker., Muzeum-körut 39.

Tartalékos tisztek

a legelegánsabban és legjobban felszerelhetnek az elismert jóhirnevü

Blum és Társa

szerb királyi udvari szállitók és ő cs. és kir. fensége József főherczeg udvari szállitója, czég egyenruházati intézetében

Budapest, Sütö-utcza 2. szám.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Téli kura a Szt.-Lukácfürdőben Budapest.

Rheumatikus bajok, körzvény, neuralgiák, ischias stb. ellen. Magyar kénes iszapfürdő, külön fürdők, massage, gépgyógyászat. Lakás és teljes ellátás (közepes ár 25 ft hetenkint). Lift. Meghallás kizárva. Prospektust ingyen küld az igazgatóság

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsé bet-tér 19.

REMINGTON

irógépet díjmentesen, vételkötelezettség nélkül, az ország bármely részében bemutatok

BUTOROK

legolcsóbb bevásárlási forrása, szolid, lelkiismeretes kiszolgálás mellett

Nemes és Lengyel

kárpitos és asztalos-butortelepe

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 6. I. em.

A „Hammond"-irógép

egyedüli magyarországi főraktára

Kanitz C. és fiai

Budapest, Dorottya-utcza 12.

A „Hammond"

a legtökéletesebb irógép.

Tökéletes, mert a **látható irás** által a kezelés egyszerüsége, sok idő megtakaritás, valamint a konczepczió folytonossága éretik el.

Tökéletes, mert a könnyü billentyümyomás által a **kéz nem fárad el.**

Tökéletes, mert **bármily nagyságu papirt** lehet alkalmazni.

Tökéletes, mert több (14-féle) nyelven és többféle betüalakkal lehet **egy gépen** irni.

Próbára bárhova küldünk gépet.

Leirással és árjegyzékkel szivesen szolgálunk.

COGNAC

Gróf Keglevich István utd.

kiváló jó minősége folytán **legnagyobb elterjedtségnek** örvend a kizárólag diszoklevelekkel kitüntetett *, **, *** Extra, **** és **V. S. O.** (fine champagne d'Hongrie) jegyü gyártmányai **mindenütt** kaphatók

A czégnek gyári raktára Ausztria-Magyarországban a legnagyobb és legrégibb e szakmában.

Központi iroda: Budapest, Rudolf-rakpart 7.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Prága, deczember 24. A cseh Unionbank rézhengermüvet alapitott 1.2 millió alaptőkével.

Bécs, deczember 24. A berlini Siemens és Halske részvénytársaság január 14-én tartandó rendkivüli közgyülésén öt millió márkával felemeli alaptőkéjét, amivel az alaptőkéje negyvenöt millió márkára emelkedik.

A hétről.

(A pénzpiacz. — Magyar konverziók. — A tőzsdéről.)

— ndv. — Nemrég jeleztük ehelyütt, hogy deczember vége felé igen magas kamatlábra lehet kilátás. Nem kellett hozzá valami különös jóstehetség, hogy ezt előre lássuk. A jegybank egymásután felemelte a discontrátát és a pénzintézetek hasznukra forditják a helyzetet. Nem is szabad ezt tőlük rossz néven venni. Nagyon természetes, hogy ők is igyekeznek oly magasra srófolni a kölcsönpénz árát, amily magasra csak lehet. Már pedig a lehetőség deczember vége felé leginkább adva van. Különösen a tőzsdén, ahol ilyenkor a spekuláczió minden áldozatra kész. Megfizeti a prolongáczionál követelt kamatokat, ha még oly magasak is, csakhogy ki ne zökkenjen spekulácziójából. Mert közeledik az uj esztendő és ha egyéb nem, hát legalább a januári szelvényesedékesség révén felszabaduló milliók valamelyest csak mégis lendületet támasztanak az értékpiaczon. Ezért lehet magas prolongácziós dijakat követelni deczember végén. És ezuttal követeltek is. Rég fizettek oly magas report-dijakat, mint most. Főleg Bécsben, ahol egyes értékpapirokban hetek óta igen élénk volt az üzlet és felgyült az ellátandó anyag. A rendes dijtétel 7—8% volt ott, de egyes papiroknál és egyes esetekben 9—10%-ban kerülta prolongáczió. A börze vérzett, de fizetett. Mert bizva reméli, hogy uj esztendőre minden jobbra fordul. Hiszi, hogy olcsóbb lesz a pénz és emelkednek majd a papirok is. Egyelőre ugyan mind a kettőre kevés a kilátás. Ép legutóbb hallatszott a jegybankról, hogy már ismét tetemesebb az adóköteles bankjegyek forgalma és ha a főtanács ülésén a vezértitkár bejelenti, hogy a kamatláb változtatásának indoka nem forog fenn, ezt ugy kell érteni, hogy most nem emelik ujra a kamatlábot. Tulajdonképen ez is vigasztalás. Mert attól kell tartani, hogy ezuttal huzamosabb ideig lesz részünk a magasabb kamatláb uralmában és drága pénzviszonyok közepette bajos volna tőzsdei hausset kezdeményezni.

∴

Nem épen időszerüen feszegeti most egy berlini ujság a magyar konverziók tervét. Hogy félmilliárdnyi összegre menő magyar állampapirok tömege 1899. január elsején megérett a konverzióra, vagyis jobban mondva, hogy e papirokra nézve a jelzett időponttal beállott a kamatredukczió jogi lehetősége, azt már a mult héten emlitettük és ezzel a berlini ujság nem fedezett fel uj dolgot. De a jogi lehetőség még nem jelenti azt, hogy a konverzió aktuális. És nem is aktuális. Várnunk kell még jó ideig, amig megkisérelhetjük ily óriási mennyiségü értékpapirnak a mobilizáczióját és megfontolandó, vajjon a konverzióval nem tanácsosabb-e várni mindaddig, amikorra a valutarendezés is keresztülvive lesz. Azoknak, akik ugyancsak e szempontot hangoztatták már az előző magyar állami konverziókra vonatkozólag és akik hibáztatták a volt pénzügyminisztert, hogy miért konvertált, mielőtt a valutát rendezte volna — azoknak akkor nem volt igazuk. Minek is vártunk volna a konverzióval mai napig és fizettük volna mindezideig az 5%-os kamatokat állami kölcsöneink után. Ma azonban az érintett felfogásnak több jogosultsága van. A valutarendezés munkájával már annyira vagyunk, hogy nemsokára az akczió befejezését remélhetjük. Másrészről kétségtelen, hogy ugy a kibocsátási árfolyam, mint az elhelyezési piacz tekintetében sokkalta nagyobb előnyökkel kecsegtet az a konverzió, amelynél ausztriai értékre szóló czimletek helyébe olyan papirokat szolgáltat ki a magyar állam, amelyekért a kamatfizetési igéret aranyértékre szól, és ezért botorság volna a konverziót már most megkoczkáztatni és be nem várni inkább a készfizetések felvételét. Még kevéssel ezelőtt fenforoghatott a gyorsabb tempóra az az indok, hogy a konverzió most 4½%-ról 4%-ra történjék, azért, hogy utóbb (a valutarendezés befejezése után) folytatható legyen a konverzió 4%-ról 3½%-ra. De a legutóbbi idők jelenségei valószinüleg mérvadó helyen is azt a meggyőződést keltették, hogy nagyon távol vagyunk még a 3½%-os államkölcsöntipus általános meghonositásától. A berlini ujság egy megjegyzése egyébiránt elárulja, hogy miért tarja ő időszerünek a kérdéssel foglalkozni. Azt mondja ugyanis, hogy bizonyosra vehető, mikép ezzel a konverzióval is a Rothschild csoport fog megbizatni. Tehát innen fuj a szél! A Rothschild csoport üzletet szeretne csinálni és ezért lett egyszerre aktuális a magyar konverzio.

∴

Az értéktőzsdén aránylag szilárd volt az irányzat és számos papir árfolyama emelkedett a héten. Most már kezdenek szerepet játszani az osztalékbecslések is. A bankoknál a tavalyiaknak megfelelő osztalékokat remélnek, kivéve ott, ahol az árfolyamok ezidőszerinti állása meg fogja engedni a valamivel csekélyebb dividendát. Mert különös, hogy nálunk sok esetben a kurzus is döntő mozzanat a dividenda megszabásában. Ha magas az árfolyam, akkor bővebb osztalék jár ki, mert igy okoskodik némely igazgatóság: az osztalék nagyságával igazolni kell a magas árfolyamot. A most uralkodó magasabb kamatláb különben, amint már egyizben érintettük, javára van a bankoknak és takarékpénztáraknak és esetleg visszaható erővel fog birni az 1898-iki osztalékokra és nemcsak az 1899-iki üzemre lesz befolyással. Fokozott mértékben fordult a spekuláczió figyelme Rimamurányi részvények felé. Amit néhány hét előtt e vállalat helyzetéről megirtunk, azt most kezdik a börzén a részvény áremelésére indokul felhozni. A nagy tartalékokat, az évek során át az üzem-bevételekből eszközölt befektetéseket stb. most fedezik fel, mintha azok nem lettek volna nyilvánvalók eddig is. A kőszénbánya társaságok részvényei is javultak. Azt hiszik, hogy a kőszéniparban érdekelt vállalatok meg fogják találni a módot az egymásközti verseny elháritására. Ez a mód pedig voltaképen nem egyéb, mint hogy a nagyobb kőszénbányarészvénytársaságok ügyeinél ugyanazon bankok vannak érdekelve. A kartellt nem tudták megcsinálni a társaságok egymás között. Majd megcsinálják ezt helyettük a bankok.

Mezőgazdaság.

A máramarosi erdők értékesitése. A földmivelésügyi miniszter a máramarosi kincstári fenyőfa hozam eladása iránt tartott árverés alkalmával a vaséri erdőgondnokságból az 1899—1903. években letutajozandó fenyőszálfát a nagyban való eladás alól kivonta azzal a szándékkal, hogy a faanyagot a máramarosi megbizható, kifogástalan kisebb fakereskedőknek üzletük folytathatása czéljából juttassa. Most már az eladás módja felett is határozott a miniszter. E szerint az 1899. évben, mintegy 40,000 köbméter fenyőszálfa fog Bocskóra külön e czélra kijelölt kincstári rakparthoz szállittatni, és ott vizen, szabott árak és készpénzfizetés mellett a megelőzőleg kiirt pályázatban résztvett és Máramaros vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának meghallgatása után máramarosi érdemes fakereskedőknek 2000 köbméteres részletekben kiszolgáltatni. E mellett az eljárás mellett a fa megbizható és kifogástalan máramarosi kisebb fakereskedőknek kezébe fog jutni és lesz érve az a czél, hogy a máramarosi fakereskedelem élénkebb mederbe tereltessék.

Uj ügybeosztás a földmivelésügyi miniszterium ban. A földmivelésügyi miniszter a miniszteriumban uj ügy- és személyzeti beosztást léptetett életbe. A szőlőfelujitás s az azzal kap-

csolatos egyéb kérdések megoldása, valamint a borhamisitás meggátlására szolgáló intézkedéseknek az eddiginél is behatóbb keresztülvitele érdekében Dobokay Lajos miniszteri tanácsos, országos borászati kormánybiztos vezetésére bizott uj főosztályt létesitett. Az uj főosztály három ügyosztályra oszlik. Az első ügyosztály (szőlészet) ügykörét a szőlőfelujitás, a begyközségek ügyei, a fillokszera ellen való védekezés, a szőlészeti szakszemélyzet személyi ügyei s a szőlészeti kisérletügy képezik. A második ügyosztály (borászat) a borértékesités, borértékesitő szövetkezetek s a borhamisitási ügyekkel, valamint a felső szőlészeti és borászati szakoktatással foglalkozik. A harmadik ügyosztálynak (szőlőtelepek) az állami amerikai szőlővesző-szaporitó anyatelepek és oltványiskolák, valamint az állami szakközegek működésének állandó felülvizsgalata s az alsóbbfoku szőlészeti szakoktatás paedagogiai szempontból való birálata képezi ügykörét. A fentebbieken kivül a miniszterium ügybeosztása még annyiban változott, hogy a miniszter a nagyfontosságu telepitési ügyek számára is uj, önálló főosztályt szervezett, s ugyanoda osztotta be a „mezőgazdasági munkás- és cselédügyeket", valamint a kisebb gazdasági ágak ügyosztályát is. E főosztály élén Máday Izidor miniszteri tanácsos áll.

Gyümölcsösök létesitése. A földmivelésügyi miniszter a gyümölcstermelés terjesztése érdekében elrendelte, hogy a gyümölcstermesztésre alkalmas vidékeken lakó összes kincstári kezelő erdőtisztek, valamint az összes kincstári erdőőrök lakásai mellett gyümölcsösök telepittessenek s valamennyi gyümölcsös egyszersmind faalanyok és oltványok nevelésére szolgáló faiskolákkal is elláttassék. A gyümölcsösök és faiskolák telepitését az egyes erdőhatósági kerületekben legközelebb munkába viszik s fokozatosan fejlesztik olykép, hogy néhány év multa az országnak számos vidékén elszórtan több száz ily mintaszerűen kezelt gyümölcsös fog a gyümölcstermelés iránt való érdeklődés fölkeltésére közreműködni. A földmivelésügyi miniszternek ez az intézkedése szoros kapcsolatban áll azzal a rendelkezéssel, hogy a selmeczi erdőakadémián a gyümölcstermelés tanának előadásával és gyakorlati megismertetésével behatóan foglalkozzanak.

Állami gyapjuminősitő intézet. A földmivelésügyi miniszter Budapesten gyapjuminősitő intézetet állitott fel, melynek czime: Magyar királyi gyapjuminősitő intézet Budapesten és helyisége az V. kerület, Klotild-utcza 22. szám alatt van. Működése az egész ország területére kiterjed; feladata pedig a következő: A) Az intézet a földmivelésügyi miniszternek véleményező szakközege a gyapjutermelésre és értékesitésre vonatkozó kérdésekben. B) A budapesti nyilvános gyapjuárverések érték-meghatározó bizottságában közreműködik azzal, hogy teljesiti azon tudományos elővizsgálatokat, melyek a megbizható alapból kiinduló értékesitéshez szükségesek s vizsgálatainak eredményét a bizottsági tagoknak kellő időben rendelkezésükre bocsátja. C) Alkalmat nyujt a gazdáknak és kereskedőknek, hogy termékük, illetve árujok értékét és alkalmazhatóságát illetőleg elfogulatlan szakvéleményt nyerhessenek. E czélból átvállal tenyészállatokról nyirt egész bundákat, továbbá bundarészeket és fürtöket is különböző szempontokból való vizsgálatra, nevezetesen: D) Tenyészállat-kiállitásoknál és a juhok nyirósulya, valamint bundájuk értékére irányuló versenyeknél felügyel a próbanyirásokra és további szakbirálatra átveszi a verseny tárgyát képező bundákat. E) Eladó és vevő közt fenforgó pörös esetekben szakértő közeg gyanánt igénybe vehető. F) Feladata végül az intézetnek: a gyapjuismeretet tudományos irányban vizsgálatok és buvárlatokkal fejleszteni, egyben arra törekedve, hogy ezzel lehetőleg a gyakorlatnak is szolgáljon. Ezen tevékenységéről időszakonkint jelentéseket tesz közzé.

Ipar és kereskedelem.

Kivitel Japánba. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesiti az érdekelt köröket, hogy a Japánnal kötött kereskedelmi szerződés folytán a magyar és osztrák áruk, a többi államokkal kikötött kedvezményes vámtételek mellett lesznek vámkezelendők. A magyar származás azonban áruszármazási bizonyitványok bemutatása által lesz igazolandó, amelyeket a kamara az eddigi gyakorlatnak megfelelőleg, a kiviteli czégek részére díjmentesen állit ki.

Szállitások és vállalkozások. A budapesti kereskedelmi és iparkamara a következő pályázati hirdetésekről értesült: Román kormány: távirdai elszigetelők. Spanyol kormány: épitések. Magyar királyi államvasutak és Szamosvölgyi vasut különféle czikkek és a szerb királyi katonai szertár bányászati anyag és talpbőr. Az erre vonatkozó közlemények a kamara irodájában megtekinthetők.

Fizetésmegszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésmegszüntetéseket közli: Friedmann Simon Kassa, Zimmer Antal Ujbánya, Palkovics Fülöp utódai Nagyvárad, Stein Lipót Aranyos-Maróth.

Kőbányai sertésplacz, decz. 24. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 47·0—47·5 kr.-ig. Közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 46—46·5 krajczárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 48·5—49·0 krig. Közép (páronkint 251 320 klgrig terjedő sulyban) 49—49·5 kr. Könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban; 49—50·0 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban 47·5—48 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 47—47·5 krajczárig. Könnyű páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban, 45—46 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. decz. 22. napján volt készlet 37374 darab, decz. 23-án felhajtatott 291 db, deczember 23 án elszállittatott 533 darab, deczember 24-ére maradt készletben 37182 darab. A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Budapesti konzum-sertésvásár, decz. 24. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. decz. 22-én érkezett 288 drb. Készlet 351 darab, összes felhajtás 631 drb. Elszállittatott budapesti fogyasztásra 358 drb, elszállittatlan maradt 281 drb. Napi árak: 120—180 kilós 47—48 kr, 220—280 kilós 47—48 krajczár, 320—380 kilós 47—48 kr, öreg nehéz 46 krajczár, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vadvásár, deczember 24. (Braun Arnold hites alkusz jelentése.) A kivitel ez évben nem volt élénk és a felhozatal csak a helyi fogyasztásban talált vevőre, minek folytán az árak nem javulhattak. Jegyzések: szarvas 30—40 kr., őz 50—60 kr. kilónkint. Nyul nagy 1.—1.15 frt, kicsiny 70—90 kr. darabonkint. Fáczán 1—1.80 frt, fogoly fiatal 60—80 kr., öreg 30—50 kr., erdei szalonka 1.—1.50 frt, vadkacsa 0.70—1.10 frt darabonkint.

Bécsi husvásár, deczember 26. (Bauer Arnold hites alkusz jelentése.) A husvásárra e héten felhozatott 203.861 kiló marhahus, 26.145 kiló borjuhus, 11676 kiló juhhus, 49.698 kiló sertéshus, 816 darab borju, 137 darab juh és 529 darab sertés. Jegyzések: Marhahus hátulja 34—70 kr, eleje 30—64 kr, angol bélszin 56—90 kr, borjuhus 34—65 kr, juhhus 26—50 kr, sertéshus 50—68 kr, borju 38—60 kr, juh 30—38 kr, sertés 44—64 kr. kilónkint.

Közlekedés.

Déli vasut. Az 1899. évi január hónap elsején a budapest-nagykanizsai vonalon Komárváros és Récse között fekvő 75. számu őrháznál „Zala-Szent-Jakab" elnevezéssel személyforgalomra berendezett megállóhely nyittatik meg, melynél a 205., 207., 215., 206., 208. és 216. számu személyvonatok „feltételesen" egy-egy perczre meg fognak állani. E megállóhelyen meneljegyek nem adatnak ki és podgyász-expresszáruk, valamint kutyák nem vétetnek fel, hanem az illetékek utánfizetéskép (pótlék nélkül) szedetnek be. „Zala-Szent-Jakab" megállóhelyről az emlitett vonatok a következő időkben indulnak: Budapest felől Nagy-Kanizsa felé: a 205. számu vonat délután 1 óra 15 perczkor, a 207. számu vonat reggel 3 óra 27 perczkor, a 215. számu vonat este 8 óra 25 perczkor és Nagykanizsa felől Budapest felé: a 206. számu vonat délután 2 óra 21 perczkor, a 208. számu vonat éjjel 12 óra 38 perczkor, a 216. számu vonat délelőtt 9 óra 53 perczkor.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvény-Társaság. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhirré teszi, hogy a rendes hajójáratokat Vukovár és Ujvidék, valamint Zimony és Orsova között a bekövetkezett hirtelen időjárásra való tekintettel a folyó hónap 24-én esedékes lemenettel megszünteti.

A Budapesti Kölcsönös Segélyző-Egyesület, mint szövetkezet (Arany János-utcza 18. szám) most küldi szét felhivását az 1899. évi január 1-én kezdődő IX. évtársulatba való belépésre. Ezen felhivás kimeritő tájékozást nyujt az eddigi nyolcz évi üzlet eredményéről és oly számokat tüntet fel, amelyek legjobban igazolják azt, hogy egy ilyen, a tiszta kölcsönösség elvén alapuló, a legszigorubb lelkiismereteséggel vezetett szövetkezet nálunk valódi közgazdasági szükségletet és különösen az ugynevezett kis emberekre valóságos jótéteményt képez. Az intézetnek van 4615 tagja, több mint 22,000 üzletrészszel. Befizetett alaptőkéje ma már 3,000,000 koronára rug, amelyből tulnyomóan kisebb kereskedőknek és iparosoknak mint kölcsön 2,800,000 korona szavaztatott meg. Ez, nemkülönben az a körülmény, hogy a II. évvel a tagok hat százalékot meghaladó tiszta nyereségben részesültek — amennyiben egy 156 forinttal kifizetett üzletrészért 187 forint 31 krajczár készpénzt kaptak — arra a biztos föltevésre jogosit, hogy a belépési felhivásnak ugy azok körében, akik olcsó, könnyen visszafizethető kölcsönre reflektálnak, valamint azoknál is, akik tőkéjüknek nagyobb, de a mellett biztos gyümölcsöztetést keresnek, meglesz a jól megérdemelt sikere.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, deczember 24.

Ma ünnepi csend uralkodott a gabonatőzsdén. Ugy a készáru, mint a határidőpiaczon alig volt forgalom. A határidők délelőtt csekélységgel emelkedtek, az amerikai fél centes szilárdulás folytán.

New-Yorkban és Chicagoban keddig szünetel a forgalom.

A heti buzahozatal nálunk még elég tekintélyes, 236.614 métermázsát tesz, elszállitottak 12.639 métermázsát.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. *Tiszavidéki:* 100 mm. 79·5 k. 10.75 frton, 100 mm. 78 k. 10.65 frton, 100 mm. 78·5 k. 10.55 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 10.60 frton, 100 mm. 77·4 k. 10.30 frton, mind három hónapra.

Rozs. 200 mm. pestvidéki Budapest par. 8.10 forinton, készpénzben.

Zab. 100 mm. Budapest 6.— frton, 150 mm. Budapest 5.90 frton, 150 mm. Budapest 5.95 frton, készpénzben.

Tengeri. 400 mm. Budapest par. 4.45 forinton, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Budapest par. 6.50 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy uj	faj	hektolitersúlyban kilogrammban	100 klgr. készpénzáru frtól	frtig	hektolitersúlyban kilogrammban	100 klgr. készpénzáru frtól	frtig
buza	ó	tiszavid.	74	—.—	—.—	75	10.05	10.20
			76	10.25	10.35	77	10.40	10.35
			78	10.50	10.60	79	10.65	10.70
			80	10.75	10.80	81	—.—	—.—
	„	pestvidéki	74	—.—	—.—	75	10.—	10.15
			76	10.20	10.30	77	10.35	10.40
			78	10.45	10.55	79	10.60	10.65
			80	10.70	10.75	81	—.—	—.—
	„	fehérm.	74	—.—	—.—	75	10.05	10.20
			76	10.25	10.35	77	10.40	10.45
			78	10.50	10.60	79	10.65	10.70
			80	10.75	10.80	81	—.—	—.—
rozs	„	elsőrendu	70—72	8.25	8.30			
		másodr.	—.—	8.15	8.25			
árpa	„	takarm.	60—62	6.10	6.40			
„	„	szeszfőz.	62—64	6.70	7.50			
„	„	sörfőzésre	64—66	7.70	8.50			
zab	uj	„	39—41	5.70	5.05			
tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.60			
	„	másnemű	—	5.50	5.55			
	ó							
	„	káposzta	—	—.—	—.—			
tejfű		másnemű	—	—.—	—.—			

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata deczember 23-án pénz	áru	deczember 24-én pénz	áru	Leszámoló árfolyamok
buza	márczius	9.65	9.67	9.69	9.71	—.—
„	április	9.50	9.52	9.50	9.52	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
rozs	márczius	8.28	8.30	8.28	8.30	—.—
„	április	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
tengeri	május	4.93	4.95	4.93	4.95	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
zab	márczius	5.88	5.90	5.88	5.90	—.—
„	október	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
„	november	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—
repcze	augusztus	—.—	—.—	12.35	12.45	—.—

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. *Buza* márczius 9.67—66—71—9.70 frton, április 9.48—49—51—9.47 forinton. *Rozs* márczius 8.25—30 forinton. *Tengeri* május 4.92—91—4.95 frton.

Délután. *Buza* márczius 9.72—9.71— forinton, április 9.53—9.51 forinton. — *Rozs* márczius 8.28—8.25 frton. *Zab* márczius 5.91—5.90 forinton. *Tengeri* május 4.95—94—4.95 forinton. *Repcze* aug.-ra 12.30—12.35 frton.

Raktárállomány :

Közraktár : Buza 123100 mm. Rozs 11500 mm. Árpa 67800 mm. Zab 39500 mm. Tengeri 5200 mm. Liszt 9200 mm.

Raktárház : Buza 70830 mm. Rozs 4767 mm. Árpa 6130 mm. Zab 3844 mm. Tengeri 202 mm. Liszt 1311 mm.

Silos : Buza 32000 mm.

Gabonaforgalom :

1898. deczember 23.

	érkezett	elszállittatott
	métermázsa	
buzából	20419	—
rozsból	816	—
árpából	1969	—
zabból	4041	—
tengeriből	1220	2426

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, deczember 24.

A mai tőzsdén az irányzat szilárd volt ugyan, de a forgalom szük mederben haladt. A helyi piaczon általános kőszénbánya és kereskedelmi bankrészvények emelkedtek.

Az *előtőzsdén*: Magyar hitelrészvény 394.60 395.50, Jelzálogbank 246.50—240.75, Osztrák hitelrészvény 362.30—362.70, Osztrák-magyar államvasut 367.60—368.25, Közuti vaspálya 371.25—371.50, Déli vasut 64, Kereskedelmi bank 1438.

A déli tőzsdén előfordult kötések : Salgótarjáni 607—608, Közuti vasut 372, Villamos vasut 228—228.75, Magy. hitelrészv. 395.25 394.20, Magyar leszámitoló bank 259.50—259.75, Rimamurányi 295.10—293.50, Osztrák hitelrészvény 363.25—362.35, Osztrák-magy. államvasut 368.10—367.30, Magyar jelzálogbank 246.50, Bankegyesület 101, Általános kőszénbánya 98.25, négy százalékos egyesült fővárosi takarékpénztár 101, Kereskedelmi bank 1438—1444.

Díjbiztositások : Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 forint, 8 napra 5.——6.— frt, január utóljára 9.—10.— forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	decz. 24.	decz. 23.
Magyar aranyjáradék	120.—	120.—
Magyar koronajáradék	97.80	97.80
Magyar hitelrészvény	394.25	392.50
Magyar ipar és keresk. bank	101.75	101.75
Magyar jelzálogbank	246.50	244.75
Magyar leszámitoló bank	259.50	257.50
Rimamurányi vasmű	293.50	295.—
Osztrák hitelrészvény	362.80	360.—
Déli vasut	64.—	64.25
Osztr.-magyar államvasut	367.25	364.25
Közuti vaspalya	371.—	370.—
Villamos vasut	228 25	228.25

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, deczember 24. **A vásári forgalom:** ***Husnál*** forgalom élénk, árak változatlanok. ***Baromfinál*** élénk, árak szilárdak. — ***Halban*** élénk, árak szilárdak. ***Tej és tejtermékeknél*** élénk, árak változatlanok. ***Tojásnál*** élénk, árak csökkentek. ***Zöldségnél*** élénk. ***Gyümölcsnél*** élénk, árak változatlanok. ***Füszereknél*** élénk. **Időjárás borult,** hideg. A központi **vásárcsarnokban nagyban eladott** élelmi czikkek hivatalos **árjegyzése a következő:** ***Hus.*** Marhahus hátulja I. 52—56 frt. II. 46—52 frt. Birkahus hátulja I. 38—40 frt, II. 34—38 frt. Borjuhus hátulja I. 64—68 frt, II. 55—64 frt. Sertéshus Isőrendű 8—50 frt, vidéki 40—46 frt (Minden 100 kil nkint.) Kolbász füstölt 64—80 kr (kilónkint). Sertészsir hordóval 55·0—55·0 frt (100 kilónkint). — *Baromfi (élő).* Tyuk 1 pár 1.10—1.50 frt. Csirke 1 pár 0.60—1.30 frt. Lud hizott kilónkint 46—55 kr. — ***Különfélék.*** Tojás 1 láda (1440 drb) 38·0—39·0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4 frt. Petrezselyem 100 kötés —. frt. Lencse m. 100 kiló 7—9 frt. Bab nagy 100 kiló 7—9 frt. Paprika I. 100 kiló 50—60 frt, II. 20—30 frt. Vaj I. rendü kilónkint 0.85—1.00 frt. Téa-vaj kilónkint 1.00 1.30 frt. Burgonya, rózsa, 100 kiló 1.60—1.80 frt. *Halak.* Harcsa (élő) 0.80—1.— frt 1 kiló. Csuka (élő) 70.0—0.90 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.60—0.70 frt.

Szesz.

Budapest, deczember 24. **Finomitott szesz** nagyban 54.25—54.50. **Finomitott szesz kicsinyben** 54.75—55.—, Élesztő szesz **nagyban** 54.25 —54.50, Élesztőszesz **kicsinyben** 54.75—55.—. Nyersszesz **adózva nagyban** 53.25—53.50. **Nyersszesz** adózva **kicsinyben** 53.75—54.—. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 14.——14.25. **Denaturált** szesz nagyban 21.25—21.50. **Denaturált** szesz kicsinyben 21.75—22.—. A kontingens nyersszesz ára Bpesten 17.50—17.75 frt. **Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.**

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, deczember 24. A mai tőzsde üzlettelen volt. Csak tengeriben volt némi forgalom. Köttetett: buza tavaszra 9.56—9.57 forinton, zab tavaszra 6.12—6.14 forinton, tengeri május-juniusra 5.23 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.58—9.59, rozs tavaszra 8.36—8.38, tengeri május-juniusra 5.24—5.25, zab tavaszra 6.13—6.14 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, deczember 24. A reportviszonyok a mai tőzsdén már kedvezőbben alakultak és az üzlet meglehetősen élénk volt. Államvasuti, Länderbank részvények jelentékenyen emelkedtek.

Az előtőzsdén : **Osztrák hitelrészvény 360.60 361.35, Anglo-bank 155.50, Unionbank 293.50, Osztrák-magyar államvasut 366.25—367.—, Déli vasut 64.50—65, Tramway 546—552, Török dohány 124.75—125.—, Alpesi bánya 198.50—199.50, Prágai vasipar 980—983, Májusi járadék —.—, Osztrák koronajáradék 101.60, Török sorsjegy 58.—58.10, Német márka 59.— forinton.**

A déli tőzsdén : **Osztrák hitelrészv. 361.37, Anglo-bank 156.—, Bankver. 266.75, Union-bank 295.50, Länderbank 236.50, Osztr.-magyar államvasut 366 25, Déli vasut 64.75, Elbevölgyi vasut 261.50, Északnyugoti vasut 244.—, Török dohányrészvény 124 75, Alpesi bánya 199.—, Májusi járadék 101.25, Török sorsjegy 58.—, Német márka 59.—, Fegyvergyár 198 forint.**

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: **4·2%-os papirjáradék 101.20, 4·2%-os ezüstjáradék 101.15, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.80, Osztr. koronajáradék 101.80, 1860. sorsjegy 140.50, 1864. sorsjegy 193.50, Osztrák hitelsorsjegy 203.—, Osztrák hitelintézeti részvény 362.25, Angol-osztrák bank 156.—, Union-bankrészvény 295.50, Bécsi Bankverein 266.50, Osztrák Länderbank 236.50, Osztrák-magyar bank 942.—, Osztrák-magyar államvasut 366.75, Déli vasutrészvény 64.75, Elbevölgyi vasut 261.50, Dunagőzhajózási részvény 446.—. Alpesi bányarészvény 199.—, Dohányrészvény 124.87, 20 frankos 9.53·5, Császári kir. vert arany 5.71, Londoni váltóár 120.60, Német bankváltó 59.—, Tramway 555.50. — Az irányzat szilárd.**

Frankfurt, deczember 24. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüst-járadék 85 55, 4%-os osztrák aranyjáradék 102.20, 4% magyar aranyjáradék 101.70, magyar koronajáradék 98.—, osztrák hitelintézeti részvény 304.25, osztrák-magyar bank 810.—, osztrák-magyar államvasut 308.50, déli vasut 58.13, bécsi váltóár 169.27, londoni váltóár 204.07, párisi váltóár 809.66, bécsi Bankverein 224.50, Union-bank részvény —.—, villamos részvény 135.35, 3% magyar arany-kölcsön 87.30, Alpesi bányarészvény 166.—, 4·2% papirjáradék —.—. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorologiai intézet távirati jelentése 1898. deczember 24-én reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérsék-let Celsius szerint	Csapadék mm	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérsék-let Celsius szerint	Csapadék mm
Árvaváralja	77.7	— 03.8	.	Póla	74.7	+ 02.5	.
Selmeczbánya	79.8	— 04.2	1	Lesina	71.6	+ 08.9	9
N.-Szombat	79·5	— 02.6	.	Sarajevo	80.4	— 18.0	2
Magyar-Óvár	79.9	— 02·4	.	Torino	77.8	+ 02·4	.
Ó-Gyalla	79·1	— 02.4	.	Flórencz	75.6	+ 03.5	8
Budapest	79.?	— 02.4	.	Róma	71 3	+ 08.2	2
Sopron	79.8	— 00.0	.	Nápoly	0.0	+ 00.0	.
Herény	78.9	— 00.2	1	Brindisi	68·7	+ 06.4	.
Keszthely	79·7	— 01.3	.	Palermo	69·0	+ 8.2	.
Zágráb	79.8	+ 02.7	6	Malta	65.9	+ 10.0	.
Fiume	75.4	+ 01.4	2	Zürich	77.6	— 07.0	4
Crikvenica	74.8	— 08.3	.	Biarritz	72.2	+ 08.1	.
Pancsova	80.1	+ 09.8	2	Nizza	75.0	+ 03.0	6
Temesvár	79.5	+ 07.3	.	Páris	74.8	— 06.5	.
Arad	00.0	+ 00.0	1	Kopenhága	74.5	— 02.0	1
Szeged	79.2	+ 02.7	.	Hamburg	76·7	— 00.8	—
Szolnok	00.0	— 00.0	5	Berlin	72.1	+ 01.6	—
Eger	78.0	+ 02.2	.	Christiansund	62.6	+ 08.0	8
Debreczen	78·1	+ 03.6	1	Stockholm	00.0	— 00.0	.
Késmárk	79.2	+ 09.5	4	Szent-Pétervár	00·0	— 00.0	1
Ungvár	79.1	+ 03.9	8	Moszkva	00.0	+ 00.0	.
Szatmár	78.2	+ 04.2	3	Varsó	00.0	+ 00.0	.
Nagy-Várad	79·1	+ 03.0	.	Kiew	00·0	— 00.0	1
Kolozsvár	72.9	+ 18.9	.	Odessza	—	+ —	.
Nagy-Szeben	82·6	+ 20.2	.	Sulina	76.5	+ 05.9	8
Bécs	79.3	— 00.4	.	Szófia	80.0	— 14.8	8
Salzburg	78.5	+ 08.8	2	Konstantinápoly	68.7	+ 01.6	.
Klagenfurt	77.9	+ 02.4	.				

Közép-Európa fölött egy nagyterjedelmü és erősen kifejlődött barometeres maximum fekszik, melyen belül a légnyomás 775 mm.-nél magasabb, söt sok helyen eléri a 780 mm.-t is.

Ezen helyzetnél fogva Közép-Európában csendes és száraz idő uralkodik és a hőmérő 0° alatt van. Északon egy depresszió okoz enyhülést.

Hazánkban az idő egyes helyeken előfordult gyenge, havazástól eltekintve — általában szárazmak mondható. Kemény fagy van Erdélyben (N.-Szeben- 22°), egyebütt a fagy mérséklődött.

Csendes, száraz idő várható, gyenge vagy mérsékelt fagygyal. Reggeli ködök.

VIZÁLLÁS.

— Deczember 24-én. —

Folyó	Vizmérés	Vizállás reggel (czentiméter)	Áradás v. apadás	Folyó	Vizmérés	Vizállás reggel (czentiméter)	Áradás v. apadás
Inn	Schärding	+ 058	>	Tisza	M.-Sziget	+ 024	>
Duna	Passau	+ 172	>	"	Tisza-Ujlak	023	>
"	Bécs	— 028	>	"	V.-Namény	— 028	>
"	Pozsony	+ 157	>	"	Csap	— 082	>
"	Komárom	+ 203	<	"	Tokaj	— 083	<
"	Budapest	+ 146	<	"	Szolnok	— 670	<
"	Ercsi	—	—	"	Csongrád	— 128	>
"	Paks	+ 031	<	"	Szeged	— 084	>
"	Mohács	+ 088	<	"	Titel	+ 056	>
"	Ujvidék	+ 069	<	Szamos	Deés	— 022	>
"	Zimony	+ 066	>	"	Szatmár	+ 042	>
"	Pancsova	+ 028	>	Latorcza	Munkács	+ 006	<
"	Báziás	+ 027	>	Laborcza	Homonna	+ 000	>
"	Orsova	+ 113	>	Ung	Ungvár	—	—
Morva	Hohenau	+ 105	<	Ondova	Bártfa	+ 028	>
Vág	Zsolna	+ 648	>	Bodrog	Zemplén	+ 228	<
"	Szered	+ 082	>	Sajó	Zsolcza	+ 170	<
Nyitra	Érsekujvár	—	—	Hernád	H.-Németi	+ 051	>
Rába	Sárvár	+ 021	>	Berettyó	B.-Ujfalu	— 015	>
"	Győr	+ 185	<	Seb.-Kör.	Csucsa	+ 000	<
Dráva	Zákány	— 020	>	"	Nagyvárad	— 014	>
"	Eszék	+ 000	>	F.-Körös	Belényes	+ 020	>
Száva	M.-Szerdah.	+ 006	>	Feh. Kör.	Borosjenő	— 016	>
"	Zágráb	+ 030	>	Fek.-Kör.	Békés	+ 074	<
"	Sziszek	+ 020	>	H.-Kör.	Gyoma	+ 009	<
Kulpa	Mitrovicza	+ 186	>	Maros	Gy.-Fehérv.	— 034	>
Unna	Károlyvár.	+ 052	>	"	Arad	— 150	>
Verbász	Novi	— 000	>	"	Makó	— 046	>
Boszna	Banjaluka	+ 000	>	Temes	K.-Kostély	— 056	>
Drina	Doboj	+ 008	>	Béga	Temesvár	— 072	>
Mura	Zwornik	—	—	"	N.-Becske.	— 080	<

Jelek magyarázata: * = Jeges viz; + = Ofelett; — = 0 alatt < = Áradt; > = apadt; ? — kétséges.

Megjegyzések: Helyenkint 1 mm.-nyi csapadék volt. A Duna Budapestről Ujvidékig árad, a többi helyeken apad. A Tisza Tokajtól Szolnokig árad, egyebütt apad. A Dráva és Száva apadnak.

A jég zajlik a Vágon, Rábán, Száván, Tiszán, Szamoson, Bodrogon, Latorczán, Hernádon, Körösökön. Maroson.

A jég helyenként áll a Tapolyon és Körösökön.

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

UTMUTATÓ.

Elsőrangu czégek.

Gyógyszertárak.

A Raditz-féle **CASCARADIN**-tabletták évek óta beváltak ***székrekedés, gyomor-, májbaj, sárgaság, elhizás, aranyér, vértódulás, fejfájás*** ellen és mint vértisztító. 500 elismerés! 1/1 doboz 1 frt 10 kr., 1/2 doboz 60 kr.

Fagyást gyógyit bámulatos sikerrel a RADITZ-féle ***fagy-fluid*** 1 üveg 50 krajczár, késziti egyedül és szétküldi az ***Apostol-gyógyszertár, Budapest, József-körut 64. sz.*** (Baross- és Nap-utcza között.

Szállodák.

Palkovics szállodája az Angol királynő-höz.

Elsőrangu szálloda a város közepén, kilátással a Dunára. Étterem és fürdő a házban, villamvilágitás és lift. — Mérsékelt árak.

„Vadászkürt" elsőrangu szálloda.

A város központján, ujonan és kényelmesen berendezve. — Kávéház és étterem a szállodában. — Kitünő kiszolgálás, olcsó árak. — Világitás és kiszolgálás az árakban bennfoglaltatik.

Idősb Kammer Ernő,
tulajdonos.

Gundel János

István főherczeg szállodája.

A város közepén a lánczhiddal szemben, kilátással a budai hegyekre és a királyi várpalotára. Gőz hajó és villamos vasut állomás közelében. **Szigoru tisztaság, pontos szolgálat, kitünő magyar s franczia konyha, hamisitatlan legjobb italok.**

Olcsó árak. ***Fürdők a házban.***

Vendéglők.

Barabás József vendéglője József-körut 85.

Házilag kezelt kitünő magyar konyha, hamisitatlan jó **borok, frissen csapolt sör Mérsékelt ár Pontos kiszolgálás**

Intézetek.

Fonciére, Pesti biztositó-intézet.

Alaptőke 4 millió korona. Nyereség- és dijtartalékai valamint évi **dijbevételei 25 millió koronai** Elvállal tüz-, jég-, szállitmány-**élet- és balesetbiztositásokat.** Központi irodái : **V., Sas-utcza 10.** saját házában.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke : **10.000,000** korona Központi irodája és váltóüzlete : **Andrássy-ut 5.** Fiók : **Korona-herczeg-utcza 11.** Zálogfiókok : **Károly-körut 18. Király-utcza 87. József-körut 12. Zsibárus-utcza** főpostával szemben

Rum, finom likőrök,

mézbor és mézlikőr.

Bárki hideg uton minden készülék nélkül kitünő minőségben előállithat. Dugók. Gummitömlők. Minden borbetegség elleni szerek. Kezelési könyv és árlap ingyen.

Watterich A., Budapest.

5. Dohány-utcza 5.

ALAPITTATOTT 1869. ALAPITTATOTT 1869.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. deczember 24-én.

Állampapirok.

	pénz		áru	
Aranyjáradék	120	—	120	50
Koronaértékü jár. adóment. 4%	97	60	98	10
Koronaért. jár. adómentes 3½%	8[illegible]	—	89	[illegible]
1889. évi államv. ar.-kölcsön 4½	11[illegible]	[illegible]	120	50
1889 évi ezüst-kölcsön	119	50	120	[illegible]
Vaskapu kölcs. ar. adóment.	81	50	[illegible]	50
1870. évi nyeremény-kölcsön	158	—	159	—
Magyar regale-kárt. kötv.	100	25	101	—
Horv.-szl. vön	100	[illegible]5	10[illegible]	50
Magyar földteherment. kötv.	95	75	96	[illegible]5
Horv.-Szlavon	9[illegible]		95	
Tiszai és szegedi nyer.-kölcs.	13[illegible]	75	[illegible]9	75
Aranyjáradék, adóm. osztr.	120		1[illegible]0	75
Koronaértékü járadék osztr.	10[illegible]	25	101	—
Államsorsjegyek 1854. évből	165	50	16[illegible]	50
1860. egész	140	—	141	—
1860. ötöd	159	—	160	
1864.	195	[illegible]0	196	50
6% Bolgár államv. zálogkölcs.	114	50	115	50
5% Szerbiai nyer.-kötcs. 100 fk.	32	[illegible]0	33	50
5% (felülb.)	33	[illegible]	3[illegible]	[illegible]
4½% Budapesti főv. kölcs.	100		101	—
4%	97	75	98	75
4% Temes-bégavölgy visszab. t.	97	25	98	25

Záloglevelek.

	pénz		áru	
4½% Belvárosi takarékpénztár	100	25	101	25
4½% Egyes. budap. főv. tak.	100	25	101	25
5% Kisbirtokosok orsz. földhit.	10[illegible]	—	10[illegible]	—
4½% ugyanaz 50½ évre	10[illegible]	50	103	—
4% Agrárbank szőlőkötvény	98	—	99	—
4½% ugyanaz járadékjegy	99	75	100	75
4½% Magy. földhit.-int. papirban	100	—	101	—
4% ugyanaz	97	25	98	25
4% ugyanaz szab. és talajjav.	96	75	97	75
4½% Magy. helyi érd. vas. kötv.	99	—	100	—
4% ugyanaz koronaérték	94	50	95	50
5% Magyar jelzáloghitelbank	100	—	102	—
4½% ugyanaz	100	—	100	50
4% ugy. közs. k. 110 frt visszaf.	1[illegible]0	—	106	50
4% ugyanaz nyer.-kötvény	121	50	122	50
4% ugyanaz osztrák felülbély.	122	[illegible]0	123	[illegible]0
5% ugyanaz	[illegible]0	—	2[illegible]	—
4½% Magy. orsz. közp. tkptár.	100	25	10[illegible]	25
4½% Magy. tkptárak közp. jelz.	100	75	101	75
4½% ugyanaz közs. kötv.	100	—	101	—
4% ugyanaz	9[illegible]	—	95	50
4% Osztr.-magy. bank 40½ évre	100	20	10[illegible]	20
4½% Pesti hazai e. tkpt. közs.	96	[illegible]0	97	—
4% ugy. záloglev. kor. ért.	98	25	99	25
4½% Pesti m. keresk. bank	100	—	101	—
4% ugyanaz	58	25	99	25
4½% ugy. közs. közv. vf. 110 frt	105	—	106	—
4% ugyanaz visszaf. 210 kor.	99	—	100	—
5% Aradi polg. tkptár. 40 évre	100	—	100	50
5% Erdélyr. m. jelzáloghitelb.	100	—	101	—
4½% ugyanaz	98	50	99	50
4½% Horv.-szlav. orsz. jelz.-b.	100	[illegible]0	101	25
5% Nagyszebeni ált. takarékp.	10[illegible]			—
5% Nagy-szebeni földhitelintéz.	103	50	105	—
5% Osztrák földhitelint. ny. k.	120	[illegible]0	121	60
5% Temesvári első tkpénztár	100	—	101	—
4½% ugyanaz	98	25	100	—

Elsőbbségek.

	pénz		áru	
4½% Adria m. kir. tengerhaj.-r.	100	—	101	—
4% Budapesti közúti vasp. r.-t.	97	40	98	40
4% Bpest villamos városi vasut	98	50	99	50
4% Budapest-pécsi vasut	96	50	97	50
4% Kassa-od. vasut 1889. ezüst	99	—	100	—
4% ugyanaz 1890. arany	120	—	121	—
4% ugyanaz 1891. ezüst	99	—	100	—
4% ugyanaz 1891. arany	120	—	121	—
5% Magy.-gácsorsz. vas. II. kib.	10[illegible]		109	
4% ugyanaz ezüst	9[illegible]	50	9[illegible]	50
5% Magyar ny. vasut 1874. kib.	103	—	10[illegible]	—
4½% Magy. vas. elsőbbs. kölcs.	118	50	120	50

Részvények.

a) Bankok

	pénz		áru	
Budapesti bankegyesület	101	—	102	—
Első magyar iparbank	174	—	175	—
Fiumei hitelbank	96	—	96	50
Fővárosi bank-részv.-társaság	82	—	83	—
Hazai bank részvénytársaság	110	—	111	—
Hermes magy. ált. váltóüzl. r.-t.	117	—	122	—
Horvát-szlavon orsz. jelzálogb.	115	—	117	—
Magyar általános hitelbank	394	25	3[illegible]1	75
Magyar ipar- és keresk. bank	101	75	102	—
Magyar jelzáloghitelb.	[illegible]	[illegible]	2[illegible]	25
Magy. leszám.- és pénzv.-bank	255	[illegible]0	260	—
Osztrák hitelintézet	36[illegible]	[illegible]	363	20
Magyar kereskedelmi r.-t.	1[illegible]5		200	—
Magyar takarékp. közp. jelz.-bja	51[illegible]	—	520	—
Osztrák-magyar bank	925	—	9[illegible]0	—
Pesti magyar kereskedelmi bank	143[illegible]	—	1438	—
Unionbank	293	—	294	—

b) Takarékpénztárak.

	pénz		áru	
Belvárosi takarékpénztár	102	—	104	—
Budapest III. ker. takarékpénzt.	121	—	123	—
Budapest-Erzsébetvár. takarékp.	85	—	87	—
Bpesti takpzt. és orsz. zálogkölcs.	231	—	232	—
Egyesült budapesti főv. tkptár.	1174	—	1178	—
Magyar általános tkpénztár	321	—	323	—
Magy. orsz. központi tkpénztár	812	—	817	—
Pesti hazai első takarékptár.	[illegible]	—	[illegible]	—

c) Biztositó társaságok.

	pénz		áru	
Bécsi biztositó társaság	205	—	210	—
Bécsi élet- és jár.-bizt. intézet	270	—	280	—
Első magyar ált. bizt. társaság	3200	—	3250	—
Foncière pesti biztositó intézet	9[illegible]	—	101	—
Lloyd magyar viszontbiztositó t.	87	—	89	—
Magyar jég és viszontbiztositó r.-t	57	—	59	—
Nemz. baleset- munkásbizt. r.-t.	132	—	135	—
Pannonia viszontbizt. intézet	850	—	875	—

d) Malmok.

	pénz		áru	
Concordia gőzmalom r.-t.	308	—	310	—
Első budapesti gőzmalom r.-t.	700	—	705	—
Erzsébet gőzmalom társaság	288	—	290	—
Luiza gőzmalom részv.-társaság	181	—	183	—
Pesti hengermalom-társaság	600	—	605	—
Pesti molnár és sütők gőzm. r.-t.	235	—	2[illegible]0	—
Pesti Victoria-gőzmalom	142	—	14[illegible]	—

e) Bányák és téglagyárak.

	pénz		áru	
Budapest-szt.-lőrinczi téglagyár	200	—	220	—
Egyesült tégla-és czementgy. r.-t.	86	50	87	—
Esztergom. egyes. kőszénb. és ipv.	141	—	14[illegible]	—
Felsőmagy. bánya és kohó r.-t.	102	—	10[illegible]	—
István téglagyár részv.-társaság	78	—	[illegible]0	—
Kassa-somodi kőszb. r.-t. id. elis.	23	—	24	—
Kőbányai gőztéglagyár-társulat	725	—	730	—
Kőszénbánya-és téglagyár r.-t.	3[illegible]5	—	350	—
Magyar asphalt részv.-társaság	220	—	2[illegible]1	—
Magyar ált. kőszénbánya r.-t.	99	—	9[illegible]	50
Magyar keramiai gyár részv.-társ.	158	—	159	—
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	605	—	[illegible]	—
Ujlaki téglagyár és mészégető r-t	237	—	239	—

f) Vasművek és gépgyárak.

	pénz		áru	
Első magy. gazdasági gépgyár	160	—	165	—
„Danubius" m. hajó-és gépgy. r.-t	96	—	97	—
Ganz és t. vasönt. és gépgyár	2210	—	22[illegible]0	—
„Nicholson" gépgyár	107	—	110	—
Rimamurány-salgót. vasmű r.-t.	293	50	29[illegible]	—
Schlick-féle vasönt. és gépgy. r.-t.	220	—	222	—
Weitzer J. gép- és vaggongy. r.-t.	260	—	261	—

g) Különféle vállalatok

	pénz		áru	
„Athenaeum" irod. és nyomd. r.-t.	375	—	380	—
Franklin-társulat	261	—	265	—
Kosmos-műintézet	70	—	78	—
„Pallas" irod. és nyomdai r.-t	190	—	195	—
Pesti könyvnyomda részv.-társ.	1500	—	1550	—
Általános vaggonkölcs. társulat	[illegible]	—	25[illegible]	—
Budapesti ált. villamossági társ.	11[illegible]	—	117	—
Első magyar betüöntöde r.-t.	145	—	147	—
Első magy. gyapjum. és bizt. r.-t	420	—	43[illegible]	—
Első magyar részvényserfőződe	1310	—	1320	—
Első magyar sertéshizlaló r.-t.	270	—	28[illegible]	—
Első magy. szállitási váll.	160	—	170	—
Első magyar szálloda r.-t.	235	—	2[illegible]0	—
Első pesti spodium és csontl. gy.	13[illegible]	—	1[illegible]0	—
Fiumei rizsh. és rizskem. gyár.	1550	—	1600	—
Gschwindt-féle szeszgyár	465	—	475	—
Kőbányai király serfőző	45	—	47	—
Kőbányai polgári serfőző r.-t.	85	50	9[illegible]	50
Magy. czukoripar r.-t. B. elöjogos	154	50	154	75
Magyar fém- és lámpaáru-gyár	133	—	135	—
Magyar villamossági r.-t.	138	—	139	—
Nemzetközi villamossági társ.	311	—	320	—
Nemzetközi waggonkölcs. r.-t.	530	—	5[illegible]0	—

h) Közlekedési vállalatok.

	pénz		áru	
Adria m. kir. teng. haj. r.-t.	219	—	220	—
Budapesti alagut-társulat			—	—
Budapesti közuti vaspálya	371	—	372	—
Ugyanaz élv. jegy.	268		203	—
Budapesti villamos városi vasut	228	2[illegible]	228	75
Bpest-ujpest-r.-palotai villam. v.	80	—	82	—
Első cs. k. szab. dunagőzh. társ.	445	—	450	—
Kassa-oderbergi vasut	133	—	133	—
Magyar-gácsországi vasut	213	—	214	—
Magyar nyugoti vasut	213	—	214	—
Máramarosi sóvasut els. részv.	93	—	97	—
Déli vasut	64		64	50
Osztrák-magyar államvasut	337	25	367	75

Sorsjegyek.

	pénz		áru	
Baszilika-sorsj. osztr. felülbély.	6	50	7	—
Bécsvárosi nyer.-kölcs. 1874. évi	175	—	177	—
Budavárosi sorsj. osztr. felülb.	63	25	64	95
Jó-sziv egy. sorsj. osztr. felülb.	3	[illegible]0	4	—
Magy. vör.-ker. sorsj. o. felülb.	10	80	11	—
Olasz vör.-ker. sorsj. osztr. fülb.	11	[illegible]0	11	90
Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	19	50	20	—
Osztrák hitelintézeti sorsjegy	20[illegible]	[illegible]0	205	[illegible]0
Pálffy-sorsjegy	62	25	6[illegible]	25

Pénznemek.

	pénz		áru	
Arany	5	70	5	57
20 frankos vagy 8 frtos	9	53	9	57
20 márkás	11	78	11	17
Ném. bir. v. egyenért. bankj. 100 m.	59	—	59	20
Franczia bankjegy (100 frank)	47	65	47	85

Váltók árfolyama (látra)

	pénz		áru	
2½% London 10 font sterl.	120	[illegible]5	121	05
4% Német bankpiaczok 100 m.	59	02	5[illegible]	22
5% Olasz bankpiaczok 100 lira	44	45	44	[illegible]5
2% Páris 100 frank	47	70	47	90
4% Svájczi bankpiaczok 100 frank	47	[illegible]5	47	50
5½% Szentpétervár 100 rub.	127	—	12[illegible]	—

Huzás 1899. január 4.

Főnyeremény 100.000 korona

Ára 1 korona

Megrendeléseket ujságiró-sorsjegyekre pontosan eszközöl:

HALMI GYULA

a m. kir. osztálysorsjáték főelárusitója

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körut 26. szám.

„AZ ANKER"

élet- és járadékbiztositó-társaság

Igazgatóság: Bécs, I., Hoher Markt 11. (Anker-Hof)

Magyarországi vezérképviselőség: Budapet, VI., Deák-tér 6. (Anker-udvar.)

A társaság saját házaiban.

Társasági vagyon . . . . *124 millió korona.*
Biztositási állomány . . . . *480 millió korona.*
Eddigi kifizetések összege . . . . . *204 millió korona.*

Olcsó dijak. Méltányos feltételek.

Hadkötelezetteink biztositása háboru esetére pótdij nélkül.

Nagy nyereményosztalékok.

Előnyös gyermekbiztositások.

Prospektussal és felvilágositással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

TRICOCHE & Co.

COGNAC.

A legfelsőbb körökben mint legfinomabb valódi **franczia** tiszta **borpárolat** van elismerve. Gyógyhatása kitünő.

1/1 eredeti palaczk 3 csillag-jegygyel . . . frt 4.—
1/1 „ „ V. S. O. P. . . . . frt 6.50
1/1 „ „ Sublime 1820. évből . . frt 10.—

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari fűszer- és csemege-szállitónál,

Budapest, Kecskeméti-utcza 15.

Richter-féle Horgony Pain-Expeller.

Liniment. Capsici comp.

Ezen kitünőnek elismert fájdalomcsillapitószer bevásárlása előtt tessék mindenkor a „Horgony" védjegyre tekinteni.

Mit vegyünk karácsonyra?

A *fényesen berendezett* főraktárunknak

karácsonyi kiállitására

elhivjuk a t. közönség figyelmét. Az ezer és ezer féle szebbnél-szebb zenélő disztárgyak közül a helyszüke miatt csak a következőket emlitjük fel u. m.:

nők számára:

Zenélő varrókészlet, plüsch-dobozban 6 frt 50 kr. 8, 10, 12 és 15.— frt árban és feljebb. Bonbonierek zenével 8, 10, 12, 14 frttól feljebb, továbbá zenélő ékszertartó 6.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.— frt és feljebb.

zenélő-albumok

gyönyörü kivitelben 7, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18 frt s feljebb.

A fent ábrázolt s nickelből készült karácsonyfa - állvány ünnepélyes zenekisérettel mellett lassu ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent ünnep fényét nagyban emeli. Ára 20—25 forint.

Ariston, Phönix, Manopan, Ariosa, Sonora, Herophon a legjutányosabb árakon kaphatók

Urak részére: zenélő dohánykészlet 14—, 16—, 18—, 20—, 22—, 25— frt s feljebb. *Zenélő dohányszekrény* tölgyfából, szivarvágóval 14 frt—, zongora-alakban 15 frt. zenélő dohányzóasztal finom ibolyaszinü fényezettel, finoman vésv. nagyon szép kivitelben 22 frt. Zenélő szivartemplom, zenekisérettel mellett szivarokat kinál. 14— frt Irókészlet zenével 10, 14—, 16—, 18—, 20—. 24 frt s feljebb, zenélő névjegytálcza nickelből, finom kivitelben 10 frt.

Gyermekek részére: *Zenélő dob,* diszes kiállitásu 2 frt 75 kr. *zenélő kintorna* 3 frt 50 s feljebb, *INTONA* forgatható hangszer melyen a legszebb magyar vagy bármilyen más nótát korlátlan számban el lehet játszani minden zeneismeret nélkül. Ára 10 frt. Nagyobb alaku 12 frt. A kótalapok ára (érczből) 40 kr.

TERNBERG ÁRMIN és TESTVÉRE cs. és kir. udv. szállitók

hangszergyár

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 38. Zongoratermek: Kossuth Lajos-utcza 22. (Károly-körut sarkán.) **Zenepalota.**

Képes árjegyzék: a) harmonikáról b) mechanikai zenélő müvekről és zenélő disztárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint *hegedük, fuvolák, czimbalmok, citerák, harmoniumok, Zongorákról* stb. ingyen és bérmentve küldetik. *Árjegyzék kérésnél kérjük megnevezni, hogy miféle hangszerről* kivántatik *az árjegyzék.*

6 huzásra érvényes ujságirók sorsjegye ára csak 1 korona.

Főnyeremény **100.000** korona ért. 5 nyeremény á 20.000 kor. stb. stb.

Első huzás visszavonhatatlanul már jövő hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesit:

A Budapesti Ujságirók Egyesületének sorsjáték-kezelősége

IV., Kossuth Lajos-utcza 1. sz.

Két uj magyar dal-album!

jelent meg é.. most, — **kiegészitése minden dalgyüjteményeknek** — mert az ezekben közölt dalok, — **melyek az idény legujabb, legjobb s legkeresettebb divatos** nótái — **eddig semmi más gyüjteményben nem jelentek meg** s énekre és zongorára a legszebb czigányos modorban ugy vannak letéve, hogy zongorán magában is játszhatók, mert a dallam a zongorarészben is teljesen benne van.

Csengery Gy.: 50 HALLGATÓ NÓTA

a legnevesebb dalszerzők dalai legjavából összegyüjtve, mely a többek közt tartalmazza: A Tiszának jaj de mély. — Elragadta a galambomat. — Ha meghalok. — Harangoznak a faluban. — Huzd czigány. — Kiszáradt a rezgő nyárfa. — Még azt mondja biróné. — Nem vagyok én holdogságra nevelve. — Patyolat a kurucz, — Régi nóta, híres nóta. — Viz-viz-viz. — Zug a szélvész stb. stb.

Ára a 60 oldalos kötetnek Nettó 1 forint.

Csengery Gy.: 50 BUFELEJTŐ NÓTA

a legjobb dalszerzők dalai s divatos uj nóták legjavából összegyüjtve, többek közt tartalmazza: Asszony, asszony, az akarok lenni. — Édes anyám, a kendőm. — Estét harangoznak a toronyban. — Ha felmegyek a budai hegyekbe. — Házunk előtt mennek el a huszárok. — Három bokor saláta, kis angyalom. — Magas s kaszárnya. — Már én többet a fő-utczán. — Nyitva van a babám rácsos kapuja. — Októbernek elsején. — Süt a mama. — Szélről van a házam. — Tiz krajczáros pirositó. — Vékony deszkakerités. — Vigan vannak, vigan vannak lenn a faluban.

Ára a 60 oldalos kötetnek Nettó 1 forint.

Postaküldéssel egy-egy kötet 1 frt 10 kr. A két kötet 2 frt 15 kr. bérmentve, ha az összeg előre beküldetik.

Ugyanitt jelenik meg a

„ZENÉLŐ MAGYARORSZÁG"

az egyetlen zenemü-folyóirat, mely páratlan szép letétben hozza a **legujabb népdalokat, dal- és müdalokat, a világirodalom** összes legjobb **táncz, szalonzene** s couplé-ujdonságait. — **Előfizetési ára negyedévre, 6 füzetre 60 oldal zenemü-tartalomra 1 forint. Minden más, bárhol megjelent zenemü** nálam legelőnyösebben beszerezhető.

Jegyzéket és mutatványszámokat ingyen és bérmentve küldök.

KLÖKNER EDE zenemü-kiadóhivatala

BUDAPESTEN, VI. kerület, Csengery-utcza 62a. szám, II. emelet 10.

CZERNY-féle **OSAN**

Legjobb a szájnak és fogaknak.

OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

CZERNY-féle Keleti-

A legjobb és legegészségesebb szépitőszer. 1 üveg 1 frt, hozzávaló Balzsamin-szappan 30 kr.

RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch.)

CZERNY-FÉLE

Tanningene

a legjobb hajfestőszer ... Ára 2 frt 60 kr.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII.

Budapesti főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárában Király-utca 12. és Egger-féle Nádor-gyógytárban Váci-körut 17., továbbá minden gyógyszertárban, drogueriákban és parfümeriákban. Szétküldés utánvét mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, fenti cégek egyikéhez, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-céghez intézendők. Prospektus ingyen.

Zongorák és pianinok

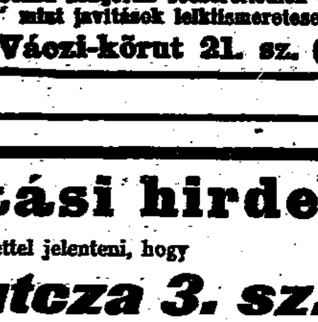

A világ első gyáraiból, valamint saját készitmények, melyek zeneművészek által a zenegyöngyeinek neveztettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongora termében

Budapest, Váczi-körut 21. sz.

Ócska zongorák becseréltetnek és hangolások valamint javitások lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Váczi-körut 21. sz. (Ipar udvar).

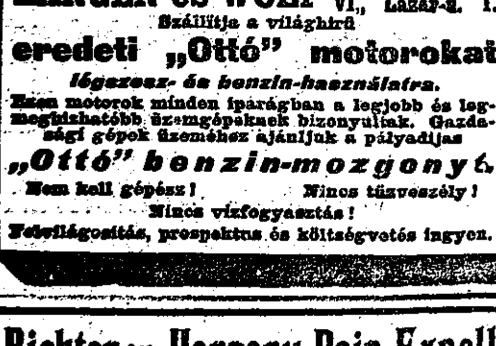

LANGEN és WOLF BUDAPEST, VI., Lázár-u. 1.

Szállitja a világhirü

eredeti „Ottó" motorokat

légszesz- és benzin-használatra.

Ezen motorok minden iparágban a legjobb és legmegbizhatóbb üzemgépeknek bizonyultak. Gazdasági gépek üzeméhez ajánljuk a pályadijas

„Ottó" benzin-mozgonyt.

Nem kell gépész! Nincs tüzveszély! Nincs vizfogyasztás!

Felvilágositás, prospektus és költségvetés ingyen.

Üzletmegnyitási hirdetés.

Bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy

IV. ker., Váczi-utcza 3. sz. alatt.

Linoleum-különlegességi üzletet

nyitottam és tiszteletteljesen hivom meg a nagyérdemü közönséget a legjobb minőségü, helyiségek teljes boritására szolgáló

linoleumszőnyegek

valamint *linoleum-futó és mosdóasztalszőnyegeknek a legolcsóbb gyári árak* mellett való bevásárlására.

MILDNER H.

Budapest, IV. ker., Váczi-utcza 3. szám.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghülésekhél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

A nagyanyám vétke.

Karácsonyi mese.

Irta: Papp Dániel.

I.

Kis fiaim, az én nagyanyám, a ti szépanyátok, nyolczvanesztendős lett s az Ur öt mindvégig megáldotta fürgeséggel. Még aznap is, hogy meghalt, könnyen fölugrott egy nádszékre, megigazitani a kakuk-órát. Azután ismét leült, tovább kötni s egy fehér zsebkendővel takarta be az arczát. Nyáron igy védekezett a legyek ellen, télen meg bélelt fökötőt hordott, fényes fekete lüsztert. E fehérfekete sátorból nézte az én nagyanyám a világot s én mindig azt gondoltam, hogy ő sohasem mert onnan egészen előbujni. A napsugárból elég volt neki annyi, amennyit a sátor alól látott, amennyi végigverődött a hosszu keményfaasztalon s az őszi rózsákon a kertben és szemközt a vármegyeházon. Ami messzibb volt neki, az árnyékban volt neki s csak azt látta ismét világosan, ami a homálytenger tulsó partján látszott: az egész multnak legelejét tudniillik. Karcsu daliákat az elvesző partokon, csipőig érő attilában és merev bársonygallérban, minek horzsolását megszokták a márcziuselőttiek; beretváltarczu katonákat is kék posztófrakkban, akik Ulmról beszélnek s a promenádon balkézzel szalutálnak; és régi bálozókat, régi szállákban, hol már kiégtek a száz meg száz viaszgyertyák s hol most a padlón szedeget fonynyadt virágokat, fakó szalagokat egy öreg asszony. Egyszer-egyszer mosolyog is hozzá, mintha talált volna valami gyöngyházgombot; hordhatta a barna redingotján valamely régi legény, akinek hétszer van körülcsavarva a nyakravalója, s tán ő is ott forgott akkor, az öregasszony. De ezt most ki hinné, mikor most a válla keskeny és a dereka széles, pedig aki forgolódni akar, annál ez legyen megforditva s aki száz viaszgyertya alatt akar járni, annak a szemén se legyen üveg, fekete csontkerettel. Kis fiaim, ilyen volt az én nagyanyám, a ti szép anyátok, aki nyolczvanesztendős lett, s kit az Ur mindvégig megáldott fürgeséggel.

Kis fiaim, engem sohasem ültetett ölébe az én nagyanyám, a ti szépanyátok; én egy kemény fapadon ültem, mikor a nagyanyám meséket mondott. Halljátok, ezek a mesék szomoruak voltak s nyári estéken, mikor ákáczlevéllel szóródott be a házalja s a mi hideglelős parasztjaink lehajtott fővel jöttek be a mezőről, nyári estéken a harangszó szakitotta e meséket félbe. Kong, kong . . . akikről nagyanyó mesélt, a harang mindjárt ki is harangozta őket . . . A véres, holt alakokat, a szomoru mesékben, amelyeknek én adtam czimet, első számunak, második számunak, harmadik számunak osztván föl a nagyanyám három meséjét; mert ő nem sokkal többre emlékezett a „tulsó part"-ról. Oh, az első számu mese is igen szomoru volt, a „kilencz ezüst gomb és a szalonna" czimü. Halljátok, igy volt:

„Akkor — kezdte a nagyanyám — még igen féltünk a nemesektől és ha megyegyülés volt, a városbiró kidoboltatta, hogy minden házban legyen vizes ponyva és akós hordók vizzel. És Jablonkay is, a városi chirurgus, teledugta a zsebét az érvágáshoz való vörös posztóval. Mert midőn bejöttek a városba a zsárkováczi kurta-nemesek, sohasem lehetett tudni, hogy mennyi tüz lesz abból és mennyi vér. Kóricz ur is, a szenátor, még éjfél előtt fölment a városháza tornyába, hogy nem alszik-e az őr, ha — Isten mentsen — valahol lángok csapnának fel egy korcsma tetején s a városi hajduknak vizes szekereikkel neki kellene vágnia a sártengernek. Mert a vármegyei hajduk, kerek szürke köpönyegükben, vörös bőrcsákójukban ilyenkor nem oltottak egyebet, csak a szomjuságukat. Kóricz ur, mondom, még a városháza szinjébe is benézett, hogy az oltókocsikba be van-e fogva; azután hazament és a perceptor elkisérte egészen a háza kapujáig; ugy haladtak nagy csizmáikban, bokáig érő sárban, ott, ahol most aszfaltot öntet az uj polgármester. Mondom, egészen a kapuig kisérte őt a perceptor és másnap reggel Kóricsné asszonyom, a kövéres fehérasszony mégis a városházára küldött:

— Hol van az uram? Az Istenért, nem tudjátok?

— Hm — mondta a nagyanyám — mi akkor ép az iskolába mentünk és az árok végén kilátszott egy sáros csizma. Hát ezen csizmánál fogva mindjárt ki is hurzták a szenátort onnan halva és a városbiró a Kóricsné asszonyom kamaráján még talált hozzá sok véres ruhát is; azok egy bizonyos szép mészároslegény ruhái voltak, ki egészen bevérezte magát amaz éjjel. És a törvény urai kérdezték e szép mészároslegénytől:

— Miért ölted meg a tisztes embert?

— Kilencz ezüstgombért — felelte a legény.

— Kilencz ezüst gombot igért neked az asszony, ezüstgombot igért neked a mentédre az asszony, azért lettél gyilkos? Nem igért egyebet? Nem is kaptál?

— Kilencz ezüstgombot igért — felelte a legény.

— Hallgass — mondták a törvény urai, — hallgass, legény, hiszen az asszony már bevallott mindent.

A szép mészároslegény (rácz legény volt) csak rázta a fejét.

— Nem igért egyebet, nem adott egyebet, csak kilencz ezüst gombot . . .

— Óh, gyermekek — mondta a nagyanyám — ott voltam, mikor mindkettőt lenyakazták a réten. A kövér, fejér asszony haja le volt nyirva, ugy csapott le a pallos a fehér tarkón; s ahogy lehullott a fej, egy zsiros, fehér csonk maradt utána, hogy pillanat mulva sötétpiros legyen a vértől. Oh, gyermekek — végezte a nagyanyám — szalonnát enni azóta sem tudtam!" . . .

És a „kilencz ezüst gomb" után következett a másik mese, a Hunyady-huszárról és a hét szerezsánról.

— Hát az ugy volt — beszélte a nagyanyó — hogy Nagy Vazul napján ép az ablaknál ültem, a kis tükör előtt fésülködvén. Egyszerre irtózatos süvöltés és koppanás, hát a megyeháza sarkába beütött egy ágyugolyó; nem ölt meg senkit, csak a szele vágta földhöz a hajdu káplárfiát, aki ebédet vitt az apjának az őrszobába. „Nosza, Teréz! kiáltotta a nagyapátok, föl a szekérre, ami a legdrágább; nézzd már a szomszédok indulnak észak felé. Jönnek a szerezsánok!" Én, gyermekeim, tudjátok-e mit csomagoltam be ijedtemben? Nem egyebet, mint két párnát, meg — Uram bossáss — a menyasszonyi ruhámat, a megsárgult régi selymet. Igy szöktünk ki csikorgó hidegben a sváb falvakba, melyek messze estek az országuttól és alul kékre festett fehér házaikat megnyitották a menekülőknek. A városban meg két hétig pusztitottak ezután a vörösköpönyeges szerezsánok és ha szárnyast akartak enni, pisztolylyal lőtték le a sok pulykát; oh, nagyon vérengző nép volt az! Kertünk alatt az öreg Bandlert, aki már négy év óta az ágyban feküdt, égő olajjal öntötték le és felgyujtották szalmazsákostól. Borzalom, borzalom! Mikor két hét mulva visszajöttünk, sehol a városban egy csukott kapu; mindenütt kitört kapufélfa a csonka kémény alatt, az udvarokon párnahéjak, bőrszékek a sárban és ahogy az utczánkba érünk, tram-tram, tompa dobszóval ép akkor indult ki a kórházból egy zászlóalj nemzetőr, piros-fehér-zöldpántlikás kalapban, s az oszlop közepéből kivöröslött hét szerezsánnak köpönyegje. „Azokat — beszélték az emberek — viszik agyonlőni a sok vérengzésekért. Mert heten maradtak vissza a kórházban sebesülten, ugy kell őket most is vezetni; de nem baj, azért megy majd a kivégzés, mert a templom falához fogják támasztani őket." Mi tovább hajtottunk és hazaértünk a puszta házba és ime a kapu aljából először is a pinczébe néztünk; ott a nagyapátok borában a tengerben, nagy fekete szörnyek uszkáltak: a hordók. Majd fenn a házban is megláttuk a pusztaságot; sehol egy darab butor a szobában, csak a falon maradtak vissza a képek; a vendégszobámban bográcstüz nyoma a padlón, a konyhán fölapritott darabjai a régi, százfiókos szekrénynek és a folyosó végén a mi nagy sárgarézkalitkánkon — s attól nagyot sikoltottam — ott hanyatt feküdt egy véres Hunyady-huszár. A halottnak kék dolmánya a földet seperte és sarkantyuja két téglalapdarab közt be volt ékelve a földbe; a kard is ugy volt leszurva, meggörbülve, amint lehanyatlott kezében tartott. Honnan került ide, melyik táborba készült üzenetet vinni, hogy fogták el, ki tudta volna megmondani? Csak néztük, néztük őt és egy durva vászonnal letakartuk az arczát. Akkor lövéseket hallottunk a templom felől, ahová a szerezsánokat vitték; hét sortüz dörrenését egymás után, de mi haszna — sóhajtotta a nagyanyám — a Hunyady-huszárt nem támasztotta föl az sem . . ."

S a Hunyady-huszár és a hét szerezsán után következett a harmadik mese: a Zech örnagynéról szóló.

— „Láttátok — kérdezte a nagyanyám, — láttátok a mi falvainkban és odaát a bánsági pusztákon is, ama lapostornyu templomokat, ama drótháló félkörablakokkal? Ismeritek az Urnak e hatalmas házait, melyek holdfénynél olyanok, mint valami kőből épült óriási orgona? Mind hasonlók ezek a templomok; a hasábformáju kis tornyok, a világos kórus és az oltár fölött a márványmennyezet mindenütt egyforma, a czibórium fölött is ugyanaz az alabástrom angyal sipol. És hátul, a szentély kerek falából is ugyanaz a vasajtó vezet a kriptába, hol az örökmécs fölött ismétlődik a felirás is: „Inveni portum — a kikötőt megtaláltam". Hát mindezen templomokat az öreg Feller épitette, az épitőmester, aki sok földi javakkal áldatott meg, mert a köveket mindig Isten dicsőségére rakta s mert egyszer kincset is talált, egy templomot alapozván. S ahogy szaporodtak a templomok, a kicsiny kápolnák és nagy román épitmények; otthon, az ágy alatt is szaporodtak a szakajtók, teli tallérokkal és ezüsthuszasokkal. És mindezt a gazdagságot igen jól őrizte az öreg Feller és hitvese. A jámbor, de szigoru asszony, akit tizenhat gyermekkel áldott meg az Isten . . . De nem, én rosszul számoltam őket össze, mert Fellerné egyszer a lábát törvén, két álló esztendeig nyomta az ágyat és ezalatt ismét két gyermekkel szaporodott meg. A tizenhetedikkel és tizennyolczadikkal. Igy van a számitásom rendben.

Paulina volt a legkisebbik; akivel a varróiskolába jártam; piros arczu, tömzsi leányka volt Paulina és a halántékán gömbre csavaritott szőke fürtöket hordott. Az tetszett Zechnek, a tescheni herczegről nevezett vértesek őrmesterének. Mert a teschemi kürazérok akkor itt állomásoztak és itt tánczolták végig az utczát megygyszingalléros fehérköpönyegükben, széles paripáikon, melyek a mazurkainduló taktusára lengették a sörényt. Zech, a vastagbajszu őrmester először lóhátról vette észre Paulinát, azután gyalog is járt utána, ámbár Fellerné mindig a kapuból leste a leányát és a köténye korczában még egy kis korbácsot is hordott. Mindhiába, végül még az ezredeshez is el kellett menni.

— Méltóságos gróf ur — könyörgött Fellerné — tiltsa meg a strázsamesternek, hogy a leányom után járjon.

— De nagyasszonyom, hisz a strázsamester az ön lányát el akarja venni.

— Mindegy — siránkozott a nagyasszony — mindegy, mert katonához még férjhez menni sem illik . . .

— Hát igy, fiaim, mégis hiábavaló volt minden, mert a strázsamester mégis elvette Paulinát. És azután a mi barátnénk, ha kávézni mentünk hozzá, mindig az urával dicsekedett. „Nézzétek — sugta a fülünkbe — hogy fog mindjárt ugrálni ez a nagy ember... Jaj, jaj, sikitotta, jaj, de borzasztó görcseim vannak; Zech segits, segits, édes uram . . ." Ej, ha láttátok volna, hogy rohant mindjárt a nagybajszu katona a patikába . . . Ugy éltek, mondom, mint egy pár galamb és két év mulva együtt masiroztak ki Olaszországba. A strázsamesterből ott hadnagy lett, meg kapitány, meg őrnagy, végül és Santa Lucia után még egy kétfejü arany sas is a mellére tüztek, zománczozott zöld babérlevélkékkel: a császári vaskoronarendet. De azután meghalt az őrnagy és Paulina hazajött, fekete köpenyébe takarózva. Hát kedveseim, mit csinált akkor a szerencsétlen özvegy? Egy kis ideig csak itt élt közöttünk, meghuzódva az apai házban; azután egy gyönyörü késő őszi délutánon, mikor a meggyfáink másodszor virágzottak és a szirmokat ezüstös ökörnyál csókolgatta, Paulina kihajtatott a csatornához. Ott leszállt és a meredek part szélén lefeküdt a kakukvirágok közé; azután jól becsavarta magát a fekete köpenyébe, jobbra fordult és leguritotta magát a parton. Locs! . . . Vége volt mindennek . . . Lám, igy jár egy polgári leány, aki elkezd egy katonával." . . .

Kis fiaim, ily szomoru meséket mesélt s ily erkölcsös igazságokra tanitott az én nagyanyám, a ti szépanyátok, aki nyolczvan esztendőt élt s kit az Ur mindvégig megáldott fürgeséggel. Csak néha beszélt ő vidám történeteket; jobbára az ura nagyapjáról, az ősről, Badvinskiről, a Korczák czimertörzséből való nemes lovagról, aki Lengyelország első felosztása után jött be hozzánk jegyzőnek, egy telepitett ruthén falucskába. Nagyanyó őt grófnak mondta tudniillik és azzal vádolta, hogy sorra beitta a felesége sárgaselyem ruháit. Oh, az ilyen krónikákban nem szabad hinni. Egy lengyel ős, akit grófnak mondanak, rendesen nem volt egyéb, csak közönséges schlachczicz; és a sárga selyemruhákból is bizonyára csak annyi volt igaz, hogy a schlachczicz e g y izben beitta a neje e g y selyemruháját.

II.

Kis fiaim, egy zöldre festett nagy házban mesélt nekem az én nagyanyám, a ti szépanyátok. Zöld házban, hol nyolczlépcsőn kellett fölmenni a tornáczra s hol az udvaron nagy szinek és hosszu farakások álltak. Az utcza felől tizenkét öl szélességben huzódott a telek és viszont; mindig elállt a lélegzetem, ha hosszában futottam végig az udvart, hátra a napraforgókig. Itt mesélt nekem és soha a szemembe nem nézett a nagyanyám, a ti szépanyátok, aki nyolczvan esztendőt élt s akit az Ur mindvégig megáldott fürgeséggel. Mig végigfeküdtem a padon és hegyes könyökömet nyomta a deszka, ő szürke pillái alól csak a folyondárra nézett vagy rámvetette a pillantását, de ez a tekintet csak a nyakravalómig ért föl. Én nem tudom miért nem nézett a szemembe az öregasszony? Tán sajnált, nem akarta látni, hogy olyan sápadt fiucska voltam. De ekkor én is viszont igy néztem a nagyanyámra, szemem a főkötőszalagnál fölebb sohase járt. És igy ez elnyomott pillantások keresztezéséből valami néma hegy épült köztünk; mintha homályos kristályból épült volna, amelyen keresztül lelkünk körvonalait vizsgálgattuk, a nagyanyám, meg én, mi ketten. Sőt tán nem is ilyen kristályhegy volt kettőnk között, hanem más, tömörebb, szomorubb alkotmány: a ház, kis fiaim, a zöldre festett nagy ház.

Mert ugy kellett volna lenni, hogy az a ház a mienk legyen, ne a nagyanyánké! A multban, mikor gazdag asszony volt az én anyám, a ti nagyanyátok és duzzadó zacskókban vitte haza az ezüstpénzeket szüleinek: ő vette a telket, ő épittette a házat és benne hagyta a szüleit lakni. De erről az irások nem voltak rendben és ebből per lett, amelyről nagy aktacsomók szólnak a megyeházán; s a per végén a nagyanyámé lett a ház, a mienk a szegénység. S aztán, ha száraz kenyeret ettünk, összenéztünk! Az anyánk szeme azt mondta: — „A hozzá való hust megette a nagyanyátok."

A nagyanyám vétke! Oh, az a szivembe vágott.

Ha őszszel sártengerré változott a város és rossz kis czipőmön befolyt a viz, azt gondoltam:

— Ez a nagyanyám vétke!

Ha télközepén egy hétre beteget jelentettem az iskolában, mert nem tudtam fölvinni a tandijat; ha karácsony estéjén még egy pár kötött kesztyüt sem kaptam; ha tanulás után másolnom kellett éjfélig is, hogy fára legyen másnap; ugyancsak azt gondoltam:

— Ez a nagyanyám vétke!

És midőn lassan lefogyott és viaszfehér lett az én anyám, a ti nagyanyátok, akkor is azt mondtam:

— Ez a nagyanyám vétke!

A nagyanyám vétke! Oh, kis fiaim, az a szivembe vágott.

A széles öregasszonyka az ő fehér-fekete sátrából csak nézte lopva a kis fiut, akinek szabad volt hozzájárni s akinek ő meséket mondott; s a homályos kristályhegyen át tán hallotta is, hogy a gyermek szive mindenre azt feleli: — „Minden, minden a nagyanyám vétke" . . . Nem tudom, nem tudom. A zöldre festett nagy házban mindig fojtott keserüséggel néztem körül, s a padról, ahol meséket hallgattam, mégis szivesen mentem be, ha az ebédlőbe hivtak. Mert senki sem jellemtelenebb, mint egy éhes gyermek. Igy teltek éveim a mesélő öregasszony lábainál, ki nyolczvanesztendős lett s kit az Ur mindvégig megáldott fürgeséggel. Párnáimon, melyek fehérből tarkára váltak (kis fiaim, ez egyike a legrosszabb változásoknak!) velem lakott a gond; és mikor egészen árva lettem és beköltöztem a nagyanyámhoz a zöld házba, még akkor sem felejtettem el a nagyanyám vétkét. Sőt ahogy a zöld házból katonának vittek s ahogy először ránéztem a durva bakkancsra, arra is rámondtam: „A nagyanyám vétke" . . . Kis fiaim, nagyon vétkezett az én nagyanyám, a ti szépanyátok . . .

Zöld ház, durva bakkancs, főkötős öregasszony, keserü évek . . . Mind szomoru körhintában forog körülöttem és e bus tarkaságon keresztülviláglik a nagyanyám fehér-fekete capichonja. Szürke pillái alól bágyadt pillantásokat vet az öregasszony és a folyondáron át az udvarra bámul. Oh, a tyukjainak mindig a szemükbe nézett. Ő, az én nagyanyám, a ti szépanyátok, aki nyolczvanesztendős lett s kit az Ur mindvégig megáldott fürgeséggel s ki még a halála előtt való nap könnyen fölugrott egy nádszékre, megigazitani a kakukórát.

III.

Kis fiaim, engem szegénynyé tett az en nagyanyám, a ti szépanyátok, s én akkor erről álmodtam az első kaszárnyai éjen. Ah, első éjszaka a szalmavánkoson; ne ismerjétek azt meg. Ne ismerjétek meg a csipős őszi reggeleket sem, midőn a mosdómedenczénél piszkos czigánykatonáktól kell helyet kérni és párolgó testünk megszerzi az egész életre való csúzt, ne ismerjétek meg. Ne ismerjétek meg ama csufondáros, szakgatott hangokat sem, melyeket az ébresztő trombitaszó harsog; ne ismerjétek meg. Sem a feketesárga konyhák rejtelmeit, a szilvaizt, mely bogárszagu, a fagygyas hust, a főtelen tésztát ne ismerjétek meg. Ne ismerjétek meg a hatalom bölcseségét, mely kondások társává teszi az ifjut, és ne ismerjétek meg őrmester A-t sem, aki jöttötökre fütymálva szól majd őrmester B-nek:

— Az idén megint csupa államköltségeset kaptunk!

Kis fiaim, igy fogadtak engem is a kaszárnyában, az óriási homokos udvaron, hol körül az őszi ködből alacsony földszintes tetők látszottak ki. Az egyik háznak homályos szobáiban, a gerendákra akasztott fegyverek alatt, már együtt voltak a nyirottfejü jövevények. A kopott kék zubbonyokból, mint megannyi posztózsákból, a természet rosszul sikerült gyümölcse gyanánt állt ki a sok szögletes fej. S az égő-olaj, fénymáz, dohány és savanyu kenyér atmoszférájában egy ólomszinü kis hadnagy magyarázta a hadi czikkelyeket. Valami barna könyvecskéből olvasta:

— Aki fölebbvalója ellen fegyvert fog, golyó általi halálra itéltetik.

— Aki átpártol az ellenséghez, kötél általi halálra itéltetik.

— Aki harmadszor szökik meg, golyó általi halálra itéltetik.

— Aki az ellenség elől szökik meg, kötél általi halálra itéltetik.

Az emberke ragasztott kis bajuszát pödörgette és golyónál, kötélnél, mindig összeránczolta a szemöldökét. Rettenetes volt. Az őszi legyek sem mertek zümmögni körülötte. A hallgatóság csöndjét csak az egyik félreeső sarokból zavarták meg, ahol egy négynyüstös sváb káplár suttogva tartott külön előadást egy kenderhaju, különösen bamba ujonczkatonának.

— Kicsoda a századparancsnok?

— Kapitány ur Kékics! — felelte a bamba katona.

— Kicsoda az ezredparancsnok?

— Kapitány ur Kékics!

— És kicsoda a Reichskriegsminister?

— Kapitány ur Kékics!

— Hahaha . . . kaczagott az ő hadiczikkelyei közül a kis hadnagy, amint félfüllel meghallotta ezt az ostobaságot. Hahaha . . . kaczagott a hadnagy. Halljátok, kis fiaim, a hadnagy ur kaczagott . . . A kopott kék zubbonyokból, mint a szélvész, ugy tört ki a kaczagás erre. Nevettek az altisztek, a vén katonák mellén megrázkódtak a vörös rojtok, bólongatott a sok szögletes fej és az okosak mindjárt fölhasználták az alkalmat egy kis köhécselésre is. A hadnagy ur kaczagott és erre folytatólag nevetett az egész világ s a falon függő puskák, amint meglökettek, halk ingással kisérték a vidámságot. Ebben a pillanatban a szomszéd szobából előtört egy sápadt legény és piszkos daróczna drágban, foltos zubbonyban, amint a munkában levő katonák vannak, megállt a tiszt előtt:

— Hadnagy ur — lihegte — az őrmester ur most a csizmája sarkával lerugott engem a pinczébe, mert azt mondja, nem jól mostam föl a lépcsőt.

Az emberke most megint összeránczolta a szemöldökét és egy pár pillanatig mereven nézte a legényt.

— Napos — mondta azután — ezt a legényt holnap kihallgatásra viszik, mert nem jól mosta föl a lépcsőt. Takarodjál . . .

A kaczagás elhallgatott, a puskák, a vörös rojtok megálltak, a köhécselők elesendesedtek. A hadnagy tovább magyarázott:

— Aki harmadszor szökik meg, golyó általi halállal büntettetik.

— Aki az ellenség elől szökik meg, kötél általi halállal büntettetik . . .

. . . Kis fiaim, engem is mindjárt vittek öltöztetni. Vastag sipkát kaptam, melynek ellenzője össze volt repedezve, köpönyeget is, melynek vászonbélésében hagymaszagot hagyott vissza a régi gazda; és kaptam zsinóros kék nadrágot, mely a térd helyén kidagadt czipőnyira és kaptam fűzős bakancsot, teméntelen vasszöggel. Kis fiaim, ebben a ruhában hagytam el a kaszárnyát másnap, vasárnap reggel.

Az utczán egy atyai barátot láttam meg először. Az rám mosolygott, végignézett rajtam és a bakancsom vörös bőrzsinegén pihentette meg a tekintetét. A fejét rázta.

— Nem szép — mondta a megbotránkozás hangján, de mosolyogva — nem szép, hogy magukat ilyen ruhába dugják. — Azzal tovább indult és ismét mosolygott: — A sipka rettenetes.

Az utczán másodszor egy ifju pajtással találkoztam, egy kifent, lakkczipős fiuval, egy olyan pajtással, akit ürességéért és léhaságáért lenézünk, de előkelőségéért mégis huzódunk hozzá; az emberek ezt a benső ellentmondást sokszor megőrzik egész életükben. Nos, de nem erről akarok szólni, hanem arról, hogy a lakkczipős fiu már nem is mosolygott, mint a másik. Egyenesen a szemem közé nevetett:

— Hallod — mondta — te is csináltathattál volna kimenő ruhát. Szervusz — nevetett és ezüstgombos botját forgatva, tovább ment, pedig máskor együtt jártunk.

Az utczán harmadszor leányok mentek el mellettem, akiknek köszönnöm kellett, akik a miséről jöttek, világos kabátkákban összefogózkodva. Ahogy elhaladtak mellettem, elfojtott nevetéssel néztek rám, kalapjukat összedugták és egyik-másik félig vissza is nézett. Az én köntösömet nem volt elég egy oldalról látni. Az utczáról igy hát negyedszer a nagyanyámhoz fordultam be, a zöldházba. Egy pár sárga viola fogadott a kapualjban, az udvaron takaratlan rózsatők ringatóztak.

Sohasem felejtem el ez őszi délelőttöt. Nagyanyó a folyosón ült, egy fonott széken és puffadt, szeplős kezét a napon melengette; lába körül időnkint megzörrent a lehullott folyondár és ákáczlevél és ő ilyenkor belétaposott a levélhalmazba. Csitt . . . levelek — gondolhatta — ne emlékeztessetek egy gyönge öreg asszonyt . . . Én megálltam előtte, repedezett derékszijjamat igazgatva és, kis fiaim, mit gondoltok, mit csinált ekkor az én nagyanyám, a ti szépanyátok, aki engem sohasem vett az ölébe és a szemembe sohasem nézett?! Nagyanyó ekkor azt csinálta, hogy reszkető kezével megkötötte álla alatt a szalagot, fölállt a székről és lassan elémbe lépett. Ah . . . No, mondta — ilyen piszkos zsinór van ezen a ruhán és a szij egészen bevágja a derekadat; no. . . istenem, ez a bakancs is, ettől feltörik a lábad . . . no... mondta a nagyanyám és a durva kabátot megsimogalta és a tekintetét lassan fölemelte hozzám.

A szélben, az őszi napsugárban most egymás szemébe néztünk, a nagyanyám, meg én, mi ketten. Akkor először, sohasem addig. És akkor sem sokáig, mert nagyanyó szája körül mindjárt rángatódzni kezdett az a nagy szemölcs, teli fehér tüskeszálakkal és nagyanyó szeme, a körül ránczos öreg szem, egyszerre teli lett könnyel. És sirt mint a záporeső az én nagyanyám, a ti szépanyátok, aki nyolczvan esztendős lett, akit az ur mindvégig megáldott fürgeséggel. — „Oh, te szegény fiu, — óh, te szegény fiu — sóhajtotta a széles kis öregasszony — ha ma este elvisznek messze városba, nesze, legyen egy kis pénzed.“ És egy kék bankjegyet dugott akkor a zsebembe a nagyanyám. Egy darabka zsindelyfödelet a házból. Akkor láttam utóljára a nagyanyámat.

Már fü és sirbolt takarta őt, mikor ujra eljöttem hozzá. A füvek zizegtek ekkor a hanton és az ő vétkéről akartak beszélni, és a márványról gunyosan intettek az aranybetük, hogy ők hazudni szoktak. Elforditottam a fejemet tőlük. „Csitt — mondtam — most el kell feledned a nagyanyó vétkét; mert csak a nagyanyó sirt, mikor téged nyomorultnak látott.“

IV.

Kis fiaim, már künn jár a Jézus, s az ő lábanyomát nem fujja be a hó; s mi mindjárt bemegyünk a másik szobába, hol a kis Jézussal egy zöld fát igazgat most a ti nagyanyátok. Kis fiaim, két karomon én titeket most mindjárt odaviszlek s a viaszgyertyák alatt akkor arról kell nektek szólnom, hogy mire tanit a Jézus. Óh, kis fiaim, hogy mondjam el ezt nektek? Fehér palástja ime az egész világot betakarja s az emberek mégsem olvassák el, ami a szélére van irva . . . Engesztelő hangja ime megszólal minden szenvedésben, s az emberek mégsem hallgatják meg. . . . Hát olvassátok el ti, hát hallgassátok meg ti, amire a Jézus oktat, amire oktatott engem a nagyanyám vétke: hogy egy falat jóságért meg kell bocsátani egy mázsa gonoszságot. Kis fiaim, már csöngetyü szól, jertek.

Karácsony Tiszáéknál.

Ünnepe volt Biharmegyének, de különösen Nagyváradnak, ahol Tisza Kálmánt, a generálisból közlegénynyé lett, de változatlanul legnagyobbnak maradt politikust ünnepelték a minap.

Az ünnepségekről szóló leirásokat olvasva, összehasonlitom ezeket a modern riportokat, azokkal a régi — részben még a mult századból való familiáris levelekkel, melyekben sok minden foglaltatik régi nagyváradi eseményekről, régi Tiszák szerepléséről. Érdekes mindjárt a Berzeviczy Gergely levele, aki mint Vay István patvaristája 1782-ben Ürményi József főispán beiktatására érkezett oda, s egyik levelében igy emlékezik meg a szép körösparti városról:

„Az installatio igen nagy pompával menne véghez. Bandériumoknak, Mágnásoknak és más idegen Uraságoknak száma igen nagy volt. Minthogy az Installationak napja épen Antal napjára esett; Gróff Károlyi tractát és Bált adott vendégeinek. Ritkán látni eggy hellyen annyi Szépségeket, mind asszonyi Személyek, mind Férjfiak közt, mint Váradon. A' tántzot ritka ügyességgel az ifju Tisza István vezette, azon jeles nemes urnak a fia, a' ki tsak nem régiben nyerte vissza a' modénai hertzeg által birtokolt nagy tsaládi vagyont. Ez a' Bál is mutatta külömben, hogy az Országnak első Vármegyéihez méltán lehet hasonlitani Bihart, nem tsak a politicára, Qualificatiora és Luxusra nézve, de a közönséges jó Rendelésekre, Határozatoknak jóságára és Productumoknak számára is. A' Vármegyében ugy mint a Városban, ugy látom a' Tisza, Beöthy, Ugray és nevezetesen a Rhédey tsaládok vagynak elöl . . .“

Száz esztendeje mult már annak, hogy jóféle diósgyőri papirosra vetegette betüit Berzeviczy Gergely nyalka ifju patvarista, de amit az akkori Bihar vármegyéről meg Váradról irt, az körülbelül a mai Biharországra is ráillik, mert az onnan elszármazott Rhédeyeket, meg az 1810-ben Ugray Istvánnal kihalt Ugray-családot leszámitva, most is elöl vannak ott a Tiszák, meg a Beöthyek.

A város társaságos életében talán a legnagyobb szerepet játszotta II. Tisza László, aki gróf Teleki Lajos főkormányszéki tanácsos leányát, Katalint véve nőül, rokonságba jutott ugy a magyarországi, mint az erdélyi arisztokrácziával.

Egy kisebbfajta német fejedelem udvara semmi ahhoz a fényhez, pompához, ami Tisza Lászlónál volt. Az üzletekben, a piaczon a kereskedők és kofák már örvendeztek, ha megláttak a Rhédeyék, meg a Tiszáék szakácsát. Tudták, hogy ezeknek mindenből a java kell és ha egy, vagy más czikkből kevés van, annyira egymásra liczitálnak, hogy jó vásárt csapnak rajtuk.

A vásárlási-tornában rendesen a Rhédey szakácsa lett a győztes, mert a Tiszáékénak megmondták, hogy:

— Több nap, mint kolbász . . .

Bölcs és igaz mondás, aminek az lett az eredménye, hogy mig a Rhédeyek elpusztultak, egyre nagyobb lett hirre, fényre és vagyonra a Tisza-ház.

Nagyon családiasan, nagyon patriarkálisan ünnepelték meg a sátorosünnepeket; kivált a karácsonyt — igaz, hogy minden külső czifraság nélkül, egyszerü puritán módra, mint igaz kálvinistákhoz illik.

Az ünnep előtt két-három nappal már gördültek be a kapun az óriási párnazsákokkal, utiládákkal megpakolt, Schneckenfederre járó batárok és hozták Erdélyből báró Bruckenthal Mihálynét, meg Thoroczkay Pálnét, akik eljöttek atyafi-látogatni, meg ünnepelni Tiszáékhoz.

Igy volt ez az Urnak 1810-ik esztendejében is, amikor nagyban készülődtek az ünnepre. Különösen a gyermekek.

Noha még akkor nem volt divatban Magyarországon a karácsonyfa, a titokzatos meglepetések, most mégis valami nagy meglepetésre készültek a gyermekek.

A tizenhárom éves Lotti nevelőnője ugyanis egy igen szép, tanulságos szindarabot tanitott be nekik, amelyben egy irgalmas szivü kis herczeg jót tesz a szegény napszámos-gyermekkel.

Francziául tanulták és a család trónörökösének, Lajoskának, aki különben lángeszü gyermek volt, csak a nevével volt baja. A kis herczeget ugyanis Artertirkom Verbermensi Mermáni Lilili-nek nevezte el a meseiró szeszélye. A favágó-fiucskát Beöthy László, a hires alispán fia személyesitette, a herczeg anyját Tisza Lotti, a tündéreket pedig Tisza Máli és Mina, és a piczi, alig öt éves Teleki Juli, József grófnak a leánykája.

A szindarab után aztán Lotti fogja zongora- és énekbeli előhaladását bemutatni és elénekel egy szép nagy áriát a divatos daljáték: Inkle és Járikóból.

Régi, havas, zuzmarás karácsonyok voltak azok, olyanok, a milyenekről a poéta énekelte: Itt van a zuzos deczember...

A házak ereszén jégcsapok függtek és az óriási zöld meg barna cserépkályhákban emberderékvastagságu hasábok égtek.

Az ablakok alatt fölzendült az ének és a Debreczenből hazakerült diákok rákezdték a kántálást.

Krisztus Urunknak áldott születésén —

amint illett, legelőbb a legnagyobb pátronus, Tisza László háza előtt zenditvén meg a harmóniát.

Mikor aztán rákonditották a hetet, a legidősebb gyermek, a Lottika, szépen meginvitálta a szülőket és a rokoni kört, hogy kegyeskednének megnézni azt a kis vigasságos és tanulságos játékdarabot, a mivel ők kivánják ma szórakoztatni a vendégkoszorut.

Még Kocsi Patkó János, a hires direktor sem beszélt ékesebben mikor abonement-okat járt gyüjteni.

Az előadás is ment ám, mint a karikacsapás.

Még a piczi Mina, meg a Máli, a tündérkék sem hibáztak el egyetlen egy szót se — akik elmondták, hogy ma karácsony van, s hogy ők egy igen gazdag herczegfiuval fognak jót cselekedtetni.

A his herczeg, Lajoska, (Tisza Kálmán édesapja) rövid piros selyemnadrágban, aranyos fehér frakkban igazán olyan volt, mint egy kis herczeg, és mikor megtalálta az erdőben fázlódó szegény fiucskát, az előirás szerint, aranyos dióval, almával és tallérokkal rakta tele a zsebeit.

A darab végén előjön a herczegnő is, a kis paraszt gyerek fölébred, a tündérek pedig a háttérben valami halk melódiát énekelnek.

Ez alatt a jelenet alatt hálálkodik aztán a megajándékozott fiu, kérdezve jóltevőjének a nevét aki szolgálatába fogadja és magát megnevezve szól:

— Je suis le prince Artertirkom Verbernenesi Mermáni Lilili . . .

Ettől a pillanattól rettegett minden próbánál Tisza Lajos, és most is érezte, hogy elszorul a hangja és mereven szegezte tekintetét Szlávy Antalnak, az Alvintzy-regiment vitéz hadnagyának a csillámló gombjaira.

Már a favágó gyermek épen elmondta hálálkodó szózatát, s kérdezte:

— Ki légyen az én jótévőm?

Lajos urfi, azt gondolva, hogy a török ellen küzd, mint valamelyik őse, bátran nekivágott:

— Jesuis . . . és mondta a karakán nevet — elérve odáig, hogy Mermáni . . .

Itt megakadt és desperátusan nézett körül, különösen a szoba egyik oldalába, hol valami kulisszaszerü spanyolfal árnyékában a francza kisasszony ült, mellette a kis Reviczky Fridrik, aki valami magnesium fénnynyel a kellő világitási effektusokat csinálta.

De a mademoiselle nem vette észre esdő tekintetét, Fridriket pedig nagyon is elfoglalta a magnezium, melynek most teljes fénynyel kellett a tündéreket bevonni.

— Mermáni — ismételte még egyszer Lajos, mikor egyszerre csak valaki megbuzza a frakkját és odasugja: Lililili...

Abban a pillanatban utána mondta, s csak mikor túl volt a veszedelmes néven, pillantott hátra — de már senkit se látott, a tündérek énekeltek, s egy alábocsátkozó bőség szarvából virágokat hintettek a jószivü herczegre.

A pártfogást megköszönve Lotti, épen ugy, mint ahogy ezt az Apolló termében játszó színészektől látta, a kortinát pótló függönyt elébe hurzták a szinnek.

A nagyok és kicsinyek külön nekiláttak aztán a karácsonyi vacsorának, amelynél nem volt szabad hiányoznia az óriási tálban gőzölgő mákos bubájkának.

A gyermekek természetesen a szinielőadásról beszéltek, bókolva egymásnak, de csipkedve is egymást, ahol lehetett.

— Lajos ugyancsak elakadt volna, ha Juli nincs — kottyantotta ki hirtelenében a piczi Mina.

A ház trónörököse, aki maga sem tudta, hogy azt a nagy sikert kinek köszönje, csodálkozva nézett nővérére:

— Ugy ám, mert mikor te abba a czifra névbe megakadtál, Juli egyszerre csak otthagyott bennünket, többi tündéreket, oda osont hozzád és a füledbe sugta a név végét, melyet hirtelenében én mondtam meg neki. A gyermekek tapsoltak és Beöthy László ugy vélte, hogy Lajoskának most nagyon meg kell jutalmazni a két tündért.

— Ez meg is lesz — mondá Lajoska nagykomolyan, de nem most, hanem később. Aztán, az adakozás nem lévén épen természete, megint utána tette:

— De nem ma, hanem később. Minának majd szerzek jó férjet, Julit pedig magam veszem feleségül!

Hogy aztán Wilhelmina nővérének ő kereste-e ki valóban férjül báró Luzsénszky Pált — arról nem tud a nagymama meséje, de azt, hogy borosjenői Tisza Lajos széki gróf Teleki Juliannát vette nőül, azt mindenki meglátnatja a Tiszák családfáján.

A kistündért személyesitő Teleki Julianna egész életén át jó szelleme maradt Tisza Lajosnak és családjának, s ez a honleányi és női erényekben gazdag, ritka nemeslélkü urasszony volt Tisza Kálmán édes anyja.

d'Artagnan.

Szinésznő.

Irta: Csehov Antal.

Az odigitrievi szüzanya tiszteletére emelt kis falusi templomban épen véget ért az istentisztelet. A templomjárók már elhagyták helyeiket és özönlöttek kifelé.

Csak Andréj Adreics, a szatócs, akit a falu intelligenciájához számitanak, áll mozdulatlanul. Odatámaszkodott a kórus rácsozatához és vár valamire. Borotvált, kövér arczán két ellentétes indulat látszik: megnyugvás a kiszámithatatlan végzettel szemben, és gőg, megvetés, az előtte elhaladó szoknyák, tarka kendők sokasága iránt. A vasárnap tiszteletére egészen ki van öltözködve. Posztónadrágot visel, sárga csontgombokkal és a nadrágszárat nem a csizmába huzta. A lábain sárczipő van. Olyan botrányosan ügyetlen sárczipő, minő csak komoly, vallásos embereknél látható.

Homályos, lusta szemei a szentképekkel diszitett falakat bámulják. Szemléli a szentek jól ismert arczvonásait, Matveit, a templomszolgát, aki teli pofával oltogatja a gyertyákat, az állványokat, melyeken a szentek szobrai vannak, a kopott szőnyeget, a diakonust: Lopuchovot, aki futva jön, hogy a szentelt kenyeret elhozza a templomatyának . . . Mindezt már látta gyakran és ismeri is, mint a zsebeit . . . Csak egy dolog nem mindennapi, megszokott: az észak felé eső ajtóban áll a pap, Grigory, aki még nem vetette le miseruháit és sürü szemöldökével haragosan integet.

— Adjon az Isten neki egészséget, de kinek integet hát annyit, — gondolja a szatócs — még az ujjaival is int! És dobbant a lábával — én Uram Isten! Ez aztán a csodálatos, oh Mária, szüzanyám, kinek is szólhat mindez?

Körülnéz Andrej Andreics és látja, hogy üres már a templom teljesen. Csak a kijáratnál állanak még vagy tizen és azok is háttal vannak az oltárhoz.

— Jer hát, ha hivnak! Miért állasz egy helyben, mint valami szobor, hangzik Grigory haragos szava. Téged szólitalak!

A szatócs nézi a pap haragtól kipirult arczát és megérti, hogy a szemöldökrángatások, az intések az ujjakkal neki szólottak volt. Összerezzen és elereszti a rácsozatot. Aztán megindul sárczipőjével csoszogva az oltár felé.

— Andrej Andreics, te adtad ezt a czédulát az engesztelő miséhez, melyet az elhunyt Mária lelkiüdveért fogunk imádkozni? kérdezte dühösen a pap, szemeit a kövér, felhevült arczra irányitva.

— Ugy van.

— Tehát irtad? Te?

És Grigory, a pap, a szemei előtt lebegteti a czédulát. A czédulára, melyet Andrej Andreics nyujtott volt át a szent kenyérrel együtt, nagy, ferde betükkel volt felirva:

„Isten szolgálójának, Máriának, az ágyasnak lelkiüdveért."

— Helyes . . . Ezt én irtam . . . adta válaszul a szatócs.

— Hogyan merészelted ezt leirni? Suttogva kérdezte, megnyujtott szókkal a pap. Halk szavából kiérzett a düh.

Tompa, csodálkozó bámulattal nézi a szatócs és rémület fogja el; soha még a pap ilyen hangon nem beszélt a falu intelligenciájához tartozó férfiuval . . . Mind a ketten hallgatnak egy teljes perczig és egymás szemeibe néznek.

Miképen engedhettél meg magadnak ilyesmit — kérdezte ujból a pap.

— Mit? Andrej Andreics kétkedő hangon, elnyujtva mondja ezt a szót.

— Hát nem értesz engem, suttogta a pap, miközben meghátrált egy lépésnyire a csodálkozástól és összecsapta a kezeit. Mi van a vállaidon? Fej ez, vagy valami más egyéb? Te átadsz egy czédulát az oltár számára és a papirosra egy szót irsz, melyet még az utczán sem illik kimondani! Miért mereszted ugy a szemeidet? — Talán nem tudod annak a szónak az értelmét?

— Az ágyas szóra vonatkozva mondja ezeket, — mormogja a szatócs pirulva, pislogva. — De hiszen az Ur végtelen jóságában a . . . ennek az ágyasnak megbocsátott . . . Kegyelmébe fogadta; miként értendő ez a szó, az kiviláglik az egyiptomi szent Mária élettörténetéből — bocsánat.

Még más argumentumokat is fel akar sorolni a szatócs igazolásul. de eltéved szavai közt és megtörli ajkait a kabátja ujjával.

— Hát igy értelmezed a dolgot, kiáltotta Grigory, a pap, miközben kezeit összecsapja. Hiszen az Ur megbocsátott neki — megértesz-e engem? — megbocsátott, mig te bünösnek mondod, gyalázod illetlen szavakkal. És végre is, kit? A saját elhunyt leányodat! Sem a szent, sem a világi irásokban ilyen bünt nem lehet találni! Mondom neked: az ember ne akarjon nagyon okos lenni! Ha az Isten neked kutató elmét adott, ugy nem tudod fölhasználni. Jobb hát, ha nem elmélkedsz . . . Ne elmélkedj és hallgass!

— De hiszen ő egy . . . színésznő volt, engedelemmel legyen mondva. Andrej Andreics egészen elképedve mondta ezeket.

— Színésznő! Bárki volt légyen is — halálával mindent el kell felejtened és nem ilyesmiket czédulákra irni.

— Ez igaz . . . jelentette ki a szatócs helybenhagyólag.

— Penitenciát kellene rád kiróni, hangzik a diakánus szava az oltár mögül, mély basszushangon, miközben lenéző pillantásokat vet Andrej Andreics felé.

— Akkor majd felhagynál az okoskodásokkal! A te leányod egy ismert színésznő volt. Lehetett olvasni a haláláról még az ujságokban is . . . Te filozófus!

— Ez valóság . . . tagadhatatlan . . . a szó nem illő, mormogta a szatócs. De én nem is vádképen emlitettem fel, Grigory atyám hanem csak bibliai módon akartam magamat kifejezni . . . Hogy világos legyen előttetek, kiért imádkoztok. A könyvben amugy is csak igy irjátok: Joan, a gyermek, Pelageja, a vizbefult, Jagor, a harczos, Pavel, a meggyilkolt és még sok mások . . . Igy kivántam én is. . . .

— Ez érthetetlen Andrej! Isten meg fogja bocsátani, de máskor ügyelj! Mindenekelőtt ne okoskodjál, hanem légy olyan mint a többiek. Tizszer meghajtod magad ima közben, aztán eredj.

— Jó, mondta a szatócs, miközben örült, hogy az erkölcsi prédikáczió véget ért és ezalatt arcza büszke kifejezését nyerte vissza. Tiz meghajlás. Helyes, értem. Most aztán atyuska engedje meg, hogy egy kérést intézzek önhöz . . . Miután mégis csak az atyja voltam . . . Megbocsásson . . . Kérem

olvasson a lelkiüdveért egy misét. Önt is diakonus atyus, önt is kérni akartam erre!

— Lásd. ez helyes, mondja Grigory atya, miközben vetkőzik. Ezt meg kell dicsérnem! Ez derék dolog . . . Nos, eredj! Mi is mindjárt megjelenünk . . .

Andrej Andreics kimért léptekkel távozik az oltártól és ünnepélyes arczczal, melynek kifejezése odaillik egy halott lelki üdvéért mondandó mise hangulatához, a templom közepe felé halad. Matvei, a templomszolga, az asztalkát a mézes buzával, melyet elhunytak emléknapjain szoktak enni, elébe állitja és kezdetét veszi a mise. Csönd tölti be a templomot. Csak a füstölő-edény érczes csörömpölése, a vontatott ének hallható . . .

A templomszolga Matvei és a falubeli tudós asszony elnyomorodott karu fiaskájával, csak ezek állanak Andrej Andreics mellett. Más nincs itt senki. A diakonus nagyon középesen énekel. Üres, kellemetlen basszushangja van. A szava meg az előadása olyan szomoru, hogy a szatócs lassankint egészen elveszti tiszteletet gerjesztő külsejét és mindinkább elmerül bánatában. Visszaemlékezik az ő Masutkájára . . . Arra az időre gondol, amikor született, amikor ő még inas volt az uraságnál.

A szolgálat nagyon elfoglalta. Nem ért rá, hogy arra ügyeljen, miként fejlődik a leányka viruló szép hajadonná. Észre sem vette azt az időt, mely alatt szőkehaju, álmodozó tekintetüvé lőn Masutka és a szemei akkorákká lettek, mint egy kopek. Együtt nevelték, mint a kegyben álló szolgák gyermekeit valamennyit, a kisasszonyokkal. Az uraságok unalmukban megtanitották irni, olvasni, tánczolni. Ő nem törődött a neveltetésével. Csak ritkán, mikor egy-egy küszöbön, vagy lépcsőn összetalálkozott vele, olyankor jutott eszébe, hogy tulajdonképen a leánya. És valahányszor ideje engedte, imákra és bibliai történetekre tanitotta. Oh, akkor még mint vallási dolgokban járatos embert emlegették. A leánykája szivesen hallgatta, bár ő haragos és tulságosan komoly volt. Ásitozva ismételgette az imákat, de viszont csupa fül volt, ha az atyja, dadogva az igyekezettől, hogy virágosan fejezze ki magát, bibliai történeteket kezdett elmondani. Ézsau lencséje, Sodoma pusztulása, a Kis József szenvedései elsápasztották és ilyenkor csodálkozva vetette föl nagy kék szemeit . . . Aztán, mikor kilépett a szolgálatból és megtakaritott pénzéből kereskedést nyitott a faluban, Masutka az urasággal elutazott Moszkvába.

Halála előtt három esztendővel meglátogatta az atyját. Ez alig ismert rá. Fiatal, jónövésü asszony volt, előkelő szokásokkal és gyönyörü ruhákkal. Értelmesen beszélt, irodalmi kifejezésekkel, dohányzott és délig aludt. Mikor Andrej Andreics megkérdezte, hogy mivel foglalkozik, azt válaszolta, miközben merészen a szeme közé nézett:

— Szinésznő vagyok!

Az egykori inas ezt az őszinteséget a legnagyobb czinizmusnak tartotta. Masutka elkezdett dicsekedni művészete diadalaival, de midőn látta, hogy ez elpirul és csodálkozó mozdulatatokat csinál, elhallgatott. Szótlanul, anélkül, hogy egymásra is néztek volna, éltek együtt két hétig, egészen a leány elutazásáig. Mielőtt elment volna, arra kérte, sétáljon vele a vizparton. Bármilyen nehezére is esett, hogy fényes nappal, a becsületes emberek szine előtt leányával, a „semmittevővel, a szinésznővel" sétáljon, mégis engedett kérelmének . . .

— Milyen szép vidékek vannak erre, mondotta sétaközben, föllelkesedve a leány. Milyen szakadékok, zöldben játszó mocsaras tájékok! Milyen szép is az én otthonom! És sirni kezdett.

Ezek a tájékok csak a területeket veszik el . . ., gondolta Andrej Andreics, miközben merev tekintettel nézte a szakadékokat. Csak annyit használnak, mint a kakastej.

A leány azonban csak nem szünt meg sirni és szivta tele tüdővel, mohó vágyakozással a levegőt. Mintha csak érezte volna, hogy nem sokáig fog még lélegzeni . . .

Rázta a fejét Andrej Andreics, mint egy légytől kinzott ló, azon igyekezve, hogy szomoru emlékeit leküzdje . . .

— Gondolj, Uram, a te szolgálódra, Máriára, az ágyasrá, morogta, és bocsásd meg bűneinek sokaságát.

Az ügyetlen szó ismét kicsuszott a száján, de ő észre sem vette. Ami egyszer odafészkelte magát az ember gondolatvilágába, azt Grigory atya prédikácziói sem tudják elüzni. Sőt erősebb eszközök sem! Makarjevna sóhajt és suttog is valamit, mialatt mélyen lélegzik. Mitjka, a hibás kezü, gondolatokba van mélyedve.

— . . . Ahol sem betegség, sem szenvedés, sem sóhaj nincs — énekli dörgő hangon a diakónus, miközben jobb arczát kezével födi el.

A füstölgőből kékes párázat emelkedik, mely szinte fürdik a napsugarak fényében. Olyan az egész kép, mintha az elhunytak lelkei lebegnének a fénykévékben. A füstfelhőcskék, a gyermekek göndör hajára emlékeztetve, keringenek, felszállnak az ablakig és nyilván menekülni akarnak a szomoruság és fájdalmak özönétől.

A magány szelleme.

Vrhlicky.

**Mély szakadékban, kék fenyveshomályban,
Hova alig hat le a fellegekből
A sasnak hosszan elnyujtott sirásma,
Mohos fatörzshöz támaszkodva, ugy áll
Ott elmerülve néma álmodásba.
Ha az erdő a dél hevében alszik,
Szemével, éles, fürkésző szemével
Ugy csügg a tarka, lágy mohszőnyegen.
S lengő füszálból, gyönge mohlevélből
Ugy les ki szent, örök törvényeket,
Melyek szerint a nagy természet él, hal.
S csillámló gyöngyöt hint a vadvirágra.
S szárnyára a lepkének, mely aléltan
Hanyatlott le a déli nap nyilától
Valami fölnyilt nagy virágkehelybe;
Ugy rajzol oda egy halálfejet.
Pókhálóból kimenti a legyet.
Föltámaszt egy-egy kék harangvirágot,
Mely tán egy őz gyors lábának nyomán
Gyürödött volt a mohszálak közé.
Segit a pók ezüstszin fonalát
Ügyes kezével ágról-ágra vonva,
Művészi módon hálóvá bogozni.**

**De hogyha a ködös, zord est letépi
Fejéről koronáját, a napot:
Akkor lát csak munkához igazán!
Meggyujtja az ég gyászos boltozatján
A csillagok lámpáit sorra mind.
Virágkelyhekbe ámbranedvet önt,
Hogy reggel az ifju nap levegőjét
Megédesitsék hüs leheletükkel.
Gyakran meg szürke fellegköpenyében
Mélyen hajolva egy-egy bérczteтőre,
Nyulós borostyánt sző száz sziklarésbe
S a zordon szirtek nagy, tar homlokát
Örökzöld kőrózsákkal hinti be.**

**És ha az éj aranyhimes palástja
Vállára lágyan, halkan rásimult már,
S az uj hold pántja, az árnyszalagos,
Már homlokára simult mély varázszsal,
Átszáll a mindenség nagy birodalmán
S hol végig leng palástjának szegélye:
Az alvó völgyek kéjesen pihennek.**

**Mit, az ember, az egész föld neki?!
Mit, törpe kinunk, csüggedt sóhajunk,
Tenger mélysége, csillagok világa
S száz gondolát, melyeknek velejében
Mint hamuban a szikra, ég az ész!**

**Keresztüllát e tiszta, ragyogó szem
Minden, minden rejtélyen . . . Ő előtte
Nyitott könyvként fekszik minden titok
És hogyha e titkok könyvét lapozza,
Dörgő moraj gördül az égen át
S ő a fatörzseket széjjelhasitó
Villámmal vési föl a kőlapokra
Runáit: a nagy öröklét irását!**

**Az emberek mohóságát utálja,
Ritkán szegődik hozzájok tehát.
Egy-egy lépésük is már fölriasztja
Csöndes merengéséből, ugy ijed föl
S száll pillangóként az éterbe föl.**

Csak olykor szitja költők, jósok álmát
Szomjusággá, mely szépségért tüzel
S az ily szivekbe pattant égi szikrát
Fönségesen hatalmas lángra gyujtja,
Óh boldog, ki az ő vezérletére

Bizhatja sasröptét a képzelemnek.
Azt örökfényü magosságba vonja
S aranykulcsával a szent szeretetnek
Eszmények honját nyitja föl neki.

Másszor a szivek legmélyére száll le,
Hol jövő nemzedékek életének
Titkos kristályforrása forr, fakad.
És ott pihen gyönyörtől önfeledten
És az igazság örök sugarával
Vet az élet titkos czéljára fényt.
És utat is sugall e czél felé.

A félreismertség ürömpoharját,
Mit annyiszor ürit ki annyi ember,
Hervadhatlan rózsákkal koszoruzza,
S örök dicsőség nedvével teliti . . .

Ugy láttam ott a néma fenyveserdőn,
Az aláhabzó zuhatag fölött
Fönséges arcza ugy villant felém.

Dicső szellem, te! Ki a vész dühéből
Szólsz hozzám s szólsz virágok illatából,
Köznapiság porából kiragadtál
S czélt adtál, mely csaknem elérhetetlen,
Hogy rágondolván is, kéjtől alélok.
Föléleszteted száz holt vágyamat
S szivemnek minden bágyadt idegén
Száz uj akkordot zsongattál keresztül.
S ma is még, hogyha el-elnémulok,
Könyes nagy búmban, eljösz, meglegyinted
A húrokat halk szellemszárnyaiddal.

Az élet száz utját is megmutattad
S fölráztál, hogyha dőre fájdalomban
Meddőn suhant nap napra el fölöttem.

Megtanitottál, hogy a lágy dana,
Mely csalogányok kis keblében éled:
Testvére bús, ábrándos dalaimnak,
S hogy lelkem, ez az izzó égi láng
Ős része a mindenség szellemének,
Mely maga is büvös visszfénye csak
A szent, örök, vakitó istenarcznak.
S megtanitottál, hogy földek, vizek
És nyár meg tél s tavasz meg ősz világa,
A csillagmyriádos messze mennybolt,
Minden derü és minden zivatar
Lelkemnek ősi s örök birodalma,
Egy borzalmas, fönséges álomország,
Dalzokogással telve s dalkaczajjal . . .,

S velem vagy, hogyha életem bogáncsát
A sors vágyak borostyánjába vonja
S hü szerelem piros rózsáiba. —
S velem, ha éjsötét nagy gyász borul rám
S ürömfüből font koszorú övez,
S halálos méreg dől szivem sebébe,

Te hozzád szárnyal mindenik dalom,
Te támogass a végső küzdelemben.
Te fogd be lágyan majd megtört szemem!

. . . Sirom fölött széthullhat bár a kő,
Mit emlékemnek tán állitanak majd,
S nevem, hirem végkép elkophatik,
Te hints rózsát majd a bedőlt halomra,
S a széjjelomló kőre fonj borostyánt
S a temető árkának bokrain
Fészkeltess majd egész raj csalogányt:
Édes daluk hadd szóljon mindörökre
Lelkemhez búsan, titkon, epedőn.

Telekes Béla.

A fehér holló.

Genovéva, az aranyszőke haju királynő, imazsámolyán térdelt. Keze imára kulcsolódott, szép és szenvedő arczát pedig rimánkodva forditotta a feszületre, mely az érintetlen ágy fölött előtte függött.

Éjfél volt, az isteni jelenések órája.

— Atyám, — zokogott a királynő, atyám, könyörülj a te szolgálódon!

Elfulladt; csupán összekulcsolt kezeit tartotta magasra, a feszület felé.

Kissé csönd lett; aztán lágyan, sejtelemszerüen, mint a távoli lélekharang csendülése, mennyei szózat hallatszott:

— Nos, mit kivánsz még tőlem, leányom?...

Mikor Genovéva királynőnek aranyszőke hajfonatára föltették a népei koronáját, aznapon éjjel megjelent neki az Ur.

— Leányom — mondta — a mai naptól fogva népek boldogsága felett őrködöl. Tudom, hogy hiven fogod teljesiteni kötelességeidet, de a korona nehéz és szoritani fogja gyönge homlokodat s azért kárpótolni akarlak . . . Fiatal vagy és a fiatal szerelemre vágyik; válassz, melyik szerelmet akarod inkább: azt-e, amelyikben szeretve vagy, avagy azt-e, amelyikben te szeretsz?

Genovéva végighuzta rózsás tenyerét a homlokán és arczán szüzies pir futott keresztül:

— Azt akarom, atyám, amelyikben szeretve vagyok.

*

Másnap korán reggel heroldok jelentették, hogy a királyi kastélyba vendég érkezett.

Szép szőke ifju volt, a szomszédos ország ősz királyának a fia; fehér paripán jött, amelyet fürge csatlósok vezettek a kastély udvarába.

Genovéva elébe sietett.

— Királynőm — köszöntötte, mélyen bókolva az ifju herczeg — eljöttem, hogy picziny lábaid elé rakjam hódolatomat.

Gyöngéden megfogta a királynő elébe nyujtott kezét és hosszasan, szerelmesen megcsókolta.

Genovéva, aki most érezte először életében a kezén a szerelem csókját, mosolygott.

Nemsokára ágyuk dörgése jelezte, hogy Genovéva királynő eljegyzését üli a királyfival, aki a szomszédos országból jött el, hogy arát keressen magának . . .

Az esküvő után a fiatal királynő ugy érezte, hogy a vulkán csókjai nem lehetnek forróbbak, mint aminőkkel ura, a herczeg elárasztotta. Ott égett ez a szerelem Genovévának a kezén, arczán, nyakán, vállán s az aranyszőke haján, amelyeket az ifju férj egy-egy órában valósággal tüzes csókzáporban fürösztött. Csak ajkán nem érezte a ángot Genovéva; az ajkán, amelylyel neki kellett csókolnia: nem volt benne szerelem a herczeg iránt.

És mikor három évi házasélet után a herczeget háboruban egy ellenséges golyó lesöpörte a lováról, a királynő nagyon megsiratta a szegény halottat. Ajkáról azonban, amelyet egy ismeretlen érzés után való vágy epesztett, a megkönnyebbülés sóhaja röppent el:

— Szabad vagyok.

Aztán, miközben a gyászév letelt, hosszu álmatlan éjszakáin forróan imádkozott az Urhoz.

— Nos leányom, — hangzott akkor ismét a mennyei szózat — te azt a szerelmet kérted tőlem, amelyikben szerettetve vagy. Én megadtam, és . .

— Oh, — vágott közbe szorongva a fiatal özvegy — azt a szerelmet add nekem, atyám, a melyikben én szeretek.

Az Ur megsimogatta szép, fehér szakállát.

— Szegény leányom, — szólott — most választod a rosszabbikat. Ám legyen a te kérésed szerint, és gyulladjon szerelem a te szivedben . . .

*

Udvari ünnepély volt, amelyen Genovéva királynő hosszu és nehéz, aranynyal kivarrt uszályban jelent meg. Az uszályt apródok czipelték, akik közül az egyik sötétszemü volt, büszke és nyulánk, mint a fenyő.

Ez az ünnepély után való napon kihallgatást kért a királynőtől.

— Felséges királynő, — szólt komoran — esedezem, hogy mentsen föl engem az apród-szolgálattól.

— Miért? — kérdezte meglepetve amaz.

Az apród félrehuzta a száját.

— Mert nem érzek hivatást magamban az uszályhordozásra, felség.

A királynő arczát elfutotta a pir.

— Vakmerő! — szólt. — Királynőd előtt merész igy beszélni?

Ugyanekkor még más, az előbbinél borzasztóbb dolog is jutott az eszébe.

— És — tette hozzá, az ajkát harapdálva — és te, férfi létedre nem hordozod szivesen az én uszályomat. Holott százan vannak, akik életüknek a felét elengednék, ha a helyedben lehetnének . . .

Az apród mélyen meghajolt és szárazan ismételte:

— Esedezem, felség, mentsen fel engem a szolgálat alól.

— Hitvány! szisszent föl — mint akit vipera mar meg Genovéva, és kiadta a parancsot:

— Vessétek tömlöczbe ezt az embert! . . .

Mikor a királynő másnap reggel kilépett a hálószobájából, az első udvarhölgy ijedten pillantott halvány arczára.

— Felséged sápadt; talán rossz éjszakája volt?

— Igen — mondta ez szárazan. — Egy igazságtalanságot követtem el tegnap s az rontotta meg az álmomat.

Maga elé hivatta az első kamarását és igy szólt hozzá:

— Az apródot, akit tegnap a tömlöczbe küldtem, vezessétek fel hozzám.

Aztán, mikor az apród, akit haladéktalanul fölvezettek a palotába, daczosan megállt előtte, Genovéva királynő elővette a legigézőbb mosolyát.

— Rossz fiu — mondta szinte hizelegve — hát csakugyan nem akarsz apródom maradni.

— Nem, felség.

— Inkább a tömlöcz? . . . füzte tovább, szinte félénken az asszony.

— Inkább, felség.

Genovéva lesütötte a szemét. Hosszu szünet után, habozva kérdezte:

— Hát . . . hát testőrkapitányom sem akarsz lenni?

Az apród szurós pillantást vetett rája:

— Mit gunyolódik velem felséged?

A királynő rávetette nagy, égszinkék szemeit. Mosolygott, aztán mint a csörgedező patak, halk, édes, lágy kaczajra fakadt. A tekintete fölragyogott és karjait tárta az apród felé:

— Nem gunyolódom, édes; csak szeretlek!...

*

Az első időkben, mikor még a szurós szemü barna testőrkapitánynak is uj volt még a bájos Genovéva szerelme, nem volt boldogabb nő a világon az özvegy királynőnél.

Később azonban, mikor a férfira nem tudott már többé az ujság ingerével hatni: nem volt boldogtalanabb. Megpróbált ugyan minden eszközt és fölhasznált minden asszonyi furfangot, hogy imádott testőrét magához bilincselje, de a siker — ezt látnia kellett — mindig csak pillanatnyi volt. Nem az ő birtoka volt ez, amelyen tetszése szerint szórakozhatott, csupán egy idegen vadászterület, hol megengedték neki, hogy kedvére kalandozhasson, s aztán — zsákmány nélkül térjen ismét haza, a magányba.

Oh, nem mindig kellemes, ha olyasvalakinek kell elviselnünk a szerelmét, aki iránt teljesen közönyösek vagyunk, de szászorosan borzasztó, ha a mi odaadó szerelmünkért nem kapunk viszonzást.

*

És Genovéva, az aranyszőkehaju királynő, mint az utóbbi időkben már annyi sokszor, ott térdelt az imazsámolyán.

Éjfél volt, az isteni jelenések órája.

A szobában csend volt, csupán a boldogtalan királynő elfuló zokogása hallatszott. Aztán lágyan, sejtelemszerűen, mint a távoli lélekharang csendülése, mennyei szózat hallatszott:

— Nos, mit kivánsz még tőlem, leányom?

Genovéva fölvetette kisirt szemeit, kezeit pedig még szorosabban kulcsolta imára.

— Atyám, — mondta szakadozva — boldogtalan voltam, mikor engem szerettek, mert akkor bennem nem volt meg a viszont való szerelem; és boldogtalan vagyok, mikor én szeretek, mert most meg ő nem viszonozza az én szerelmemet.

Gyors és mély lélekzetet vett; és mialatt szempillájára uj könyek tolultak, remegő hangon folytatta:

— De, oh, mondd, atyám, nem lehetne-e, hogy a szerelem és a szerelem viszonzása együtt, ugyanazon két sziv között legyen meg? Nem egyesülhetne-e egy csókban ez a két ige: szeretni és szeretve lenni?

Elhallgatott, mialatt izgatottan a kezét tördelte.

Az Ur hosszan, szomoruan nézett rá. Aztán, mint aki valami igen mélyen rejtező, elpihent gondolatot akar fölidézni, áldott kezével lassan végigsimitott ragyogó homlokán.

— Nem, leányom; ezt még királynőknek is csak ritkán adhatja meg a véletlen.

Zsoldos László.

A Balaton téli munkája.

A politikai élet viharának szele nem érinti a Balaton-kultuszt. Csendes, hangyaszorgalmu munka folyott lenn most is, az „édes" magyar tenger boldog partjain; megbizván a dolgos jóemberek abban, hogy Isten segélyével majd eligazitódik az ország dolga, az ő töprengésük, izgalmuk nélkül is.

Kenesétől Keszthelyig, a partokon végtelen-végig, élénk, változatos kaleidoskop-képe tárul elénk a Balaton-kultusz munkájának.

Közvetlenül a partok viz-szélén, a halászok „bokrainak" „vezeresei" hosszu pózna-aléekon készitik elő a jég alatti halászathoz való erős hálókat; javitják a viz alatti vezérfákat, tatarozzák a kihuzó jégszánokat s a „rianások" átkelő lélekvesztőit. Most toborozzák a „bokrok" legénységét; erős, edzett, derék legényeket, akiket egyhamar nem ver le lábukról a téli orkán; nem vesz meg az Isten hidege, akik egyszer-másszor megkisértették a téli Balaton nagy veszedelmét: a ködöt s akik már tulestek a rianás vesztőfürdőjén. A beszégődéseket kontraktusba irják, „osztályrészre" és lénungra; aztán isznak rá megfelelő hosszu áldomást — és várják a fagyást, amikor aztán rajokként ellepik a végtelennek látszó jégmezőket s vidám élete kél a hangtalan Balatonnak.

Néha — fájdalom! — szomoru vége szokott lenni a „halászbokrok" jéghalászatának. A rianásnak, a jégmezők ágyudörgésszerü robajjal való szétrepedésének, nincsen semmi előjele; se ideje, se órája. Mig a „bokrok" gyanutlanul dolgoznak a jégen: egyszerre megdördülnek a rianások jobbra is, balra is; a jégmezők 1 percz alatt 1—2 ölnyi messzire szétpattannak egymástól s aztán sebtenmenten menekülni kell át azokon, mig egészen messze szét nem válnak a táblák, s a rianáson kizajló ár el nem boritja az utat kifelé, egyenlővé tévén a rianást a jégmezővel.

Tavaly is ily szerencsétlenség történt Balaton-Almádinál, az alsóörsi foknál. Mikor a rianás oly messze vált szét, hogy csak a csolnakon lehetett átkelni: abba ültek a halászok s a másik táblára igyekeztek. Eközben azonban a zajlás ismét egymáshoz terelte a jégtáblákat . . . egy pillanat s a csolnak összeroppant. A rianásba esett emberek kétségbeesetten kapaszkodtak a jégtábla szélébe s kettőnek sikerült is magát rávetni arra, de a többi szegény ember irtózatos módon elpusztult. Az egymást fenő jégtáblák derékon szétmetszették a boldogtalanokat; velőtrázó halálkiáltásuk elhangzott a messze partokig.

Nagy veszedelmük a téli halászoknak a köd is, ha váratlan lepi meg őket. Ilyenkor, ha eleve nem figyelték meg jól a széláramlatot, mely jó tájékoztatójuk a part felé, akkor néha naphosszant kóborolhatnak tétova a messze jégmezőkön, mig aztán valami parti-hang helyes irányba nem vezeti őket. Igy is megesik, hogy az innenső parti halászok alkonyatra a tuló parton csudálkoznak el „a ködös világ szeszi"-jén.

De hát jól kamatozó a téli halászat, bőségesen fizet — hát azért megdaczol minden vészszel a szegény parti nép.

A parti hegyoldalok lejtőin még élénkebb, tarkább az élet most tél évadján. A szőlőket mindenfelé rekonstruálják; forgatják a talajt, repesztik az egykori tüzhányók kőrétegeit; szól a lőporakna és dinamit, akár a blokádháboruban. Itt is háboru van, a Balaton-kultusz élethalál-harcza, a

láthatatlan, legfélelmesebb ellenséggel, a filloxerával, mely az ország legkincsesebb édenét egy évtized alatt huszezernyi holdon parlagtemetővé változtatta át, koldussá tevén egész vidékeket — idegen országok földönfutó kivándorlóivá kényszeritvén sok ezer, egykor boldog partlakót.

De a lankadatlan szorgalomnak már kezd fejleni a gyümölcse. A módosabb birtokosság a saját erejéből, a szegényebbje az Agrár-bank kölcsön-tőkéivel rekonstruálja a szőlőket s tényleg két év óta az összes elpusztult szőlők fele már borággal van beültetve ujra. Mihamar visszatér ide is az egykori jólét; a kétségbeésés jaj szavát már a remény vigasza váltotta fel.

De mert minden rosszban van valami jó, a a filloxera-vésznek is meg volt a maga haszna a Balatonon. Ha a filloxera nem vette volna ki a kenyeret a partlakók szájából: sohse törődtek volna magával a Balatonnal. Sohse hitték volna el, hogy Közép-Európának ez a legnagyobb gyógytava milyen nagy kincset képvisel, ha ezt értékessé tenni, czéljának, istenáldotta rendeltetésének megfelelelően kultiválni tudjuk.

Egy-két világjárt birtokos-társ aztán kiadta a jelszót a filloxera ellen: „Megeheti az a féreg a szőleinket — de a Balatont nem issza ki! Kezdjünk Balaton-kultuszt.“

És megkezdték a Balaton-kultuszt. Sorszerint megkezdte Balaton-Almádi azzal, hogy a parti birtokosság „fürdőrészvénytársasággá“ alakult; épitett tizenkét fürdőkabint s bérházakká alakitotta, verandákkal, küszelőkkel látta el az egykori présházakat. Tiz év alatt aztán a tizenkét kabin száznegyven kabinná fejlődött s kétszáz uj villa és nyaraló épült a partokon, hol évente ezernél több fürdővendég üdül s komfortját leli jó szállodákban, szinházban, terjedelmes sétányokon s árnyas ligetekben. Ezen az őszön emeletes községház, posta-távirda épület, csendőrlaktanya s nyolcz bolthelyiség épül ott.

Folytatta a jó példát **Siófok**, mely félmillió forint költséggel valóságos üdülő oázist teremtett az egykori futóhomok-buczkák helyén s akkora kényelmet teremtett ott — az igaz, hogy kényelmetlen nagy árak mellett — amilyen a legkényesebb izlést is kielégiti. Ez idő szerint ismét négy nagy bérház épül ezen a fürdőn.

Keszthely város adta eközben legpéldásabb jelét a Balaton-kultusz iránt való érzékének. Tudta, hogy az idegenforgalom által fényes jövőt biztosithat e szerencsés fekvésű parti városnak: megvette tehát s pompás fürdővel és szállókkal kiépitette a balatoni szigetfürdőket s most már nyaranta több száz idegen emeli ott a város gazdasági forgalmát.

Minta-fürdővé lett aztán a gyönyörü **Balaton-Földvári** fürdő. A széleslátkörü s áldozatkész Széchényi grófok kezdeményezték s mig az első évben mindössze öt-hat magánvillája s egy szállója volt: ez évben már nem kevesebb, mint 47 villa és bérház s két nagy szálloda állt a közönség rendelkezésére. Villamvilágitás van; most épitik a vizvezetéket s ültetnek uj parkokat. Magán villa is épül ez idő szerint hét.

E példák nomes versenyre késztették egyszerre az összes partokat. **Rév-Fülöpön** az agilis Herczeg Mihály alapitott fürdőtelepet; évről-évre számos uj nyaraló épül ott s egy részvénytársaság parti szállodát is épitett. **Badacsonyban** szintén részvénytársaság épitette meg a Hableány-szállodát s egyesek szép nyaralókat épitettek a regényes hegyoldalokon.

Fonyódot a kaposvári intelligenczia karolta fel; szép szállodát, kényelmes bérházakat épitettek s most egy nagy fürdőházat épitenek ott. Ugy itt, mint Balaton-Földváron állandó kikötőmólót épitenek s jövőre a gőzhajók már akadálytalan fognak kikötni az amerikai gyorsasággal fejlődő fürdőkön.

Boglárt a somogyi módosabb kereskedők emelték rendes fürdőhelylyé. Most már a puszta agyagpartok itt is be vannak erdősitve s szép villasorok emelődnek a keleti partoldalon.

Kenese község elöljárósága is derék munkát végez a Balalon-kultusz szolgálatában. A parton nagy, árnyas ligetet parkiroztak „**Kossuth-liget**“ czimen s annak főterére Kossuth-szobrot fognak állitani. Évről-évre nagy népünnepélyt rendeznek e czélra s már tekintélyes összeg is áll rendelkezésükre. A fürdővendégek a község tiszta házaiban nyernek igen olcsó szállást s ellátást s egész családias, patriarkális életet élnek itten. Nemrég a magyar festők kolóniája nyaralt itt rendesen. Azóta jórészt már mind állandó tüzhelyet épitett magának.

S a szép **Alsó-Örs**, Endrődi Sándor egykori kedves tuskulánuma, ma szintén nem az egyszerü parti fészek már. Mihálkovits Tivadar, a jeles sportsman aegise alatt szintén szép fürdő létesült ott; számos szép nyaraló disziti a Balatonpartot s most is egy nagyobb bérház épül ott.

Amit pedig legelől kellett volna méltatni: Balatonfüred, a Balaton metropolisa szintén nem nézi vesztegen a körüle folyó lázas versenyt. Ami czélszerü ujitás történik a szomszéd fürdőkben, azt Füred is rendszeresiti, s a villamvilágitás előmunkálatai például már folyamatban vannak.

Ha hozzátesszük, hogy Lepsény mellett, Almádival szemben most épitik a legujabb „Gamásza“-fürdőt s hogy a veszprém-zalai vasut ügye végre a kiépitéshez közeledik, amennyiben **Reé Jenő** veszprémi és **Hertelendy** zalai engedményesek a részvényjegyzést sikerrel eszközölték, a traceirozás folyamatban s a financeirozás több oldalról is biztositva van, akkor a Balaton-kultusz most folyó nagy munkáiról kellőleg tájékoztattuk az „édes“magyar tenger iránt érdeklődő közönséget.

Legyen e nagy szorgalmon, lázas fáradáson Isten áldása!

Kompolthy Tivadar.

Bucsus czipők.

Mennyire türhetetlenek a fogadóban töltött éjszakák!

Egész napon át vonaton ülünk s késő este végre felczammogunk emeleti szobánkba, hogy kipihenjük magunkat. De az idegen hely, a szokatlan ágy, a folyosóról behangzó csoszogás, suttogás izgatják az utazástól már amugy is fölbolygatott idegeinket. Az ember fáradt, csöndre, pihenésre vágyik s minden legkisebb zörej — ostoba, félős gondolatot ébresztve — megzavarja nyugalmunkat. Félig ébren, szundikálva forgunk ágyunkban jobbra, balra, mig nagysokára hajnali derengés váltja fül az éj sötétjét s lassan-lassan jótékony világosság árad szobánkba. Örülünk a virradatnak s korán fölkészülődünk, hogy mozoghassunk a szabad levegőn.

Reggelizés után kerékpárra ültem s utnak indultam, amerre a hegyek felől sötét fák integettek felém.

Poros, kavicsos ut vezet ki a városból. Oláh, meg zsidó fuvarosok — ostorukkal csöndesen csapkodva a levegőbe — hosszu sorban szállitják a faanyagot. Jön a Tiszahid, galambszürkére festett vasoszlopaival s utána, egy kisebb magaslat oldalán, girbe-gurba falücska.

A nyomoruság szomoru képe tárul itt az ember szeme elé. Két sor piszkos, alacsony, rendezetlen házsor, udvar és kerités nélkül, roskadozó faoszlopokra ránehezedő kis tornáczczal. A házak nyitott ajtaján át látni lehet a konyhán szabadon égő tüzet, melynek füstje a tető zsindelyei közt szürődik ki. Borés pálinkalebujok, vagy füszeres boltok, ezek és mindenik előtt porban játszó rongyos, kóczos gyermeksereg.

A gyermekek, amint észreveszik a kerékpárt, megriadnak, fölugrálnak s falhoz lapulva, ijedt arczczal, szótlanul bámulják a forgó kerekeket.

Erős kapaszkodó után kiérünk ebből a nyomoruságos házsorból s szép, nyilt mezőn vezet utunk tovább. Nem messze fehérlenek már Akna-Szlatina házsorai.

Merő ellentéte ez a most elhagyott Falu-Szlatinának. Széles utcza fut végig rajta s a csöndben meghuzódó csinos, tiszta házak körül lombos gyümölcsfák tartanak árnyékot. A sóbányák szolgálatában áll itt az egész lakosság. Lenn a föld gyomrában végzik a férfiak hajnali három órától déli tizenkettőig fárasztó munkájukat. Egy-egy vizhordó asszony jön velünk szembe s halkan köszön:

— Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus!

A Kunigunda-bánya diszes kapujától balra tartva erősen meredek ut visz le a völgybe, egészen egy fahidig, mely alatt a sóhegyek oldalából buggyanó viz csöndesen locsog a Tisza felé. A hidról körültekintve, jobbra is, balra is hegyen-völgyön apró házikók bujkálnak a lombos gyümölcsfák között s lent a sekély vizben kacsák meg gyermekek lubiczkolnak. A gép csengetyü-hangja megrebbenti őket s egyik gyermek a másikat figyelmezteti a csodára:

— Ni, az ördögszekér!

A hidról lekanyarodva, megint Falu-Szlatinának egy kiszakitott utczadarabja van előttünk. Talán még megkapóbb képet nyujt amannál, mert piszkosabb, rendetlenebb és szegényebb. Egyik korcsmából busuló fuvaros legények kurjongatnak a reggeli pálinka mellől s közvetlen mellette, a templom nyitott ablakánál hajbókol, mormog az imádkozó zsidó.

Tizenöt-husz házból áll ez a faluvégi utczasor s utána egyszerre csak mint egy varázsütésre kinyilik a természet szép panorámája, üde, friss levegőt hozva az utas elé.

Mosolygó, fényben uszó lapály ez, koszoruzva sötétzöld hegyekkel s felöltöztetve a természet örök szép szintjátszó ruhájába.

Ebben a bájos kis katlanban, egy kies fürdőtelepen nyaralván, reggelenkint gyakran tettem meg ezt az utat vasparipámon. A réten, a mezőn, a falvakon át be a városba s onnan vissza ugyanazon az uton.

Egyszer, amint a Kunigunda-bánya alatti hidhoz értem, az uton kis leány játszott előttem. Csöngettem s a hangra élénken vetette felém tekintetét, de meg se mozdult. Nyugodtan rám mosolygott, mintha ismerőse lennék. És mosolygott tovább, mig csak hozzá nem értem.

Tetszett nekem ennek a kis lánynak a bátorsága. Leszállottam a gépről és megszólitottam:

— Hogy hivnak, kis leány?

— Terka.

— És hová való vagy?

— Ide a handalba. (Igy nevezi a nép Akna-Szlatinát.)

— Hát mondd csak, Terka — kérdezősködtem tovább — mit álmodtál az éjszaka?

A földről felállott és szemlesütve, kicsit szégyellősen mondta:

Piros almát, édeset,
Magáról egy keveset!

Terka ezt a kis verstöredéket az anyjától tanulta, aki a völgyben, a handal egyik szerény kis házikójában lakott.

A családfő sótörő munkás volt s hajnaltól délig a Ferencz-tárnában kopácsolta a sótáblákat, délutánonkint pedig kijárt halászni a Tiszára. Voltak testvérkék is. Szegény embereknek juttat az Isten eleget. Hat gyermek, köztük egyetlen fiu.

Terka volt a legkisebb. Ő még csak játszani, kóborogni tudott. A többiek már künn dolgóztak a mezőn, csak Jani, a fiugyerek, ez az egy járt iskolába.

Terka füstös képü, gömbölyü arczu, négyéves leányka volt. Dióbarna szemei okosan, kérdőleg tapadtak az emberre. Egy szál kis ingecske volt a ruházata, az is térdig ért, felül pedig csupaszon hagyta a mellét. A haját erősen megszivta a nap, de szép rendesen hátra volt fésülve, nem fedte el a homlokát. Korához képest okos leány volt; sok mindent megtanult az anyjától. Ennek egyebek közt már első találkozásunkkor is jelét adta. Rámutatott a gépre és igy szólt:

— Én tudom mi ez?

— Nos, mi lehet?

— Hát biczikli! — mondta diadalmasan és félénk mozdulatokkal simogatta meg a gummikerekeket.

Milyen öröme volt, ha adtam szegénykének egy pár krajczárt. Piszkos kis ujjai közt sokáig forgatta és nevetett olykor hangosan. Nyilván arra gondolt, hogy mi jót fog rajta venni. Gyorsan kezet is csókolt és elfutott, csaknem repült a hid melletti szük ösvényen le a völgybe.

Később gyakran találkoztunk és igen jó barátságban éltünk. Ragaszkodtam hozzá, mert kedves, egyszerű és ártatlan volt, ő pedig kedvelt engem, talán azért, mert sokszor kapott tőlem czukorra valót. A nagy körtefa árnyékában, ahol megismerkedtünk, mindennap várt reám. És beszélgetés után, ha szép lassan haladtam a fürdő felé, futott a biczikli után. Szegényke lihegett a fáradtságtól és nem ritkán véresre karczolta lábát az utjába kerülő éles kavics. De ő nem törődött vele, öröme, határtalan öröme tellett benne, ha futhatott a napfényben csillogva forgó kerekek után.

Egy ilyen alkalommal azonban erősen megsérült a lába. Lerogyott szegényke, nem tudott tovább futni. Keserves sirásra fakadt és a bőven ömlő vértől nagyon megijedt. Azt hitte, meg kell halni.

Csititgatás közben, miután a patak vizében megmostuk a lábát, kérdeztem tőle:

— De hát miért jársz te mindig mezitláb?

— Mert nincs czipőm! — mondta röviden. — Van egy rongyos, egy lyukas, de az olyan rossz, hogy az anyám nem visz el benne a bucsura se.

— Ezért kell otthon maradnod?

— Igen, mert oda nem illik mezitláb menni, ahol mindenki olyan szépen van föltöltözve.

Szegény kis leány.

— Menj csak haza, Terka, majd én gondoskodni fogok róla, hogy el mehess a bucsura — szóltam hozzá és tuszkoltam hazafelé.

Könyezve, kicsit sántítva ment el mellőlem és könybe lábadt szemeivel majdnem minden lépésnél vissza-visszanézett.

***

Szent István napján van a bucsu Akna-Szlatinán. Mulatni, örülni kell ilyenkor mindenkinek. A szép fehérre meszelt templom körül, a nagy kertben egész napon át vig élet folyik. Ott bucsus-sátrak alatt sok szépet és jót árulnak. Mézeskalácsot, szentképeket, kalárisokat, frissen szedett mogyorót, meg egyéb nagyon jó dolgot. A templomban, a mise alatt a bánya-zenekar játéka emeli az ünnep magasztos hatását.

Ilyenkor uj ruhát kapnak a lányok, tarka virágos viganót, szalagos czifra kötőt és szép magassarku ropogós czipellőt. Délután aztán egy nagy sátor alatt megkezdődik az igazi mulatozás, a táncz, kivilágos-kivirradtig. És a ki nem tud megjelenni a bucsun, az boldogtalan lesz egy hosszu éven át.

Szegény Terkát megsajnáltam és bucsu előtti napon Szigetről egy pár kis czipőt hoztam neki. A körtefa alatt ült s azt hiszem, nem is sejtette, milyen öröm várakozik reá.

— Terka! itt van a czipő! Holnap fölveszed és elmégy a bucsura. Megnézlek ám, milyen helyes kis leány lesz belőled!

Rám bámult és nem értvén meg a dolgot, hátra dugta mind a két kezét. Nem akarta elvenni a czipőt. Bizonyosan azzal a gondolattal tépelődött: miképen juthat ő ilyen nagy szerencséhez? És folyton csak nézett kérdőleg, nagykomolyan hol reám, hol a kis czipőre.

— Hát mi az? Nem tetszik talán? No nézd csak Terka, neked hoztam, mert te olyan jó, olyan kedves gyermek vagy. Aztán meg azért, mert nagyon szereted az anyádat, apádat meg a testvérkéidet . . .

— Szeretem, nagyon szeretem.

— Na, fogd hát s aztán fuss haza, mutasd meg otthon, hogy mit hozott neked a bácsi.

Istenem, hogy vergődött ez a kis ártatlan galamb. Mit csináljon, mit tegyen? Mi mindent elgondolhatott magában, amint ott előttem állott. Szomoru lett, a szeme megtelt könyekkel és a szája pityergésre állott.

— Nos Terka, hát te haragszol arra, aki neked szép czipőt hozott?

Hirtelen, mintha csak átfutotta volna lelkét a gyermeki nagy boldogság érzése, a könyek közül szeliden mosolyogni próbált és egyszerre csak szettárva karjait, félig sirva, félig nevetve borult a nyakamba s csókolgatta az arczomat, a kezemet, a ruhámat, ott, ahol ért.

Nem voltam képes megérteni egy szót sem abból, amit csókjai közt határtalan örömében össze-vissza fecsegett. Megragadta a kis czipőket, a szivéhez ölelte, akár csak egy szentképet és gyermekörömének öszinte megnyilatkozásával csókolgatta, simogatta, szeretgette . . .

— Tehát csakugyan az enyém? — szólalt meg végre. Óh bácsi, kedves bácsi! Milyen boldog vagyok! Meglássa, milyen szép lesz holnap a kis Terka! . . .

Nem volt tovább maradása. Elfutott szilajan, mint egy kis vad csikó, lefutott a hid melletti kanyargó ösvényre s eltünt csakhamar a fákkal boritott házak között.

Ugy néztem utána, mint egy kedves álomképre.

***

Bucsu napján gyönyörü reggelre ébredtünk. A handalból már kora reggel csengett-bongott a templomi harangszó. Olykor hatalmas ágyulövések is dörögtek át. A bányák hosszu kéményei tisztán emelkedtek a kék ég felé. Szünetelt a munka, ünnepi csönd volt oda lenn a tárnákban is.

Ahogy kora reggel elhaladtam a sóraktárak mellett, le lehetett látni a templomhoz. Nagy néptömeg állott ott, elfoglalva az utat egész a tulsó sorig. Az utcza középén haladtam s amint közeledtem a templomhoz, az emberek közül egyszerre csak kivált egy fürge kis leány. Egyenesen felém futott.

Terka volt, az én kis védenczem. Csinos piros szoknya libegett rajta s a vállán átvetve valami szegényes csipkekendő kötötte át a derekát.

Mezitláb volt s kezében magasra emelve tartotta a bucsus czipőket. Amint hozzám érkezett, szó nélkül megfogta a kezem. Vitt magával a templom felé. Ott várt már reám az egész család. Atyja, a bányamunkás szó nélkül, keményen szoritott velem kezet, az anyja, egy soványarczu, hervadt asszonyka alázatosan mosolygott és a testvérek — egytől-egyig kicsipve — komolyan bámultak rám.

És megszólalt az asszony:

— Oh, mennyire boldoggá tett az ur bennünket. Milyen finom kis czipők! Krisztuskám, de drágák lehettek! Az Isten fizesse meg százszorosan . . .

— De hát mért vagy te mégis mezitláb, Terka? — szóltam én védenczemhez fordulva.

Megint az asszony beszélt:

— Nem akarta, sehogysem akarta felhuzni. Ahogy este bedugtam az ágyba, sirt, hogy ő a kis czipőkkel együtt hál. Odatette hát a párnája mellé, hogy azok is vele álmodjanak. És most is, ahogy a bucsura indultunk, elhozta magával, de egy világért fel nem huzná a lábára.

Mig az asszony beszélt, Terka szótlanul, égőpiros arczczal, szégyenlős mosolygással szorongatta kezében a kis czipőket, melyek szépen át voltak kötve egy-egy kopottas szalaggal. Ahogy feléje fordultam, az egyik czipőből szentképecskét huzott elő és azt átnyujtotta nekem.

Emlékül a kis czipőkért.

Ebben a pillanatban megcsendült a misére hivó templomi harangszó. Mindenek tódultak a nyitott ajtó felé. Megindult a család is. Lassan, ünnepies komolysággal, lehajtott fővel mentek egymás után. Legelül lépkedett a kis Terka, boldogan, átszellemülve, mintha csak álmában hallaná a templomból az angyalok imára hivó édes énekét.

S kezében büszkén, magasra emelve vitte a drága kis czipőt.

Lovász János.

Régi bün.

Irta: Potapenko Nikolajevics J.

— Kedves nagyapó! Mondd, miért szállongnak a felhők a hold körül — nézd csak, hogy szállnak! — a hold meg mindig egy helyen marad. — Miért, nagyapám? — kérdezte a nyolczesztendős Vászjka a nagyapját, és jobban összehuzta maga körül a bundát, mely az öreget elfödte, s vele őt is, az ölben ülő kis unokát. Vászjka lábán nagy csizma volt, amelyet azelőtt az apja viselt, a kabátja meg flanelből való volt, és valaha az anyja testét födte. Nem fázott a fiu egy csöppet sem, hanem a nagyapa bundájába burkolózni nagy élvezet volt, s ezt az élvezetet nem akarta magától megtagadni.

— Óh, te bölcs filozófus! Honnan tudod, hogy a hold egy helyen marad? A hold sem áll, nem, hanem uszkál az égen, felelt oktató hangon az öreg. Most ott van, de vigyázz csak, reggelre már a látóhatár másik oldalán lesz, aztán lenyugszik és aludni megy.

Vászjka egy perczig csöndes maradt. Nyilván a nagyapó magyarázatán tünődött.

— Sok versztnyire van a földtől a holdig? kérdezte megint a fiu vékony hangon.

— Hogy sok verszt-e? Oh, te kis csacsi! Hát megmérte azt már valaki? Senki sem mérte meg . . .

— Lesz vagy száz verszt, jegyezte meg Vászjka meglehetősen határozott hangon. Aztán fölnézett, mintha lelkében a közte és a hold között lévő távolságot méregetné.

— Meglehet, hogy annyi, de az is meglehet, hogy ezer verszt, felelt az öreg, akinek igen halvány fogalmai voltak a száz és az ezer közötti különbségről. Feleletét kissé ingerült hangon mondta, mert bár szerette unokáját, mégis nagyon boszantotta, ha olyásmit kérdezett tőle, amire nem tudott felelni. Mi köze neki ahhoz, hogy hány verszt a földtől a holdig? Mintha bizony ott is szoktak volna vásárokat tartani!

— És mondd, nagyapám, mi a hold?

— Tudod, hogy mi a hold? Mi? kérdezte felelet helyett, de már barátságosabb hangon, mint az előbb, mert azt hitte, hogy tudja, mi a hold?

— A hold? ismételte Vászjka elgondolkozva, talán egy nagy gyertya, olyan, amilyen a templomban van. Vastag, mint egy gerenda . . .

— Hahaha! Te csacsi! Te filozófus! Már hogy lehetne az gyertya? Az égben nagyon fuj a szél s a gyertyát már régen eloltotta volna. Nem gyertya az, hanem lámpa . . . Igen, olyan gömbölyü lámpa . . . És te, kis buta, azt mondod, hogy gyertya! De hallod-e, nem volna már ideje, hogy a kályhára feküdj? Mi? Nem volna már jó?

— Nem, nagyapám, itt olyan jó. Maradjunk még, szólt a fiu és szorosabban odasimult nagyapjához?

— Hát jól van, csak maradj. Tudod, hogy nagyapa ugy sem alszik. Neki mindegy, hogy itt ül-e, vagy a kéménczén hánykolódik. Maradj hát, te kis bolondos!

Az éjszaka csöndes volt és téli éjszakának meleg is. Egész napon át nagy pelyhekben hullott a hó és olyan sok hullott le, hogy a föld, a fák, a parasztházak tetői és a jég tükre — mind tiszta fehér szinben pompáztak és azt hihette volna az ember, hogy az égben, ahonnan nehány csillag leragyogott, valaki törődik a földdel és holnapra szép uj ruhát akar neki adni. A hold el-elbujt egy-egy kék fölhőrongy mögé, amely elfutott fölötte; ilyenkor kékes szin áradt el a földön; majd halovány sugárkévéjét bocsátotta le, akkor nyomban elkezdtek a hókristályok különféle szinekben pompázni, mig egy ujabb felhőfoszlány megint el nem födte a holdat.

A faluban már régen tulestek a karácsonyi vacsorán és pihenőre tértek. A nehéz pirog, rizskóh és egyéb kedves ételek jó álmot hoztak az emberek szemeire. Ezen az éjszakán a falusiak többnyire rosszat szoktak álmodni. Minden házban az ördög szarvairól és boszorkányfarkakról álmodnak, azonban annyira hozzászoktak már, hogy nem is törődnek vele. A paraszt fölkel, keresztet vet és a látomány eltünik.

Martyn nagyapó abban a korban volt már, amelyben az alvás és az ébrenlét keveset különböznek egymástól. Gyakran órákhosszat elüldögél tétlen, különösen nyáron, mikor forrón tüz le a nap. Akkor lehorgasztja ősz fejét és borus gondolatai nyugodt, hosszu sorban vonulnak végig elméjén. Isten a megmondhatója, mi mindenre nem gondol! Eszébe jut valami hosszu életéből és emlékszik rá, hogy ez az esemény ekkor és ekkor ilyen és ilyen körülmények között történt; majd egy régen hallott mesének egy jelenetét látja lelki szemeivel és ugy tetszik neki, mintha az valóság

volna. Aki kilenczven esztendőt élt, az tudja, hogy az életben olyan furcsaságok és ellentétes dolgok történnek, hogy a mesékben sem különben. Azért is nem hiszünk az öregeknek, ha régmult időkből csodálatos dolgokat beszélnek el, hanem azt mondjuk: mese! Az öregek meg szeretnek a gyermekeknek mesélni; és isten tudja: ki hisz többet a mesékben, a gyermekek-e vagy ők maguk?

— Vigyázz, Vaszilykó, szólt a nagyapa, nehogy elaludj itt! Mit csinálok aztán veled?

— Nem, nagyapa, nem fogok aludni . . . Gondolkodom. Felelt Vászjka halkan. Nagyapó nevetett és rázta a fejét.

— Hát nem megmondtam, hogy filozóf vagy! Ő gondolkodik! Mit nem mondsz! Alig látszik ki a földből és már is gondolkodik! Nézze meg az ember, milyenek a mai gyerekek! Hát aztán min gondolkodol?

— Azt magam sem tudom, nagyapám. Csak nézem, hogy milyen fehér minden, hogy hogyan világít le a hold, hogy fénylenek a hópelyhek, milyen mereven áll a tóban a nád és érzem, hogy a bundában épen olyan meleg van, mint a kályha mellett. Látod, és ezeken gondolkodom . . .

— Hm, csacsi vagy Vaszilykó, csacsi vagy. Min gondolkodol most? Most nem kell gondolkodnod, mikor itt ülsz mellettem a jó meleg bundán és nincs semmi gondod. Minek kell egy ilyen fiucskának gondolkozni? Majd ha már annyin átestél, mint az öregapád, akkor elgondolkodhatsz . . .

S az öregapa csakugyan elkezdett gondolkodni. Eszébe jutott valami a régen elmult időkből. Régen volt az, Istenem, be régen volt! Hanem azért emlékszik rá. Úgy tetszik neki, mintha csak tegnap hangzott volna el az utolsó sóhaj, s az éjszaka mély csöndjében hallja még a fenyőfakoporsó födelébe vert szögön a kalapács tompa ütéseit. És öreg szive elkezd nyugtalanul és izgatottan dobogni: majd mintha kalapálna a mellében, majd meg, mintha elállna a verése. Az öregapa hangosan gondolkodva mormogott a szakállába:

— És bármennyire gondolkodom is a dolgon, oh, uram, te tudod, hogy ő nem volt olyan bünös . . . Nem volt . . . Oh, az az átkozott sors! Ah, ah, ah!

— Kiről beszélsz nagyapa? — kérdezte Vászjka.

Az öreg elhallgatott. — Nem tudta, hogy hangosan gondolkodott. Azt hitte, hogy a multba visszaszálló gondolatai csak homályosan forognak agyában, mint a ködboritotta parázs, messze távolságról.

— Te hallottad gondolataimat? Nézze meg az ember! Hogy kiről beszélek? No, no! Nem kell azt neked tudnod.

— Mondd el, nagyapám, mondd el! kérlelte a fiu az öreget.

— Igen, az idő elmulik és többé sohasem tér vissza, felelt nagyapó, aztán hosszabb hallgatás után hozzátette: Épen olyan éjszaka volt, mint most, még a hold is ugy ragyogott elő a felhők mögül. Egy felhő elboritotta a holdat, s a földön elsötétült minden; aztán elvonult a felhő, ujra világosság lett, és mintha az égben angyalok énekeltek volna! . . . I—gen! Az égben angyalok énekeltek, a földön azonban olyasmi történt, amiért az Isten legyen irgalmas . . .

— Mi történt, nagyapám?

— Rettentő dolgok, Vaszilykó, rettentő dolgok, ha mondom! — felelt az öreg és látható izgatottság fogta el. Ebben a pillanatban érezte, hogy mindent el kell mondania, ha nem is kérte rá senki. A ravasz Vaszilykó tudta ezt, mert ismerte már az öregapját és már sokszor csalt ki belőle egy-egy érdekes történetet. A nagyapa folytatta:

— Kálinik szomszéd szokta volt mondani: „Régente bizony jobb világ volt. Ha jobbágyok voltunk is, de legalább volt mit ennünk!“ És ezt csak azért mondta ám, mert ostoba fej ült a válán . . . Az én véleményem szerint inkább éhezzék az ember, csak legyen szabad a lelke és lelkiismerete. Igen, a lelkiismerete legyen szabad! Igen, ugy van, Vaszilykó. Ah! Nos — igen! Hallgass csak szépen, hallgasd, hogy hogyan történt a dolog.

A nagyapa fölnézett a holdra, mely épen akkor bukkant ki a felhők mögül és különös, vontatott hangon kezdett beszélni, amelylyel az öregek szoktak rejtelmes történeket elmondani.

— I—gen . . . Épen olyan éjszaka volt, mint most. A hold sütött s a csillagok ragyogtak . . . És — egészen tisztán emlékszem rá — karácsonykor volt . . . Ugy emlékszem rá, mintha csak tegnap történt volna; ott álltam Párászkával a tóparton, a nagy szürke kő mellett és az a kő akkor is ugy feküdt ott, mint most . . . Tudod, Vaszilykó, egy ködarabnak vidám az élete. Nyugodtan fekszik a helyén évszázadokig, ezredekig, anélkül, hogy csak meg is mozdulna. A hogyan akkor volt, ugy is maradt. Csak egy kicsit jobban belemélyedt a földbe. Jó dolog ködarabnak lenni!

— Csakhogy a kő nem érez ám semmit, nagyapám.

— Hahaha! Nem érez! Hiszen épen azért van jó dolga, mert nem érez! Ha nem érez, akkor nem is fájhat neki semmi. Nos, halljad hát. Én és Párászka a parton álltunk, a nagy szürke kőnél. Párászka csudaszép leány volt. Még a hajfonatai is pompásak voltak! Akárhogyan czibálgatta is Abrahámovna Márfa a szép hajat (borzasztó szigoru urnő volt, aj, aj! mint egy vadállat — asszonyi bőrben!) akárhogyan czibálgatta is, mondom, mégis pompás volt. Olykor a nyaka köré fonta Párászka a hajfonatait, mint egy sált, sőt még csomót is kötött rajta. Magas, karcsu termete volt, piros arcza, cseresnyeajka, és a szemei, ah, a szemei, mint az a két legfényesebb csillagott fönn az égen. Látod? Olyanok voltak a Párászka szemei. No, és az öregapád sem az voltkkor, a aki ma. Derék szál legény volt, s a lányok mind azt mondták róla, hogy szép ember. Azt hiszem, nem hazudtak a lányok, mert ugy elpirult valamennyi, ha a tekinteteink találkoztak, ugy elpirult, mint a rák! Szerettem Párászkát teljes szivemből, és ő is ugy szeretett engem.

— Mi az, nagyapám?

— Valakit teljes szivünkből szeretni? Az azt teszi: egy emberért, akit szeretünk, tüzbe-vizbe menni, érette, ha kell, meghalni. És azt teszi, hogy nélküle nem világít nekünk a hold, nem ragyognak a csillagok, nem melegit a nap. Látod, ez az, hogy valakit teljes szivből szeretni. Mind a ketten fiatalok voltunk. Én valamivel több voltam husz esztendősnél, ő meg még kevesebb . . . És nem egy napja, nem egy hónapja volt, hogy szerettük egymást, persze titokban . . . Mert ha Abrahámovna Márfa megtudta volna, rögtön levágatja Párászka haját, engem meg elküld rekrutának . . . Rettenetes asszony volt . . . Isten adjon neki örök nyugodalmát, mi nem itélkezhetünk fölötte . . . A Mindenható majd biráskodik fölötte is, ahogyan mifölöttünk biráskodik. Én akkor azt mondtam Párászkának: Hallod-e, Párászka! Holnap vége a bőjtnek, ideje volna már hogy a jövőnkre is gondoljunk. Párászka átölelt: Édes Martynom! Jobb, ha nem is gondolunk rá! Tegnap hallotta Jevdócha, a kulcsárné, az urnőtől magától, hogy már határozott sorsom felől . . . Hogyan határozott? kérdeztem. — Határozott! felelt Párászka és keservesen sirni kezdett. Azt határozta, folytatta, hogy ha vége lesz a bőjtnek, Párászkát elveszi Trofim, a kocsis. Ő is egészséges, Trofim is — igy mondta Abrahámovna Márfa — egészséges családot alapitanak . . . Hallod? Különben — tette hozzá — ostoba csinyekre adná a fejét Trofim, összeszürné a levet valamennyi udvarbéli cselédlánynyal, Párászka meg az első jöttmentnek odaadná magát, az ilyesminek aztán nem lehet már élejét venni. És Párászka sirt, egyre csak sirt szegény. Ahogy ezeket hallottam, csikorgattam a fogaimat. Dühös és szomoru voltam egyszerre, mikor Párászka elmondta a történteket. El akarja venni tőlem a kedvesemet? Hát lehetséges az? S még hozzá kinek akarja adni! Trofimnak! Ki az a Trofim? Egy iszákos és vad házsártoskodó. Meg fogja nyuzni Párászkát, agyonüti, kinozza, nem hagyja nyugton egy perczre sem . . . Kissé elpárologtattam haragomat, aztán elkezdtem terveket kovácsolni. Elfutott a méreg. Akaratlanul is elfujá a méreg az embert, kedves unokám, ha tudjuk, hogy nem cselekedhetünk ugy, ahogy akarnánk, hanem más határoz a sorsunk fölött, anélkül, hogy megkérdezné, hogy igy, vagy amugy kivánjuk-e ezt és ezt a dolgot?

Párászka és én elhatároztuk, hogy másnap reggel, ha Ábrahámovna Márfa hazajön a miséről, bemegyünk hozzá, leborulunk előtte és térden állva kiséreljük meg, hogy nem lehetne-e a szivét meglágyitani? Ugy gondoltuk, hogy ezen a szent napon, mikor a mennybéli angyalok az Ur dicséretét zengik, a legkeményebb emberi szivnek is meg kell lágyulnia. Ugy gondoltuk.

A nagyapa elhallgatott és nagyon elmélyedt gondolataiba. Vaszilykó türelmetlenül csipegette a bunda szőrét.

. . . — Tovább, nagyapám, mondd tovább!

Az öreg ujra elkezdett beszélni.

— És ugy is tettünk. Eljött a következő nap. Párászka és én megvártuk, mig Ábrahámovna Márfa visszajön a templomból, aztán vártunk még egy kicsit. Eljött a pópa, és vele a sekrestyés is, aki azt énekelte, hogy: „Egy szüz szült meg ezen a napon“. Ezzel sorbajárták mind a házakat és kéregettek. Mikor kijöttek urnőnktől, mi berontottunk hozzá. Párászka és én, mondok, berontottunk az ebédlőbe, ahol egy hosszu asztal állott a legkülönfélébb ennivalók terhe alatt roskadozva; volt ott malaczpecsenye, szalonna, kolbászok, sütemények. E sok holmi láttára ugy elveszitettük a bátorságunkat, hogy — — hogy még most sem értem. Valóságos vadállat volt, mondhatom, nem asszony. Hidegvérrel tudott embereket szerencsétlenné tenni, romlásba dönteni; és hányszor megtette ezt! Tehát berontottunk hozzá és lefeküdtünk a lábai elé, hosszában.

— Mit akartok? Mit merészeltek tenni? Ki bocsátott be benneteket?! kiáltott magánkivül a dühtől.

Mi pedig hallgattunk, elnémultunk és egyáltalán nem is éreztük, hogy van nyelvünk. Végre mégis észünkbe jutott és beszélni kezdtünk:

— Anyuska — mondtuk — kedves jó urnőnk, ne tégy egyszerre szerencsétlenné két keresztény lelket, ne add Párászkát Trofimhoz, mert boldogtalanná teszi, agyonveri . . . Mi pedig kegyelmes asszonyunk, régóta szeretjük egymást. Csak a karácsonyra vártunk, hogy térdre essünk kegyes jó asszonyunk előtt és engedelmet kérjünk . . . — Ah, Istenem! folytatta nagyapa rövid szünet után, nagyot sóhajtva. Igen, igy történt, valóban igy történt. Ma már el sem hinné az ember, pedig igy történt . . . Egészen igy Vaszilykó.

Vaszilykó kidugta a fejét a bundából és nyugtalanul nézett a nagyapjára. Szemeivel mintha kérdezte volna: „Ez az egész? Hát aztán?“ Ökos, ragyogó szemeiben félelem tükröződött vissza, hogy nagyapja ennél a pontnál megállott.

— Mi történt azután, nagypapa? — kérdezte végre.

— Azután valami rettenetes történt, felelt az öreg mogorván. Urnőnk olyan haragos lett, amilyennek még sohasem láttuk. Elsápadt, reszketett, egy falat pecsenye, amely épen a szájában volt, a torkán akadt, s a szájával habot turt. Aztán dobogott a lábaival, a szemei szikráztak. és vékony orrczimpái ugy mozogtak, mint egy fujató.

— Ah, — mondta — nézze meg az ember, mit határoztatok ti el! Saját akaratotok van! Még eddig egy kutyámnak sem volt saját akarata! Hallottátok, tudjátok, hogy mi szándékom van veletek, és akaratom ellen akartok cselekedni? Régóta szeretitek egymást? Mi? Ki engedte meg nektek, hogy egymást szeressétek? Majd megmutatom én nektek, hogy hogyan legyen saját akaratotok! Majd megmutatom! Először is, szólt a behivott szolgához, vidd őket az istállóba, és addig korbácsolják egymást, mig örök időkre szóló emléket nem szereznek maguknak!

— Azon a szent napon? kérdezte ijedten és reszkető hangon Vaszilykó.

— Eh, mit ünnepnap . . . Hallgass csak tovább . . . Sok rosszaság lakik az emberekben. Egy emberben több rosszaság elfér, mint tiz farkasban . . . Csak adj neki alkalmat rosszasága megmutatására és engedd, hogy azt tegye, amit akar. Ne félj a ragadozó állattól, mert annak legyőzésére elég fegyver van a világon, hanem félj a rossz emberektől . . .

— Tehát, mondta az urnőnk, Isten legyen a birájuk, vidd őket az istállóba és korbácsolja agyon egyik a másikat. Ők szerették egymást, hát ők büntessék is egymást. Nekem emmélfogva meg kellett korbácsolnom Párászkát és Párászkának engem . . . A legénynek a leányt, még hozzá a kedvesét, s a leánynak — a legényt. Ki látott már ilyet? Szégyen és gyalázat és csufság! És a szivem? . . . Rettentő volna azt még elmondani is! És az istállóba vittek bennünket, Vaszilykó . . .

Attól az időtől fogva nem láttam Párászkát és Trofim is eltünt. Ugy beszélték, hogy kinzónk Moszkvába küldte őket, ahol a fia valamelyik ezrednek a tisztje volt. Ott maradt Trofim kocsisnak egész életére, és Párászkának nagyon keserves élete volt mellette, mert Trofim Moszkvában is ivott . . . Velem azonban egyéb történt . . .

— Mi történt nagyapa?

— Az történt, hogy megtettek disznópásztornak, vagyis, vigyáznom kellett a disznókra, azonfölül pedig egy Arina nevü leányt is el kellett vennem. Ábrahámovna Márfa adta hozzám feleségül, és tudod, akkor kezdődött . . . Tudod, mi kezdődött akkor? Nem, jobb ha nem tudod. Istenemre, jobb, ha nem tudod, mondta hirtelen elhatározással nagyapa.

— Nem, nem, nagyapám; csak mondd el! könyörgött reszkető hangon a fiu. A nagy kiváncsiság egészen megváltoztatta, és képes lett volna sirásra fakadni, ha nagyapja nem folytatja elbeszélését.

— Beszélj, nagyapa, beszélj!

— Elbeszéljem? Azt hiszed, hogy csak olyan könnyen megy? — mondta, a fejét rázva a nagyapa. — Ah, Vaszilykó, minden ember követett el valamit, ami kő gyanánt nehezedik a szivére s amit sem sóhajtások, sem imádság le nem vesznek onnét . . . Ah, ah! Hát ha olyan nagyon kérsz, jó, elmondom, de aztán el ne itéld öregapádat. . . Arina jó, csöndes, békeszerető lány volt. Mindenki, aki nem volt hozzá rest, belékötött, ő azonban szótlanul, némán türt mindent. Keresztet vetett magára és sóhajtozott. . . Szörnyü módon istenfélő volt. Arcza meglehetősen csinos, nem épen feltünően szép, sápadt; termete alacsony és sovány volt. Mivel én akkor Párászkát szerettem és Ábrahámovna Márfa nagyon elkeseritett, Arinát házasságunk első napjától fogva gyülöltem, de annyira, hogy nem tudtam ránézni sem. Ő szelid volt hozzám, mint egy galamb, én meg vad voltam irányában, mint egy dühös fenevad. Mindig azt mondta: Miért haragszol, Martyn? Én nem vagyok az oka semminek. Isten igy rendelte el, hát igy kellett történnie!

Nekem azonban az ördög elvette az eszemet; valami rossz lélek szállt meg, amelynek nem tudtam ellentállni és Arina gyöngéd szavaira ökölcsapásokkal feleltem.

— Hallgass! orditottam rá. Te tönkretetted az életemet! Ha veled kell az életemet eltöltenem, az épen olyan kin lesz, mintha a pokolban volnék!

Az ördög egész erejével uralkodott rajtam. Elkezdtem a csapszékbe járni és azt az átkozott pálinkát inni . . . S amikor hazamentem és megláttam a szelid Arinát, iszonyuan összeöklöztem, ő azonban nem szólt egy szót sem, csak sóhajtozott és hányta magára a keresztet . . . Istenem, Istenem! Milyen bün! Mitől reszketsz ugy Vaszilykó? Fázol, ugy-e? Megmondtam, hogy feküdj a kályhára . . .

— Nem, nagyapám, nem a hidegségtől reszketek. Olyan . . különösen érzem magamat nagyapám, felelt a fiu elszorult hangon. Az öreg nagyot sóhajtott.

— Igen, az borzasztó dolog volt, borzasztó dolog! Na, a mennyei biró számonkéri tőlem itéletnapkor . . Nem tudom, mit fogok felelni . . . Arinának előbb egy leánya, aztán fia született. A te apád! Arina a nagyanyád volt, Vaszilykó . . . De a gyermekek sem szeliditettek meg. Azután is ugy gyülöltem, mint régen, és ütöttem kiméletlenül, embertelenül, állati kegyetlenséggel . . .

Hajánál fogva hurczoltam és rátapostam. Ah, mindez igy történt, épen igy! . . . Ne reszkess, Vaszilykó! Mit csinálsz! Most meg már ugrándozni kezdesz! Hallgass rám! Egyszer — egy vasárnap estén — a csapszékbe mentem és Anikival, az urasági szakácsczal találkoztam, aki akkor jött Moszkvából, az Ábrahámovna Márfa fiától. Tehát találkoztunk és — természetesen — ittunk is.

— Láttad ott Párászkát? kérdém tőlé.

— Hogyne láttam volna? felelt Aniki. Kérdezteti, hogy hogyan megy dolgod?

— Hát neki milyen sora van?

— Neki olyan sora van, mondta Aniki, hogy azt kell hinnem: már utolsó napjait éli. Trofim, az a durva gazficzkó, félig agyonverte; már csak ugy jár a szegény, mint valami árnyék. Az az átkozott tüdővész is egészen elgyöngiti és nemsokára ütni fog az utolsó órája.

Mikor ezeket hallottam, tüzláng borította el egész testemet. Olyan dühös lettem, mint egy ingerelt tigris. Az ördög egészen hatalmába ejtett.

— Ha! Hát igy vagyunk?! Igy vagyunk?! kiáltottam. Többet nem tudtam szólni. Lehajtottam hirtelen még két pohárral abból a gyalázatos pálinkából, azzal hazarohantam és elkezdtem az Arinámat iszonyuan verni . . . Valóban, vadállat voltam akkor, nem ember . . . Ő fohászkodott és ég felé emelte szemeit . . . én meg vertem, vertem, egyre csak vertem . . . Nem tudtam abbahagyni, az ördög dolgozott bennem . . . Hallottam, mikor utolsót sóhajtott és láttam, mikor mozdulatlanul terült el a földön . . . Ekkor ugy éreztem, mintha hideg széláram csapott volna meg. Magamhoz tértem. Láttam, hogy mit tettem és sirtam keservesen . . . Arina másnap meghalt . . . . Én öltem meg . . .

Az utolsó szóknál egészen eltompult az öreg hangja s a feje lehanyatlott. Hirtelen azonban fölkiáltott:

— Hé, Vaszilykó! Hova mégy? Mi?

Roppantul izgatott volt és nagynehezen fölemelkedett a padról. Vaszilykó pedig mint egy vadállat, ugy ugrott ki a nagyapja bundájából és kifutott a hóba, egész testében reszketve a hidegségtől s a nagyapja elbeszélésétől.

— Gyere ide, te ostoba gyerek! Gyere a bundába! Meghülsz! mondta neki az öreg.

— Nem megyek oda, nagyapám, nem megyek! felelt a fiu reszkető hangon.

— Miért nem akarsz idejönni? Hiszen olyan nyugodtan ültél itt és hirtelen . . . Ah, te ostoba ficzkó!

— Nem megyek, félek tőled, nagyapám! kiabált a fiu ijedten . . . Te embert öltél! . . .

A nagyapa lábai reszketnek és visszahanyatlik a padra. Görcsösen megragadja a mellét, ugy érzi, mintha kést döftek volna bele. Csak egy pillanatig érezte, azután nem érzett már semmit . . . Mikor Karpó és Marina, akiket Vaszilykó felköltött, kifutottak az utczára, a nagyapó akkor már mozdulatlan feküdt a padon és nem lehetett magáhoztériteni.

A hold szépen világitott. Egy-egy kék felhő, mely elvonult fölötte, elsötétitette néhány perczre, de aztán megint ünnepiesen ragyogott le a földre; a föld pedig épen olyan vidám képet mutatott fehér köpenyében, s a nád is olyan mozdulatlanul állott, mint azon a régen, régen elmult éjszakán, mikor Martyn, a termetes legény, a szürke kő mellett állott és kedves Párászkájának bánatos szemeibe nézett . . . És az angyalok énekeltek az égben . . .

Vaszilykó bebujt a kályha mögé a sarokba és reszketett és forró könyeket hullatott. Nem akart sem tudni, sem hallani semmit . . .

Egész életében sem felejtette el a nagyapja elbeszélését . . .

Eredeti Remington-irógépek az országházban, a kir. várpalotában s Budapest székes fővárosnál.

A Remington-irógépnek országszerte lévő nagyszámu barátait érdekelni fogja azon érdekes hir, hogy immár a magyar országgyülés is Remington-irógépeket használ, amennyiben egyelőre a könyvtári irodában működik legnagyobb megelégedésre Remington-irógépünk, ép ugy a budai kir. várpalotában és Budapest székes fővárosnál (tanácsi kiadó hiv., vásárcsarnok igazg., VII. ker. elöljáróság) és az összes minisztériumokban. Általában óriási mérveket öltött ezen világhirü irógép terjedése; igy csak az utóbbi időben is a következők szerezték azt be: miniszterelnökség, fiumei kormányzóság, Dunagőzhajózási társaság, több kerületi honvéd-parancsnokság, Vaszary Kolos herczegprimás, Schlauch Lőrincz bibornok, Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület, budapesti, győri, debreczeni és más több kir. tábla és törvényszék stb., stb. Kizárólagos eladási telep: Glogowski és Tsa, Erzsébet-tér 16

Huzás 1899. január 4.

Főnyeremény 100.000 korona

Ára 1 korona

Megrendeléseket ujságiró sorsjegyekre pontosan eszközöl:

Fleissig Sándor bank- és váltóüzlete Budapest, VII., Erzsébet-körut 2.

Alapittatott 1875-ben.

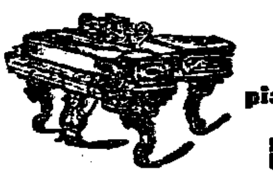

Zongorák,

pianinók és harmoniumok legolcsóbban és leg jobb minőségben

DEUTSCH GÁBORNÁL

Budapest, Erzsébet-tér 7. (bécsi-utcza sarkán.) Olcsó bérlet. Hangolások s javítások.

1 P. 5 tetüveg

Braziliai rum	4.—
Cuba rum	4.50
Jamaika-rum, finom	5.—
Jamaika rum igen finom	6.95
Jamaika rum legfinom.	7.25
Ananas rum angol	10.—
Fejedelmi rum 3 koron.	15.—
Cognac 3 csillagos	6.25

1 postaládában 2 nagy üveg finom Jamaika rum és egy 1/4 kilós doboz császár kev. tea összesen 4 frt. Ugyanilyen láda legeslegfinomabb minőségben 6.50 kr. 1/2 kiló dessert teakenyérrel együtt minden láda 1 forinttal drágább. — Vidékre mindent fagymentesen, ingyen csomagolva küld utánvét mellett is

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari füszer- és csemegeszállító

Budapest, Kecskeméti-u. 15.

Karácsonyra

gyermekeknek a legjobb és legolcsóbb

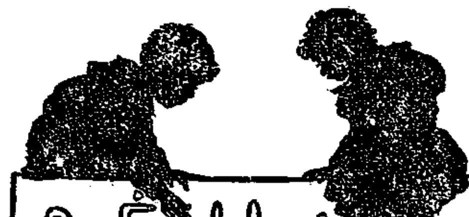

Az Én Ujságom

képes gyermek-hetilap.

Szerkeszti: PÓSA BÁCSI.

Az első számot karácsony estére minden előfizető megkapja. Az Én Ujságom a gyermekeknek a legkedvesebb karácsonyi ajándéka, az egész ünnepen át mulat a sok mesével, verssel, tréfával, képpel és tudja, hogy minden vasárnap uj meg uj öröme lesz az ő aranyos ujságával. Januárban minden előfizető gyönyörü naptárt kap ingyen az 1899. évre.

Előfizetési ára negyedévre 1 forint.

Előfizetés küldendő postautalványon Az „Én Ujságom" kiadóhivatalába Budapest, Andrássy-ut 10. szám.

Nekünk bemutatott az ...alan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyít uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos-, sebész-, szemész- és szülésztudor v. cs. kir. ezred-főorvos

Budapest, Belváros, IV. ker., Kigyó-utcza 1. szám II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

Már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és azok észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőztetés s az éjjeli magömlések IV. Hugycsőtakar (tripper) és hugycsőszükületek. V. A bujakór (siphilis), VI. A fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitúczió.

ESTERHÁZY-COGNAC

a legalkalmasabb ajándék

karácsonykor.

Fiatal leánynak karácsonyra

a legjobb és legolcsóbb

MAGYAR LÁNYOK

képes hetilap fiatal lányok számára.

Szerkeszti TUTSEK ANNA.

Karácsony estére minden előfizető megkapja az első számot és kedvesebb ajándékkal nem igen lephetjük meg a fiatal leányt, a kinek olyan nehéz jó olvasmányt adni. A karácsonyi szám az egész ünnepen való érdekes olvasmányt nyujt és örömet okoz neki minden vasárnap, a mikor beköszönt hozzá az ő lapja. Az első számban rendkivül érdekes s tanulságos pályázatot tüztünk ki.

Előfizetési ára negyedévre 1 forint 50 kr.

Előfizetés küldendő postautalványon a „MAGYAR LÁNYOK" kiadóhivatalába, Andrássy-ut 10. sz.

A czimzésnél kérjük Andrássy-ut 10. irni.

Hvalaku aczél patkó-sarok.

Tetemesen olcsóbb árak.

Folyton éles; csuszós lépés lehetetlen.

Biztos lépés által a lovat kiméli.

Kaszab és Breuer

Budapest, Külső Váczi-ut 91

Patkoló anyagok és csavar-áruk gyára.

Karácsonyi ajándéknak legalkalmasabb a könyv.

Legszebb mesekönyvek és ifjusági iratok. Diszes kötésekben.

Andersen meséi. 4-edrétü diszkiadás	2.—
— 8-adrétü kiadás. Kötve	1.50
Bánfi J. Magyar L. utazásai	3.—
Barfus E. A gyémántvölgy. Diszkötés	1.20
Bechstein L. Egyszer volt, hol nem volt	1.40
Benndorff P. Az ezeregyéj regéi. Kötve. 8-adrétü kiadás	1.80
— 4-edrétü diszkiadás	2.40
Beutner R. Gyermekek öröme. Elbeszélések	1.50
Barnett. Kis lord. Kötve	2.50
— Sárika története	1.50
Christian V. Kolumbus Kristóf	1.—
Daudet A. Egy hajó története. Kötve	1.50
Don Quixote a hires manchai lovag élete és kalandjai	1.40
Ezopus száz meséje. 4 szinnyomatu képpel	—.60
Gaál M. Az utolsó lantos	—.60
Génin. Egy valódi hős	1.20
Gerando A. Az emberiség jóltevői. Kötve	2.50
Grundmann J. Péter a hirvivő	1.30
Gulliver csodálatos utazása a lilliputi törpék közt és az óriások országában	1.50
Grimm A. Ősregék a görög és római őskorból	2.40
Grimm testvérek. Gyermekmesék. Diszkiadás	2.40
Hauff V. Regék	2.40
Hey Vilmos. Ötven mese versekben	2.40
Hoffmann Ferencz elbeszélései az ifjuság számára. Mindegyik 4—4 képpel ellátva. Kötve 1—1 kötet. 1. Szorgalom és restség. — 2. Mindenki saját szerencséjének kovácsa. — 3. A bün rabja. — 4. Hála és megtorlás. — 5. Sámuka. — 6. A jó fiu. — 7. A rossz szellem. — 8. Diétörő és cséplőmoly. — 9. Hol legnagyobb a veszély, ott legközelebb a segély. — 10. Czigány Ferkó. — 11. Az erény jutalma. — 12. Az aranykereső. — 13. Mózsi. — 14. Tell Vilmos története. — 15. Szegény ember szénáját Isten hordja. — 16. Kövesd a jót és ne mit tartsd semmitől. — 17. A malárkereskedő.	—.50
Hoffmann Ferencz. Kis mesekönyv	—.60
Hoffmann I. Elbeszélések a magyar történelemből	1.20
— Mária Terézia és a magyarok	1.20
— V. László. Keresztes vitézek	1.20
— Erzsébet. Történeti beszély	1.25
— Magyar királyok és hősök csarnoka	2.—
Jókai Mór meséskönyve	3.50
Legszebb regegyüjtemény	1.20
Ludwig Julia. Virágok az utfélen. Öt elbeszélés	1.80
Mayne-Reid. Vilmos a hajósinas	3.—
— A skalpvadászok	2.40
— A Tüzföld	1.50
— A fiatal utazók	—.80
Mikszáth K. A két koldusdiák	2.50
— Tavaszi rügyek	3.—
— A kis primás	1.80
— Magyarország lovagvárai	3.—
Münchhausen báró, a hires füllentő kalandjai	1.40
— csodálatos kalandjai, csinjai, binjai, cselei és bohóczságai	1.—
Pajeken Fr. A rokkant hagyatéka	3.—
— Messze nyugaton. Észak- és Dél-Amerikából	1.50
— Brown Andrew, a vörös kém	2.—
— Jim, a nyomkereső kalandjai	2.—
Robin Hood. A két testvér	—.60
Robinson az ifjabbik	1.50
Schanz Frida. Tizenkét elbeszélés	1.50
— Jó leánykáknak	1.—
Schmidt Kristóf. A husvéti tojások és öt más elbeszélés	1.80
— Tannenburgi Róza és négy más elbeszélés	1.80
— Elbeszélései az ifjuság számára	1.50
— A karácsonyest és öt más elbeszélés	1.80
— és mások. Százötven rövid elbeszélés az ifjuság számára	1.80
Schumann Berta. A nagymama meséi	2.—
P. Szathmáry Károly. Gróf Teleki Blanka élete	2.50
— Magyar Pantheon	3.—
— Rossz asszony várat veszt	2.50
— Vitéz Holubár Venczel lovag	1.20
Tissandier G. A tudomány vértanui	2.—
— A munka bajnokai	4.50
Twain Mark. Koldus és királyfi	3.—
— Tamás urfi kalandjai	3.20
— Huckleberry Finn kalandjai	4.20
Ukermann Aladár báró. Beksi uram életrajza. Vadászati elbeszélés	2.—

Megrendelések az ORSZÁGOS HIRLAP kiadóhivatalához, Budapest, József-körut 65. küldendők, hol még a beérkezés napján intéztetnek el.

Az UJ IDŐK

HERCZEG FERENCZ

lapja kitünő és változatos tartalommal, művészi illusztrácziókkal jelenik meg. Szines és egyszerü mümellékletei a bekeretezésre érdemesek. Februárban is egy gyönyörü 8 szinben nyomtatott mülapot ád. Az uj negyed ujévkor kezdődik, de az uj előfizetők a gyönyörü karácsonyi számot, valamint az Erzsébet királyné diszes emlékfüzetet ingyen kapják. Az UJ IDŐK minden izében a magyar család lapja, szórakoztatója.

Negyedévre 2 forint.

Kiadóhivatal: Andrássy-ut 10.

MAGYAR VENDÉGLŐS- és KÁVÉS-IPAR

A

SZÁLLODÁS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- és

KÁVÉS-IPAR,

a PINCZÉREK és

KÁVÉSSEGÉDEK

ÉRDEKEIT ELŐMOZDITÓ

SZAKLAP.

Mutatványszámot bérmentve küld

a kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VI. ker., Váczi-körut 61. sz.

SZERKESZTIK:
Dr. SOLTI ÖDÖN,
BARTA BÉLA, F. KISS LAJOS.

MEGJELENIK:
minden hó 1., 10. és 20-ik napján.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
1évre . . . . . 12 korona
1/2 „ . . . . . 6 „
Egyes szám ára 50 fillér.

HIRDETÉSEK ÁRA:
1 négyhasábos nonpareille sor 20 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
VI. ker., Váczi-körut 61.

Előfizetési ár:

Negyedévre 3 korona.

Minden nyeremény kivánatra 20% levonása mellett készpénzben visszavásároltatik.

FŐNYEREMÉNY

Huzás már 1899. január 4-én.

100.000 korona.

Az ujságirók sorsjegyei 6 huzáson játszanak és ára egy sorsjegynek CSAK EGY KORONA.

Megrendeléseket pontosan eszközöl:

Gaedicke A. a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitója

Budapest, V., Kossuth Lajos-utcza 17. szám.

Makulatura-papir

olcsón kapható.

Czim a kiadóhivatalban.

Hirdetések

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

VIII., József-körut 65. szám

A legszebb karácsonyi ajándék

Az összes magyar műkritikusok egyhangu véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kiadásában megjelent

Kiss József

költeményei

illusztrált diszkiadása.

A legnagyobb negyedrét alaku, pompás diszkötésü mű, tizennyolcz fénymetszetet (Heliogravur), tizenkét autotypikus szines műmellékletet és harmincz szövegképet foglal magában.

A képeket a nagybányai művészkolónia tagjai festették:

FERENCZY KÁROLY, GRÜNWALD BÉLA RÉTHY ISTVÁN, HOLLÓSY SIMON és THORMA JÁNOS.

A pompás diszmű ára fényes vászon-diszkötésben

— 24 forint. —

Egymásután fizetendő **2 frtos havi részlet fizetésre** rendelhetik meg a diszművet az „Országos Hirlap" olvasói ha az alábbi megrendelő lapocnevaláirásukkal ellátva az „Országos Hirlap" kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP"

kiadóhivatala

Budapest, VIII., József-körut 65.

Az „Országos Hirlap" kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól *Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól*

Kiss József költeményei

illusztrált diszkiadását diszkötésben 24 frtért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapesten fizetni, mig a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbizás utján (30 kr. postaköltség hozzászámitása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: Név és állás:

Ezen rendelőlap levelező-lapra ragasztandó és az „Országos Hirlap" czimére küldendő.

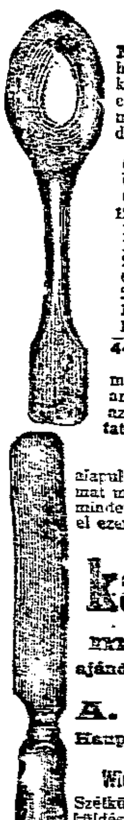

A nagy krach!

New-York és London az európai számzőlidet sem hagyták kiméletlenül és igy egy nagy ezüstáru-gyár kényszeritve lön egész készletét a munkaerőnek nagyon csekély megtéritése ellenében eladni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megtéritése ellenében, és pedig:

6 drb legfinomabb asztali kést, valódi angol pengével,
6 drb amerik. szabad. ezüst villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-evőkanalat,
12 drb amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerőt,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmerőt,
2 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kehelyt,
6 drb angol Victoria-alsótálczát,
2 drb feltünést keltő asztali gyertyatartót,
1 teaszürőt
1 drb legfinomabb czukorhintőt.

44 drb összesen csak frt 6.60.

A fenti összes 44 tárgy ezelőtt 40 forintba került és most ezek **frt 6.60** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehérércz, mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, amiért jótállás vállaltatik. A legjobb bizonyiték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatériteni; és senki se mulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen diszgarniturát megnézze, mely

karácsonyi, ujévi,

menyegző és alkalmi

ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG's

Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Silberwaarenfabriken.

Wien, II., Rembrandtstrasse 19/8 Telephon Nr. 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 krajczár.

Csak a mellékelt védjegygyel valódi (egészségi ércz.)

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból.

Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek mégegy küldeményt 6 frt 60 krért.

ozsvár, **Báró Bánffyné.**

A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve.

Laid, 1898. szept. 1. **C. Chotek-Gudenus grófnő.**

A készített legnagyobb megelégedésel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utcza 7.

Dr. Paikeri Alajos, cs. és kir. katonaorvos.

AVIS.

Jól és olcsón

csak az vásárol, ki a vételnél nem az árat, hanem a gép minőségét tekinti.

A világhirü

Wheeler-Wilson- és Singer-gépet

csinos kiállitásával és díszes butoraival ajánlom.

Azonkivül nagy raktár olcsó családi Singer-varrógépekben,

27 forinttól 120 forintig,

teljesen zajtalan járással. — Kaphatók:

Herbster Károlynál

Budapest, Károly-körut 9. szám.

1 doboz ára 30 kr. 5 doboz bérmentve 1 frt 50 kr.

Szétküldés:

RÉTHY BÉLA gyógyszerész Békés-Csabán.

Belépési felhivás

a budapesti kölcsönös segélyzőegylet mint szövetkezet

IX. évtársulatába.

Ezen évtársulat ***1899. évi január 1-én kezdődik és 1904. deczember hó 31-én végződik.*** Bárki ***tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket. Minden üzletrész után heti önkéntl korona fizetendő. A hat év eltelte után az évtársulat feloszlik, az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik*** és mindenki ***készpénzben*** megkapja a ***befizetett tőkét*** a felmerült ***haszonnal*** együtt.

Az egyes üzletrészek a mult évben 6%-ot ***jövedelmeztek,*** miért a ***tőkebefektetésre az intézet igen alkalmas.*** Az intézetnek tehát két czélja van: egyrészt tagjai között a ***takarékosságot,*** előmozditani másrészt a tagoknak könnyen, ***heti részletekben visszafizethető olcsó kölcsönt nyujtani.***

Előnyei: Kölcsönt más, mint egyleti tag nem kap. ***Minden üzletrész után 200 korona,*** illetőleg ***300 korona kölcsön engedélyeztetik.*** Az adós ***a kölcsönt visszafizetni nem tartozik, hanem kötelezi magát az intézet,*** hogy ***a kölcsönösszeget az adósnál hagyja azon esetre, ha a heti részleteket és időközi kamatokat pontosan megfizeti;*** mely esetben, ***a 6-ik év végével ez járulékába betudatik.***

A megszavazott ***kölcsönből levonások,*** a csekély kamaton kivül ***nem eszközöltetnek,*** mert az intézet alapszabályai és ügyrendje ***sem biztositéki alapot, sem utánfizetést nem ismernek.*** Az eddig

készpénzben befizetett törzstőke *3,000.000* korona.

A tulnyomólag ***kisebb kereskedőknek,*** *iparosoknak kiadott kölcsönösszeg 2,800.000 koronát tesz ki. A lefolyt évben felszámolt II-ik évtársulat tagjainak befizetett tőkéjük és reá eső haszonjutalék fejében* ***626.890 korona 76 fillér fizettetettik készpénzben.*** — *Az uj évtársulat betéteire már most lehet előjegyezni.*

A január hó 1-eje után belépők kötelesek az elmulasztott heti befizetéseket, késedelmi illetékkel együtt, egyszerre megfizetni. Felvilágositás nyerhető és előjegyzések eszközölhetők az intézet irodai helyiségében.

V. ker., Arany János-utcza 18. szám.

Az igazgatóság.

Huzás visszavonhatatlanul 1899. január 4-én.

100,000 korona főnyeremény

Megrendeléseket pontosan eszközöl:

Első Magyar Iparbank

váltóüzlete

Budapest, IV., Deák Ferencz-utcza 5.

Minden sorsjegy 6 huzásra érvényes.

Csak egy korona, egy egész sorsjegy ára.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapittatott 1847

Brausewetter János Szegeden

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

Férfiak!

világhirü az én törvényileg védett és orvosilag ajánlott apparátusom férfi gyengeség ellen. Prospektus 30 kr. **Augenfeld J.** szab. tulajdonos. **Wien, IX., Türkenstrasse 4.**

A

Korona takarék- és hitelszövetkezet

Budapest, IV., Erzsébet-tér 10. sz.

IV. évtársulatának

működését 1899. január 1-én kezdi meg.

Ezen naptól kezdve **elfogad takarékbetéteket, leszámitol tárczaváltókat és személyhitelt nyujt** előnyös föltételek mellett.

Részjegyekre és üzletrészekre a beiratások már most elfogadtatnak.

Az igazgatóság.

Gyógyszertáraim készitményei a párisi, bordeauxi és brüsseli kiállitásokon nagy arany érmekkel és diszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek.

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légzési-szervezet megbetegedése ellen a **Kauten Páter fenyőkivonata.** Biztos siker. Számos elismerő levél elsőrangu orvosoktól és előkelő egyénektől. Ára 1 liter 25 frt, 1/2 liter 12 frt 50 kr. 1/4 liter 6 frt 25 kr.

Asapol folttisztitó szappan eltávolit minden foltot (zsir, szurok, kocsikenőcs, **ténta**) bármely ruhából. Ára dbonkint világos ruha részére 5 korona' sötét ruha részére 2 korona.

Storin rozsda foltviz, eltávolit minden rozsda foltot a fehérneműből a szövet rongálása nélkül. 1 üvegcse 2 korona. Tisztitó szereim ártalmatlanságáért és hatásáért jótállok. **Utasitás ingyen. Valódi egyedül a készitőnél**

BECKER JÁNOS gyógyszerész

Billéd, (Torontálmegye.) Posta-, vasut- és távirda-állomás

Millió betegnek e szer már segitett

(Védjegy)

Kifolyások ellen

a SCHNEIDER-féle

Santal-Capsulák

a legbiztosabbak.

8 nap alatt teljesen kigyógyitanak (uraknál nőknél) mindennemű hugycsőfolyásokat, elgyengült férfierőt, hólyaggyuladást, magömlést, fehérfolyást, idegbajt, anyaméhfájdalmat. E capsulák hatásukban felülmulhatatlanok. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Orog makacs betegségnél egy doboz 4 frt bérmentve. Egyedül kapható posta utján:

Schneider József

gyógyszerésznél,

Resicza, Fő-utcza II. (Délmagyarország.)

Szétküldés titoktartás mellett történik.

Közérdekü olcsó könyvek

Legteljesebb büvészkönyv.

I. Boser, a büvész és ezermester

a legujabb, legérdekesebb mulattató és meglepő, segéd és drága müszerek nélkül könnyen keresztülvihető mindenféle ezermesterségek gyüjteménye a családi kör, vidám társaságok számára és önmüvelésre. Ára **50** kr. Megrendelhető az „Országos Hirlap" kiadóhivatalában, **63** kr. előleges beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

II. Adomák

a magyar nép életéből. Ovszer rossz kedv s unalmas idők ellen. — **50** kr. 63 kr. előleges beküldése mellett bérmentve küldi meg az „Országos Hirlap" kiadóhivatala.

III. Szerelmi levelező.

Legujabb levelező szerelmesek számara, a szerelmi élet minden körülményeire. — **50** kr. 63 kr. előleges beküldése mellett bérmentve küldi meg az „Országos Hirlap" kiadóhivatala.

IV. A kanári madár tenyésztése

és ápolása, különös tekintettel a „Harz"-i fajra. — 63 kr. Lapunk kiadóhivatala 73 kr. előleges beküldése mellett bérmentesen szállitja.

V. A finom müvelt társalgó,

vagyis az udvariasság szabályai a társaskörökben illemteljes viselet és társalgásnál. Irta: Mélyvacsai. Ára **40** kr. 53 kr. előleges beküldése mellett bérmentve küldi meg a kiadóhivatal.

VI. Nélkülözhetetlen minden anyának:

Az egészséges baba. Ifju anyák számára irta: dr. Faragó Gyula. Füzve **80** kr., diszkötésben **1** frt **50** kr. **A beteg baba.** Gondos anyák számára irta: dr. Faragó Gyula. Füzve **80** kr., diszkötésben **1** frt **50** kr. A két diszes kiállitásu könyvecske külön-külön is megrendelhető. A kettő egyszere megrendelve 1 frt 50 krért szállittatik lapunk kiadóhivatala utján.

VII. Kiért üritsük a poharat?

Legteljesebb magyar *felköszöntő-könyv.* Alkalmi beszédek a társas élet minden előforduló eseteiben. Ára füzve **80** kr., diszkötésben **1** frt **50** kr. Bérmentes megküldés esetén 20 krral több. Megrendelhető az „Országos Hirlap" kiadóhivatalában.

VIII. Levelezőkönyv

a legujabb s legteljesebb. Az élet minden viszonyaiban előforduló mindenféle levelek és iratok gyüjteménye. Ára **80** kr. Irta: Csongor Béla. 1 forint előleges beküldése mellett a kiadóhivatal bérmentve küldi meg.

IX. Fontos fényképész amateuröknek.

A fényképek előállitása. Összeállitotta Bessenyey József. Kézikönyv a fényképészet kezdő mükedvelői számára. Ára **60** kr. 73 kr. előleges beküldése esetén a kiadóhivatal bérmentve küldi meg.

Mindezen müvek megrendelhetők az „Országos Hirlap" kiadóhivatala utján, VIII., József-körut 65.

Jelenleg

következő áruk adatnak el

PFEIFER VILMOS

vászon-áruházában

Budapest, Váczi-körut 5.

	Ezelőtt	Most
Egy vég 30 rőfös rumburgi vászon	9.50	5.60
Egy vég 50 rőfös rumburgi vászon	18.—	9.50
Egy vég 30 rőfös kalatlan kanavász	7.50	3.75
Egy vég 30 rőfös czérna kanavász	9.50	5.50
Egy vég 30 rőfös damaszt grádli	11.25	6.75
Egy vég 30 rőfös jóminőségü siffon	8.25	4.75
Egy vég 30 rőfös legf. R. siffon	13.50	6.75
Egy vég 30 rőfös legj. czérnavászon durva	7.50	4.75
Egy vég 8/4 széles lepedővászon finom vagy durva	11.50	6.50
Egy hat személyü fehér damaszt teritek	4.75	2.50
Egy tuczat finom angol czérna-zsebkendő	4.50	1.80
Egy tuczat rumb. zsebkendő szines szélü	3.75	1.80

Jó minőségért a régi jó hirben fennálló czég kezeskedik.

Pollitzer Mór és Fia

cs. és kir. szabad. orthopaediai kötszerészek.

— Alapittatott 1860. —

Csak V., Deák-Ferencz-utcza 10. sz.

Fontos

szenvedőknek.

UJDONSÁG.

Pollitzer-féle ujonnan javitott cs. és kir. szab. gummi sérvkötő, a legjobbnak van elismerve és monarchiánk határain tul is nagy elismerésnek örvend. Nem csuszik le a testről, nem gyakorol kellemetlen nyomást, ugy éjjel, mint nappal hordható. Czélszerüsége által az eddigi sérvkötők hiányait pótolja. A pelották a sérvhez idomithatók és biztonsági övvel van ellátva, melyek a testről való lecsuszást meggátolja. Árak egy oldalu 7—10 frtig, kétoldalu 10—16 frtig. **Megrendelésnél a test bősége kéretik.**

Gyermekeknek a felével olcsóbb. Nagy raktár angol és franczia sérvkötőkben. Suspensorium, haskötő, görcsér-gummiharisnya, egyenestartó. Méhfecskendő, légpárna ágybetét és havi-baj felfogók dús választékban kaphatók, valamint a legfinomabb franczia és angol **GUMMI különlegességek, valódiak jótállás mellett. Roulé** eredeti dobozban, tuczatja 3, 4, 6 és 8 forintért. Loulé egyenként csomagolva, tuczatja: 3, 4, 6 és 8 frt. Capote americ. (rövid) fehér szinü tuczatja 3 és 4 frt, narancsszinü 5 és 6 frt. Fiktória tuczatja 4, 6 és 8 frt.

Halhólyag (hosszu) tuczatja: 3, 4, 6 és 8 frt. Halhólyag (rövid) tcz. 4 és 6 frt. Pely Borus Haase drbja 2 frt. Poly Parus Mensinga darabja 2 forint 50 krajczár. Párisi övspongyar tuczatja 4 és 6 frt. (47

a legrégibb, legkedveltebb magyar élczlap.

Az Üstökös

Szerkeszti: **SZABÓ ENDRE.**

Megjelenik minden héten temérdek képpel.

Tartalma: Szatirák, humoreszkek, krónikás adomák, Mujkos-kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb.

Előfizetési ára: negyedévre 2 forint.

Kiadóhivatal: **V., Kálmán-utcza 2. sz.** Pallas-nyomda.

Mutatványszámok kivánatra ingyen küldetnek.

Huzás már 1899. január 4-én

Főnyeremény 100,000 korona
5 á 20.000 stb. stb.

Ára darabonkint 1 korona

Megrendeléseket az ujságiró sorsjegyekre pontosan eszközöl:

Fuchs H. váltóháza
Budapest, IV., Kecskeméti-utcza 1.

STANDARD életbiztositó-társaság
Edinburghban (Angolhon).
Alapittatott 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utcza 4.

	Korona
Évi bevétel	27,500.000
Kiutalt nyereményrészek	150,000.000
Vagyon	220,000.000
Haláiesetek folytán kifizetve	450,000.000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei: *Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világ-kötvények. Kötvények érvényben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztositás népfelkelők részére.*

Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Kataphorese-gyógymód.

Ideg és nemi betegségek

elrevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionalis betegségei, idült reumatikus, csuzos köszvényes bántalmak, makacs bőr s női bajok, ifjukori könnyelmüség folytán fellépett gyengeségi állapotok **(impotentia)** ellen

páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

hirneves

Hydro-Elektrotherapiai

rendelő-intézetét

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. emelet.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsörendü vivmányai szerint a **korszakalkotó „Kataphorese" gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve.

A kataphorese-gyógymód belső gyógyszerek adagolása nélkül a legkisebb kellemetlen érzés és utókövetkezményektől teljesen menten a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Gyógytényezőként szerepelnek: **kataphoretikus jodbrom, sós, kénes, aczél, vas, szóda, tannin, sublimat villanyos gyógyfürdők,** összes hydro-elektrotherapiai müveletek, skót s villanyos zuhanyok, Metzger-féle s villanyos massage, villamossági, gyógytornászati, izzasztó, ivó és diätetikus gyógymódok, stb.

Az intézet Dr. Mitzger Tivadar személyes vezetése alatt nyitva naponta d. e. 8—1 ig, d. u. 2—8 ig.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

MOST JELENT MEG! Kataphorese-gyógymód.

Az ideg- és nemi betegségek gyógyitása.

Irta: **Dr. MITZGER TIVADAR.**

A könyv finom, famentes papirra nyomva, elegáns kiállitásban, közel *200* oldalnyi terjedelemben jelent meg. *Ára 2 frt 50 kr.* Megrendelhető a szerzőné: *Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.* A könyv teljesen zárt boritékban küldetik szét.

A legbecsesebb

Karácsonyi és ujévi ajándék

kétségkivül a **Blaha Lujza pipere-créme, mert ennek a feltétlenül minden hölgy igen örvend!**

A női szépség
(az ideális szépség)

egyik legnagyobb és leghabattósabbkincsét egyedül a

Blaha Lujza pipeer-Créme

képezi, mert ez teljesen **ártalmatlan** és **zsirmentes, miért is nappali használatra** (mint a toilette fökiegészitő része: estélyre, szinházba, sétaramenés előtt) a **legalkalmasabb. Ezen Blaha** pipere-créme a bőrre kenve azonnal beszivódik és ezáltal a bőr gyengén kifeszülvén, az arcz tiszta, sima matt, halvány rózsás-fehér természetes üde zománczot kap és ezen zománcz alatt az arczbőr összes tisztátalanságai teljesen mind eltünnek. — **Kiváló jóságát** legjobban igazolja az, hogy Br. Splényiné **Blaha Lujza ünnepelt** nagy müvésznőnek valamint a főváros és a vidék legelőkelőbb hölgyeinek is ez a kedvencz pipereszere. **Használhatóságát és kiváló** jóságát mutatja már az a nagyszámu megrendelés is, **mely postán** naponta jön és a szebbnél szebb elismerő dicsérő levelek is, melyek az ujabbi megrendelések alkalmával küldetnek. 1 tégely 1 frt 20 kr., hozzá Blaha Lujza arczpor (créme, fehér rózsaszinben) 1 doboz 80 kr. és szappan 1 drb 50 kr., különben ezen készitmények jóságáért és ártalmatlanságáért teljes felelősséget vállal a készitő, kinél eredeti minőségben kapható: **Dévai SZŐLLŐSY ISTVÁN,** gyógyszerész **Budapest, I. ker., Krisztina-körut 136. sz.,** aki postán titoktartás mellett is azonnal megküldi.

Raktár: Török József gyógytár, „Opera" gyógytár, „Nádor" gyógytár és Laeff illatszerész, váczi-utcza. Számos kiváló hölgyelismerő levele igazolja ezen créme páratlan jóságát.

Budapesti Takarékpénztár és

Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság

Befizetett részvénytőke: 10.000,000 korona.

Központi irodája és váltóüzlete:

Andrássy-ut 5. szám.

Fiók: **IV., Koronaherczeg-utcza 11. szám. Zálogház fiókok: IV., Károly-körut 18., VII., Király-utcza 57., VIII., József-körut 2., IV., Zsibárus-utcza, a főpostával szemben.** Elfogad betéteket takarékbetéti könyvecskék és pénztárjegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlán (chekszámlán). — (A 10%-os betétkamatadót az intézet fizeti.)

Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra

Üzleti órák: d. e. ½9—½1-ig **VÁLTÓÜZLETE** Üzleti órák: délután 3—½5-ig megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett.

Legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándékok:

arany- ezüst-ékszerek, láncok, gyürük, zsebórák, ingaórák, ébresztők stb. ugy **készpénzért,** mint előnyös és szolid

részletfizetésre

legolcsóbban vásárolhatók 5 évi jótállás mellett

SERÉNYI

óra- és ékszer gyári-raktárában
BUDAPESTEN,

VII., Erzsébet-körut 34., I. em.

Fiók-üzlet: II., Fő-utcza 21.

A világhirü AUDEMARS FRÉRES genfi óragyár kiz. vezérképviselete.

Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

* * TELEFON. * *

Képes árjegyzék ingyen.

Minden szakembernek és *mindenkinek, akinek jó órára* van szüksége szolgáljon tudomásul, hogy az ujonan feltalált jubileumi

goldin remontoir-órák

egyedüli elárusitását átvettem. Ezen órák javitott precziziómüvel, kettős fedéllel birnak és gyönyörü elegáns kivitelük következtében a valódi arany-órától még a szakemberek által sem különböztethetők meg. A pompásan czizelirozott óratok változatlanul marad és az óra pontosságáért 3 évi irásbeli jótállás vállaltatik. *Ára darabonkint elegáns goldin-duplaláncczal*

csak 5 frt 25 kr.

Dupla lánczczal csak 5 frt 25 kr.

Minden órához bőrtok ingyen. Kizárólag eladás a központi raktárban:

FISCHER ALFRÉD

Bécs, I., Adlergasse 10.

Küldés utánvétellel. — Nem tetszés esetén a pénz visszaküldetik.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok.

BÁRÁNY DEZSŐ

mü-hangszerkészitő
Budapest, VIII., Kerepesi-ut 57.

Specialista régi mesterhangszerek javitásában és legujabb hegedügerendák feltalálója. Különlegességek a legfinomabb olasz és német hurokban. Mindennemü hangszerek nagy raktára, u. m. önmüködő és hajtó családi zeneművek, használt és óceka hangszerek ujakkal becseréltetnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kávé-magazin Budapesten.

KÁVÉ
ÉS
TEA

elvámolva és bérmentve teljesen költségmentesen házhoz szállitva, Budapestről vagy Fiuméból.

4½ kiló	Kuba kávé . . .	6 frt.	50 kr.
4½ kiló	Mocca kávé . . .	6 frt.	50 kr.
4½ kiló	Java kávé . . .	6 frt.	50 kr.
4½ kiló	Gyöngy kávé . .	6 frt.	80 kr.
4½ kiló	Portoricco kávé .	5 frt.	80 kr.
¼ kiló	Császár kev. tea	1 frt.	55 kr.
¼ kiló	Törmeléktea . .	— frt.	95 kr.

egyes fajokat külön vagy vegyesen is küld

Belák István

Budapesten, VII., Rottenbiller-u. 4.

Telefon 61—75.

Átmeneti-raktár FIUME.

Nagy Képes Világtörténet

Képes díszmü a müvelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közremüködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

2500 szövegképpel, 500 mümelléklettel, 60 szines mülappal, 50 térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben famentes papiron.

Egy-egy kötet ára rendkivül díszes félbőrkötésben, bőrháttal és vászontáblával **8 forint.**

A Nagy Képes Világtörténet az első *nagy világtörténeti mü* magyar nyelven. Tervében, czéljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt *nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyujtja a magyar közönségnek* az élet könyvét, a *világtörténetet.* Nemzeti müvelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégitése, egy régi kötelesség teljesitése. Ez a tizenkét kötet a *legfényesebb magyar könyvek* közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy minden müveltnek tanácsadója, minden háznak ékessége legyen.

Tudományos és ismeretterjesztő irodalmunk számos kisebb-nagyobb és részben érdemes világtörténeti müvének az a fő és végzetes hibája, hogy idegen müvek átdolgozásai lévén, nincs meg bennük a magyar szempont és hiányzik belőlük a magyar nemzet helyének megjelölése a világ történetében.

A jelen nagy vállalkozás legkiválóbb érdeme az a czél, hogy a mü irói az emberiség életét *magyar lélek* szerint szemlélik, és *nemzetünket* attól fogva, hogy a történet szinterén megjelent, *állandóan belehelyezik az általános históriába,* szüntelenül keresvén mind az eszmefejlődés, mind az oknyomozás, mind az események, mind a müvelődés tekintetében azokat a szálakat, melyek a magyarságot az idegen népekhez, az idegen népeket a magyarsághoz füzik.

E vezérlő gondolattal alkották meg e müvet annak tudós irói, a részletekben a mai kutatás egész összeségét adván. A munka terjedelme lehetővé tette, hogy ez a nagy magyar világtörténet felölelje a teljes történettudományt, ugy, hogy az olvasó valóban megtalál benne mindent, a mit a jelen história irása adhat. E munka *anyag tekintetében is többet ad,* mint a külföldi hasonló müvek.

A vállalkozás nagy arányaihoz teljesen méltó a mü alakja. Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

A Nagy Képes Világtörténet kizárólag egykoru korhü ábrázolatokat közöl. Képes mellékletei, térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és irásmásolatokkal egy olyan kicsinyitett történelmi muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, aminőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, épitészeti műremekekről egybegyüjtött s a legnagyobb müszaki tökéletességgel reprodukált illusztrácziók rendkivül emelik a mü becsét, s az egésznek művészi értéket adnak.

A „Nagy Képes Világtörténet"-et

havi 1 forint 50 kros

részletek mellett

szállitjuk mindazoknak, kiknek nálunk részletszámlájuk van, vagy akikkel ily irányban megállapodunk.

Megszerezhető tehát:

a) ***Kötetenkint 8 forintnyi utánvéttel,***
b) ***Havi 1 forint 50 krajczáros részletfizetésre.***
c) ***Előfizetés utján 10 füzetre 3 forinttal.***

A részletek befizetése postatakarékpénztári cheque-lapok utján történik.

Tájékoztató prospektust ingyen és bérmentve küld a mü kiadóhivatala, Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.

Előfizető-gyüjtőknek 12 rendelő után szivesen szolgálunk a teljes munka egy tiszteletpéldányával.

Kérjük ezen rendelőbárczát levágni, és az ORSZÁGOS HIRLAP kiadóhivatalához aláirva beküldeni.

Rendelő lap.

RÉVAI TESTVÉREK Irodalmi Intézet Részvénytársaságnak

Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

A megküldött előrajz alapján megrendelem a t. Társaságtól a

Nagy Képes Világtörténet

cz. müvet mintegy 2500 szövegillusztrácziával, 550 mümelléklettel, 60 szines mülappal, 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal, 12 kötetben félbőrdiszkötésben 96 frtért a teljes mü átvételének kötelezettségével

a) és kérem az egyes kötetéknek megjelenésük után 8 frt utánvétellel való bérmentes megküldését;

b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre, mely havi részleteket a rendelés keltétől kezdve mindaddig kötelezem magamat a Révai Testvérek irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztárába lefizetni, mig a mü teljes vételára törlesztve nincs.

A részletek be nem tartása esetén a czég jogositva van az esedékes összegeket a postaköltség hozzászámitásával postai megbizással beszedni, melynek be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és a mü egész vételára esedékessé válik.

Hely és kelet: _____

Név és állás: _____ (O. H.)

A közönséghez.

Az ujév közeledvén, az „Országos Hirlap“ bizalommal fordul előfizetőihez, kik eddig is a magyar zsurnalisztika történetében szinte páratlan módon karolták fel, utal eddigi pályafutására és azon szilárdságra, melylyel e nehéz időkben is, mikor a gondviselés a balkezével nehezedik Magyarországra, meg birta őrizni függetlenségét a megszilajodott pártélet hullámai közt s bizva a szabadelvü irányzatban, az egyedüli komoly és az országra hasznos politikában elitélte és kárhoztatta mindazt, ami annak ártalmára lehet.

Az „Országos Hirlap“ még a féktelen piszkolódások hercze-hurczájában is megőrizte, amit igért: a nemes, müvelt hangot. Ez a magatartása a garanczia, hogy független lesz ezentul is, tárgyilagos kritikusa a kormánynak és a pártoknak.

Nincs semmi kétségünk abban, hogy akik megösmertek olvasóink közül, azok velünk maradnak, ennélfogva minden további frázis nélkül ajánljuk lapunkat a közeledő uj évre is.

*

Január 1-ére uj előfizetést nyitunk lapunkra:

Előfizetési árak:

1 hónapra	1 frt 20 kr.
3 „	3 „ 50 „
6 „	7 „ — „
1 évre	14 „ — „

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése deczember végével lejár, hogy a megujitásról idejokorán gondoskodni szíveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése fennakadjon.

Most belépő előfizetőinknek is meg küldjük közvetlen karácsony után a

KATÁNGHY-NAPTÁRT,

mely gazdag tartalmával és müvészi kiállításával értékes megtepetésül fog szolgálni.

A Katánghy-Naptár szétküldését a jövő hét elején kezdjük meg, ugy hogy az deczember végéig minden előfizetőnk birtokában lesz. Kérünk mindenkit, aki a Katánghy-Naptár birtokába jutni kiván, hogy idejekorán fizessen elő az „Országos Hirlap“-ra.

Mutatványszámokat készségesen küldünk mindazoknak, kik ez iránt hozzánk fordulnak.

*

Egyben értesitjük a tisztelt hölgyközönséget, hogy az „Országos Hirlap“-nak ezentul divatlapja is lesz, mely

„FRANCZIA DIVATLAP“

czimen jelenik meg havonkint kétszer.

Szolgálatot vélünk tenni lapunk hölgyközönségének azzal, hogy az elképzelhető legolcsóbb áron olyan divatujság megszerzését tesszük nekik lehetővé, amely minden magyar nyelven eddigelé megjelent hasonló lapot felülmul. A „Franczia Divatlap“ a női- és gyermekdivat minden ágazatát a legkisebb részletekig menő gondossággal öleli fel és a legpompásabb, Párisban készült szines képekben mutatja be mindazt, amit a jó izlés és elegánczia a divat terén produkál. A „Franczia Divatlap“-hoz minden hónapban egy eredeti nagyságu, legutolsó divatu szabásmintát csatolnak, ami olyan ujitás, mely kétségtelenül a hölgyközönség legnagyobb megelégedésével fog találkozni, mert ez által hölgyeinket esetleg nagy gondtól és munkától kiméljük meg.

A „Franczia Divatlap“-ot Wohl Janka kedvelt irónőnk szerkeszti, nagy gondot helyezve a szépirodalmi részre is.

A „Franczia Divatlap“ előfizetési ára kizárólag az „Országos Hirlap“ előfizetőinek

Egy évre	3 forint,
Fél évre	1 frt 50 kr.,
Negyed évre	75 kr.

A kiadóhivatal.

A spekuláns tragédiája.

Dráma 12 képben.

Személyek: { *Balek Ádám*, üzérkedő; *Vigéz Luczifer*, remmissier }

Történik: Budapesten, a Lloyd-kávéházban, az 1898-iki évben.

»Ember fizess és bizva bizzál«

(Január.)

Luczifer (hónap elején): Boldog ujévet kivánok, vagy más szóval, azt kivánom, hogy vegyen tavaszi buzát, mert akkor boldog lesz ebben az uj esztendőben. Csupán családapai kötelességét teljesiti, amidőn megveszi a buzát. Jóformán nem is mondható ez spekulácziónak, inkább fenomenálisan kedvező feltételek mellett való investicio számba megy. Mert micsoda is tulajdonképen ez a tavaszi buza? Nem más, mint márczius-ban-áprilisban szállitandó hetvenöt kilogrammos kész buza. Már pedig ezt a portékát ma 12·75 forinton alul nem mérik, jólehet a malmok kigyót-békát kiáltanak az infámisan rossz lisztkelendőségi viszonyokra. Az üzlet azonban, mint mindig az évforduló után, élénkülni fog nemsokára. Fel kell lendülnie, mert ugy a malom, mint a második kéz üres raktárral zárta be a tavalyi évet. Nyersterményből meg alig érkezik valami, de hát nem is jöhet, mert — nincs. — Nincsen buza! — Sem nálunk, sem egyebütt. — A szerb kormány már is kénytelen volt felfüggeszteni a beviteli vámot, hogy némileg enyhitsen az inségen. Tulnan az Oczeánon pedig Leiter csinálja a világraszóló buzaringet. A malmok tehát már a közel napokban mindinkább jobb árakat fognak kinálni, de hasztalan, mert bizony a télen nem arattunk másodszor, hanem a silány termés maradékaiból éldegélünk mostan is. Még ama el sem képzelhető esetben is, ha tudniillik az effektiv buza ára nem javulna, hanem megmaradnának a mostani árak, — kérdem — ki fog márczius-ban a határidő mai, tizenkét forintos kurzusánál buzát szállitani? Józan eszü ember ugyan alig. Tehát még e legkedvezőtlenebb eventualitásnál is ki kell küszöbölődnie a háromnegyed forintos árkülönbségnek, vagyis még akkor is legalább is ennyivel fog a papirbuza ára emelkedni. Röviden: rizikóról szó sincs, az elég tekintélyes haszon pedig kézenfekvő, akár le is számitolják!

Ádám (hónap végén): Nem mondhatnám, hogy helytelen volt a kalkuláczió: a dolog mégsem vágott be. Lekiabálták a tavaszit 11 forint 75 krajczárig. Nem sok a veszteség, de a kezdetnek épen elég. Látom már, a bőrzén nem indulnak mindig szigorun a logika letaposott ösvényén. Mert tényleg a malmok nem strikeolnak, többé, ellenkezőleg veszik a buzát, ahogyan és amennyit csak kaphatnak, olyannyira, hogy ma már teljes egy forinttal magasabb a vásári értéke a papirbuza kurzusánál. A terminpiacz mégis lanyha hangulatban leledzik. Érti a kánya! Mondják: attól tart a spekuláczió, mikép márczius-ban már piaczra kerül a korán termelő államok produktuma, nem ugyan nálunk, de a nyugateurópai vásárokon és hogy ez nyomasztólag hat majd a nemzetközi irányzatra. Van is ebben némi ráczió! De hát Chicagoban csak ugy tudják, mint nálunk, hogy mikép állanak az akcziák Argentiniában. Daczára ennek, másfél forinttal szökött fel e hónapban az amerikai buza ára. Erre meg azt felelik a hozzáértők, hogy annak a cornernek csak lokális természetü jelentősége van, hogy a mesterséges árhajsza nines befolyással a szolid üzletre. Annál kevésbbé, mert Leiter üzleti antagonistája, Armour is legény ám a gáton és alkalmasint annyi buzát szállit a ringnek, hogy épen ez az óriási mértékben, egy helyen felhalmozódó készlet képezi majd a vesztét. Annál hevesebb lesz a reakczió. Denique ez okoskodásra sem fogható rá, hogy szükölködik az észszerüségben. Vezess tovább, Luczifer!

(Február.)

L. (h. e.): Óda se neki, annak a multhónapi csekély veszteségnek, jól fog az még kamatozni. Mert az a tanuság, amelyet a januáriusi konjunkturából meritettünk, felér azzal a pár krajczárral. Azt tanultuk, hogy a sokat emlegetett disparitás épen csak a szürke teoria embereinek szemében tünik oly merő képtelenségnek. Meg van annak a jogosultsága. Hiába irja az Országos Hirlap, hogy a 11 forint 75 krajczáros tavaszi buza „valóságos occasio, elsőrangu partieáru“ azért, mert az effektiv buza drágább. Ez még semmit sem bizonyit. Most rá vagyunk utalva a vasuti hozatalok soványkásan bugyogó forrására. Nyiljék csak meg azonban a viziut, ami most már pusztán napok kérdése. Meglássuk, ha méltóságteljesen felfelé uszik majd a Vaskapu előtti téli menhelyben meghuzódó flotta, hogy mikép viselkednek aztán a malmok, szemben a tömeges kinálattal. Különben is abszurdum egyáltalában áruhiányt emlegetni. Nem egyéb az dajkamesénél. Mai fejlettségénél a közlekedési viszonyoknak, óriási kiterjedésénél a földmivelésnek sehol és soha kézzelfogható áruhiány nem létezhet. Az év minden hónapjában más világtájon csendül meg a kasza. Most télviz idején is feljött román buza a vasuton, söt Kansast is öröltek a budapesti malmok. Igaz, mostan csak négy vaggonnal, de majd jön még négyszáz is. Persze, hogy ilyen körülmények között egyelőre disparitásban van az effektiv a tavaszi buzához, sőt a későbbi, május-juniusi terminus még egy fél forinttal olcsóbb a tavaszinál. Még sem kell senkinek. Minek-is vennének májusban szállitandó buzát tizenegy forinton? Végre is a tőzsde nem a termelők támogatására, a földmivelés istápolására alakult jótékonysági egyesület. Produczenseink 6—7 forintos buzaáraknál öregedtek meg, nem 11 forintosoknál. Ma adni kell a 11·75 forintos tavaszi buzát, még pedig végkimerülésig. Igaza volt annak a német poétának, amikor azt dalolta, hogy: „Im Geben liegt der Segen!“

Á. (h. v.): Megint jó nyomon voltunk, hanem Amerikában és nem Budapesten kellett volna adni a buzát. Odaát visszament az ára öt centtel bushelenkint, vagyis fél forinttal métermázsánkint. Itt meg ma 12 forint a kurzusa, mert itt megint csak azt vallják, hogy semmi közünk a yankeek svindlijéhez. Nem reagáltunk az óriási amerikai haussera, hát a baisse sem zavarja a vizünket. Kezdetben még meglehetősen indult a spekuláczió. Az a látszata volt, mintha a contremine kerekednék felül. Hire járt, hogy itt, Budapesten valami megfurlitott ringféle alakult, azaz oly szövetség, amely 10—20 ezer métermázsányi felmondásaival szétveri majd a hausseistákat. A hajózás is megnyilott, malmaink pedig arról konferencziáztak, hogy 25 vagy 50 százalékkal redukálják-e az üzemet. A határidő közeledtével azonban egyszerre gyáván megretirálták az eladók, nyakra-főre fedezték az imént 12 krajczáron alul osztott buzát és mi megint zátonyra kerültünk. V. t. L.

(Márczius.)

L. (h. e.) Ehun ni! A „Pester Lloyd“ egy orsovai sürgönye (tehát autentikus forrás!) jelenti, hogy 357 hajórakomány buza várja a Vaskapun való átremorquirozását. Approximative kitesz ez egy millió métermázsát. Ennek ellénében a vidéki és a fővárosi malomegyesület most már azon tanakodik, hogy legkésőbb április kezdetével ne szüntessék-e be teljesen az üzemet, hogy óriási lisztkészletük apadjon. Most is mindennap épen hogy egy malom inspekciót tart a csarnokban. A többiek el se jönnek. Minek is? Csak nem ették gombát a malomigazgatók, hogy a termelők szép szeméért minden megőrölt métermázsa buzán két forintot veszitsenek. A produczensek csak lessék, hogy a fogyasztás kalaplevéve könyörög majd nekik, engednének nagy kegyesen öt—tiz krajczárt a 12½ forintos buzaárból. Majd más lyukból fütyülnek még a teljes czimü agráriusok. Maradjon csak az idő továbbra is kedvezőnek: a vetések máris tüneményes termést igérnek. A hausseisták pedig, ha a tous prix buzát akarnak, (pedig dehogy is akarnak, differenczián alul áhitozik nemes keblük) majd lesz buza. Máris sugdossák, hogy néhány czég valami szerb-román-magyar, három szövetséges mixtum compositumot állit össze. Ebből az itokából beadnak csekélyke 10,000 métermázsát a vevőknek: „nessze lakjatok jól vele, potom tizenkét krajczár a kilogrammjának az ára“ Dehát nem is jutunk eny-

nyire sem. Egy szem felmondása nélkül lehonyolódik az egész tavaszi szélhámoskodás, mert üzletnek ugyancsak nem mondható ez a mesterséges árhajsza. Egy szép reggelen csak azt veszik észre, hogy nincs engagement. Épen csak attól függ, hogy ki futamodik meg előbb. Tehát hidegvér, ez a fődolog!

A. (h. v.): Nohát ez, magam is belátom, nem egyéb vis majornál. Mert arról ugyan senki fia nem álmodhatott, hogy a kis Alfonzo bele mer kötni Uncle Samba. Különben is Hekuba volna nekünk ez az egész Kuba, ha attól nem félnének Európában, hogy az amerikai kikötőket teljesen blokirozzák. Azért szüntette meg Szerbia után Olaszország, Portugália, Spanyolország a beviteli vámot, azért szállotta meg lázas izgalom a szárazföldi spekulációt és mig Newyorkban a buza ára további négy centtel csökkent, a kontinensen mindenütt rohamosan felszöktek a kurzusok, nálunk pedig 12 forint 60 krajczárig emelkedett a tavaszi ára, jóllehet a készáruüzlet pang, a viziut nyitva és az ember hizlalhatja szemét a pompás vetéseken. V. t. L.

(Április.)

L. (h. e.): „A contremine áprilisban sem fog buzát szállitani, hanem — differenciákat és pedig hetenkint kétszer" — igy véli nagybölcsen az „Országos Hirlap." Nagyon szép! Hogy mi történik azonban a kulisszák mögött, azt persze csak nehány benfentes tudja. Bizalmasan megsugták, hogy a Leszámitoló-bank egy nagy spekulaczionális csoport képviseletében successive kerek százezer métermázsa buzát fog szállitásra bejelenteni, még pedig valóságos haussebomlasztó árut. Ugyszólván kémiai uton összepacsmagolt idegen származékot, amely nagy raffinériával ugy van összekomponálva, hogy egyrészt a malom ugy szökik előle, mint az ördög a tömjén elől, másrészt a tőzsdebiróság még sem tagadhatja meg tőle az approbácziót. Nem lépi az a szokványszabta mesgyét egy hajszálnyival sem tul. Egyelőre tiz-tizenötezer métermázsát habarcsoltak össze e purgantiából a közraktári boszorkakonyhában, ami egyébként untig elég. Ügyes kézben megfelel e mennyiség 100—200 ezer métermázsának. Az eljárás felette egyszerü. Reggel bejelentik a tizezer métermázsácskát. Délben már antechambriroznak a banknál vevőink, akik semmi áron sem akarnak átvevőkké avangeálni és lefizetik jámboran az 50—75 forintos prolongácziós dijat — holnapig. Megis köszönik szépen az előzékenységet. Holnap: dacapo! Ujból kiiratják, hogy: „felmondatott tizezer métermázsa" és ujabb vevőnemzedék teszi meg az utat Canossába. Igy rója végig cirkulusát a felmondási törzsanyag, amig a hausseistákból ki nem fogy a szusz és sietve elhányják magukról a kötéseket. Akkor üt aztán a mi óránk: a téres boszu órája. Visszavásároljuk angol flegmával a sluszokat, de csak mélyen leszállitott, „selbstkostenpreis"-on aluli árakon. Ha valaha, ugy most kell odahajigálni a buzát 12 forint 65 krajczáron.

Á. (h. v.): Tyhü, az áldóját! Ilyet nem pipált még a differencziás világ. Tizenöt forinton storniroztuk az utolsó kötéseket. Amióta eszemet birom, még szinét sem láttam a 15 forintos buzának. De még ilyen botránynak sem, amilyent az az amerikai Leiter véghez visz. Felhajtja egy hónap alatt 90 centtől 125 centig, vagyis három forinttal a buza árát. Magához váltja, hogy ugy mondjuk, a föld buzakészletét, hogy aztán az emberiség lábaihoz borulva, könyörögjön a betevő falatért. Valóságos revolucziót csinált ez a gigászi spekuláczió. Az összes európai országok szabad utat engednek a gabonaimportnak. Bécsben a kormányt piszkálják, hogy nálunk is döntsék le a vámsorompót. Olaszországban kitör a kenyérforradalom, nálunk pedig a contremine forradalma és a hausse abszolutisztikus diktatúrája. Veszedelmes egy mesterség ez a bianco-eladás! V. t. L.

(Május.)

L (h. e.): Ki kell köszörülnünk a mult hónapi csorbát, még pedig hala-léktalanul. A saját fegyverével, a tulajdon taktikájával tapossuk össze az ellenfelet. Végre is nem az anyatejjel szivtuk be a contremineálási hajlamot, vagy micsodát. Egyet fordulunk és átvedlünk Saulusból Paulussá. Láthatjuk, hogy mily ingovány talajra tévedt az idén a baisse. Jól van! Lépjünk át a vevők sziklaszilárdan álló földjére, az igéret földjére. Minek is szürnök össze a levet a fekete vérü, gonosz aknászokkal, az árlerombolókkal, minek is tartoznánk táborába ama megbélyegzetteknek, akiket tüzzelvassal üldöznek az agráriusok, amikor nemes-keblü, honmentő és humánus vevők lehetünk. Megvesszük 14 forint 45 krajczáron a május—juniusi buzát és aztán meglátjuk majd mi, hogy ki fogja azt szállitani, amikor ime ad oculos demonstrálták, hogy egyáltalában nem lehet liferálni, Majd most kivételesen mi mondjuk nagy hetykén, hogy hát: „Csülökre, bianco-eladók! Ide azzal a buzával, vagy gulyássá aprítunk benneteket." Nem is kerül egyébként arra a sor, hogy mi is beleavatkozzunk, hogy kilépjünk az előkelő passzivitásból, mert hát — tetszik tudni — konzorczium ot alakitottak, jó börzecsaládokból való, szemenszedett, kemény legény egytől-egyig. Az a Kohn és a zorczium majd ráijeszt a baissere; majd alkudozik, tesz-vesz, beczvikkel, és ha aztán megállapitják a 20—21 forintos stornoárakat, akkor majd mi is előhozakodunk kötéseinkkel. Az „Országos Hirlap" csak hirdesse, hogy az a május—juniusi terminus valóságos lépvessző a haussera nézve, hogy juniusban már kötik a kévéket. Miattunk ugyan köthetik már májusban. Mi öt forintos differenciákat fogunk kévébe kötni és a contremine Tantalus-kinokat fog szenvedni, láttára a hullámzó kalásztengernek, amelynek azonban nem veheti majd hasznát. Arról nem is szólva, hogy a legcsekélyebb dolog ha „közbejő" a szeszélyes májusi hónap alatt a vetéseknél, hogy akkor egyszerüen vége van a világnak, akkorákat ugrik a buza ára.

Á. (h. v.): Jól szimatoltunk. Odaát Leiter tényleg két dollárig verte fel a bushel buza árát, nálunk is már mindennapos volt a 16.50 forintos effektiv ár, a határidő meg 15.50 forinton állott. Ment a dolog pompásan. Akkor kellett volna valahogyan kimászni. Mert egyszerre, mintha elnyesték volna a liszt kelendőségét. Nem vásároltak buzát a malmok, lisztet a kereskedők. Mindenki irtózott a készlettől. A kitünő gazdasági állapot folytán egy zsák buza, egy zsák liszt nélkül akartak átmenni az uj campagneba. A vége az, hogy ma 12.75 forintot jegyez a buza. Májusban már bizony nem igen lehet ringelni! V. t. L.

(Junius.)

L. (h. e.): Le roi est mort, vive le roi! Nekünk ugyan meghalt már a tavalyi buza. Egyaránt veszélyes az engagement e czikkben akár fel, akár lefelé. Itt az uj! A szeptemberinek már 11 forint is volt az ára, most jóval olcsóbán vesztegetik. Talán bizony azért, mert nyolcz nap előtt megnyiltak az ég csatornái és azóta szakadatlanul zuhog az eső. A hivatalos termésjelentésnek egész vizenyős szinezete van a sok csapadéktól, felhőszakadástól, ködtől, rozsdától, vizben uszó, megdőlt kalásztól. Sajnos, Magyarország az idén sem kerüli ki szomoru sorsát: ujabb silány termés jut osztályrészeül. A pünkösdre a csatakos idő következtében itt rekedt tőzsérek máris vették a szeptemberi buzát 10 forint 20—30—40 krajczárért. De még ez is nevetségesen olcsó ár. Az eladók megint nem látnak tovább az orruk hegyénél. Megint a malmok tartózkodásáról fabulálnak. Pedig a lisztgyárak csak tabula rasat csinálnak; javitgatják, rekonstruálják gépeiket és — mint mindig ezidőtájt — még mutatónak sem hagynak egy zsák buzát, vagy őrleményt. De hát mit is bizonyit ez? Azt, hogy megindulásával az aratásnak az összes cséplőgépek képtelennek lesznek annyi buzát ontani, a vasutak annyit elszállitani, mint amennyit a letargiájából felocsudott, ezer gyomru fogyasztás egyszerre kivánni és követelni fog. Nem is számitva az exportot, amely már juliusban meg fog mozdulni, mert mi készülünk el legkorábban termékünkkel és az összes európai piaczon konganak a raktárak az ürességtől. Aztán az idén már nem a 75, hanem a 76 kilogrammos buza járja ám. Ez a qualitásbeli differenczia pedig roppant fontos oly évben, amikor a kedvezőtlen idő napról-napra jobban rontja a minőséget. Azonkivül most már nem szeptember—októberben lehet, hanem szeptemberben kell szállitani. Ez is jelentékeny különbség. Vegyünk szeptemberit!

Á. (h. v.): Elérkezett szerencsésen Péter és Pál napja! A sok esőzés és más kedvezőtlen inczidens daczára még mindig 85 millió métermázsára taksálja a minisztérium a buzatermést. A szeptemberi pedig 9 forint 20 krajczáron áll, miután már 9 forinton alul is volt. Ujabb egy forint a veszteség. Gyenge vigasz az, hogy odaát Leiter, a buzakirály teljesen megbukott. De hogy is ismerje a magunk fajta ember csinját-binját a spekuláczionak, ha ily börzevihar-edzett, billiomos jingonak is beletörik a bicskája. V. t. L.

(Julius.)

L. (h. e.): Szegény hazám! Isten ostora suhintott végig e szerencsétlen országon. Iszonyu csapást mért a balsors e sok viszontagságon átment népre. Borzasztó jégeső pusztitott a sárguló rónákon, leverve lábáról a kalászt, mielőtt kasza alá került. A Kárpátoktól az Adriáig egy jajszó nyilalik át a hazán; a földönfutóvá lett emberek kezeiket tördelve nézik a sárban fetrengő „életet", irigykedve ama kevésbbé szerencsétleneken, akik némileg beasszekurálták a termést. A fővárosi biztositó társaságoknál eddig - már harmincz millió forintnyi kárt jelentettek be, de ez csak elenyésző hányada a tényleges, óriási kárnak. Tehetetlenül áll az emberiség ez elemi csapással szemben. Mit tegyünk, mihez fogjunk? Hogy mihez fogjunk: vegyünk szeptemberit! Még mindig 9 forint 45 krajczáron áll.

Á. (h. v.): A tőzsde czinikus. Azt mondják, hogy a jégeső csak parányi részét tette tönkre a jószágnak, hogy minden évben pusztit a jég. Számitanak mindig e károkra, amelyeknek az idén csak azért volt ily katasztrofális jellegük, mert egyszerre állottak be. A folytonos esőzés pláne a contremine malmára hajtja a vizet. Mert mit is tesz a tulsok csapadék? Késleltetí az aratást és rontja a qualitást. Bravo! — emigyen a börze. Minél később hordjuk be a gabonát, annál inkább elenyészik ama csekélyke előnyünk, az a kis rekordunk, amelylyel Oroszországgal és a Balkánnal szemben birunk. Később a rendesnél és egyszerre ez országokkal készülünk el a termékünkkel, amelyre ily körülmények között nem lesz utalva Európa. A minőség pedig, minél rosszabb, annál — jobb. Nem vagyunk mi malmok — mondják — amelyek a nehéz, vérpiros, aczélos buzát keresik: mi contremineálásban megderesedett igénytelen spekulánsok vagyunk, akiknek elég jó a sárga 75·5—76 kilogrammos buza is; csak minél több legyen a fajtájából. Nahát, ily szemérmetlen okoskodással szemben csődöt mond a logika, ily arczátlan viselkedés ellen persze, hogy be kell adni a kulcsot. Be is adtuk. Még szerencse, hogy csak ma 8 forint 20 krajczárnál, mert már 7 forint 85 krajczár is volt a kurzus. V. t. L.

(Augusztus.)

L. (h. e.): Most már legalább nem árulunk zsákban macskát: megvan a spekuláczió hiteles bázisa. Tudjuk, mert hát fedél alatt van a termés, hogy hogy volt, mint volt. Volt, hál' Isten minden bőségben. Az áldott magyar anyaföld ismét csudákat mivelt. Nem hagyta cserben azokat, akik bizalommal, szeretettel ápolgatták, megmüvelték. Csak az a baj, hogy most már nem kell senkinek a termelő egyévi véres munkájának a gyümölcse. Amerikában 750 millió bushel buza termett; évtizedek óta nem volt ily eredmény. Európában meg annyit termesztettek, hogy sehol sincsenek az importra rászorulva. Félős, hogy megint megfulladunk saját zsirunkban. Buzánk még Ausztriába sem gravitál. Mit csináljunk — minimo calculo — tiz millió métermázsa buzafeleslegünkkel? Megfoghatatlan, hogy ily helyzet mellett még 8 és egy negyed forint a szeptemberinek a kurzusa. Horribilis egy ár, amely csak azért nem tünt még el a föld szinéről, mert a termelőknek még a fejükben rajzik a 15 forintos ár. A parasztcsökönyösködik: ráül a buzá-

jára. Na hiszen, majd fel is áll az urambátyám. A baisse nem szorult a magyar buzára. A tőzsde előreláto vezetőségének jóvoltából, nálunk kamcsatkai buzát is lehet szállitani. Majd beözönlik a buza a mesés termés felett rendelkező Romániából. Termelőink majd egyszerre akarnak kibujni egy és ugyanazon az ajtón. Letapossák egymást és az árakat. Mi azonban persze nem várjuk be ez időpontot, amely jönni fog, mert jönni kell, hanem adjuk már ma a szeptemberit.

Á. (h. v.): Ilyen disznóm se volt még, amióta erre a csunya mesterségre adtam a fejem. Ma is akkurát 8 forint 25 krajczár a kurzus. Pedig a hausse már neki buzdult, de idején ráijesztettek azzal a szerb buzával, amelynek — mondják — odalenn 6 és fél forint az ára. V. t. L.

(Szeptember.)

L. (h. e.): Ugyan olvassa el az „Országos Hirlap"-ot! Azért, mert ma az első felmondási napon nem jelentettek be semminé szállitást sem, kilátásba helyezi a contreminenak, hogy lopedőben fogják hazaszállitani. Persze, ez csak olyan maszlag a termelőknek. A vászongyárosok azért csak ne ringassák magukat tulnagy illusióban. Jó adag naivitás kell ahhoz, hogy valaki a felmondások mai kimaradásából egyáltalában következtetéseket levonjon. Majd felmondunk egy hét mulva, vagy akár szeptember 25-én. „Ráérünk mi arra még." Ami késik, az nem mulik. Budapest még mindig legdrágább piacza a világnak — Chicagoban 5 forint 80 krajczár a buza ára — ez pedig tarthatatlan állapot, amely megboszulja magát. Már is utban van 50.000 métermázsa szerb buza szállitási czélokra. Ennek az értéke pedig egy forinttal kevesebb a magyar buzáénál. Majd meglássuk miként fogadják e jövevényt a vevők, akik mögött különben is egy jelentékeny czég sem áll. Csupa kétségbeesett existenczia. Jámbor vidékiek, akik 20—30 krajczáros differencziákat akarnak kicsikarni, de akikben nincs meg sem a financziális tehetség, sem a morális bátorság ahhoz, hogy száz métermázsát is átvegyenek. Ilyen elemekkel hamar szokott végezni a czéltudatos, a hajthatatlan spekuláczió. Még mindig 8·25 frt a szeptemberi, nemsokára 7·25 forint lesz, mert a szerb buza még ennyit sem ér. Kár volna ezt az egy forintot elszalasztani.

Á. (h. v.): Micsoda indiskréczió is az attól a giro-pénztártól, hogy már 24-én kifüggesztette a lebonyolittatlan engagement-t, amiből kitudódott hogy még 220,000 métermázsa buza nincs lebonyolitva és hogy a vételkötésekből 173,000 métermázsára rugók egy és ugyanazon, még pedig erős kézben összefutnak. Hisz ez eljárás hivatali hatalommal való visszaélésnek minősithető. Egyenesen vád alá kellene helyezni annak a hivatalnak a vezetőjét. Aztán mit is akadékoskodik annyira a tőzsdei expertise, azzal a szerb buzával, hogy az nem felelne meg a szokványszabta minőségnek. Ejnye, de tullelkiismeretesek lettek egyszerre tőzsdetanácsosaink! Ily összejátszása mellett a mérvadó tényezőknek, persze, hogy a konzorczium 9·75 forinton alul szóba sem állt az eladókkal. V. t. L.

(Október.)

L. (h. e.): Fontos faktort felejtettünk ki a kombinácziókból, azt, hogy most már nem őszi, hanem szeptemberi határidő járja. Ebben, az idén először szerepelt egy hónapos terminusban rejlett a veszély. Az agráriusok jól tudták, hogy miért ragaszkodtak annyira e határidőhöz a tavalyi tőzsdeenquetten. Aztán a természet is a hausse táborába szegődött. Szerény patakocska lett a tartós szárazság folytán a vén Dunából, amelyen a megterhelt hajók minduntalan fennakadtak. Hat-nyolcz hétig tartott az ut, amelyet máskor ugyanannyi nap alatt tesznek meg az akárhány hajót is czipelő remoqueurök. Hanem nem is kerül többé felszinre ez a szeptemberi terminus. A spekuláczió már elhantolta örökre és az „Országos Hirlap" gyászjelentést is közölt, amelyben a contremine jelenti „legdrágább gyermekének", a szeptemberi terminusnak vizhiányban való kimulását. De most már teljesen változott a szituáczió. A Vaskapu csatornát ma adták át a közforgalomnak. Egyébként szükség sincsen ujabb szállitási anyagra, mert összegyülemlett egy kézben mintegy 120.000 métermázsa triörözött szerb buza, amelynek piaczi értéke legfeljebb nyolcz és fél forint. Az áru tulajdonosa pedig erre a stocra adta az októberi buzát, mert e tétel ugy mennyiségénél, mint sajátságos kvalitásbeli strukturájánál fogva a készárupiaczon egyáltalában nem értékesithető. Bátran szeme közé nézhetünk most már a haussenak.

Á. (h. v.): Bizony az októberi ma is 9·40 forintot jegyez. A malmok teljes erővel dolgoznak, a készáru ára emelkedett. Ujabb 40 krajczár a veszteség! V. t. L.

(November.)

L. (h. e.): Végre is valamikor csak ki fog bujni a szeg a zsákból. Tizenhat millió ember nem ehette meg négy hónap alatt azt a harminczkét millió métermázsa buzát. Ez fél métermázsa volna egy hónapban minden léleknek. Csecsemőnek, aggastyánnak, koldusnak és milliomosnak egyaránt. Ez pedig sok a magyarnak. Kivitel meg nem volt, ellenben hetenkint százezer métermázsányi import. Van tehát buza quantum satis et plus. Csak nem adják ide a termelők tiz forinton, hát majd ide adják olcsóbban, márczius ban, amikor kizöldülnek a vetések. Márczius buzát kell adni 9.50 forinton.

Á. (h. v.): A malmok redukálják az üzemet, a gőzhajózás teljes folyamatban van, a márczius mégis 9¾ forint. Felfoghatatlan, de igy van. V. t. L.

(Deczember.)

L. (h. e.): A sok malheur után most már csak rizikó nélküli üzletekbe megyünk bele. Ugynevezett kettős tranzakczióket csinálunk. Megvesszük a márczius rozsot 8 forint 60 krajczáron és adjuk a márczius buzát 9 forint 70 krajczáron. Nem történhet semmi, ellenben kilátás van nyereségre, mert rozsból csakugyan nincsen készlet, a mostani 1 forint 10 krajczáros árkülönbség teljesen el fog enyészni.

Á. (h. v.): Hát ez sem sikerült. Az árkülönbség nem hogy kisebbedett, hanem még nagyobbodott. Ma 1 forint 40 krajczárt tesz, tehát 30 krajczár a veszteség. Látom már, hogy rémuchéz ráakadni ennek a fránya börzönjátéknak a fortélyára!

Balla Vilmos.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. A külföldi piaczok szilárdak voltak e héten. Amerikában 2 centtel emelkedtek az árak. Nálunk alig volt változás az árakban.

Buzából elkelt vagy 100.000 métermázsa, egyenlegként csekélységgel javult árakon, a hozatal 236.614 métermázsát tett.

Rosból elkelt talán 6000 métermázsa 8.10—8.20 forintos áron. Idegen származékban nem volt forgalom.

Árpa. Csekély üzlet mellett takarmányárpa változatlanul 6.25—6.35 forinton jegyez. Állomási forgalom alig volt.

Zabban mintegy 40 kocsirakomány tett a forgalom. Szin és tisztaság szerint 5.70—6.10 forinton fizették e czikket.

Tengeri. Multévi áruban már nincs készlet. Idei prompt tengeri helyben 4.40—4.45 forinton értékesithető.

Olajmagvak. Kevés forgalom mellett az árak inkább névlegesek. Jegyez káposztarepcze 11.50—12.50 forint. Vadrepcze 5.75—6.25 forint. Gomborka 10—10.50 forint, lenmag 10—11.50 forint.

Vetőmagvak. Az irányzat e czikkekben szilárd. A következő árakat engedélyezték: lóhere 45—53 forint, luczerna 50—58 forint, muharmag 6.25—6.75 frt, bükkönyf 6—6.50 forint, baltaczim 12.50—13.75 forint.

Liszt és korpa. A lisztüzletben a lefolyt héten a karácsonyi ünnepek előtt rendesen fellépő élettelenség uralkodott, s csak itt-ott fordultak elő főleg a helybeli piaczon és Ausztriába egyes eladások, miután a malmok árengedményekre voltak hajlandók s mivel a hidegebb időjárás s a buzaüzlet szilárdsága egyes napokon némely vevőt véleményvásárlásra serkentett. Az amerikai piaczokon fellépett szilárdság a külföldről is hozott magyar liszt iránt egyes kérdezősködéseket, de üzletek alig fordultak elő, mert a kinált árak a malmokra nézve tul — kedvezőtlenek. A korpaüzletben bizalomteljes a hangulat, mert korpában jelenleg nagy készletek nincsenek, s a malmok várható üzemmegszoritása mellett ilyenek nem is fognak felszaporodhatni, ugy, hogy magasabb árak várhatók annál is inkább, mert a hidegebb időjárás mellett a kereslet is javulni fog.

Árjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
17.20	16.60	16.—	15.40	14.80	14.20	13.20
	7	7½	8	F	G	
	11.—	9.20	6.20	4.20	4.—	

100 kilónkint, zsákostul, Budapesten szállitva.

Hüvelyesek. Az üzlet nyugodt irányban mozgott. Jegyzéseink a következők: Fehér nagy bab 6.50—7 forint, gömbölyü bab 6.75—7.10 forint, barna bab 6.50—6.75 forint. tarka bab 5.75—6 forint, apró bab 7.50—8 forint. Lencse 8—10 forint, zsizsikmentes lencse 10—17 forint. Borsó 9.50—10.50 forint, hüvelytelenitett borsó 16.50 forint. Mák 33—35 forint. Kendermag 11.50—12 forint.

Repczeolaj. Repczeolajban a lefolyt héten kevés volt az üzlet, minek egyedüli oka a közelgő ünnepek voltak. Csakis a legszükségesebb készárut vették a változatlan napi árak mellett. Határidőüzletben nem volt üzlet. A jegyzés ma nagybani vételnél 33 és fél forint, kicsinybeni vételnél 34 forint. Repczepogácsa. E czikkben élénk az üzlet. A külföld áru iránt nagyon érdeklődik és szivesen fizeti a fentartott árakat. A jegyzés teljes kocsirakomány vételénél 5 forint 60. A budapesti vasuthoz szállitva, kisebb mennyiség 15 krajczárral drágább.

Szesz. A szeszüzletben e héten az üzletmenet élénkebb volt és főleg vidékről érkeztek rendelések nagyobb tételekben. Elkelt finomitott szesz budapesti és vidéki szeszgyáraktól 54.25—54.50 forinton élesztőszesz 54.50—54.75 forinton azonnali szállitásra nagyban. Kicsinyben az ár egynegyed forinttal drágább. Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten változatlanul szilárdan volt kinálva és több tétel felsőmagyarországi vasutállomáshoz szállitva 17 forintig el is kelt. Galiczából kinálat nem volt. A kivitel néhány kocsirakomány finomitott szeszt vásárolt. Fiumébe 301 qr. finomitott szesz érkezett Magyarországból. Vidéki szeszgyárak közül: Nagyvárad, Győr, Losoncz, Arad, Temesvár változatlanul, a többiek egynegyed forinttal drágábban zárulnak.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomitott szesz 54.25—54.50 forint, élesztőszesz 54.25—54.50 frt, nyers-szesz adózva 53.25 53.50 forint, adózatlan 14.—14½ forint, denaturált szesz 21.——21.25 forint. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül ab vasut Budapestre szállitva, készpénzfizetés mellett értendők. Bécs: Kontingens nyersszesz e héten 18.40 frtig kelt el Zárlatjegyzés 18.10—18.40 frt. Prága: Adózott tripplószesz nagyban 53.75—54 forint, adózatlan szesz 17.25—17.50 forint. Arad: Finomitott szesz 54 forintig kelt el. Losoncz: Élesztőszesz 56.— forinton jegyeztetett. Kenyérmező: Finomitott szesz 54.25 forint, denaturált szesz 21 forint hordóstul. Baja: Szesz változatlanul jegyeztetett. Triészt: Kiviteli szesz cseh áru 11.75—12 forinton 90% hektoliterenkint kelt el.

Husárak. A fővárosi vásárigazgatóság hivatalos kimutatása szerint a lefolyt héten a hus ára a következő volt: Vesepecsenye egészben, kilogrammonkint 70—1.50-ig, tisztitva, 1.00—3.00-ig, leveshus elsőrendü 58—90 kr, másodrendü 48—80 kr, harmadrendü 48—72 kr. Máj 30 kr.-tól 56 kr.-ig, lép 30—56 krig, vese 40 kr.-tól 64 kr.-ig, nyelv 52 kr.-tól 100-ig, csont velős 20—50 kr.-ig. Bivalyhus hátulja 56 kr.-tól 70 kr.-ig, eleje 44 kr.-tól 64 kr.-ig, többi része 38 kr.-tól 48 kr.-ig.

Zsiradéküzlet. Az előrehaladt évad daczára a zsiradéküzlet nagyobb mérveket nem ölt, mert a fennállott és részben még ma is fennálló rossz időjárás folytán a téli vágások a legtöbb helyen elhalasztattak. Ennek természetes következménye, hogy a készletek ugy sertéshusban, mint szalonnában nagyon korlátoltak. Minthogy azonban a kereslet nem élénk — mert hiszen a szalámigyárosok a gyártásban akadályozva vannak — az árak a kis készletek daczára jelentéktelenül emelkedtek. A közelgő karácsonyi ünnepek a vágások elhalasztását még inkább befolyásolják. — Amerikában a szalonna-árak a felhalmozott tetemes készletek daczára szilárdak, mert e czikk iránt óriási az érdeklődés, ellenben az amerikai zsir árának irányzata csökkenő, mert a nagykereskedők a jelen árral szemben tartózkodó álláspontot foglalnak el. — A vidéken a forgalom nagyon korlátolt és az árak ellanyhultak. A hét végén beállott hidegebb időjárás hatással volt a zsiradékpiaczra és az utóbbi napokban némi áremelkedés következett

be ugy Szabadkán, mint Szegeden. Budapesten jegyeznek: Ia pesti disznózsirt 54.— forint pénz, 54.50 forint áru, 3/100 fehér táblaszalonnát 47.— forint pénz, 47.50 forint áru, 4/100 fehér táblaszalonnát 46.— forint pénz, 46.50 forint áru, 4/100 füstölt táblaszalonnát 54.— forint pénz, 55.— forint áru. Bécsben jegyeznek az e heti st.-marxi vásáron, a nagy felhajtás következtében, az öreg sertések három krajczárral, a süldő malaczok két krajczárral csökkentek a mult héthez képest. Zsiradékárukban a helyzet nem változott, csekély forgalom mellett. Városi zsirért 52—53 forintot, fehér szalonáért 48—48.50 forintot fizettek.

Petroleum. A kedvező időjárást tekintetbe egyenlő áru. Nagybani jegyzések. A kőolaj-finomító: Fiumei egycsillagos (amerikai) petroleum: 23.— frt. Háromcsillagos (orosz) petroleum: 20.25 forint. Brassói prima: 18.— frt. — A magyar petroleumipar-részvénytársaság: Császár-olaj: 25.— forint. Egykeresztes petroleum 23.— frt. Orosz háromkeresztes petroleum: 20.25 frt. Kétkeresztes petroleum: 19.25 frt. Budapesten, 100 kilogramm tiszta suly után, netto tara, hordóval együtt (ingyen hordó). Világos hengerolaj I. számu: 32 frt. Sötét hengerolaj II. számu: 30 frt. Könnyü gépolaj III. számu: 16.— frt. Nehéz gépolaj IV. számu: 19.— frt. Keverő olaj (tisztitó olaj) X. számu: 12.50 frt. Keverő olaj (nehéz, fajsulya 0.905) XI. számu: 13.50 frt. A X. és XI. számu olaj fénytelen minőségben egy forinttal drágább. Budapesten 100 kilogramm tisztasuly után netto tara, ingyenhordóban, per cassa 2 százalék árengedménynyel. Orsovai Standard White (salon) petroleum: 19.25 forint. — Az Apolló ásványolajgyár-részvénytársaság: Liliom-császár-olaj: 23.— forint. Egysziv petroleum: 21.— forint. Háromsziv petroleum 20.— forint. Csillag-kereszt 19.— forint. Lámpaolaj: 18.— forint. Budapesten, netto cassa, 100 kilogrammonkint, ingyenhordóban, 20% tara. Apollo III. számu gépolaj: 16.— forint Budapesten 100 kilogrammonkint, hordóval együtt, netto tara; per cassa 2 százalék árengedménynyel vagy váltóval négy hónapra. Egyes hordók 25 krajczárral drágábbak. Üres petroleumos hordók ára: 2.— forint. Üres olajos hordók ára 1.20 forint. Ásványolajok: Jóllehet az orosz nyersanyagból készült olajok igen keresettek, főleg a galicziai olajok könnyebb minőségei olcsóbb áraikkal már is erősen tért hóditanak. Orosz nyersanyagból gyártott: Henger-olaj (magas gyulladási fokkal): 26.50 forint. Igen nehéz gépolaj (fajsuly 907—910): 22.50 forint. Nehéz gépolaj (905—908): 20.50 frt. Könnyü gépolaj (900—902): 18.50 forint. Orsóolaj (900): 16.50 forint. Tisztitó olaj (885): 13.50 forint. Vulkánolaj: 12.— forint. Budapesten 100 kilogrammonkint, ingyen hordóban, netto tara. Nem orosz nyersanyagból gyártott olajok a minőség szerint két-négy forinttal olcsóbbak.

Vas. A lefolyt héten a vasüzlet menetében nem állott be kedvezőbb fordulat. Az üzleti helyzet csak továbbra is gyenge és nem kielégitő. Árváltozás nem fordult elő, kötések csak határidőre fordultak elő. Budapesti helyi árak 100 kilogrammonkint készfizetés ellenében, 2% pénztári engedménynyel: magyar nyersvas: 4.45—4.65 forint, Bessemer nyersvas 4.65—4.75 forint, witkowitzi nyersvas: 4.50—4.80 forint, félnyersvas: 4.20—4.30 forint, magyar rudvas: 9.60—10.— forint, stájer rudvas: 11.——11.50 forint, tartánylemez 11.80—12.50 forint, hengerelt vasgerenda: 11.25—12. forint, stájer laposvas 14.—forint, vaslemez 12.50—13.50 forint, horganylemez 34.20 forint. Ócskavasak: nehezebb vasdarabok 3.30—3.45 forint, könnyebb vasdarabok 2.90—3 forint, I-rendü öntöttvas törmelék 3.80—3.85 forint, elégett öntöttvas törmelék 1.70—1.80 forint, ócska vassin 3.55—4 forint 100 kilogrammonkint tiszta készfizetés ellenében.

Ingatlanok forgalma.

Az elmult héten átiratás alá kerültek a következő ingatlanok:

(A budai oldalon.)

Feldhoffer János I. kerület, Gellért-hegyen 11719—20., 11931., 14848., 11469., 15756. számu telkei Feldhoffer Teréz és Évára (hagyaték.) Dr. Barna Ignácz I. kerület, Gellért-hegyen 16797—2, 2276. számu telkei dr. Barna Ignácz-féle tanintézeti alapitványra. Kauritz Sándor I. kerület, fehér sas-téren 584. számu háza Budapest főváros közönségére. Haszmann testvérek I. kerület, Nap-hegyen 12514. számu telke 1690 forintért Krausz Dávid és nejére. Góth Borbála II. kerület fő-utcza 4081/82. számu háznak félnegyed része Góth Irmára. Brüllmayer testvérek I. kerület gyorskocsi-utcza 2592/93. számu házuk Susa Manónéra. Kludy József és neje I. kerület Petneházy-réten 6242|1. számu telke 2000 forintért Wollner M. Hermann és nejére. Neugröschl Sándor II. kerület, Rókus-hegyen 8696-2-6. számu telke 5727 forintért Laendler Alfréd és társaira. Özvegy Schwartz Alajosné I. kerület Virágos-dülőben 12396 és 6485. számu telkei 1000 forintért Zichler Jakabra. Kutlánya János I. kerület, Kelenföld 13309—4. számu telke 5650 forintért Basch Lottira. Bittermann István I. kerület, Kereszt-tér 21. számu lelke 2669 forintért Schott Frigyes és nejére. Özvegy Kapy Edéné I. kerület, uri-utcza 56. számu háza 38.000 forintért gróf Kornis Károlyra. Gittinger Antal és neje III. kerület, kisczelli-ut 1517. számu háza 5000 forintért Rothschmer Antalnéra. Özvegy Porges Manóné I. kerület, horgony-utcza 891. számu háza 15,000 forintért Hubert Józsefre. Gallauner testvérekre, III. kerület, Testvérhegyen 3981. számu telkük 200 forintért Detsinyi Frigyesre. Wesztermayer Magdolna II. kerület, Vérhalmi-dülőben 5583. számu telke Wesztermayer Mihályra. Beszedits Sándorné I. kerület, Kelenföld 12858, 13935 számu telke 1200 forintért Kang Józsefre. Magyar Gyuláné I. kerület, Kelenföld 13860. számu telke 5000 forintért Mack Jenőnére. Pavlik Ferencz II. kerület, Kapás-utcza 3198. számu háza 11.000 forintért Beck Alajos és nejére. Schwarcz Miklós és neje I. kerület Péterhegyen 9009|1—2. számu telke 6000 forintért Michels József és nejére. Dr. Lengyel Józsefné I. kerület, fehérsas-utcza 1507, 8. 10. számu telkei 3000 forintért özvegy Máthé Domonkosnéra. Treier testvérek I. kerület, Kelenföldön 13991/1—2. számu telke 2420 forintért Krausz Dávid és nejére. Hierwarter Antalné I. kerület, Gellérthegyen 12679, 13002. számu telkei Hierwarter Antalra. Friedländer Miksa I. kerület, Naphegyen 11245, 11248, 11261. számu telkei 1200 forintért Ritter Józsefnére. Schwarcz Samu I. kerület, Kelenföldön 13725/172. számu telke 1000 forintért Schwarcz Samunéra. Ettel István és neje I. kerület, városmajor-utcza 727. számu háza 29.000 forintért Giergl Margitra. Krenn János I. kerület, Farkasréten 7784. számu telke Krenn Jánosnéra. Haszmann Jánosné I. kerület, városmajor-utcza 769. számu telke Haszmann Jánosra. Láng testvérek, II. kerület, Rókus-hegyen 5743. számu telke 1000 forintért Gratz Dániel és nejére. Ghyczy Géza I. kerület, kőérbereki dülőben 9799. számu telke Ghyczy testvérekre. Weisz István és neje III. kerület, Remetehegyen 4731 sz. telke 80 forintért Weisz György és nejére. Zeller József és neje III. kerület, 5968. számu telke 192 forintért a budapesti tégla- és mészégető részvénytársaságra. Ziegler Mihály és neje III. kerület, vörösvári-uton 909—10. számu háza 3500 forintért. Szlatkáy Ferencznére. Herold József III. kerület, kiskorona-utcza 1286. számu háza Herold testvérekre; ugyanazon I. kerület Naphegyen 12229. számu telke özvegy Herold Józsefnéra. Klupp József III. kerület, Lajos-utcza 61. számu háza 600 forintért Stamfl János és nejére. Özvegy Linczenpolcz Jakabné és társai III. kerület. 7901. számu telke 2340 forintért Láng Mátyás és nejére. Vogt György és társai III. kerület, Aranyhegyen 2520|21. számu telke 580 forintért Simon Máriára. Özvegy Thaller Jakabné III. kerület. 6139|41. számu telke Thaller István és társára. Dr. Pekáry Ferencz III. kerület, 8546|13. számu telke 588 forintért Bally István és nejére.

(A pesti oldalon.)

Szeyffert Károlyné és társai VIII. kerület, Baross-utcza 23. számu háza 72,007 forintért a fővárosi közmunkák tanácsára. Zala György VI. kerület, Lendvay-utcza 2|d. számu háza 30,000 forintért Vajda Zsigmondra. Lövinger Jakab VI. kerület, Angyalföldön 1531, 1582/88/9. számu telke 11188 forintért Benedek Dezsőre. Dr. Bockhor Károly VI. kerület, Alsó-Rákoson 2006/8|11. számu telke 888 forintért Kovács Gáborra. Özvegy Filtsó Sándorné VII. ker., rózsa-utcza 11. sz. háza dr. Demetrio Konstantinnéra, Orbán J. VI. ker., Szondy-u. 49. sz. házának 4/72-ed része 1333 forintért Lindenbaum Mórra. Kohn és Mittler czég VII. Erzsébet királyné ut 1959|63—65|21. b. sz. telke 100.000 forintért a fővárosi közlekedési vállalat részvénytársaságra. Kohn Sámuel VI. kerület, Szent László-ut 1518|52. számu telke 2000 forintért Weisz Ignáczra. Klein testvérek és társai V. kerület, váczi-ut 36. sz. házuk 50147 forintér: Schlesinger Alajos és nejére. Kálnoki Gyula és neje VI. kerület, Huba-utcza 10. sz. telke Mervay Sándorra. (Csere.) Mervay Sándor V. kerület, Vizafogón 1439, 1449|53. számu telke Kálnoki Gyula és nejére. (Csere.) Illyés Lajos és társa VI. kerület, Angyalföldön 1540%/41 számu telke 3952 forintért Fejes Jánosra. Ehrenstein Karolina VIII. kerület, Szigony-utcza 12. számu háza Laudon Máriára (hagyaték). Krausz Mayer örökösei VI. kerület, Angyalföldön 1529⁸⁹/₉₀ számu telke 6716 forintért Král Gyula és nejére. Rőszler Adolf és társai VIII. kerület, Karpfenstein-utcza 13 számu háza 13.000 forintért Szobotits Mór és nejére. Dr. Piek Lipót VIII. kerület, Madách-utcza 14 számuháznak fél része Pick testvérekre. Glücksmann Adolf VI. kerület, Sziv-utcza 50 számu háza 160000 forintért Szerencsi Edénére. Machner Fülöp VII. kerület, Alsó-Rákoson 1976, 77, 83 számu telke 2000 forintért Weisz Gyula és társára.

MINDENFÉLE.

Kormányozható léghajó. Jókai Mórnak „Jövő század regényében" megjósolt léghajóháboruja, ugy látszik, könnyen megvalósulhat még. Sokkal egyszerübb azonban a költő képzeletében megszületett kormányozható repülőgép eszméjénél egy sárosmegyei ember találmánya. Dobay Imre dobói lakos, ki a bécsujhelyi akadémián végezte tanulmányait, sok fáradságos kutatás és szorgalmas tanulmányozás után sajátkezüleg készitett egy kis repülőgépet. A kis modell egy csónakból áll, amely ugy van tervezve, hogy szükség esetén vizen is használható. Jobbra-balra hatalmas, hegyes csucsokban végződő, aluminiumból készült hengerek vannak megerősitve, amelyek hydrogén-gázzal volnának megtöltendők. A csónak közepén egy bronz-motor foglal helyet, amely egy, az egész gép fölött ernyő alakjában kiterjeszkedő öt, rézsutosan fekvő lapáttal ellátott nagy kereket forgat. A lapátok léghajó-selyemmel volnának bevonva s rendes forgásuk a gép leszállitására szolgálna. A hajó orrán ugyanezen motor által forgatott hasonló kerék az előhaladást, a hajó hátsó részén alkalmazott kormányzólapát pedig a gép irányának a megállapitását tenné lehetővé. A feltaláló legközelebb a fővárosba hozza találmányát, hogy a szakértőkkel megvizsgáltassa.

Médiumok. A „Szellembuvárok egylete", mely már évtizedek óta áll fönn Budapesten, kezdettől fogva számottevő tagja volt a nemzetközi spiritiszta-szövetségeknek. Különösen a médiumai voltak hiresek. A külföldi spiritiszta-lapok már a hetvenes években foglalkoztak a „Szellembuvárok egyletének médiumaival. Most a szövetkezet uj lapot inditott „Világosság" czimmel. A lap első számában közli azt az ismertetést, amelyet a londoni „The Spiritualist" czimü lap közölt róla még a hetvenes évek elején.

A budapesti „Szellembuvárok" egyletének médiumai. Az egyletnek ez ideig öt müködő és azonkivül több fejlődés alatt álló médiuma van és pedig:

1. W. Alajos egy 32 éves férfi, nős. Önkivületi beszélő médium, ki által a szellemek bármely órában is nyilatkozhatnak és pedig minden nyelven. (A médium különben csak magyarul és németül beszél.) Teljesen gépies (mechanikai), kinek szelleme kilép a testből s azt az idegen szellemnek engedi át, hogy az azzal teljesen szabadon rendelkezhessék, szóval avagy gesztikulácziókkal saját egyéniségét fejezze ki. Ez a médium önkivületes magasztos extaktius álomba merül, anélkül, hogy delejeztetésre lenne szüksége. Ha a megnyilatkozni akaró szellem közelségét érzi, egyszerüen leül és a szellem birtokába veszi a testet.

2. Prohászka Antal, 49 éves, szabó, nős, több gyermek atyja, jelenleg egyik jótékonysági egyletnek is számvivője. Iró és beszélő médium, mindkettő ébren. Mikor ir, vagy mikor beszél, teljesen az idegen szellem hatalma alatt áll, saját szelleme félrevonul. Irásközben az idegen szellem kézre és agyvelőre egyszerre hat s a médium arról, amit ir, vagy a mit beszél, tudomással nem bir. Irása a szellemek irása szerint váltakozik. Beszélésnél a mozgás a szivgödörből indul ki s a médium se nem tud semmiről, se nem emlékszik vissza semmire. Beszélés közben mintegy három méternyi átmérőjü fluidkörbe van burkolva, mely miután avatatlan szellemek által áthatbatatlan az elszigeteltség által, minden megzavarástól védi öt. A médium mimikáját ezen fluidáris körön keresztül igazgatják. Ez uton megnevezhetetlen messzeségből operálhatnak az ő akaraterejükkel a fluid segélyét igénybe venni tudó hivatott szellemek, a mennyiben ez az áram-kör, illetőleg burok, egy villanytelephez hasonlitható, mely a legcsekélyebb érintésre is közvetit. Az érintkezés gyakran ez által történik s látszata mégis teljesen az, mintha a szellem a testből magából beszélne, de amit a már egészen tisztult szellemek nem tesznek, hanem ily módon érintkeznek és nyilatkoznak. Irásnál ezen médium áramköre csak felényi és megközelithető bármely szellem által. Sőt ez a médium nem csak ir, de

lát is. A szellemeket fenomenálisan látja, érzi és tapintja. (Meg kell jegyeznünk, hogy az emlitett Prohászka Antal teljesen müveletlen ember volt, beszédmodora és kiejtése félreismerhetlenül köznapi, hanem mint médium átváltozott a legtudományosabb, a legragyogóbb irályu, legmagasabb képzettséggel biró szellemek gépévé s ő mint bámulatosan fölséges megnyilvánulások közvetitőjeként szerepelt.)

3. Bayer Károly. 56 éves, beszélő és rajzoló médium, mindkettő ébren. Beszéde ennek is a sziv tájáról indul ki és beszél mindenféle keleti nyelven. Ez a médium nemcsak hogy bármely szellem által, de olykor kettő, söt egymásután három által is igénybe vehető, ugy annyira, hogy öt percz alatt többféle nyelven beszélnek belőle. Az ily médiumitás hosszas fejlődési időt igényel. Ébren, anyanyelvén kivül más nyelven beszélni nem tud. Egyszerre mindkét kezével más-más tárgyat gépiesen rajzol, anélkül, hogy kezeire tekintene.

4. Placet Ede. Született franczia. 61 éves, számbeszédet (Typhologia) kopogtató médium. Kopog anélkül, hogy kezeivel valamit érintene és a kérdésekre kopogás által válaszol.

Hogyan tárgyalnak Wilkesharre-ban. Pennsylvánia állam Wilkesharre városában nemrég olyan törvényszéki jelenet játszódott le, amelynél drasztikusabb bizonyára a czivilizált világ egyik államában sem történt még. Frank Overfield, egy brutális természetü, jól megtermett ember volt a vádlott, aki ellen a felesége emelt vádat, mivel állitólag tettleg bántalmazta őt. A nevezetes tárgyalás a következőképen történt meg.

— Ön már tizenkettedszer áll előttem, — szólt a biró, squire Donohne, a vádlotthoz, azzal vádolva, hogy a feleségét megverte.

— Téved, barátom — felelt a vádlott — tizenötödször és remélem, nem utoljára.

— Ugy? Nos hát, ez többé nem fog előfordulni, erről kezeskedem! Hogy a börtönbe csukassam, ahol jól meghizna, ennek nem volna értelme. Más módszert fogok önnel szemben alkalmazni. Hány éves?

— Harminczuyolcz.

— Well: én tiz évvel idősebb vagyok, de azért elég erősnek érzem magam, hogy alaposan elverjem. Vesse le a kabátját.

A squire odadobta a kabátját egy székre, aztán leszállott a birói emelvényről, s a vádlottat egy csapással a földre teritette. Azonban amaz sem volt rest, fölugrott és a birót hatalmasan arczul csapta. A birró erre dühében a falhoz vágta a vádlottat, keresztül dobta néhány széken és végül a közönség korlátja előtt ujból a földhöz csapta. A közönség majd megszakadt nevettében a mulatságos jelenet láttára. A biró ekkor észrevette, hogy a vádlott a kijárat felé kacsingat. Rögtön két rendőrt állitott az ajtóhoz, a közönségre pedig rárivallt:

— Csendet kérek! Aki a tárgyalás nyugodt menetét zavarja, az ugy jár, mint a vádlott.

Eközben a vádlottat egy sarokba szoritotta, ahol kettőjök közt remek box-párbaj felődött ki. Persze most is a biró bizonyult erősebbnek, s a vádlott félig összetörve végre is kegyelemre megadta magát. A biró is már kimerült, igy tehát hajlandó volt hinni a vádlott esküjének őszinteségében, hogy tudniillik feleségét soha többé meg nem veri, és szabadon bocsátotta.

Hasonló panasz miatt még egy vádlott jelent meg a biró előtt. A szerencsétlennek végig kellett néznie az előbbi jelenetet. Vézna, sovány emberke volt, aki attól való félelmében, hogy maga is hasonlóképen jár, sápadozott és reszketett, mint a nyárfa levél. A biró maga is megszánta.

— No, Davidson, — igy szólt hozzá, — egy kissé ki vagyok merülve, és igy ép bőrrel menekülhet. Remélem azonban, hogy a látottakból okult, és többé nem kerül elém. Különben még rosszabbul jár, mint Overfield barátunk. Most elmehet. A tárgyalást bezárom. A közönség megtapsolta a radikális eszközökkel dolgozó birót.

SZERELEM NÉLKÜL.

Franczia regény. (30)

Irta: PIERRE DAX.

„Ne csapjon nagy zajt, ne kerestessen engem, mert sohasem fog megtalálni. A szivem vérzik; hagyjon békén távoznom: az ön látása büntetés nekem.

„Ne sajnáljon engem és mindenekfelett ne mocskolja be emlékemet hamis könyeivel; az ön könyei csak sértők lehetnek rám nézve.

„Az ön jövője egészen világos; legyen az annyira derült s vidám, amily keserves rám nézve ez az óra . . .

„Fusson Maud Mirksonhoz és aztán, ha ott megtalálta azokat az élvezeteket, mik önt az árulásra vitték, ne elégedjék meg a rabszolga szerepével, hanem legyen férje annak a nőnek.

„Az én emlékem ne feszélyezze önt. Az én árnyékom sohase merüljön fel önök között. A halottak nem térnek vissza . . .

„Érti-e már most, hogy mit kellett elszenvednem? Utolsó soraimmal kellett volna talán kezdeni e levelet. Bocsásson meg, hogy nem igy tettem: mert talán nem olvasta volna végig e sorokat. Ezt akartam elkerülni.

„Egész valóságában akartam feltárni ön előtt a lelkemet, hogy világosan olvasson benne, aminthogy én is világosan olvasok az önében, melyet annyira elpalástolt előttem!...

„Garricourt Lucienne.

Anélkül, hogy ujra elolvasta volna e sorokat, boritékba tette levelét s fekete pecsétet tett rá.

Amit ezután tenni készült, az felülmulta erejét.

A kétségbeesés daczolt a világ itéletével és a megbánásból, mely lelke mélyén rejtőzött nem maradt egyéb mint a szerelem fájdalmas gyönyöre.

Reszketve vett elő egy másik papirlapot.

De mielőtt a másik levélhez fogott volna, egy pillanatig ugy érezte, hogy egy mélység előtt áll, mely elnyeléssel fenyegeti.

Ebben az órában, mikor hősis elhatározása ébredt, valami megmagyarázhatatlan buskomorság vett erőt rajta.

Szemei könyekkel teltek meg, és gondolatai szive minden gyengédségét, a parazsat lángra lobbantották.

Képzeletében a Steibel szenvedő tekintete szegeződött reá, átjárta a lelkét és felidézte a történteket, a mult minden keservét.

És a keserves gondolatok közepette dombborodott ki a lelkében az ő életének tragédiája: szerelem nélkül való házassága! . . .

Megtörölte könyeit és irt:

„Barátom!

Fájdalom mindjárt azzal kell bevezetnem e sorokat, hogy ne fáradjon a Lamoureyre-palotába, mert engem nem fog itt találni. . . Bocsásson meg — térdenállva kérem — és ne vádoljon hütlenséggel, amiért eltávozom igen messzire. E válás szükséges és elkerülhetetlen szegény barátom . . . Mivel nekünk nincs jogunk szeretni egymást, — pedig szeretem önt és ön viszonozza ezt — hát nem tehetünk egyebet, minthogy menekülünk egymás elől. A szivnek nem lehet parancsolni.

„Ön megérti, hogy mennyit szenvedek, amikor az ön szivét kell megsebeznem; ön ezt annál jobban érti meg, semmint pirulnom kell e vallomás miatt: szeretem önt és sohasem is szerettem mást.

„Miért ismertem meg önt akkor, mikor már késön volt? . . .

„Miért szólt csak egy szót, egyetlen szót esküvőm reggelén? . . .

„A nevelésem és gondolkodásom hinni és szeretni tanitottak és amit a házasságtól vártam az nem két teremtmény együttélése, hanem két lélek egyesülése volt . . .

„Semmit sem titkolni és mindent elmondani és a szemekkel is beszélni, amikor hallgatnak az ajkak: ez volt az én álmom: halva született álom! . . . Borzasztóan bünhődöm . . Önnek olyan boldog lettem volna!

„Kérem, ne itéljen el ezekért a szavakért, mik a gyötrelem óráiban kerülnek elő a lelkem mélyéből, ahol a szerelem és becsület vivnak haláltusát.

„Borzadok a puszta gondolattól, hogy még tovább is megmaradjak egy födél alatt azzal az emberrel, akit gyülölök és fellázadt minden csep vérem, ha meggondolom, hogy szerelmünket ez ember közönyének kell feláldoznom . . .

„Folytassak egy életet tele hazugsággal? Nem . . . ezt ön sem akarhatja!

„Ön is be fogja látni, hogy nekünk nem szabad többet találkoznunk, mert sziveink eltévelyednének az érzelmek amaz örvényében, melyből nincs menekvés.

„Pedig én még az övé vagyok, Albert, mindennek daczára még az övé vagyok.

„Gondolt-e arra? Oh mily rettenetes ez! . . .

„Annyira szeretem önt, Albert, s mily boldog volnék, ha távol mindenektől csak e szerelemben élhetnék, csak ebben fejezhetném be szegény életemet! . . .

„Ha nem volna az ön emlékezete, mely vigasztal és támogat, sohasem bocsáthatnám meg magamnak e sorokat, mikkel fájdalmat okozok önnek.

„Szenvedést okozni egy lénynek, kit szeretünk és kit minden boldogsággal szeretnénk elhalmozni: ez olyan gyötrelem, mihez nincsen fogható.

„Az a gondolat, hogy én a kétségbeesés törét döföm az ön szivébe, megbontja az eszemet és megfoszt erőimtől . . .

„Az ön lelke rokon az enyémmel és én olvasok benne . . . Ön fellázad, ön vádol engem, ön okokat keres . . . és talál . . .

„Nos az én okaim azok és én félek tőlük . . . Oh! gondoljon arra a lelkiismeretfurdalással teli életre, melyet egymással kellene eltöltenünk! Hallgassa meg a lelkiismeretét és mondja meg, vajjon szeretni tudna-e egy becstelen nőt?

„Mondja meg, vajjon hat hónap mulva, egy év mulva, két év mulva, amikor a törvény Lamoureyre urtól elválasztott volna, nem tünnék el imádata, szerelme a nő iránt, aki már az öné volt . . . Oh! Kiméljen meg e borzasztó szótól!

„Szerelmem sokkal nagyobb, semhogy ne lázadnék fel a gondolatra, hogy elhalmozom önt ama gyengédségekkel, mik a sárból fakádnak . . .

„Szeretni önt és álarczot viselni: erre nem vagyok képes. Azt kellene hinnem, hogy csalfaságom önmagam ellen fordul egy napon. Nincsen szerelem tisztelet nélkül. Nincs férfi, ki becstelen nőt venne feleségül.

„Engedje meg hát, hogy legaláb irhassak önnek, nem fárasztom soká . . . Oh! ön megérdemli azt, hogy egy ifju, ártatlan kedély boldog napsugarának élvezze melegét, hogy lássa fejledezni az ifju, érintetlen virágszálat s gyönyörüségét találja benne.

(Folytatása következik.)

o Elsőrangu hazai gyártmány. o

Gőzcséplők

Pontos czim:

Első Magyar

Gazdasági Gépgyár

részvény-társulat

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerü felvilágositással díjmentesen szolgálunk.

Vetőgépek. Borgprések. Ekék. Szecskavágók! Morzsolók.

SZINHÁZAK.

Budapest, 1898. vasárnap, deczember 25-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

III. általános normanapi bérletszünet.

A Nemzeti szinház nyugdijintézet javára:

Az ember tragédiája.

Drámai költemény irta Madách Imre. Szinre alkalmazta Paulay. Zenéjét szerzette Erkel Gyula.

Személyek:

Az Ur	* * *
Rafael	Nagy Ibolya
Gábor	Cs. Alszegi
Mihály	Paulayné
Lucifer	Gyenes
Ádám	Pálfi
Éva	P. Márkus E.
A föld szelleme	Bakó

Kezdete 7 órakor

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Rendkivüli bérletszünetben 6. sz.

A „Magy. Kir. Opera munkásosztály-segélyző alapja" javára,

Zilahiné-Singhofer assz. vendégfelléptével:

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzette Bizet. Szövegét Merimée Prosper beszélye után irták Meilhac és Halévy L., forditotta Ábrányi Emil.

Személyek:

Don José, tizedes	Larizza
Escamillo	Takács
Dancaire	Várady
Remendado	Dalnoki
Zuniga, hadnagy	Kornai
Morales	Mihályi
Lilas Pastia	Gonda
Carmen	Ábrányiné
Micaela	Singhofer
Frasquita	Berts
Mercedes	Payer M.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Délután fél 3 órakor bérleten kivül, mérsékelt helyárakkal

Az unatkozó király.

Spanyol operette 3 felv. előjátékkal. Irták Miguel Ramos Carrion és Vital Aza. Forditották Szalai E. és Hevesi S. Zenéjét szerzette Chapi.

Személyek:

A király	F. Hegyi A.
A hadügyminiszter	Németh
A tengernagy	Solymosi
A pénzügyminiszter	Ujvári
A belügyminiszter	Tollagi
Egy kapitány	Kassai
Egy tiszt	Kenedich
Juan, tanyásgazda	Horváth V.
Mária, a felesége	M. Csatai
A falu birája	Kiss M.
Rósa rokona	Z. Bárdy G.
Jeremiás rokona	Vidor
A német követ	Várnai
Az angol követ	Lubinszky

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

Blaha Lujza asszony mint vendég

A falu roszsza.

100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti népszinmű dalokkal 3 felvonásban. Irta: Tóth Ede. Zenéjét összeállitotta Erkel Gy.

Személyek:

Feledi Gáspár	Horváth V.
Lajos	Szirmai
Boriska	Gazsi M.
Bátki Tercsi	P. Lukács J.
Göndör S.	Kiss M.
Finum Rózsi	Blaha L.
Kónya kántortanitó	Ujvári
Gonosz Pista	Szabó
Gonoszné	Siposné
Cserebogár Jóska	Gondos
Czene czigány	Tollagi
Ádás	Várnay

VÁRSZINHÁZ.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

Délután 3 órakor leszállitott helyárakkal

Mozgó fényképek.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Blumenthal Oszkár és Kadelburg Gusztáv. Magyarositotta: Heltai Jenő.

Személyek:

Kapor Kálmán	Tapolczai
Mariska	Vasványi
Göncz Bálint	Balassa
Róza	Rostagni
Kázár Vilma	Kalmár P.
Kaján Tóbiás	Gál
Menszky Boris	Góth
Ladányi Alajos	Szerémy
Gombos	Szőke
Julis	Munkácsy M.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

852. szám. 852. szám

Aeneas papa.

Bohózat 3 felv., 4 képben. Irta Arthur W. Pinero. Angolból forditotta Mihály József.

Személyek:

Aeneas Posket	Hegedüs
Agatha, felesége	Lánczy I.
Cis Farringdon	Góth
Carlotte Verrinder	Delli E.
Lukyn, ezredes	Gál
Horace, kapitány	Tapolczai
Beatie Tomlinson	Vasványi I.
Bullamy	Gyöngyi
Achille Blodin	Győző
Izidor, pinczér	Bárdi
Wormington	Balassa
Messiter	Szerémy

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután fél 3 órakor leszállitott helyárakkal:

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E. Zenéjét szerzette Sidney J.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piperlin.)

Operette 3 felvonásban. Irták H. Raymond és P. Burani. Zenéjét szerzette Hervé. Ford. Rákosi Viktor és Makai Emil.

Személyek:

Piperlin	Baross
Merlingard	Szilágyi
Bardinel, festő	Ráthonyi
Vetiver	Halasi
Roussignac	Rózsahegyi
Leó, festőnövendék	Odry Z.
Colombe	Ledovszky

KISFALUDY SZINHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Goldstein Számi.

Eredeti énekes bohózat 3 felv. Irta Kövessy Albert.

Este fél 8 órakor, felemelt helyárakkal:

Az ember tragédiája.

Drámai költemény. Irta Madách Imre. Szinre alkalmazta Paulay Ede.

Szinházi müsorok a 40. oldalon.

Kávéház-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, hogy a **József-körut 70. sz. alatti**

Jókai-kávéházat

átvettem és azt ujonan fényesen berendezve, megnyitottam.

Ma és mindennap **DANI NÁCZI** hirneves zenekara hangversenyez.

Számos látogatásért esedez

Wohlmut Adolf.

A Háztartás

a magyar gazdasszonyok nélkülözhetetlen közlönye, mely 90-nél több rovatában mindent felölel, mi a jó háziasszonyt érdekli. Előfizetési ára ¼ évre 1 frt 50 kr. ½ évre 3 frt, 1 évre 6 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Bakács-tér 7. III. emelet.

*

A kis Világ

Kürthy Emil gyermeklapja, már a *kilenczedik* évfolyamba lép, s a legolcsóbb és legkedvesebb gyermek-ujság. Előfizetési ára ¼ évre 75 kr., ½ évre 1 frt 50 kr. 1 évre 3 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Bakács-tér 7. III. emelet.

Huzás már 1899. január 4-én.

ÁRA CSAK 1 korona.

Megrendeléseket az ujságirók-sorsjegyekre pontosan eszközöl:

Bánó Gyula a m. kir. osztálysorsjáték főelárusitója

Budapest, VII., Erzsébet-körut 14.

Minden sorsjegy 6 huzásra érvényes.

Főnyeremény 100,000 korona.

TÉLI KIÁLLITÁS

az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városligeti Műcsarnokában

1898. deczember 1-től 1899. január 15-ig.

Nyitva reggel 9-től délután 4-ig.

Csütörtökön este 6—11-ig villamvilágitás mellett sétahangverseny

Buffet.

Belépti dij egy korona.

Vasárnap d. u. 5 órától 8 óráig villamos világitásnál a rendes belépő-dij mellett.

Képes tárgymutató ára 30 kr.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrássy-ut 1.

Értesités!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására adni, hogy mai napon nyitom meg

müvészileg berendezett téli-kertemet.

Szives látogatásért esedez

Gfelner József,

(Baross-kávéház)

József-körut 45. sz.

Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság.

Alaptőke: 4,800.000 korona. Telefon: 61—50.

„Góliát-Maláta-sör."

Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az enemü külföldi árukat kiszoritsa.

Kellemes zamatja miatt kedvelt **üditő ital** és **gyógyhatásánál fogva** a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják: különösen **dr. Korányi Frigyes** és **dr. Kétli Károly** egyetemi tanár urak tanusitják, hogy ezen sör sikeresen használhatónak bizonyult. Idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta-sörünk valóságos gyógyszer.

Árak vidékre:

Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasuti állomásra szállitva utánvétellel.

Hónapokig eltartható. A ládákért és palaczkokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszaadásakor — visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kertész-u. 40. és vidéki raktárosaink. **Budapesten kapható minden nagyobb füszerkereskedésben és poharankint a Quisisana buffetben Váczi-körut 12.**

Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság.

Finom női fehérnemüeket és menyasszonyi kelengyéket jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 11.

Uj! Kávé! Uj!

A legujabb találmány!

Tisztelt háziasszony!

Sok évi kisérletezés után rájöttem a kávépörkölés olyan kiváló módjára, mely lehetővé **teszi, hogy a kávé pörkölés után is megtartsa finom zamatját és erejét,** ami közönséges pörkölésnél ki van zárva, **lehetővé teszi,** hogy a **kávé ugy konzerválódik,** hogy még hat hónap **mulva sem veszti el zamatját és erejét.**

Pörkölök a **legolcsóbb**-tól a legdrágább fajtáig, ugy **kereskedők, mint kávésok** és **magánosok** részére.

Az én pörkölési módom jóságát számtalan köszönőlevél igazolja. Aki egyszer nálam vett pörkölt kávét, **az nem pörköl többé otthon, ahol sokasem sikerülhet a pörkölés.**

Az árak bérmentve és elvámolva:

1 kiló vegyes (Mocca, Java, Cuba) 2 frt 50 kr.
1 kiló vegyes (Cuba és Ceylon) . 2 frt 50 kr.
1 kiló elsőrendü . . . . 2 frt — kr.
1 kiló másodrendü . . . . 1 frt 60 kr.

Kivánatra bármily fajt is pörkölök.

Teljes tisztelettel

Jánossy M. O.

füszerkereskedése és kávépörköldéje

Budapest, IX. ker., Liliom-utcza 32. sz.

Aki jó kávét akar inni, csak Jánossynál rendel pörkölt kávét.

Csomagolás vidékre bérmentes.

Jánossy-féle pörkölt kávé legjobb a világon.

A legjobb zongorák

Steinway és Sons

BLÜTHNER GYULA

kir. udv. planógyárosok egyedüli képviselősége

KOHN ALBERT-nál BUDAPEST. IV., Kigyó utcza 6.

Ezenkivül igen dus választékban kaphatók uj és átjátszott zongorák és harmoniumok.

Legolcsóbb kölcsöndijak.

Miért

legtanácsosabb férfi-, női- és gyermek-czipőket **HÖLZEL és HACKER** elsőrangu czipőraktárában Budapest, VII., Erzsébet-körut 58. (Royal szállodával szemben) vásárolni?

Mert

ott nemcsak kitünő, szolid és olcsó árukat, hanem minden 5 forinton felüli vevő **ingyen** kap egy 2000 koronáról **szóló biztositási kötvényt** a „Nemzetközi Biztositó Társaságtól", mely haláleset, baleset, munkaképtelenség és rokkantság esetére is érvényes. **E páratlan kedvezmény a HÖLZEL és HACKER-czég kizárólagos joga, ugy, hogy más czipőraktár e kedvezményt nem nyujthatja.**

SZINHÁZAK.

Budapest, 1898. hétfő, deczember 26-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

—

Általános bérletszünetben:

Délután fél 3 órakor leszállított helyárakkal:

Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta: Berczik A.

Személyek:

Kisfaludy Sándor	Mihályfi
Kisfaludy Károly	Dezső
Özvegy Bironé	Rákosi
Szegedy Róza	Cs. Alszegi
Bay Annuska	Ligeti J.
Rosty Antal	Vizvári
Bezerédy Kálmán	Császár
Jolán neje	Csillag T.
Takács József	Horváth
Skublics Imre	Náday B.
Fehér György, pap	Bakó
Szalóky Péter	Zilahi
Horváth János	Egressy
Gaál József	Faludi
Nagy Pál	Latabár
Nagy Pálné	Vizváriné
Janka, leányuk	Dóri M.
Bogyai Lászlóné	Györgyné
Stanczi, leánya	Vásárhely
Ágh Ferencz	Gabányi

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

Évi bérlet 228. Havi bérlet 22.

Fekete vér.

Dráma 5 felvonásban. Irta Jókai Mór.

Személyek:

Anna grófnő	Lendvayné
Bárdy Zoltán gróf	Pálffy
Lenke Simon báró	Császár
Corinna, művésznő	P. Márkus
Barkó Pali	Mihályfi
Czitera, felesége	K. Hegyesi
Pali	Ujj S.
Peti	Ujj J.
Manga	Boér H.
Lebegut Ottokár	Vizvári
Fruzina, neje	Györgyné
Mikulaj Márton	Latabár
Vasdunyei	Szigeti I.
Ágnes, a felesége	Lányiné
Kürtássy, ujságiró	Faludy
Ingovánkyi Árpád	Náday B.
Jean, komornyik	Narczisz

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

—

Bérletszünet 27. szám.

She.

Fantasztikus ballet két részben, 11 képben. Keméndy Jenőtől és Bear Józseftől. Zenéjét Mader Raoul szerzette.

Személyek:

Kalykrates	Cerhone
Amenartas	Zuzzaniils
Isis, istennő	Németh
Kalykrates	Carbone
Amenartas	Zuzzaniils
Isis, istennő	Németh
Főpap	Fekete
Men-Kau-Ra	Gáborhelyi
Ayesha	Gasmer
1. Libella	Barbieri

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

—

Délután 3 órakor leszállított helyárakkal:

Coulisset ur!

Bohózat 3 felv. Irták: Ernest Blum és Raoul Toché. Forditotta Mihály József.

Személyek:

Coulisset	Hegedüs
St. Castel tábornok	Mátrai
Gaston de Brianne	Fenyvesi
Rosine	Lánczy
Lucien	Góth
Louise	Kálmár P.
D'Esparvillené	L. Rosingai
Alfredné	Nikó L.
Annette	Monkácsi
Baptiste	Szőke
Benoit	Kassai
Első játékos	Décsi
Második játékos	Kámássy

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

Családi örömök.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Maurice Hennequin. Forditotta: Góth Sándor.

Személyek:

Thibaudière	Hegedüs
Thibaudière-né	Nikó L.
Annete	Vanzánvi
De Terillac Adrien	Góth
De Terillac báró	Gál
De Cericourt gróf	Szerémy
Angela	Hettyei A.
Theodule	Gyöngyi

NÉPSZINHÁZ.

—

Délután fél 3 órakor bérleten kivül, mérsékelt helyárakkal:

Blaha Lujza asszony mint vendég

Az édes.

Népszinmű 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette ifj. Bokor József.

Személyek:

Özvegy Pörgéné	Blaha Lujza
Sárika, leánya	Blaha S.
Bezzeg Dani	Szabó A.
Galamb Ferkó	Vidor
Bu:thy Benő	Tollagi
Mándrucz Ármin	Solymosi
Fürge Péter	Lubinszky
Kóuler Pista	Ujvári
Jutka	S. Harmath
Örzse	Vidorné

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal adatik

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képben. Szövegét irta Antony Mars és Maurice Hennequin. Forditotta Heltai Jenő. Zenéjét szerzette Victor Roger.

Személyek:

Ill. Ernő	Németh
Chatellerault	Szirmai
Beaugency herczeg	Solymosi
Pontbichet	Lubinszky
Trenitz gróf	Kovács
Celestin, karmester	Tollagi
Öreg berlő	Ujvári
Jol vet	Várnai
Pontgibaud	Horváth
A polgármester	Horváth
Chatellerault Edith	Küry Klára
Sarah Poulson	Gazsi M.
Thea, tánczosnő	Z. Bárdi
Marechalné	M. Csatai

MAGYAR SZINHÁZ.

—

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárak mellett:

Aranylakodalom.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolcz képben, dalokkal és tánczczal: Irták: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Kollay Jenő	Molnár L.
Katalin	Szarvassy
Ilonka	Aranyossy
Vidats János	Kemény
Emerenczia	Sz. Szilassy
Bem tábornok	Láposi
Petőfi, százados	Gabányi
Mikulák Janó	Rózsahegyi
Krauss bácsi	Halasi
Táncsics	Kovács
A kormányzó	Füredi R.
Kuruzs feltaláló	Kardos
Pista, vőlegény	Odry
Boriska	Szalay
Nikolajevics Iván	Göröh K.
Szergejevics	Odry Z.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piperlin.)

Operette 3 felvonásban. Irták H. Raymond és P. Burani. Zenéjét szerzette Hervé. Ford. Rákosi Viktor és Makai Emil.

Személyek:

Piperlin	Baross
Merlinguet	Szilágyi
Bandinel, festő	Ráthonyi
Vetiver	Halasi
Roussignac	Rózsahegyi
Leó, festőnövendék	Odry Z.
Colombe	Ledovsky

VÁRSZINHÁZ.

—

Zárva.

—

Szinházi műsorok a 40. oldalon.

MUSZAKI IRODA. Engelsmann Rezső Magánmérnök BUDAPEST. Muzeum-körut 15. Elfogad MŰSZAKI MUNKÁK kivitelét TALÁLMÁNYOK SZABADALMAK Műszaki KIDOLGOZÁSA és értékesitése

Minden nyeremény kivánatra 20% levonása mellett készpénzben visszavásároltatik.

FŐNYEREMÉNY

Huzás már 1899. január 4-én.

100.000 korona.

Az ujságirók sorsjegyei 6 huzáson játszanak és ára egy sorsjegynek CSAK EGY KORONA.

Megrendeléseket pontosan eszközöl:

DIRNFELD TESTVÉREK bank- és váltóüzlete

Budapest, V., Fürdő-utcza.

Illusztrált levelező-lapok

bármilyen egy vagy több fénykép után

100 drb. . . . . 3 frttól
1000 drb. . . . . 10 frttól } **feljebb.**

Uj felvételért külön 1—2 frt számittatik.

Alkalmas karácsonyi ajándéknak, vagy ujévi üdvözletnek.

KURZWEIL FRIGYES

fényképész

V. ker., Dorottya-utcza 11. sz.

Ünnepi ajándéknak kiválóan alkalmas.

BOSWORTH

Salon-Album zongorához két kézre (nem nehéz)

Ára 90 kr. netto.

Igen elegáns, eredeti kiállitás.

Tartalom: ALETTER W., Liebessehnsucht. CZIBULKA ALF., La Coquette. EULENBERG, S'il vous plait. GAENSCHALS C., Maiglöckchen. CODARD CH. Dedelinette. KEINS C., Eine Mondnacht am See.

Meyer-Helmund-Album zongorához két kézre (meglehetősen könnyü)

Ára 90 kr. netto.

Igen elegáns, eredeti kiállitás.

Tartalom: Danse hongroise. — Souvenir d' Isola Bella Menuet. — Petite Valse melancolique. — Romance sans parolesi Mazurka IV. — Petite Serenade.

Albumblätter tiz könnyü zongora darab két kézre

Weinwurm Rezsőtől.

Ára 90 kr. netto

Elegáns, divatos kiállitás.

Tartalom: Zigeunertanz. — An Sylvia. — Sehnsucht. — Am Ziele. — Walzer. — Der arme Knabe. — Lust und Freude. — Im Frühling — Fröhlichkeit. — Wandern.

Für's Haus könnyü táncz-album cziterásoknak.

Ára 60 kr. netto.

Csinos kétszinü czimlap.

Tartalom: *Wanjek A.*, Zwei Lieder ohne Worte: a) Der Hirtenknabe, b) Das Täubchen. *Weissenberg E.*, Die Waldrose. Melodie. *Montberin*, Alpenleben. Lied ohne Worte. *Wagner F.* Maiblü hen, Walzer-Rondo. *Wanjek A.*, Diana, Walzer-Rondo, *Weissenberg E.*, Aus unseren Bergen, Schottisch, *Ramsl F.*, Die Trötzige, Polka-Mazurka. *Rezek F.*, Linzer Gemüth, Ländler. *Sturm*, Banditen-Marsch.

Szép ajándékot képez egy előfizetési-jegy a kedvelt Kratochwill-féle zenemű-kölcsön intézethez. Egész évre 10 frt., félévre 6 frt.

V. KRATOCHWILL, WIEN,

I., Wollzeile 1. és XVIII., Weinhauserstrasse 8.

Dus raktár ajándékozásra alkalmas bekötött zeneművekből.

Uj évre!

GÉCZY FERENCZ

Budapest, IV., Városház-tér 2.

Ajánl friss lövetü ***fáczánokat, foglyokat, őz-czombokat és gerinczet,*** pörkölt ***vadsertést*** kimérve, idei hizott ***pulykák, kappanok*** és ***egyéb ünnepélyekre szükséges czikkeket.*** Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Veszek uradalmi hajtóvadászaton elejtett mindennemü

VADAKAT

(hizott baromfit és friss tojást.)

Katona-ügyekben

legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és elintéz

reklamácziókat,

megszerez ***útleveleket, időelőtti nősülésre engedélyeket,*** eljár a ***tiszt urak*** és ***önkéntesek összes személyes ügyeiben, konvertál és beszerez a tiszt urak részére házassági óvadékokat*** stb. a ***Dominko János*** v. csász. és kir. százados tulajdonát képező

Katonaügyi iroda

Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

RITKA OCCASIO

kinálkozik a **butorvásárló** közönségnek

karácsonyi ajándékok,

menyasszonyi kelengyék, valamint a **lakberendezés kiegészitésére** szükséges **egyes butordarabok** beszerzésére az országszerte ismert

SÁRKÁNY és SCHÜTZ

kárpitos- és diszitő-czégnél

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12. szám.

(a New-York kávéházzal szemben)

hol a tavaszi idényre való tekintettel a raktárhelyiségek nagy változtatásokon fognak keresztülmenni.

COGNAC

Tricoche & Co.

Alapittatott 1820-ban.

Francziaország legelőkelőbb köreiben használt gyártmányát ajánlja eredeti palaczkokban

Kintzly Gyula

füszer- és csemege üzlete

Fürdő-utcza 4. Fürdő-utcza 4.

Telefon szám 76.

Belégzési kurák

orr-, gége-, torok- és mellbetegeknek, gleichenbergi minta szerint berendezett

belégzési intézet József-körut 10.

Dr. Ziffer gleichenbergi fürdőorvos szakszerű vezetése mellett. Felvétel 10—12 és 3—4-ig. A felvett betegek a kurát a nap bármely szakában használhatják.

Cselédek biztositását betegség esetére csak **1 frt 50 kr.**

évi díjért — bármely naptól kezdődőleg —

elvállalja minden mellékdij nélkül a ***„ZION“*** jótékonysági **egylet, VII. kerület, Erzsébet-körut 26. szám.**

Telefon: „Zion“-egylet.

SZABADALMAK

gyors és lelkiismeretes kieszközlését végzi a

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat

Budapesten, VII. ker., Erzsébet-körut 17. sz.

Találmányok financzirozása és értékesitése. Védjegyek belajstromozása. Felvilágositás díjtalan. **Megkereséseknél tessék e lapra hivatkozni**

Szinházi müsorok.

	Nemzeti Szinház	M. kir. Operaház	Vigszinház	Népszinház	Magyar Szinház	Uj Szinház
Kedd	John Gabriel Borkmann	Hamlet	Spettri	Az unatkozó király	A gésák	—
Szerda	A sevillai borbély	Bajazzók	Amleto	Diákkisasszonyok	B. A. L. E. K.	—
Csütörtök	A nők barátja	A bibliás ember	I disonesti Don Pietro Caruso	Diákkisasszonyok	A bolond	Stuart Maria
Péntek	Rosenkranz és Güldenstern	Don Juan	Padrone delle ferriere	Diákkisasszonyok	A bolond	—
Szombat	A· apósok	Babatündér	A tekenősbéka	Diákkisasszonyok	A bolond	—
Vasárnap d. u.	—	—	—	Gyimesi vadvirág	Arany-lakodalom	—
Este	Himfy dalai	Hunyadi László	—	Bibliás asszony	B. A. L. E. K.	—

Huzás 1899. január 4.

Fönyeremény 100.000 korona

Ára 1 korona

Megrendeléseket ujságiró-sorsjegyekre pontosan eszközöl:

Boskovits Vilmos és Társa bank- és váltóüzlete

Budapest, V. ker., Bécsi-uteza 9. szám.

SORSJEGYTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE!

A világ összes sorsjegyeiről szóló évkönyv már megjelent.

Sorsjegyek, melyek bármely okból — **évek óta nem nézettek is** meg, ezen könyvben előfordulnak — **és általam ingyen és díjtalanul** nézetnek meg. A válaszra 5 kros levéljegyet tessék mellékelni.

BEIFELD JÓZSEF bankháza Budapest, Károly-körut 1. sz.

Alapittatott 1874-ben.

Villamos lábbelik

Szabadalmazva az összes kulturállamokban.

Szenvedő emberekre gyógyhatásu, egészségeseknek óvszer a meghüléses ellen.

feltaláló és szétküldő:

Kellermann B.

villamtechnikus

KECSKEMÉTEN,

Fürj-utcza 84. sz.

1 pár villamostok áral frt 3 pár megrendelésénéportómentesség.

Czipészek és kereskedők kedvezményben részesülnek.

Egészségi szempontból nélkülözhetetlen.

Nincs többé por!!!

A Dustless Floor Dressing Co. New-York magyarországi vezérképviselősége elvállalja **irodák, üzleti és raktári** helyiségek, **kávéházak, vendéglők,** továbbá **iskolák, kórházak, intézetek,** minden néven nevezendő **nyilvános helyiségek**

pormentesitését

jótállással az egyedül valódi amerikai **Dustless** porölővel.

Ismertető ingyen és bérmentve.

1 liter (10 □-méterre elégséges) Dustless valódi amerikai ára 1 frt 50 kr.
1 beeresztő szerszám . . . . — „ 65 „
1 seprü (e czélra külön) . . . . 1 „ 20 „

Szétküldés vidékre az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett eszközöltetnek, **kizárólag a**

Hygiela pormentesitő vállalatnál

DITRICHSTEIN és TÁRSA

BUDAPEST, VI., Váczi-körut 5. sz.

Képviselők és elárusitók kerestetnek.

Telefon! **Óvakodjunk utánzatoktól.** *Telefon!*

Nincs többé por!!!

A levegő tisztitója.

Csakis ezt kérje:

„Cognac” (Három csillag)

Louis de Salignac & Co.

gyártmánya

Cognacban.

Városi gyógyszertár

a „Fekete sashoz“

TEMESVÁR, belváros, Szt.-György-tér.

A hires csuz- és köszvény-aether

a legkitünőbb szer csuz, köszvény és mindenféle más reumatikus baj ellen, mint szaggatás, idegfájdalom, zsibbás, izületi ... fájás stb. Hatása biztos és gyors, legtöbbször 1—2-szeri bedörzsölés után. Ezt számtalan köszönet-levél bizonyitja.

1 üveg ára 1 frt. Próbaüveg 50 kr.

Antirheumaticon.

A köszvény-aether hatásának támogatására szolgál. Naponta este 2—3 por vétetik be vizben oldva, egy órai időközben és az aether hatásával egyetemben rögtöni javulás mutatkozik. Két-három napi használat után a baj tökéletes gyógyulása következik be.

1doboz 90 kr., 1/2 doboz 50 kr.

A „Rejtelmes Világ“

a modern spiritizmus eme kiváló organuma gazdát cserélt. Legujabb száma, mely *két éven* gazdag s változatos tartalmával magasan kiemelkedik a hasonló termékek közül, már Müller A. budapesti könyvkereskedő kiadásában jelent meg. Az uj kiadó sem fáradságot, sem költséget nem kimél, hogy a lap, mely ezentul ismét *hetenkint* fog megjelenni, már külső csinja révén is imponáljon.

A szellemi vezetés kitünő kezekben van s a lap hasábjain a *spiritista-gárda legkiválóbb s legtekintélyesebb irói foglalkoztatják.*

Az előnyös változás egészen uj korszakot teremtett a lap életében, a mit bizonyára örömmel vesznek tudomásul nemcsak a spiritizmus hivei, hanem általában a miszticzizmus iránt érdeklődők is.

Mutatványszámot bárkinek ingyen és bérmentve küld a

„Rejtelmes Világ“

kiadóhivatala

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 12. sz.

Gróf Andrássy Géza

parnói uradalmából

Tussa-Ujfalu, u. p. Parnó, Zemplénm.

legfinomabb pergetett virágméz

(valódiságáért kezesség vállaltatik)

5 kgos dobozokban bérmentve 3 forint 30 kr.

Veterin-diätikus-szer lovak és szarvasmarhák, juhok számára 45 év óta használatban legtöbb istállóban, étvágytalanság, rossz emésztés eseteinél, a tej szaporitását és javitását, valamint a tehén tejleadó képességét előmozditja. Ára egy egész dobozkának 70 kr., egy fél doboznak 35 kr. Valódi minőségben csakis a fenti védjegygyel kapható minden gyógyszertárban és drognistánál.

Főraktár:

Kwizda János Ferencznél,

cs. és kir. osztr., magy., román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállitó. 1885/II.

Kerületi gyógyszertáros Korneuburgban, Bécs mellett.

Valami a száj- és fogápolásról.

(Adalék a száj esztetikájához.)

Általában:

E tárgyról már sokat irtak. Sok tanult fej közölte mélyreható észrevételeit, melyek azonban mindig csak theoretikus értéküek voltak s a laikusnak nem használtak. Ezért igyekezni fogunk e tárgyat a lehető leggyakorlatibb módon megvilágitani.

A legfőbb czél mindig az, hogy **szájunkat, nyelvünket, fogainkat, torkunkat, tehát egész rágó-apparatusunkat** és **szájüregünket** tisztán tartsuk. Ezt chemiai és mechanikai uton érhetjük el: **chemiai uton** az antiseptikus szerekkel, melyek a szájüreg mikrobáit megölik, a száj erjedési productumait ártalmatlanná teszik s melyek száj- és öblitőviz formájában alkalmaztatnak. (A mikrobák tudvalevőleg a legkisebb szabad szemmel nem látható élősdiek, mik az emberi szervezetre nézve felette veszélyesek.) **Mechanikai uton** dörzsölés, simitás, polirozás utján fogporral, fogkefével, vászondarabbal stb.

A fogporokban is lehetnek antiseptikus alkatrészek és azok épen azért részben vegyileg, részben mechanikailag hatnak. Azonban, hogy az antiseptikus alkatrészek a száj minden, legrejtettebb részéhez is hozzáférjenek, szükséges azok cseppfolyós formáját használni. Ebből világosan látható, hogy a **száj és a fogak okszerü ápolása a fogpor és szájviz együttes használatát feltétlenül szükségessé teszi.** Helytelen tehát azok véleménye, akik azt hiszik, hogy ezen tisztitószerek csak egyike is elegendő. Egyiknek a másik nélkül való használata csak fél-tett.

A száj- és fogtisztitás módszere.

Valóban szép fogak igen ritkák; ez leginkább onnan van, hogy az emberek a fogak ápolására nem fektetnek nagy sulyt. Van sok igen müvelt és kultivált ember, akinek a fogtisztitó szerekről a legprimitivebb fogalmaik vannak s a száj tisztántartását felesleges dolognak tartják. Pedig az ápolatlan fogak igen kellemetlenül hatnak s azért a következő utasitás figyelmet érdemel:

Minden étkezés után piszkáljuk ki fogainkat gondosan egy kemény fából vagy szaruból való fogvájóval, de czélszerü az is, ha a fogak közötti hézagokat selyem, czérna vagy gummifonallal áthuzzuk. Ezután szánkat antiseptikus szájvizzel alaposan kiöblögetjük. Gargarizálás és a viznek a fogakon való keresztülpréselése a nagyobb ételmaradékokat eltávolitja és e desinfektió által megakadályozza a még visszamaradó részek rothadását.

Ugyanezen oknál fogva gyermekeknél nagyon fontos, hogy különösen édességek élvezete után, antiseptikus szájvizet használjanak, mert az erjedésbe átmenő czukormaradékok a fogaknak nagyon ártanak. A **dohányzás után** szintén ajánlatos a száj öblitése. Napjában egyszer, főleg reggel a száj és fogak alapos tisztitása feltétlenül szükséges. Miután szánkat öblités és gargarizálás által alaposan tisztitottuk, mártsunk egy nem tulságosan széles fogkefét (lehetőleg három sertéssorosat, mely a fogak hajlásához alkalmazkodik) a szájvizbe, aztán kevéssé a fogporba és tisztitsuk aztán fogainkat **függélyes irányban,** tehát nem szélességben, mint általában szokás. Természetesen a hátsó fogakat s figyelembe kell venni.

Kipróbált

száj- és fogtisztitó-szer.

Könnyen azt hihetnők, hogy már elég nagy számban vannak forgalomban a fogtisztitó szerek és hogy e czélra ujabb präparatumok készitése feleleges. Ha azonban közelebbről vizsgáljuk meg e szereket, meglátjuk, hogy e legtöbb ilyen szer — a rosszakról nem is szólva — igen ***egyoldalu,*** miáltal értéke igen kétes. Csodálatosképen az ismeretes fogtisztitószerek egy formában és pedig vagy ***folyékony,*** vagy ***szilárd*** alakban jönnek forgalomba, ami nagy hiba, mert csak mindkét formának egyidejü alkalmazása szolgáltat kedvező eredményt. A folyékony szereknek kémiai hatásának ***okvetlenül*** a szilárd szerek mechanikai hatásával kell párosulnia. ***Feltétlenül szükséges tehát mindkét formát egyidejüleg használni.***

A ***Czerny Antal J. czég Bécsben*** tehát elhatározta magát, egy ***szájvizet*** és egy ***fogport*** forgalomba hozni ***és ezeknek együttes alkalmazását ajánlani.*** A czég azon fáradott, hogy kiváló szakemberekkel egyesülve és száz meg száz recept összetetése után, hosszu évi kipróbálás mellett ujabb és ujabb kisérleteket téve, olyan szert hozzon forgalomba, mely minden eddig elő fordult szerek hibáitól mentes. Ezen präparatum, mely a legmesszebbre menő kivánalmaknak felel meg és ugyszólván ideálja a fogtisztitószernek, elnevezés alatt e névnek törvényes védelme mellett (Bécsi kereskedelmi kamara, 1895. november 14. 2115. 1.6306. szám) hozatott forgalomba és pedig mint ***szájviz*** (eszenczia) és mint ***fogpor*** dobozokban, A fenti kelet nem kezdetét, hanem végét jelzi egy hosszu évi kisérleti munkálkodásnak, amely a munka komolyságát igazolja. Csak miután ***minden irányban*** volt kipróbálva és a kivánalmaknak megfelelt, jöttek e szerek forgalomba.

OSAN

OSAN

összetétele és hatása.

OSAN egy a modern higinra elvei szerint előállitott fogtisztitó szer összes előnyeivel bir, a legjobb és legegészségesebb fog-antisepticum és felülmulja az összes létező szereket.

OSAN igen kellemes izü és szagu. Minthogy édeskés, szeretik a gyermekek és könnyen hozzászoknak, élvezetének tekintvén használatát.

OSAN daczára annak, hogy erős antiseptikus összetételü a ***fogak anyagára nézve teljesen*** ártalmatlan egészen ***neutralis,*** enyhe antisepticum, mely megöli a mikrobákat.

OSAN minden kelemetlen szagot eltávolit a szájból, megóvja a fogakat, megakasztja a fogrothadást, megvéd a fogfájástól.

OSAN frissitőleg, éltetőleg, erősitőleg hat a nyakhártyára és a foghusra, konzervál és tisztit. Reggel, este és lehetőleg minden étkezés és szivar után használva a ***legöregebb korig*** épségben tartja a fogat és kellemessé teszi a leheletet. Szónokok és énekeseknek igen ajánlatos mert kitünően hat a hangra.

Osan a jelenkor legegészségesebb fogtisztitó-szere és egyáltalán a legjobb szer fogaink épségben tartásához.

Osan-fogpor a legjobb alkatrészekből áll, melyek a tisztitási processust támogatják, a zománczot polirozza, anélkül, hogy ártalmára lenne.

Osan-fogpor elengedhetetlen kiegészitő része ***Osan-fogviznek***

Osan számos orvosi bizonyitvány által és a 93227. számu 1898. junius 20-án kelt hatósági igazolvány által véleményeztetett.

Ezen fogpräparatum előnyei ily módon egyhangulag elismertetnek. Bizonyitvány, használati utasitás és részletes leirás minden üveghez és minden dobozhoz mellékelve van.

Árak:

OSAN szájviz-essenczia palaczkokban á 88 kr. ***OSAN-fogpor*** dobozokban á 44 kr. } Néhány hónapra elegendő.

Minden nagyobb gyógytárban, illatszertárban, drogueriában kapható.

→ **Postai küldés utánvétellel.** ←

Oly helyekről, ahol még készletben nem volna vagy közvetlenül vagy szőkésos szállitó utján rendelhető e czimen.

Osan-Fabrik

Anton J. Czerny

Wien, XIII., Carl Ludwigstrasse 6.

Főraktár: I., Wallfischgasse 5., az udvari opera mellett.

Kitüntetve Londonban, Párisban, Brüsselben, Konstantinápolyban, Bécsben stb.

A bécsi ház 1870 óta áll fenn, a Czerny-féle törzsház (gyógyszertár Trautenauban) 1645-ben alakult.

Budapesti főraktár: Török József gyógyszertár, király-uteza 12.

A **száj tisztántartásának** eszthetikai czélja is van. Enélkül a fogak között visszamaradó ételmaradékok rothadásának megakadályozása lehetetlen. A rothadó anyagok kellemetlen büzt idéznek elő, mely betölti az egész szájat és a beszédnél és lélegzésnél **messziről** érezhető. Nincs annál kellemetlenebb, ha egy ilyen száj beszédre nyilik, pláne, ha közel jön hozzánk, s a gyanutlan hallgatónak szája kellemetlen illatát az orra alá fujja. Ily esetek már sokszor tettek lehetetlenné személyes vagy üzleti érintkezést; akit pedig ezért kerülték, az soha sem tudta meg ennek okát, mert hiányzott belőle a tisztasági- és szagérzék!

Hát még a dohányzók! Majdnem ugy van, hogy a dohányzók többsége azt hiszi, hogy mivel dohányoz, száját nem kell tisztán tartania. Pedig a dohányzás nem desinficiál. **Minden szivar** vagy **szivarka** után a száját antiseptikus szájvizzel alaposan ki kellene öbliteni, mert hiszen egy dohányfüstös száj sem képezi a jó illat forrását.

Hatósági vélemény.

Az „Osan" salicylsav, mentes és **nem tartalmaz** maró- és savanyu alkatrészeket, melyek a fog anyagát megtámadják és az egészségnek ártanak. Vizzel keverve kellemes és sokáig megmaradó ize van és **teljesen** megfelel azoknak a követelményeknek, mik egy szájvizzel szemben támaszthatók.

Bécs, 1898. junius 20.

A bécsi cs. k. gazd. vegykisérleti állomás ideigl. vezetője

Wolfbauer tanár s. k.

Ezenkivül még a következő orvosi bizonyitványok nyilatkoznak az **Osan**-präparatumokról **kivétel nélkül kedvezően:**

Dr. Bauer Zsigmond városi orvos Gross-Enzersdorf, Bécs mellett; **dr. Bederlunger József,** községi és vasuti orvos Teplán; **dr. Brings J.** Bécs; **dr. Csatkai Ignácz** Darufalva; **dr. Czerny B. titkos tanácsos,** a sebészeti klinika vezetője Heidelbergben; **dr. Dembicki** Franzensbad; **dr. Emmel** Gräfenberg; **dr. Frisch J.** Hühnerwasser; **dr Frucht** Stanislau; **dr. Fuchs Richard,** törvényszéki kerületi és betegpénztári orvos Bleistadt; **dr. Haskovec** egyetemi tanársegéd, ideggyógyász, Prága; **dr Hesky Ferencz,** kerületi és fogorvos Deutsch-Jassnik; **dr. Kafka Károly** Graz; **dr. Kohn Ernő** Bécs; **dr. lovag Korewa L.** városi fizikus és fogorvos, Zengg **dr. Krämer S.,** városi orvos, Szuczava; **dr. Kresméry Cyrill** Beszterczebánya; **dr. Lamberg J.** Bécs; **dr. Lehner Hinkó** kir. kerületi orvos, Zágráb; **dr. Mangin Károly,** kir. tanácsos, a magyar országos egészségügyi tanács tagja, megyei főorvos Zala-Egerszeg; **dr. Müller Lajos,** a bécsi önk. mentőegyesület felügyelő-orvosa Bécsben; **dr. Neumann Edgar** Alsó-Illmitz; **dr. Neustadtl Lajos** Prága; **dr. lovag Ortynski Waldemar,** volt kerületi orvos és kórházi igazgató, Sambor; **dr. Pavce Vinkó,** városi orvos, Zimony; **dr. Pazourek Bernát** Husinec; **dr. Rasp Adolf** Aussig; **dr. Ratka József,** járási orvos, Krukanitz; **dr. Rosenfeld J.,** gyárorvos, Steinitz; **dr. Rothenpieler Károly** Althofen; **dr. Schlesinger Sándor,** községi orvos Rastenfeld és sok más.

Hasznosságuk és kiválóan elegáns kiállitásuk miatt az Osan-szerek mint

Karácsonyi és ujévi ajándékok

felette alkalmasak és ezért nem hiányozhatnak sehol sem.

Ajánlatos ezen orvosilag javasolt utasitást a fogak ápolásáról megőrizni, mert ily részletesen nem fog többé megjelenni.

Huzás már 1899. január 4-én.

ÁRA CSAK 1 korona.

Megrendeléseket az ujságirók-sorsjegyekre pontosan eszközöl:

Erzsébetvárosi Takarék-Pénztár r. t.

Budapest, V. ker., Károly-körut 13.

Minden sorsjegy 6 huzásra érvényes.

Főnyeremény 100,000 korona.

10 frtot meghaladó rendelmények bérmentve.

Ingyen csomagolással.

MANDARIN NARANCSOK.

FROMMER ELEMÉR EZREDÉVES KIÁLLITÁSON A KIÁLLITÁSI ÉREMMEL KITÜNTETETT CSEMEGEÜZLETE. BPEST, VÁCZI-KÖRUT 28. 29.

Legfinomabb édes mandarin 50 darab 2 forint.

Legfin. édes messinai nagy narancs, 50 darab 1.25.

Legfinomabb magnélküli jaffa-narancs, 30 darab 1.50.

Calton. válogatott szép, nagy 50 darab 1 forint

Szalon-zukor, legfinomabb keverť, különféle izü, 1 kg. 1.50.

Carfiol, 5—6 rózsa . . . 1.10.

Vegyes jardinetto (vegyes déli gyümölcsök) 1 kg. 1.40.

10 dkg. legfin. csász. keverék-tea —.78

1 kg. tuniszi datolya —.80.

1 kg. fehér franczia datolya 1.40

1 kg. legfin Malaga-szőlő 1.40

5 kg. görögi maroni, 1.30.

1 füzér legfin. válogatott füge —.20.

1 ltr. legfinomabb háztartási rum 1.20.

Karácsonyi czukorkák, összeválogatva, 1 doboz 1.60

1 ltr. legfin. Jamaika-rum 1.60

1 ltr. fejedelmi rum, legfinom. 2.50

1 kg. francz. czukr. gyümölcs 1.80

LegfinomabbKuba-kávé 1.80.

Óriás héjas olasz mogyoró —.50

A magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 6810. számu rendelete folytán állami ellenőrzés alatt álló:

Katonai előkészitő-iskola

Budapesten. V. ker., Nagykorona-utcza 13. sz.

Igazgató FISSINGER százados.

(Alapittatott 1868-ban.) (Eddig 3203 hallgatója.)

1899. január 2-dikán kezdődik a 5 havi előkészitő-tanfolyam az egyéves önkéntességi képesitő-vizsgálatra.

Prospektus és felvilágositás ingyen. — Beirások naponként d. u. 4—6 óráig.

(A t. közönség szivesked jék ezen 30 év óta fönnálló, jónak bizonyult intézet czimét az ujabb próbavállalkozások czimétől — saját érdekében — jól megkülönböztetni.)

Megrendelhető:

1. Utánvéttel bérmentve.

2. Két forintos havi részletre a megjelent 12 kötet egyszerre szállitva.

3. Egy forintos havi részletre egyelőre 6 kötet szállitva, 10 részlet lefizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán művei:

I. A tekintetes vármegye.
II. Az apró gentry és a nép.
III. Hazafias czalmák.
IV. Pipacsok a buzában.
V. Tavaszi rügyek.
VI. Urak és parasztok.
VII. A két koldusdiák.
VIII. Olab és felyeső.
IX. A beszélő köntös.
X. Persyn.
XI. Levegővárak, kis primás.
XII. Katánghy Menyhért levelei

Mikszáth Kálmán összegyüjtött munkái.

Olcsó egyöntetü diszkiadás 12 kötetben

A gyüjtemény ára diszkötésben **36 frt**

A kötetek fényesen vannak kiállitva, piros vagy barna kötésben.

Méltoztassék az alábbi rendelőlapot levágni és aláirva lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társaságnak Budapesten. Megrendelem a t. Társaságtól az „Országos Hirlap" kiadóhivatala utján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyüjtött munkáit

12 diszkötésü kötetben 36 forintért.

a) ***Utánvéttel*** bérmentve.

b) ***2 frtos havi részletfizetés mellett,*** a 12 kötet egyszerre való szállitását kivánva.

c) ***1 frtos havi részletfizetés mellett,*** olyképen, hogy 6 kötet azonnal szállittassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet kifizetése után.

(nem kivánt módozat t. törlendő.)

Az első részlet utánvéttel szedendő be, a továbbiak 189__________ hótól mindaddig fizetendők a Társaság pénztáránál Budapesten, míg a mű vételára törlesztve nincs. A részletfizetések be nem tartása esetén szives. kedjék a Társaság az esedékes összeget postai megbizás utján, a postaköltség hozzászámitása mellett beszedni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és a gyüjteménynek teljes vételára esedékessé válik. A gyüjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad.

Lakhely ____________ Név ____________

Kelet ____________ Állás ____________

A modern vegyészet hatalmas haladása és az ebből származó számtalan kozmetikus készitmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált

Dr. Lengiel Frigyes-féle

Nyirfa-balzsamot

elnyomni, a legjobb bizonyiték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyujtott szépitőszerről van szó. Ezen nyirfa-balzsam egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján praeparáltatik és csak az után jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a ***bőr felső hámját lehántja és ez által az alsó tisztitott bőr fiatal színben és üdeségben jön napvilágra. megszünteti mindennemü kiütést, szeplőt, vörös foltokat és anyajfoltokat, simitja a ránczos bőrt és a himlőhelyeket lassanként teljesen eloszlatja és az arczbőrnek üde és egészséges szint kölcsönöz.***

1 korsó ára használati utasitással együtt 2.50.

A nyirfa-balzsam hatásának támogatására dr. Lengiel Frigyes-féle

Benzoe-szappan

ajánlatos. Egy darab ára ***60*** és ***35*** kr. Raktáron minden jobb gyógytárban. Főraktár Magyarország részére ***Török József*** gyógyszerésznél Budapest, VII., Király-utcza 18. sz.

Még 400 drb

az en block megvett keleti bazárból.

Valódi keleti szőnyegek

10, 15, 20 frt és feljebb e hó végéig kaphatók

József-tér 8. sz.

Még 9 drb Exotikus selyem szőnyeg olcsón eladó.

Csemiczky gyógyszerész

„Radical"

kitünő

Cognac-likörje

0·35 és 0·70 literes üvegekben

Szenes Ede,

Szeidl József

cs. és kir. udvari szállitóknál.

Szimon István

összes üzleteiben.

Vogel Gyula,

Takáts Lajos,

valamint minden jobb fűszer-, csemege-kereskedésben, kávéházban és czukrászdában.

Gyár: Budapest, VI., Szabolcs-utcza 4.

Telefon 21—39.

Minden sorsjegy 6 huzásra érvényes

Fő-nyeremény 100,000 korona

Legczélszerübb karácsonyi
és ujévi ajándék
egy ujságiró-sorsjegy.
Ára 1 korona.
Huzás visszavonhatatlanul 1899. január 4.
Megrendeléseket pontosan eszközöl:

COMPERZ BENEDEK

Budapest, Szervita-tér 3.

Minden nyeremény kivánatra 20% levonása mellett készpénzben fizettetik ki.

5 nyeremény 20,000 kor. stb. stb.

„THE GRESHAM"
életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
Budapest, Ferencz József-tér 5—6. a társaság házában.	Bécs, Gizellastrasse 1. szám alatt. a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. deczember 31-én . .	korona 157,805.340.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1896. évi deczember 31-én.	„ 28,670.916.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.)	„ 339,497.900.—
As 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állitott ki	„ 80.577.950.—

összeg értékben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkat, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgáinak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

Előfizetési ára
egész évre
1 frt
postán küldve.

„Sorsolási Közlöny"
XIII. ÉVFOLYAM.

Hiteles sorsolási értesitő és utmutató magánosok részére értékpapirokat illető ügyekben. Nélkülözhetetlen tanácsadó mindenki számára, akinek értékpapirjai és sorsjegyei vannak. Megjelenik havonkint 2—4-szer.

Sorsolási értesitője pontosságra és megbizhatóságra nézve a legelső helyet foglalja el az összes e nemü lapok között s gondos egybeállitásban közli az összes hazai és jelentékenyebb külföldi sorsjegyek huzási lajstromait, a hátralékok, vagyis eddig fel nem vett nyeremények jegyzékével együtt.

A „Sorsolási Közlöny" ingyenmelléklétül adja előfizetőinek az osztálysorsjáték hivatalos nyereménylajstromát, ugy, hogy a „Sorsolási Közlöny" előfizetői teljesen hiteles jegyzéket kapnak az osztálysorsjátéknál kihuzott számokból. E lajstromok egyenkint vásárolva, egymagukban is többe kerülnének, mint a „Sorsolási Közlöny" előfizetési ára, mely

egész évre csak egy forint.

Minden előfizető *ingyen* kapja az 1899-re szóló ***Sorsolási Évkönyvet,*** mely a többi közt osztálysorsjegy előjegyzési lapokat és az ***osztálysorsjáték népszerü ismertetését tartalmazza.*** Előfizetések legczélszerübben postautalványnyal.

BEIMEL LAJOS bankházához, a **„Sorsolási Közlöny"** kiadóhivatalához ***Budapest, IV., Kecskeméti-uteza 18.*** intézendők.

Előfizetési árak
egész évre
1 frt
postán küldve.

SCHLICK-féle
vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPEST.
Gyár és irodák: Külső Váczi-ut 29—37.

Készitményei:

Épitési vasmunkák, istálló-berendezési czikkek,

vashidak és tetőszerkezetek,

vasöntvények, oszlopok,

épület-bádogosmunkák,

fémdiszitmények, müemlékek, szobrok, gőzgépek és kazánok, utihengerek, teljes körszivattyu-telepek berendezése,

zsilipek, átereszek, felvonó-gépek, tartányok, csövek,

„Reform" viztisztitó-készülék (Popolka találmánya).

Villamos kocsik teher- és személyszállitásra.

Hengerelt és szögecselt vasgerendák.

Én Csillag Anna

az én 185 cm. óriási hosszu Loreley-hajammal, amelyet én az általam feltalált kenőcs 14 havi használata folytán nyertem s a mely a leghirnevesebb orvosi szaktekintélyek által, mint az egyedüli eszköz van elismerve a haj ki nem hullása, a haj megnövésének előmozditása és a hajhagymák megerősödésére; ez az uraknál teljes és erős szakállnövést eszközöl s már rövid használat után ugy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teljességet kölcsönöz és megóvja ezeket a korai szürküléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1.—, 2.—, 3.—, 5.— frt. Postai szétküldés naponta a világ minden részébe a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett a gyári raktárból

Csillag Anna

Bécs, I., Seilergasse 7. sz.

Hogy nyerte Csillag Anna asszony hosszu haját?

Csillag Anna asszonynak egészen rövid, csak 30 czm. hosszu haja volt és fejének idegbántalmai nagy szenvedést okoztak neki; e haj következtében haja teljesen kihullott; ekkor az a véletlen jött közbe, hogy őt megszólitá egy polgárnő, aki Csillag Anna iránti részvétből azt kérdezte tőle: „Mi történt veled, gyermekem, miért vagy ugy leverve, mondd el nekem a te szenvedésed okát, én jó asszony vagyok, segitek rajtad". Ez rögtön arra inditotta Csillag Anna a.-t, hogy a jó asszonynyal mindent közöljön, amire a polgárnő ezt mondta: „Nézz rám, gyermekem, én ma 85 éves vagyok; láttál te már az életben olyan hajat az én koromban, amilyen nekem van, ugyebár nem. Hogy honnan van ez, mindazt el fogom neked mondani, de nagyon kell figyelned rá. Én egy kenőcsöt csinálok neked, amelyet te ugy fogsz készileni, ahogy én azt megmutatom neked; ez növényekből és füvekből áll és azt fogod mindennap használni s már az első nyolcz nap multa nem maradhat el a biztos siker."

És ugy volt. Csillag Anna megtanulta a titkot s az általa mondott növényekből kenőcsöt készitett magának, amelyet mindennap használni kezdett és a 8-dik napon főfájása egészen elmult, a hajkihullás teljesen megszünt, igy tehát oka volt a legnagyobb örömre, mely őt arra inditotta, hogy tovább használja a kenőcsöt és 14 havi használat után elérte Csillag Anna asszony az ő hosszu, óriás Loreley haját, amely ma már több, mint 1 m. és 85 czm-nyi hosszu.

Miafalt Csillag Anna asszony az általa készitett kenőcsöt csak önmagának használta, több hölgyismerőse jött hozzá, akiknek hasonló fájdalmaik voltak és őt megkérdezték, hogy miképp kapta az ő szép, hosszu haját.

Hogy még több meggyőződést szerezzen róla, Csillag Anna az ismerőseinek adott e kenőcsből és csodák csodája, a kenőcs sohasem tagadta meg hatását s mindenütt a legfényesebb eredményei voltak, amelyek őt arra inditották, hogy a nagyrabecsült közönségnek a kenőcsöt hozzáférhetőbbé tegye, mert ez jótétemény, amelyet Csillag Anna asszony csak oly módon gyakorolhát hogy kenőcsét tégelyenkint 1, 2, 3, és 5 forintért mindenkinek hozzáférhetővé teszi, melynek központi gyári raktára **Bécs, I., Seilergasse 7. sz. a.** van. Csillag Anna asszony haj- és szakálnövesztő kenőcse a legmagasabb körökbe is bejutott és mindenfelől a legnagyobb dicséretekben részesült, ugy, hogy fejedelmek, főherczegnők és a legnagyobb diplomaták is indittatva érezték magukat, hogy neki a szép és hasznos találmányért dicsérő iratokat küldjenek, ugyszintén az egész müvelt világ által is beküldetnek mindazok részéről, akik a Csillag Anna-féle kenőcsöt használják.

A Csillag Anna-féle kenőcsöt fölösleges sok magasztalással elhalmozni, mert e kenőcs önmagát dicséri, ugy, hogy egy vevő száz meg száznak ajánlja, mert mindenki, aki ezt használja, kész a tiszta igazságot megmondani, hogy ez az egyedüli biztos szer, mert ezt siker koronázza.

Mindenki, aki még nem szerezte meg a kenőcsöt, vegyen egy tégelyt belőle, hogy annál hamarább meggyőződhessék annak igazi hatásáról és Csillag Anna asszony meg van róla győződve, hogy mindazon hölgyek és urak, akik ezt megrendelik, meleg köszönetnyilvánitásban fogják őt részesiteni.

Olvassuk el az alábbi köszönő leveleket.

Szlatina, Csehországban.

T. **Csillag Anna** kisasszony!

Legyen szives nékem kitünő kenőcséből két tégelylyel, a használati utasitással együtt, czimemre postautánvét mellett küldeni.

Herczeg Auersperg Ferencz.

T. **Csillag Anna** kisasszony!

Kérem az ön hires hajkenőcséből nekem egy tégelylyel küldeni.

Bécs. **Gróf Cenrey Felix.**

Bakony-Szt.-László.

Csillag Anna kisasszony és társának!

Postai utánvét mellett kérek az ön hires pomádéjából két tégelylyel.

Id. Eszterházy Imre gróf.

Igen tisztelt **Csillag Anna** k. a.!

Sokat hallottam az ön kenőcsének kitünő hatásáról s azért kérek egy nagy tégelylyel postafordultávat küldeni. Kiváló tisztelettel

Id. Gróf Esterházy László.

Csillag Anna kisasszonynak!

Felkérem önt, hogy kitünő kenőcséből egy tégelyt postafordultával részemre küldeni sziveskedjék.

Reichenberg. **Lovag Liebieg Lajos.**

T. **Csillag Anna!**

Az Ön hires hajkenőcséből kérem, küldjön számomra egy tégelylyel.

Abauj-Szemere. **Pallavicini A. őrgróf.**

T. Cz.

Postautánvét mellett kérek egy tégelyt az ön biztos hatásu hajkenőcséből.

Pickfeld. **Wurmbrandt Anna grófnő.**

T. **Csillag Anna** k. a.!

Kérem, sziveskedjék nekem postafordultával két tégelylyel küldeni az ön kitünő hajkenőcséből.

Prága. **Reindorfi Schvenk L.** cs. és kir. kapitány özvegye.

T, **Csillag Anna** kisasszonynak.

Legyen oly szives, küldjön nekem az ön kipróbált hajkenőcséből három tégelyt.

Trient, Tirol. **Ebenstein Girardin Jakab.**

T. **Csillag és társa.**

Kérem nekem ismételten küldeni egy tégelylyel az ön kitünő hajkenőcséből.

Gothen, (Anhalt.) **Carolath herczegnő.**

T. **Csillag Anna** k. a.!

Kérem postafordultával az ön hires hajkenőcséből még egy tégelylyel küldeni.

Grácz, Hofgasse. **Dr. báró Hopauer Sándor.**

T. Cz.

Tisztelettel kérem, legyen szives nekem az ön kitünő hajkenőcséből egy tégelylyel küldeni postai utánvét mellett.

Küpösd. **Gróf Starhemberg Guidó.**

T. **Csillag Anna** k. a.

Kérem, küldjön ön nekem ujolag oly kiváló hajkenőcséből 2 tégelyt á 3 frt, amelyet én már használtam. Az előbbi küldeménynyel nagyon meg voltam elégedve, minthogy ez ugy nálam, mint leányaimnál kitünő hatásunak bizonyult.

Klositz. **Özv. Mikes Leopoldina, ispánné.**

T. **Csillag Anna** k. a.

Az én házi kisasszonyom által 3 tégely kenőcsöt hozattam öntől, amelyet én és barátnőim használtak és valóban örömmel hozom tudomására, hogy a meglepő hatást már most észleljük, mert mindjárt az első napokban a hajhullás teljesen megszünt, ami arra indit minket, hogy önt arra kérjük, hogy postautánvéttel még 6 tégelyt a 2 frtosokból azonnal sziveskedjék czimemre elküldeni. kiváló tisztelettel

Hamburg, Bergstrasse 6. **Gyurgyevics Eliz.**

Jókai Mór összes művei nemzeti kiadása

100 KÖTET

Díszes kötésben 250 frt

90 kötet már megjelent

Ez év folyamán a nagy munka teljesen elkészül

Beszerezhető csekély havi részletfizetésre is, áremelés nélkül

Az eddig megjelent 9 sorozat, illetve 90 kötet összesen 1787¼ nyomtatott ivet tesz ki a következő tartalommal:

1. Erdély aranykora.
2/3. Törökvilág Magyarországon I/II.
4/5. Egy magyar nábob I/II.
6. Kárpáthy Zoltán.
7. A janicsárok végnapjai. — Fehér rózsa.
8. Hétköznapok.
9. A régi jó táblabirák.
10. Csataképek a magyar szabadságharczból.
11/13 Dekameron I/III.
14. Árnyképek.
15. Szegény gazdagok.
16. Népvilág.
17. Politikai divatok.
18. Szomoru napok.
19. Véres könyv.
20. Délvirágok. — Oczeánia.
21. Hangok a vihar után.
22. Vadon virágai.
23. Erdélyi képek.
24. Uj földesur.
25. Milyenek a nők. — Milyenek a férfiak.
26/27. Egy az Isten. I/II.
28. Mire megvénülünk.
29/30. A kőszivü ember fiai I/II.
31. Az elátkozott család.
32/33. Névtelen vár. I/II.
34. Felfordult világ. — Észak honából. —
A debreczeni lunatikus
35. Szélcsend alatt. — Az életből ellesve.
36. A magyar előidőkből. Egy asszonyi hajszál.
37. Novellák.
38/40. Szinművek. I/III.
41. Szerelem bolondjai.
42. Fekete gyémántok.
43/44. Eppur si muove. És mégis mozog a föld. I/II.
45—46. Az arany ember. I/II.
47/48. Enyém, tied, övé. I/II.
49. Virradóra.
50. Föld felett és viz alatt.
51. Rab Ráby.
52/53. A jövő század regénye. I/II.
54/55. Az élet komédiásai. I/II.
56. A Damokosok.
57. Szép Mikhál.
58. Targallyak.
59. Egész az északi pólusig. Ki a szivét a homlokán hordja.
60. Bálványos vár.
61. Megtörtént regék.
62/63. A kik kétszer halnak meg. I/II.
64. Görögtüz.
65. Egy hirhedett kalandor.
66. Szabadság a hó alatt.
67/68. Szeretve mind a vérpadig I/II.
69. Még egy csokrot.
70. Egy játékos, a ki nyer.
71/72. A lőcsei fehér asszony I/II.
73. A három márványfej.
74/75. A kiskirályok. I/II.
76. A tengerszemü hölgy.
77/78. A lélekidomár I/II.
79. A gazdag szegények.
80. Rákóczy fia.
81/82. Fráter György I/II.
83. Páter Péter. — Asszonyt kisér.
84. A czigánybáró. — Minden poklokon keresztül.
85. Nincsen ördög. — A Magláy-család. — A ki holta után áll boszut
86. A fekete vér. — Lenczi fráter.
87. A két Trenk, Trenk Frigyes.
88. Sárga rózsa. — A Krao. — A háromkirályok csillaga.
89. Magneta. — Tégy jót.
90. De kár megvénülni.

A munkát megrendelni kivánó tisztelt olvasóink szives figyelmébe ajánljuk az alábbi rendelőlapot levágni és kitöltve lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapesten előfizetési felhivást bocsát ki a

JÓKAI MÓR ÖSSZES MÜVEI NEMZETI KIADÁSA

czimü müre, mely 100 kötetben, 2000 iven, erős papiron, szép nyomással, nyolczadrét alakban, kötetenként átlag 20 ivvel rendkivül díszes vászonkötésben jelenik meg.

Előfizetési feltételek: Jókai Mór összes müveinek nemzeti kiadásából eddig 90 kötet jelent meg.

— Az egész mü ára díszes vászonkötésben 250 frt. —

2 forintos	havi	részletfizetés	mellett	szállittatik	az	első	10	kötet
3	»	»	»	»	»	»	20	»
4	»	»	»	»	»	»	30	»
5	»	»	»	»	»	»	40	»
6	»	»	»	»	»	»	50	»
7 forintos	havi	részletfizetés	mellett	szállittatik	az	első	60	kötet
8	»	»	»	»	»	»	70	»
9	»	»	»	»	»	»	80	»
10	»	»	»	»	»	»	100	»

A további kötetek a teljesitett részletfizetések arányához képest, illetve 10—10 részlet befizetése után egy ujabb 10 kötetből álló sorozat.

A részletek a szállitástól kezdődőleg minden hó 1-én a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten fizetendők mindaddig, mig a mü teljes vételára kiegyenlitve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt és le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portóköltség hozzászámitása mellett postai meghitelezéssel beszedni. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és az egész mü vételára esedékessé válik. A gyüjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem és ezek alapján megrendelem a fentnevezett munkát 250 frtnyi vételárért, a teljes mü átvét-lének kötelezettsége mellett, fizetendő havi ______ frtos részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg, Budapesten a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál és kérem az első ______ kötet megküldését.

Lakhely és kelet: ______ } Tisztán olvasható aláírás.

Név és állás: ______

Elgyengült férfierő

(impotentia)

bármily öreg korban is csakis az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage * * * *

vagy

* * * * * * * Psychrophor

által gyógyitható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos

Elektrotherapiai rendelőintézetében.

Budapest, V., Váczi-körut 4. sz. I. em.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.

GARANCZIA: 25 évi részben katonai-, részben magánorvosi praxis. Külön váró- és gyógyterem.

Levelekre azonnal diszkréten válaszoltatik.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

4756/T.

Közvetlen hálókocsik forgalomba helyezése.

Folyó évi október hó 16-tól kezdve *Budapest d. v.-ról* Pragerhof-Marburg-Franzensfeste-Bozen-Griesen át *Meránba* és onnét forditott irányban *Budapest d. v.-ra,* (a 201—1—402—4, illetőleg a 3—401—2—202 sz. gyorsvonatoknál) oly *közvetlen kocsik* helyeztettek forgalomba, melyek egy-egy I. és II. osztályu közvetlen kocsiszakaszon kivül még két I. osztályu hálóhelylyel birnak.

Ezen közvetlen kocsik egyelőre csak az 1898/99-iki téli évad alatt közlekednek.

Az I. osztályu hálóhelyek használatáért a gyorsvonatra érvényes I. oszt. menetjegyeken felül Budapest d. v.-ról Bozen-Gries-Meran vagy forditott viszonylatban 15 korona illeték fizetendő. Ezen hálóhely-illeték a hálóhely használatánál ugy az egész Budapest d. v. merani vagy forditott utra, mint a részvonalon megtett utra (például Budapest d. v. Villach-Bozen-Gries-Nagy-Kanizsa) is alkalmaztatik.

A hálókocsijegyek a vonatok kiindulási állomásain (Budapest d. v. és Meran) a személypénztáraknál váltandók, mig utközben, ha hálóhely még rendelkezésre áll, a jegyet a kalauz adja ki.

Csak 14 frt 75

4 köbméter (1 öl) szelejtes kemény tüzi-fa

(vendéglők, kávéházak, hentesek, kisebb háztartásokrészére) továbbá jobb minőségü

cser vagy bükkfa 4 köbméter (1 öl) **16 frt 75 kr.**

felaprítva, házhoz szállitva, pinczébe hordva.

Lustig és Tsa Tüzifa-raktár: Felső-rakpart 2/3 Városi iroda: Erzsébet-tér 15.

Telefon: 29—69.

POLGÁR SÁNDOR

egyetem. gyakorlott orvosi mű és kötszerész

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Ajánlja *dusan felszerelt* raktárát saját gyártmányu orvos, sebészi és betegápolási tárgyakban.

Saját találmányu, magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér ellenigummiharisnya, orthopaedia-készülékek, müllábak s kezek stb

Valódi franczia különlegességek F. Berguerand fils párisi gyárából. 9438

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

AZ

ORSZÁGOS HIRLAP

Hölgyközönségéhez!

Olyan ujdonságról adunk hirt lapunk tisztelt hölgyközönségének, mely kétségtelenül a legszélesebb körökben fog általános meglepetést kelteni.

Megjelent

a legszebb divatujság, a

„Franczia Divatlap"

Az „Országos Hirlap" Divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Franczia Divatlap" ugy szerkesztésében, mint kiállitásában olyan ujitást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg.

A „Franczia Divatlapban" csak eredeti párisi szines képek jelennek meg.

A Franczia Divatlap havonkint kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg.

A Franczia Divatlap terjedelme számonkint 13 oldal.

A Franczia Divatlap minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a **gyermekdivatra** és a **kézimunkákra.**

A Franczia Divatlap nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznu rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatólagos regényt közöl, mely **könyvivalakjában** nyomtatva, **évenkint két kötetet ad.**

A Franczia Divatlap képes divatrésze **teljesen Párisban készül.**

A Franczia Divatlap **minden számának külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörü szinnyomatu képekkel lesz diszitve, igy tehát minden szám három oldalon tartalmaz szinnyomatu képeket.**

A Franczia Divatlap minden második számához **ingyen adunk** egy **életnagyságu kivágott szabásmintát!**

A Franczia Divatlap az **összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.**

Előfizetési ára évenkint 3 frt 60 kr, félévre 1 frt 80 kr, negyedévre 90 kr.

A „Franczia divatlap" minden második számához egy életnagyságu kivágott szabásmintát csatolunk.

Kedvezmény az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetőinek!

A Franczia Divatlap előfizetési ára az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetőinek:

Egy évre 3 frt félévre 1 frt 50 kr. negyedévre 75 kr.

Az Országos Hirlap és Franczia Divatlap együttes előfizetési ára:

Egy évre 17 frt fél évre 8 frt 50 kr. negyed évre 4 frt 25 kr. 1 hóra 1 frt 95 kr.

Megrendelhető

az Országos Hirlap kiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körut 65.

Azok akik már most beküldik a Franczia Divatlapra az előfizetési dijat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésük január elsejétől számitódik.

Ezernyolczszáz-Negyvennyolcz

A Magyar

Szabadságharcz Története

képekben.

Szerkesztette jeles irók és művészek közreműködésével

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

ELKÉSZÜLT

ezen díszmű **1000 egykoru képpel,** kitünő kézirások, nevezetes okmányok, kiáltványok s egyéb jellemző nyomtatásokkal a dicső idők érdekes ereklyeinek teljes gyűjteménye, mely **a nagy korszak lefolyását hü képekben szemléltetően varázsolja elénk.**

A képek időrendi sorrendben következnek egymásután, minden kép alatt magyarázó szöveggel, ugy hogy a munka ifjunak és öregnek egyaránt élvezetes olvasmányt nyujt.

A munka daczára rendkivül díszes voltának fölötte olcsó,

30 füzetnek 9 forint,

díszkötésben 12 frt az ára,

külön díszkiadás amerikai simitott velin-papiron nyomva 15 frt.

Megrendelhető füzetekben előfizetés utján és kötve utánvéttel vagy csekély **havi 1 frtos** részletre is.

Alanti rendelőlapot tessék levelezőlapra ragasztva a kiadóhivatalba beküldeni.

Az „Országos Hirlap" kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól az

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz képekben

czimü díszművet füzve 30 füzetben 9 frt, kötve díszkötésben 12 frt-ért, ugyanaz amerikai simitott papiron 15 frt-ért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonkint 1 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapesten fizetni, mig a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbizás utján (30 kr. postaköltség hozzászámitása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: Név és czím:

Az „Országos Hirlap" tek. kiadóhivatalának Budapest, József-körut 65. sz.

Rendelő-lap.

Alulirott ezennel megrendelem ily czimü művet:

Ezernyolczszáznegyvennyolcz

a magyar szabadságharcz 1848/49-ben

Szerkesztik Jókai Mór, Bródy Sándor, Rákosi Viktor.

30 füzetben 30 krjával a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett:

Előfizetek és postautalványon beküldök:

6 füzetre frt 1.80 24 füzetre frt 7.20
12 „ „ 3.60 30 „ „ 9.—

Hely és kelet: Név és czím:

Első húzás visszavonhatatlanul már jövő hó 4-én.

Főnyeremény **100.000** korona ért. 5 nyeremény á 20.000 kor. stb. stb.

húzásra érvényes ujságirók sorsjegye ára csak 1 korona.

Megrendeléseket pontosan teljesit:

A Budapesti Ujságirók Egyesületének sorsjáték-kezelősége

IV., Kossuth Lajos-utcza 1. sz.

KELETI UTAZÁS

Szentföldre és Egyiptomba

1899. április hóban Propper N. János keresk. akadémiai igazgató vezetése alatt.

Kizárólag elsőosztályu, minden kényelmet és biztonságot nyujtó, szerfelett olcsó társas utazás a magyar előkelő világ tagjai részére. Előjegyzéseket elfogad, részletes fölvilágositást nyujt

Propper N. János
igazgató
Budapest, József-körut 15. sz.

A legjobb marha-

por a **Barthel-féle takarmánymész,**
megőv **nyaldosástól és farágástól,**
meggátol **csontlágyulást,**
meggától **lesoványodást,**
gerjeszt **étvágyat,**
megerősiti az **emésztést,**
növeli a **tejhozadékot,**
növeli a **munkaerőt,**
előidéz **tömött hust,**
előmozditja a **tojásrakást.**

Mindenféle marhának nélkülözhetetlenl. Leirás ingyen, 5 kilós mintaküldemény 1 frt. Bécsből szállitva.

BARTHEL M. és TÁRSA Bécs, X., Keplergasse 20/IV. **Magyarul levelezünk.**

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

ha a hirdető czimét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére irni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámithatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

az

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvétetnek kiadóhivatalunkon kivül (VIII. ker. József-körut 65.) a következő üzletekben:

I. ker., Tárnok-uicza 22. özv. Balázsovits Györgyné nagytőzsde,
II. „ Fő-uicza 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos, füszerkereskedése,
IV. „ Kecskeméti-uicza 14. sz. Szamzó Mór, dohánytőzsde
IV. „ Harisch-bazár Dévai Józsefné, dohánytőzsde
IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemetsek A. J. dohánytőzsde és ujságárus
V. „ Nagykorona-uicza 20. sz. Löwinger Gyula, füszerkereskedése.
V. „ Dorottya-uicza 13. sz. Wolf Vilmos, dohánytőzsde
V. „ Váczi-körut 6. szám Moreno Janka, dohánytőzsde
V. „ Lipót-körut 22. szám Wollák Zsigmond, dohánytőzsde
VI. „ Teréz-körut 54. szám Breuer nővérek, dohánytőzsde,
VI. „ Andrássy-ut 48 szám Rehenczy Ilona, dohánytőzsde
VII. „ Erzsébet-körut 50. szám Heisler Róza, dohánytőzsde
VII. „ Erzsébet-körut 7. szám Frank J. dohánytőzsde
VIII. ker., a Nemzeti szinház bérh. Szerényi V. dohánytőzsde,

s ugyane helyeken mindennemü felvilágositások készségesen megadatnak.

„Poste-restante" hirdetések bélyeg-illetékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Kis hamis. Azt irja, hogy elvetlen eljön. Hogy őszinte legyek, megvallom az igazat: nem hiszem el. Ne haragudjon, de magának ügyemben nem lehet hinni. Igen kérem, ne üljessen megint fel, ugye nem teszi? Fogom tehát ott várni és addig is maradom kezeit igen sokszor T. T. 7192—1

Úgy csinos, intelligens, fiatal embert keresek, kivel a farsangi mulatságokat végig-látogathatom. Én egy csinos fiatal leány vagyok. Leveleket „Mulassunk" jeligre alatt várok a kiadóba. 7214—1

Julcsikám. Drágám, hogy van mindig? Lám, nem mondhatja, hogy nem gondolok magácskára. Mindig eszemben van magácska. Oh! azok az igéző szemek!? Az a tudat, hogy nemsokára viszontlátom, egészen boldoggá tesz. Kellemes ünnepet kiván „schi" 7228—1

Hölgyeim! Mely szellemes hölgynek volna kedve egy ugyancsak fiatal emberrel szórakozás végből megismerkedni. Anyagi érdek mindkét részről teljesen kizárva. Szives leveleket mielőbb kérek e lap kiadóhivatalába „Barátság" jeligére. 7230—1

Viola. Elvártam elvetlen vasárnap délután, de nem akkor, mint megbeszéltük, hanem egy órával előbb. Maradok tisztelője, Dudus. 7232—1

Branya! Kérem, ha csekély személyiségem önnek, mint mondja, kedves, és azt akarja, hogy ismét megláthassam, megteszem, de csak egy feltétel alatt, ha ezentul azt a csunya l. . . darabokat nem játsza, legalább az én jelenlétemben nem. Üdvözli, már tudja hogy ki. 7234—1

Fiatal ember óhajt megismerkedni egy oly fiatal és kedves hölgyével, akivel vasár- és ünnepnapokon délután a jégen szórakozhatna. Leveleket e lap kiadóhivatalába kér „Jéggyöngy" jeligére. 7236—1

Aranka! Bocsánatot kérek még egyszer, „grátva" vagyok, magam vallom azt be. Vasárnapon nem jöhetek, talán jöhetek hétfőn. Boldog ünnepeket kivánok önnek, k. mamájának és Erzsikének. Adja kérem át tiszteletemet a többi k. hölgyeinek Arminka. 7238—1

Abb. . . . . . Az Adria partján sétálva, hozzád gondolok . . . Mily másként volt minden egy év előtt. Ma nagyon boldogtalannak érzem magam, olyan elégikus hangulat uralkodik szegény beteges kedélyemen. Oh, be jó volna most otthon lenni, közöttetek a kandalló mellett, édes fészemályban, tudod. Jenőd. 7244—1

Grittinek. Kivánt helyre fenti név alatt levél ment. Aladár. 2493—1

Komelynak levele van a kiadóhivatalban. 2491—1

J . . . ke. Tudom, hogy rokonszenvedet elvesztettem: nagyon fáj, de bocsássa meg a jó isten és te. De még az a nagy szeretet, melyet hiszen tudod édes kis pó . . . én irántad mindig éreztem, sem képes „ostoba" büszkeségemet megtörni, mert olyan kicsinyes vádak ellen védeni magamat méltóságomon alólinak tartom. Ha igaz az, hogy annyira szerettél, mint mondtad többször, ugy felül fogsz emelkedni ezeken a nagyon is gyarló, kicsinyes dolgokon és szeretni fogod ismét a te kis po . . . dat, aki bár utolsó, nagyon tőled mellettad, nem fog elfeledni soha. Gondolkozzál szavaim felett és ne dobd el olyan könnyen egy igaz barátnő önzetlen barátságát, mert hiszen nem olyan könnyü azt a mai önző emberek közt találni. Ne feledd és ne haragudj a te szomoru elhagyott M. . . kidra. 7242—1

HÁZASSÁG.

Férjhez menni szeretne egy 20 éves szőke, müvelt leány. Hozománya nincs, de van jó állása, 800 frt évi jövedelemmel. Levelek kéretnek „Próba" jeligre alatt a kiadóba. 722—2

Nősülni óhajt egy rendezett anyagi viszonyok között élő iparos. Némi hozományt igényel. Leveleket kér „Boldogok leszünk" jeligre alatt. 7218—2

ÁLLÁST KERES.

Titkári, vagy más bizalmi állást keres egy előkelő müvelt fiatalember. Beszél magyarul, németül, francziául és angolul. Levélbeli megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Titkár" jelige alatt. 7216—3

Gazdasszonynak, ajánlkozik csinos fiatal leány, ki a házvezetés minden ágában nagy jártassággal bir és eddig is nagy uraságoknál volt alkalmazva. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Igyekvő" jelige alatt. 7212—3

Raktárnoki vagy szállitási vállalkozásnál egy (kiszolgált katona), megbizható ember, alkalmazást keres. Irásbeli ajánlatokat „Szorgalom" jeligére kér e lap kiadójába. 7032—3

Könyvelő, magyarul és németül levelez is, helyben vagy vidéken keres állást. Szives megkereséseket a kiadóhivatal közvetit „Nagy praxis" jelige alatt. 7120—3

Kauczióképes leány elárusitására keres csemege- vagy füszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármily tisztességes üzletben mint feliró- vagy elárusitónőnek. Szives megkereséseket kér „Kauczióképes" jelige alatt a kiadóhivatalba. 7143—3

Kereskedő segéd, 20 éves jó házból jó bizonyitványokkal, beszél három nyelvet, füszer- vagy vegyes-kereskedésben alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 7172—3

Kulcsárnői vagy házvezetőnői állást keres egy középkoru, gyermektelen özvegy asszony helyben vagy vidékre, aki jó bizonyitványokkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 7033—3

Házgondnoki állást keres egy kellő biztositékkal biró hivatalnok. Bővebbet személyesen. Megkeresések „Ügyes" jelige alatt kéretik. 6598—3

Heti- vagy időszaki laphoz szerkesztőül, vagy munkatársul ajánlkozik kitünő szakember. Esetleg azok expediálását is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap" czimen kéretnek. 6792—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Helybeli irodalmi vállalat keres ügyes, szakképzett utazókat. Kik e téren már működtek, előnyben részesülnek. Bizonyitványt és ajánlatot „N. O." jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 7222—4

Ügyvédi irodába kerestetik keresztény kisasszony, ki németül és magyarul jól szténografál és szép irása van. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit „Dr. S." jelige alatt. 7204—4

Gyakornok, jó házból, felvétetetik. 17—18 éves legyen. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit „K. K." jelige alatt. 7200—4

Kerestetik egy nagyobb gazdaságba nőtlen gazdatiszt, ki több évi gyakorlattal bir. Ajánlatokat „Gazdatiszt" jelige alatt továbbit a kiadóhivatal. 7198—4

Francziául tanitó nőt magyar irodába alkalmaz Kreit Béla, Stefánia-ut 51. délelőtt. 7069—4

Az emberek ezrei panaszkodnak, hogy nincs munkájuk, nincs keresetük. Intelligens egyenek jövedelmező foglalkozást találnak. Ajánlkozók itt helyben naponta személyesen VI., Váczi-körut 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről avagy irásbelileg a legkisebb helységből is „Munka" jelige alatt szintén fenti czimen. 7027—4

OKTATÁS.

Angol órákat ki adna egy fiatal hölgynek és mely időben? Választ kér „L. M." jelige alatt. 7224—5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbizható" czimen. 6606—5

BIRTOK-ELADÁS.

Alföldi birtokomat szeretném elcserélni egy budapesti házért, melyhez egy pár ezer frt készpénzt is adok. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Birtokos" jelige alatt. 7215—6

Veszek birtokot, vagy házat 30—40,000 frtért. Ráfizetés nélkül elcserélem érte egy nagyszerü képtár képeinek hű másolatait és egy régiség gyüjteményeit: nagyrészt fegyver, érem, nyomtatvány stb. Eredeti átvihmái, melyek szakértői becslése szerint 30—40,000 frtnál sokkal többet érnek. Ez a képtár és gyüjtemény nagy városokban rendezhető kiállitásokkal évenkint 10,000 frtot is jövedelmezhet. A tárlatnak képkiadványai is több ezer frtot jövedelmezhetnek évente. Leveleket „Történelmi képtár" czimmel a kiadóhivatal továbbit. Közvetitők, ügynökök jól dijaztatnak. 7067—6

ELADÁS.

Butor. jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre Káthán Ignácz kárpitos- és asztalos-mester egyedül főraktárában VII., Erzsébet-körut 23. sz. Árjegyzék vidékre ingyen és bérmentve. 7·13—8

Fodrász üzlet a főváros legélénkebb helyén, mely nek igen jó jövedelme van, szabad kézből eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fodrász" jelige alatt. 7116—8

Méz. Legfinomabb pergetett, 5 kilós postacsomag bérmentve 2 frt 50 kr., bölcsőkér lépesméz, bérmentve, 4 frt 80 kr. Megrendelhető Országos Méhészeti Egyesület Budapesten, IX., Köztelek, továbbá Damjanich-uicza 24. Főraktár a központi vásárcsarnokban. Mézet, ahol üvegekben és kimérve is lehet kapni. Hamisitatlan méhviasz szobapadlófényezéshez 1 kgr. 1 frt 75 kr. 6322—8

Egy honvédtiszti ruha eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2491—8

Füszer és csemege üzlet, a főváros legélénkebb helyén minden elfogadható áron, családi körülmények miatt eladó. Leveleket a kiadóhivatal közvetit „Régi és jó" jelige alatt. 7210—8

Honvéd-huszár tiszti uniformis, olcsó áron eladó. Leveleket a kiadóhivatal közvetit „Jutányos" jelige alatt. 719.—8

KÖNYVEK.

A kazánfütők, mozgony és stabil gépkezelők vizsgájára előkészitő kézi könyv. kérdés és feleletekben, 23 rajzzal. 1 frt Morva Rezsőné, VI., Csángó-uicza 12. I. em. 17. ajtó. 2471—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Irodának, *műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivótermnek, magániskolának vagy nagy lakásnak* alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5551—17

Nagy bolthelyiség a József-körut legforgalmasabb helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetefű-czukorkát. 1567—18

Olcsóbb a házivarrónőnél! Kitünő szabású elegáns ruhákat készit 5 frttól feljebb, vidékre s. Czim a kiadóhivatalban. 2423—18

Hajfiatalitó biztos és kipróbált szer, fejkorpa és hajhullás ellen. Negyed literes üveg 1 frt 50 kr. Fülöp Gy. Budapest, Kálvin-tér 3. I emelet 7. 7031—18

Budán keres szobát és teljes ellátást intelligens fiatal hölgy, a lánczhid közelében, hivatalnok intelligens családnál. Megkereséseket a pontos czim, név és az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kér „Hivatalnoknő" jelige alatt. 7206—18

Fagybalzsam kezeken, lábakon egyszeri bekenés által megszünteti az égetést, egy heti használat után még a nyomát is a daganatoknak. Egy tégely, utasitással 1 frt. Csemiczky gyógyszerész Budapest, VI., Szabolcs-uicza 4. 7039—18

Kellemes otthont kaphat intelligens nő, intelligens özvegy nőnél, ki csak felnőtt leányával lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználattal. Szives leveleket a kiadóhivatal fog továbbitani „Csendes otthon" jelző alatt. 7160—18

Nyomatott az ORSZÁGOS HIRLAP körforgógépén Budapest, VIII., József-körut 65. szám.